

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Generalni finančni urad

Šmartinska cesta 55, p. p. 631, 1001 Ljubljana

Finančna uprava Republike Slovenije

9600-31/2022-2

LETNO POROČILO FINANČNE UPRAVE REPUBLIKE SLOVENIJE

2021

Republika Slovenija
Ministrstvo za finance

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ljubljana, februar 2022

1 KAZALO

2 UVOD	4
3 OSEBNA IZKAZNICA	6
4 REALIZACIJA PROGRAMA DELA FINANČNE UPRAVE RS ZA 2021	8
5 ZAVEZANCI ZA PLAČEVANJE JAVNOFINANČNIH DAJATEV	25
6 POBIRANJE JAVNOFINANČNIH DAJATEV	26
DOHODNINA	29
DAVEK OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB	44
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	50
DAVEK NA DODANO VREDNOST	57
TROŠARINE	65
CARINE	70
DAVEK NA MOTORNA VOZILA	82
DAVEK NA PROMET NEPREMIČNIN	85
OKOLJSKE DAJATVE	86
PRIBITEK K CESTNINI IN TAKSA NA PRETOVOR	87
DAVEK OD PROMETA ZAVAROVALNIH POSLOV	88
DAVEK NA DEDIŠČINE IN DARILA	88
DAVEK NA VODNA PLOVILA IN DODATNI DAVEK OD PLOVIL	89
DAVKI OD PREMOŽENJA	89
NADOMESTILO ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA	89
PRIREJANJE IGER NA SREČO	90
DAVEK OD IGER NA SREČO, KONCESIJSKA DAJATEV, DAVEK NA SREČKE IN DAVEK NA DOBITKE OD IGER NA SREČO	91
7 NADZOR	93
8 KAZNIVA RAVNANJA	106
9 DAVČNI DOLG	110
10 ZAVAROVANJE PLAČILA DAJATEV	114
11 IZTERJAVA	116
12 PRAVNA SREDSTVA	129
13 MEDNARODNA IZMENJAVA INFORMACIJ IN MEDNARODNO SODELOVANJE S POUDARKOM NA PRESEDOVANJU SVETU EU	132
14 INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA	149
15 ZAŠČITA IN VAROVANJE ŽIVLJENJA, ZDRAVJA IN PREMOŽENJA	155
PREPOVEDI IN OMEJITVE TER TIHOTAPSKO BLAGO	155
VARNOST V PROMETU IN DRUGE AKTIVNOSTI NA PORDOČJU PROMETNE VARNOSTI	159
16 SPODBUJANJE PROSTOVOLJNEGA PLAČEVANJA DAJATEV	161
17 IZVAJANJE UKREPOV POVEZANIH Z EPIDEMIJO SARS –COVID IN ODPRAVLJANJEM POSLEDIC LE TE	171
18 NOTRANJI IN ZUNANJI NADZOR NAD FINANČNO UPRAVO RS	189
19 PORABA PRORAČUNSKIH SREDSTEV	192

2 UVOD

Medtem ko je leto 2020 zaznamovalo precejšnje zmanjšanje javno finančnih pobranih prihodkov, ki je bilo posledica epidemije COVID-19, se je v letu 2021 trend obrnil in pobrani prihodki so občutno presegli tudi prihodke iz predkoronskega leta 2019. Finančna uprava RS je v letu 2021 za proračune države, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ), Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), občin in posredno EU pobrala 19,215 milijarde € prihodkov, kar je za 2,934 milijarde € oziroma za 18,0 % več kakor v letu 2020 in za 1,643 milijarde € oziroma za 9,3 % več kakor v letu 2019. Trend upada davčnega dolga se je nadaljeval, konec decembra 2021 je tako davčni dolg znašal 918,5 milijona €, kar je 8,00 % manj kakor leto poprej.

Finančna uprava RS je bila tudi v letu 2021 po interventnih zakonih pristojna za izvajanje številnih pomoči za omilitev posledic korona krize, kar je med drugimi nalogami in aktivnostmi zahtevalo nadaljnjo digitalizacijo in nadgraditve informacijskih sistemov. Tako je bilo denimo poleg številnih novih elektronskih obrazcev prejemnikom protikورونا pomoči omogočeno v njihovem profilu eDavkov vpogled v novo Kartico COVID upravičenj. Ko so državljani za dostop do potrdila PCT (prebolel, cepljen, testiran) dobili možnost v aplikaciji zVem, je bilo mogoče digitalno identiteto smsPASS pridobiti tudi na vseh finančnih uradih po Sloveniji. Finančna uprava RS je v letu 2021 uspešno izvedla tudi projekt unovčevanja BON21 za področje gostinstva, kulture, športa in turizma ter nadaljevala z unovčevanjem turističnih bonov.

Ukrepom za preprečevanje širjenja epidemije nalezljivih bolezni COVID-19 je bilo potrebno prilagoditi tudi delovanje Finančne uprave RS na področju nadzora. V času trajanja epidemije in veljavnosti vladnih odlokov so bili kot nujni določeni nadzori nad izvajanjem ukrepov (vladnih odlokov) za zmanjšanje tveganja okužbe in širjenja okužbe z virusom COVID-19, ki so se izvajali sočasno z izvajanjem nadzorov v skladu s pristojnostmi Finančne uprave RS. Zaradi epidemije COVID-19 je bilo prilagojeno delo v vseh uradih Finančne uprave RS in za širok obseg uslužbencev, kjer je delo to dopuščalo, je bilo za zaposlene organizirano delo od doma.

V jeseni 2021 je bila mobilna aplikacija eDavki nadgrajena s prijavo uporabnikov z biometričnimi podatki in s pripravo podatkov za plačilo ob prejemu potisnem sporočilu, poleg tega smo uporabnikom v mobilni aplikaciji omogočili enakovredno zastopanje svojih pooblaščenecv, kot je to v portalu eDavki.

Z julijem 2021 se je posodobilo obračunavanje davka na dodano vrednost (DDV) pri čezmejnem e-trgovanju v EU. Ena od novosti je bila tudi ukinjena oprostitvev plačila DDV za uvoz blaga v EU v vrednosti, ki ne presega 22 €, kar je zahtevalo številne procesne prilagoditve našega poslovanja na področju carinjenja pošiljk malih vrednosti.

Finančna uprava RS je v drugi polovici leta 2021 kot del predsedujočega tria z Nemčijo in Portugalsko vodila carinsko delovno skupino Sveta EU za kazenski pregon, ki krepi carinsko – policijsko sodelovanje in dviga prispevek carine v zagotavljanju notranje varnosti. Predsedstvo je potrdilo nov akcijski načrt za prihodnji leti in osvetlilo področji spletne trgovine in trgovine z odpadki, ki sta pritegnili pozornost in vnesli v delo skupine novo dinamiko.

V okviru dogodkov ob 30. obletnici osamosvojitve Slovenije smo izpeljali slavnostni dogodek v počastitev 30. obletnice slovenske carine in konec leta zaključili z dobrodelnim projektom »FURS smo ljudje«, kjer smo zbirali darila za otroke v stiski in jim jih s pomočjo Zveze prijateljev mladine Moste – Polje tudi predali.

Kljub številnim izzivom pa smo si v letu 2021 zastavili tudi smeli načrt, da bi postali bolj dostopni za naše zavezance in njim olajšali poslovanje. Uslužbenci mobilnih oddelkov so tako pričeli novoustanovljenim subjektom tudi na terenu nuditi ključne informacije o njihovih pravicah in obveznostih na davčnem in carinskem področju, s ciljem učinkovitejšega začetka njihovega poslovanja in zmanjšanja tveganj kršitev predpisov. Nadgradili smo delovanje klicnega centra, izboljšali odzivni čas odgovorov na pisna vprašanja, omogočili smo tudi odgovore v angleškem jeziku. Z namenom boljšega pretoka informacij smo objavili elektronske naslove vodij sektorjev oziroma oddelkov po posameznih finančnih uradih, da lahko zavezanci z njimi vzpostavijo neposredno komunikacijo.

Ker je bilo leto 2021 zaradi še vedno trajajočih epidemioloških razmer za gospodarstvo in zavezance zelo naporno, so bile poleti 2021 prvič uvedene tritedenske davčne počitnice. To je čas, ko Finančna uprava RS zaradi številnih odsotnosti zaradi dopustov zaposlenih, dopustov davčnih zavezancev, njihovih računovodij ali davčnih svetovalcev ni pozivala, da ji dostavijo dokumentacijo.

Vodenje Finančne uprave RS sem na polovici leta najprej prevzel kot vršilec dolžnosti, z 18. novembrom pa bil za dobo petih let imenovan za generalnega direktorja. Sprejeli smo Strategijo razvoja Finančne uprave RS za naslednje štiriletno obdobje 2021 – 2025 in v njej opredelili ključne prioritete in cilje, ki jih bomo zasledovali z namenom učinkovitega pobiranja davčnih in drugih dajatev ter zagotavljanja stabilnosti virov financiranja javnofinančnih blagajn v Republiki Sloveniji. Zagotoviti želimo sodobno urejeno, strokovno, dostopno ter zaupanja vredno delovanje, s pregledno, zakonito in enakovredno obravnavo zavezancev. V tej luči se bomo poleg že omenjene večje dostopnosti za zavezance in številnih poenostavitev poslovanja v prihodnjem letu konkretno usmerili na poenostavitev REK obrazcev za podjetja, še okrepili v 2021 začeto mednarodno sodelovanje s sosednjimi davčnimi in carinskimi upravami ter zakonsko ureditev nekaterih področij kot je denimo davčna obravnava poslovanja s kripto valutami.

mag. Ivan Simič,
generalni direktor

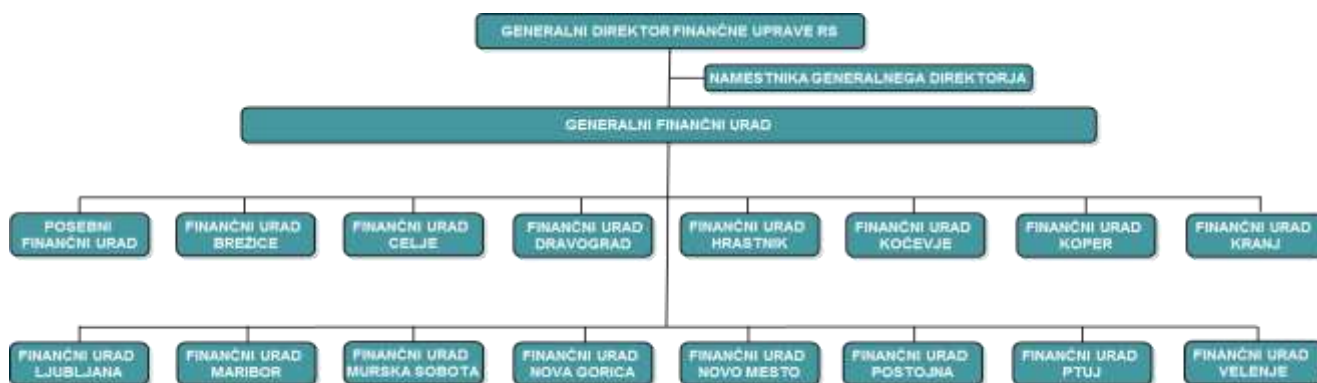
3 OSEBNA IZKAZNICA

Finančna uprava RS je organ v sestavi Ministrstva za finance. Nastala je 1. avgusta 2014 z združitvijo Carinske uprave RS in Davčne uprave RS. Njen sedež je na Šmartinski cesti 55 v Ljubljani. Naloge in organizacijo ureja Zakon o finančni upravi.

Organizacija Finančne uprave RS

Finančno upravo RS so na dan 31. decembra 2021 sestavljali Generalni finančni urad in 16 finančnih uradov (v nadaljevanju: FU): Brežice, Celje, Dravograd, Hrastnik, Kočevje, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Postojna, Ptuj in Velenje ter Posebni finančni urad.

Slika 1: Organizacijska shema Finančne uprave RS na dan 31. december 2021

V okviru Generalnega finančnega urada so v letu 2021 delovale Služba generalnega direktorja, Služba za notranje preiskave, Notranjerevizijska služba, Uprava za carine, Uprava za davke, Uprava za nadzor, Uprava za prihodke, Urad za informatiko in Urad za splošne zadeve.

V vseh FU so delovali sektorji za davke, sektorji oz. oddelki za izvršbe in službe za splošne zadeve. Sektorji za carine delujejo v osmih FU (Celje, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica in Novo mesto), sektorji za nadzor pa v enajstih FU (Celje, Dravograd, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Ptuj in Posebni finančni urad).

Med letom 2021 je bilo v Finančni upravi RS izvedenih več organizacijskih sprememb. Na Generalnem finančnem uradu je Finančna uprava RS v okviru Uprave za davke oblikovala nov Oddelek za cedularno obdavčitev, v Upravi za carine pa nov Oddelek za obvladovanje tveganja. Reorganizacija je bila izvedena tudi v Uradu za splošne zadeve in Upravi za prihodke, tako da je bilo nekaj organizacijskih enot ukinjenih. Oblikovani so bili novi oddelki oz. službe. Obsežne spremembe so bile opravljene v Upravi za nadzor, iz katere je bilo izvajanje podpornih nalog mobilnim oddelkom preneseno nazaj na Finančni urad Murska Sobota, kjer se je oblikoval Oddelek za operativno komunikacijo. V Upravi za nadzor sta bila oblikovana tudi dva nova oddelka za preiskave in izvedene spremembe na področju transfernih cen, kjer je bil del nalog iz Generalnega finančnega urada prenesen na novo oblikovan Sektor za nadzor transfernih cen na Posebni finančni urad. Organizacijske spremembe so bile izvedene tudi na finančnem uradu Ljubljana, kjer je bil oblikovan Sektor za obdavčitev fizičnih oseb in Sektor za obdavčitev gospodarskih subjektov ter v sektorjih za davke na področju obdavčitve dohodkov na finančnih uradih Brežice, Celje, Dravograd, Kranj, Koper, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto in Ptuj. Na finančnem uradu Maribor je bil vzpostavljen oddelek za obdavčitev z DDV po posebni ureditvi VEM, v finančnem uradu Dravograd in Ptuj pa je bil oblikovan Sektor za nadzor.

Zaposleni

Na dan 31. 12. 2021 je bilo v Finančni upravi RS zaposlenih 3.589 uslužbencev, kar je za 33 uslužbencev manj kakor konec leta 2020. Od tega je bilo 2.295 žensk (66,73%) in 1.194 moških (33,27%). 3.530 uslužbencev je imelo sklenjene pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas in 59 za določen čas. Za določen čas je bilo zaposlenih 33 uslužbencev zaradi nadomeščanja dalj časa odsotnih javnih uslužbencev, 1 uslužbenec za popolnitev delovnega časa, 15 športnikov, 1 uradnik na položaju in 9 pripravnikov. Povprečna starost javnih uslužbencev, zaposlenih za nedoločen čas, je na dan 31. 12. 2021 znašala 50,7 let.

V letu 2021 je bilo 199 prenehanj delovnega razmerja, od tega je imelo 53 uslužbencev sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za določen čas, 146 pa za nedoločen čas. Slednjim je pogodba o zaposlitvi prenehala zaradi: sporazumnega prenehanja pogodbe o zaposlitvi (22), upokojitve (94), premestitve v druge državne organe (11), izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi (2), krivdnega razloga (1), sklenitve dogovora o mirovanju pravic in obveznosti (5), odpovedi s strani javnega uslužbenca (1), odpovednega roka (2), 8 javnih uslužbencev pa je umrlo.

V letu 2021 je bilo sklenjenih 166 delovnih razmerij, od tega je bilo sklenjenih 86 pogodb za nedoločen čas, 80 pa za določen čas. Pogodbe o zaposlitvi za določen čas so bile sklenjene iz naslednjih vzrokov: nadomeščanje začasno odsotnih javnih uslužbencev (64), opravljanje pripravništva (10), uradnik na položaju (1), nadomeščanje začasno odsotnega javnega uslužbenca (1) in zaposlitev vrhunskega športnika (4).

V Finančni upravi RS na presečni dan 31. 12. 2021 skupno število zaposlenih ni preseglo dovoljenega števila zaposlenih, določenega s kadrovskim načrtom, ki znaša 3.598 zaposlenih.

Preglednica 1: Število zaposlenih v Finančni upravi RS

Notranja organizacijska enota	Število zaposlenih za nedoločen čas 31. 12. 2020	Število zaposlenih za določen čas 31. 12. 2020	Skupaj 31. 12. 2020	Število zaposlenih za nedoločen čas 31. 12. 2021	Število zaposlenih za določen čas 31. 12. 2021	Skupaj 31. 12. 2021	Indeks – vsi zaposleni 2021/ 2020
Generalni FU	639	21	660	619	20	639	96,8
Posebni FU	69	1	70	84		84	120,0
FU Brežice	80		80	77	2	79	98,7
FU Celje	270		270	263	3	266	98,5
FU Dravograd	62		62	71		71	114,5
FU Hrastnik	40		40	38		38	95,0
FU Kočevje	39	1	40	37	1	38	95,0
FU Koper	345	3	348	347	3	350	100,5
FU Kranj	222	5	227	215	4	219	96,5
FU Ljubljana	639		639	620	3	623	97,5
FU Maribor	334	3	337	309	7	316	93,8
FU Murska Sobota	216	2	218	228	8	236	108,3
FU Nova Gorica	240	1	241	236	2	238	98,8
FU Novo mesto	215	2	217	215	3	218	100,5
FU Postojna	43		43	44	1	45	104,6
FU Ptuj	72	3	75	75	1	76	101,3
FU Velenje	53	2	55	52	1	53	96,4
Skupaj	3.578	44	3.622	3.530	59	3.589	99,1

V Finančni upravi RS je bilo na dan 31. 12. 2021 zaposlenih 2.873 pooblaščenih uradnih oseb, od tega 424 inšpektorjev, 565 finančnih svetovalcev, 159 preiskovalcev, 258 carinikov, 1.082 kontrolorjev in 385 izterjevalcev.

Preglednica 2: Pregled zaposlenih po stopnjah izobrazbe

Stopnja izobrazbe	Število zaposlenih 31. 12. 2020	Delež v %	Število zaposlenih 31. 12. 2021	Delež v %	Indeks 2021/2020
Osnovna	9	0,25	7	0,20	77,8
Nižja poklicna	2	0,06	2	0,06	100,0
Srednja poklicna	20	0,55	20	0,56	100,0
Srednja	800	22,09	755	21,04	94,4
Višja	506	13,97	491	13,68	97,0
Visoka strokovna	996	27,50	1.025	28,56	102,9
Univerzitetna	1.090	30,09	1.089	30,34	99,9
Magisterij	188	5,19	186	5,18	98,9
Doktorat	11	0,30	14	0,39	127,3
Skupaj	3.622	100,00	3.589	100,00	99,1

4 REALIZACIJA PROGRAMA DELA FINANČNE UPRAVE RS ZA 2021

V realizaciji programa dela Finančne uprave RS so predstavljene pomembnejše aktivnosti in doseženi rezultati, ki jih je Finančna uprava RS uresničila v letu 2021 z namenom doseganja strateških ciljev, določenih v Strategiji delovanja Finančne uprave v obdobju 2021 – 2025. Sklepno so predstavljene tudi dosežene vrednosti kazalnikov uspešnosti poslovanja Finančne uprave RS v letu 2021.

UČINKOVITO POBIRANJE JAVNIH DAJATEV

Z učinkovitim pobiranjem javnih dajatev Finančna uprava zagotavlja, da zavezanci čim enostavneje poravnajo svoje obveznosti. Učinkovito pobiranje dajatev je usmerjeno tudi v zmanjševanje vrzeli med teoretično davčno obveznostjo (na podlagi sprejetih predpisov) in dejansko plačanimi javnimi dajatvami. V ta namen Finančna uprava izvaja aktivnosti na vseh ključnih funkcijskih področjih svojega dela (odmera, nadzor, izterjava), ki so prilagojene segmentaciji zavezancev glede na njihovo pripravljenost prostovoljno izpolnjevati svoje obveznosti.

Finančna uprava RS je v letu 2021 pobrala 19.215.497.864 € javnofinančnih prihodkov, kar predstavlja 18,0 % rast prihodkov v primerjavi s preteklim letom ter za 10,7 % preseganje letnega načrta prihodkov Finančne uprave RS za leto 2021. Predlagatelji, ki so nedavčne terjatve posredovali v izvršbo, terjatev pa niso prenesli na Finančno upravo RS, so prejeli 10.003.880 €.

Širitev plačilnih metod

V letu 2019 in 2020 je bila zavezancem omogočena poenostavitev plačevanja obveznosti z uvedbo sodobnih plačilnih metod, ki omogočajo, da zavezanec z enim plačilnim nalogom na en račun plača več obveznosti, ki pripadajo različnim blagajnam javnega financiranja. Tako lahko zavezanci določene obveznosti plačajo na podlagi eRačuna, ki jim je poslan v spletno banko oziroma izvedejo spletno plačilo obveznosti izbranih na knjigovodski kartici v eDavkih. V letu 2021 je bilo omogočeno, da spletno plačilo obveznosti izbranih v eDavkih izvedejo tudi uporabniki spletne

banke Bank@net. Mobilna aplikacija eDavki pa je bil nadgrajena na način, da se spletno plačilo iz eDavkov lahko izvede še neposredno iz obvestila o neplačanih obveznostih oz. iz koledarja z datumi za izpolnitev obveznosti. Več o poenostavitvah plačevanja obveznosti je predstavljeno v 16. poglavju pod naslovom Uvedba novih plačilnih metod, ki olajšujejo plačevanje obveznosti zavezancev.

Implementacija novega Zakona o davku na motorna vozila

S 1. 1. 2021 se je začel uporabljati nov Zakon o davku na motorna vozila, ki ne določa več kot davčne osnove vrednosti vozila.

Izboljšave na področju pravilnosti in ažurnosti podatkov davčnega registra

Davčni register je temelj vseh evidenc Finančne uprave RS, zato je Finančna uprava RS izvajala vse aktivnosti za zagotavljanje pravih, pravočasnih in popolnih podatkov za pobiranje dajatev. V letu 2021 je nadaljevala s tehnološko prenovo aplikacije davčnega registra.

Nadaljnje izvajanje poostrenih ukrepov za ugotavljanje pravilne carinske vrednosti blaga

Finančna uprava RS je tudi v letu 2021 posvetila veliko pozornosti problematiki podvrednotenja blaga. V okviru strategije nadzora podvrednotenja blaga je Finančna uprava RS nadaljevala z delom delovne skupine za izvedbo ukrepov po inšpekcijskem nadzoru Evropske komisije s področja strategije kontrol na področju carinske vrednosti blaga. Še naprej je učinkovito izvajala aktivnosti v smeri ugotavljanja pravilne carinske vrednosti blaga tako z notranjimi kot tudi zunanjimi deležniki, ter zagotavljala, da se podvrednoteno blago ni sproščalo na trg EU. V mesecu novembru je tudi EK izvedla »follow up« inšpekcijo s področja podvrednotenja, ter ugotovila, da je Finančna uprava RS izvedla več uspešnih in pomembnih ukrepov za bolj proti uvozu podvrednotenega blaga.

Pravilno izvajanje Brexit

Z dnem izstopa Združenega kraljestva iz EU (1. 2. 2020) je Združeno kraljestvo postalo »tretja država« (tretja država je država, ki ni država članica EU). Sporazum o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo je določal prehodno obdobje, v katerem se je za Združeno kraljestvo in v njem, z nekaterimi izjemami, uporabljalo pravo Unije. Prehodno obdobje se je končalo 31. decembra 2020.

Po koncu prehodnega obdobja so se za Združeno kraljestvo prenehali uporabljati preferencialni trgovinski sporazumi, ki jih je EU sklenila s posameznimi državami oziroma skupinami držav, in tudi avtonomni preferencialni režimi, ki jih je EU enostransko sprejela za določene države in ozemlja. 1. januarja 2021 se je začel začasno uporabljati Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani. Z dnem začetka začasne uporabe sporazuma sta pogodbenici (EU, Združeno Kraljestvo) odpravili svoje carine za vse blago s poreklom iz druge pogodbenice, kar pomeni, da je od navedenega datuma dalje uvoz vseh izdelkov s poreklom iz Združenega kraljestva v EU ter uvoz vseh izdelkov s poreklom iz EU v Združeno kraljestvo prost carin, če izdelki izpolnjujejo vse potrebne zahteve v zvezi s pravili o poreklu.

Izstop Združenega Kraljestva iz EU je povzročil tudi pomembno povečanje obsega dela za carinski del Finančne uprave saj se je na izvozu število carinskih deklaracij iz naslova Brexita, povečalo za 7,95%, na uvozu pa kar za 13,5%.

SODELOVANJE Z OKOLJEM IN RAZVOJ PARTNERSTEV

Finančna uprava RS je bila vključena v delo več delovnih skupin Sveta EU s področja carin in davkov, ter pri izvedbi ostalih dogodkov v okviru predsedovanja. Neposredno je bila Finančna uprava RS odgovorna za predsedovanje delovni skupini za carinsko sodelovanje z imenom Law Enforcement Working Party (LEWP - Customs). Priprave na predsedovanje so se pričele že spomladi 2019, ko se je Finančna uprava RS v okviru tria dogovorila o skupnih prednostnih nalogah na področju carinskega sodelovanja v EU. Te so bile:

- krepitev policijskega, carinskega in pravosodnega sodelovanja;
- povečanje prispevka carine k notranji varnosti
- Predsedovanje Slovenije Svetu EU

Skupina Sveta EU za carinsko sodelovanje (LEWP-Customs)

- Slovenija je v drugi polovici leta 2021 predsedovala Svetu EU kot del predsedujočega tria skupaj z Nemčijo in Portugalsko;
- krepitev boja proti čezmejnemu kriminalu in terorizmu;
- izboljšanje sodelovanja s tretjimi državami;
- izboljšanje vloge carine na zunanjih mejah ter;
- sodelovanje in izmenjava informacij z organi pregona in evropskimi agencijama Europol in Frontex.

Slovenski team predsedovanja LEWP-Customs je sestavljala skupina sedmih uslužbencev Finančne uprave RS. Pri izvedbi sta sodelovali tudi carinski atašeji na stalnem predstavništvu Slovenije v Bruslju. Prednostne naloge tria je Slovenija dopolnila s štirimi področji, ki so bila izbrana kot najpomembnejše teme za carinsko skupnost v letu 2021:

- nov mandat za carinsko skupino LEWP Customs;
- prihodnji 11. akcijski načrt delovanja delovne skupine;
- e-trgovanje (e-commerce) in
- trgovina z odpadki.

Carinska skupina LEWP Customs je neposredna naslednica delovne skupine za carinsko sodelovanje (CCWP), za katero je nov mandat dela sprejel Coreper 4. junija 2021. Mandat je omogočil nemoteno nadaljevanje vseh prejšnjih dejavnosti in odprl tudi nove možnosti za carinsko sodelovanje v prihodnosti. Mandat ne omejuje ustaljenih carinskih dejavnosti in zagotavlja dobro podlago za njihovo nadgradnjo v prihodnosti.

Carinski akcijski načrti so dobro uveljavljen način izvajanja skupno dogovorjenih dejavnosti carinskih organov LEWP Customs in skupine CCWP pred tem. Temeljijo na carinskih prednostnih nalogah, ki izhajajo iz analize tveganj in carinskih groženj. Priprava in sprejetje enajstega akcijskega načrta je bila ena najpomembnejših nalog predsedstva. V akcijskem načrtu so opredeljene dejavnosti za naslednji dve leti, in sicer 2022 in 2023. Sprejeti akcijski načrt vsebuje enajst aktivnosti. Finančna uprava RS bo aktivno vključena v izvajanje štirih ter bo skupaj s Francijo in Irsko vodila aktivnost na področju podvrednotenja.

Temo e-trgovanja je slovensko predsedstvo uvrstilo v svoj program zaradi izredne aktualnosti. Carina je bila v letu 2021 postavljena pred pomembne zakonske in postopkovne spremembe s področja carinjenja poštnih pošilk. Za povečano število poštnih pošilk je bilo treba vložiti veliko več carinskih deklaracij in zagotoviti nadzor nad njimi ter zagotoviti plačilo predpisanih dajatev, po novem tudi DDV za pošiljke malih vrednosti pod 22 €. Nezakonite pošiljke z nevarnim blagom, drogami, orožjem, ponarejenimi zdravili itd., kupljene na odprtem internetu ali temnem spletu, predstavljajo resno tveganje za carino in zahtevajo usklajen odziv. Nove izzive, povezane s spletno trgovino je skupina obravnavala na več zaporednih srečanjih, kar je imelo izredno dober sprejem in odzive, ki so zbrani v posebnem dokumentu, ki povzema razpravo na tem področju.

Javnost v EU je vedno bolj pozorna na trgovino z odpadki in njihovim nelegalnim odlaganjem. Predsedstvo se je odločilo povečati ozaveščenost carine in izboljšati nadzor nad izvozom odpadkov v tretje države. Sodelovanje carine z okoljskimi agencijami je izrednega pomena za zaustavitev zelo donosne trgovine z odpadki, ki ogrožajo zdravje ljudi in onesnažujejo planet. Področje odpadkov je predsedstvo podrobno osvetlilo na dveh zasedanjih ob sodelovanju Ministrstva za okolje in prostor.

Skupina Finančne uprave RS za predsedovanje skupine LEWP Customs je imela sedem članov in je v šestih mesecih izpeljala šest sestankov. Za sestanke so bili pripravljeni dnevni redi in spremljajoči dokumenti namenjeni razpravi. Na vseh sestankih so bile prisotne države članice EU s predstavniki carinskih uprav ter diplomatskimi predstavniki iz Bruslja. Sodelovala je Evropska Komisija (DG TAXUD, DG HOME, OLAF) ter predstavniki agencij Europol in Frontex.

Predsedovanje Slovenije delovni skupini Sveta EU za uveljavljanje carinske zakonodaje – LEWP Customs je bilo uspešno zaključeno. Doseženi so bili cilji predsedovanja, saj je skupina naslovila in obravnavala vsa želená področja ter sprejela 11. akcijski načrt za prihodnje obdobje dveh let.

Seminar na visoki ravni o e-trgovini – pot naprej, 13. oktober 2021

Seminar na temo e-trgovine je, v okviru slovenskega predsedovanja Svetu Evropske unije, organizirala Finančna uprava RS skupaj z Evropsko komisijo (program Carina 2020). Namen seminarja je bila obravnavá učinkov nedavnih sprememb in razvoj politik na področju e-trgovine ter pregled vseh ostalih izzivov, s katerimi se carinski organi soočajo v zvezi z naraščajočim obsegom uvoza blaga nizke vrednosti.

Seminarja so se udeležili generalni direktorji carinskih uprav EU, predstavniki različnih direktorátov Komisije, predstavniki Skupine modrecev o izzivih EU carinske unije (Wise Persons Group) ter predstavniki privatnega sektorja (Pošta Slovenije, DHL in Amazon).

Najpomembnejše ugotovitve in zaključki seminarja:

- potreba po bolj intenzivnem sodelovanju med Evropsko komisijo, carinskimi organi držav članic in vsemi drugimi organi, ki so vključeni v e-trgovalno verigo;
- nadaljevanje aktivnosti in sprejem ustreznih ukrepov za izboljšanje kakovosti podatkov v verigi e-trgovine;
- nadaljnja prizadevanja za usklajeno in učinkovito izvajanje carinske in DDV zakonodaje na ravni EU z namenom da se zagotovi enaka raven zaščite v zvezi z davčnimi in nedavčnimi tveganji;
- potreba po izboljšanju delovnih metod in postopkov v okviru obstoječe zakonodaje na ravni EU;
- prizadevanja za nadaljnje zakonodajne izboljšave tega področja v okviru prihajajoče spremembe Carinskega zakonika Unije.

Plenarno zasedanje Vrh davčnih uprav – TADEUS 2021, 12. november 2021

V okviru slovenskega predsedovanja EU in v so-organizaciji z Evropsko komisijo je potekalo virtualno plenarno zasedanje »Vrh davčnih uprav – TADEUS 2021«, ki so se ga udeležili voditelji davčnih uprav EU. Namen zasedanj TADEUS je spodbujati tesnejše sodelovanje med davčnimi upravami v Evropski uniji in vzpostaviti strateški dialog med voditelji davčnih uprav ter okrepiti sodelovanje, da bi dosegli dobre rezultate pri pobiranju davka in pravočasno preprečili morebitne davčne utaje. To je nov okvir strateškega sodelovanja, ki preko povezovanja davčnih administracij pri reševanju težav na operativni ravni, zagotavlja boljše rešitve za zakonodajni nivo.

Plenarno zasedanje v letu 2021 je bilo priložnost za razpravo o aktivnostih in projektih, ki so trenutno pomembni za vse davčne uprave in za proučitev možnosti glede nadaljnjega sodelovanja. Sodelovanje med davčnimi upravami koristi tako vodenju kot tudi usmerjanju na strateški ravni, hkrati pa se usklajuje enotna stališča Evropske komisije in držav članic do zadev, ki se obravnavajo v različnih mednarodnih entitetah. Finančna uprava je predstavila izkušnje na področju digitalnih storitev za davkoplačevalce in izkušnje iz podeljevanja posebnega statusa velikim zavezancem, predstavniki Evropske komisije pa so predstavili napredek na področju EU Tax Policy, VAT e-commerce in skupine Eurofisc. Glede na to, da se je odprla široka razprava o digitalizaciji, je v naslednjem letu predvidena delavnica, na kateri bo razprava potekala o digitalnih storitvah in analitiki podatkov. Naslednje plenarno zasedanje bo potekalo februarja 2022, pod okriljem francoskega predsedovanja.

Program Carina

Leto 2021 je zaznamoval prehod iz programa Carina 2020 na nov program Carina, ki je bil ustanovljen z Uredbo (EU) 2021/444 za obdobje 2021 - 2027. Program Carina podpira razvoj in delovanje centralnih informacijskih sistemov EU na področju carine, spodbuja dejavnosti sodelovanja med carinskimi uradniki, vključno z izmenjavo dobrih praks in znanja na področju carinske politike in prava ter njihovega praktičnega izvajanja. Zaradi zamud pri sprejemanju večletnega finančnega okvira se je program začel izvajati šele 1. decembra 2021, do konca novembra pa so aktivnosti potekale v okviru starega programa.

Delovni načrt za leto 2021 je obsegal naslednja prednostna področja: podpora delovanju in posodobitvi carinske unije, zaščita finančnih in gospodarskih interesov Unije in držav članic, zaščita državljanov in okolja za povečanje varnosti in varstva ter krepitev konkurenčnosti podjetij Unije in izboljšanje upravne zmogljivosti carinskih organov.

Izvajanje programa je v celoti zaznamovala pandemija COVID-19, tako da so se aktivnosti, razen nekaterih operativnih, kjer Finančna uprava RS ni sodelovala, v celoti odvijale po spletu. Finančna uprava RS je sodelovala pri 112 spletnih dogodkih, ki se jih je udeležilo 214 udeležencev (sestanki projektnih skupin, seminarji, delavnice, tečaji IT). Težišče aktivnosti je bilo na e-carini in razvoju novih sistemov IT, varnosti in varstvu, merjenju učinkovitosti carinske unije, carinskih dovoljenj ter carinski tarifi (ET BTI II). Organizirano je bilo tudi več sestankov za nacionalne koordinatorje za pripravo na izvajanje novega programa. V času slovenskega predsedovanja Svetu EU je bil v okviru programa organiziran Seminar na visoki ravni - pot naprej, ki je potekal po spletu 13. oktobra 2021.

Tehnična pomoč

Tehnična pomoč je ena od oblik mednarodnega razvojnega sodelovanja, kjer je Finančna uprava RS dejavna predvsem na področju držav Zahodnega Balkana. Po pogodbi o sodelovanju pri izvedbi projektov v letih 2021 – 2022 s Centrom za evropsko prihodnost (CEP) je Finančna uprava RS v mesecu maju 2021 napotila na dvomesečno svetovanje v Severno Makedonijo strokovnjaka s področja finančnih preiskav za pomoč makedonskim inštitucijam pri poglavju 24. Cilj napotitve je bila nadaljnja krepitev zmogljivosti Severne Makedonije za uspešen boj proti težkim oblikam organiziranega kriminala in korupcije ter za učinkovito izvajanje EU pravnega reda z zadevnega področja. V svetovanje, ki je potekalo maja in junija 2021 je bilo vključeno makedonsko ministrstvo za notranje zadeve, carina, finančna policija in državno tožilstvo. V času trajanja napotitve je predstavnica Finančne uprave RS sodelovala tudi pri izvedbi dvodnevne delavnice o standardnih postopkih finančnih preiskav na konkretnih primerih.

V oktobru 2021 je Finančna uprava RS izvedla dvodnevni študijski obiski za predstavnike davčne uprave Republike Srbije na temo dobrih praks pri poslovanju z zavezanci s poudarkom na sodobnih informacijskih rešitvah.

Instrument za finančno podporo za opremo za carinske kontrole (CCEI)

V okviru Sklada za integrirano upravljanje meja EU je bil leta 2021 vzpostavljen Instrument za finančno podporo za opremo za carinske kontrole – CCEI (Uredba (EU) 2021/1077). Cilj Instrumenta je prispevati k ustreznim in enakovrednim rezultatom carinskih kontrol na mejah EU ter tako pomagati carinskemu organu pri enotnem delovanju za zaščito interesov Unije. Vključuje nakup, vzdrževanje in posodobitev opreme za carinske kontrole, ki omogoča predvsem neinvazivne preglede, ki je varna in okolju prijazna ter sledi najnovejšim tehnološkim trendom. Instrument je bil vzpostavljen za obdobje 2021- 2027, skupni sedemletni proračun pa znaša 1006,4 mio €.

V skladu z delovnim načrtom, ki pokriva obdobje 2021 - 2022 je Evropska komisija za izvajanje Instrumenta namenila 271,5 mio €. V sredini oktobra je bil objavljen razpis za dodelitev sredstev, rok za oddajo prijave pa v sredini januarja 2022. Z namenom kandidature za evropska sredstva je bila na Finančni upravi RS ustanovljena delovna skupina za izvedbo postopkov prijave na razpis in izvedbo javnega naročila. Na osnovi analize potreb je bil sprejet dogovor, da bo Finančna uprava RS kandidirala za sredstva za opremo na mejnih prehodih Letališče Brnik in Izpostava Ljubljana, za mobilne enote ter za carinski laboratorij.

Komunikacija z zavezanci

Kontaktni center je pristop Finančne uprave RS za povečanje vpliva na pravilno in pravočasno izpolnjene davčne obveznosti. Na ta način Finančna uprava RS pred nastankom davčnih obveznosti odpravlja vzroke za neizpolnjene in nenamerno nepravilno izpolnjene davčne obveznosti ter zmanjšuje zahtevnost in dvomnost pri izpolnjevanju davčnih obveznosti.

Uslužbenci v kontaktnem centru ob stikih z zavezanci ugotovijo življenjski oziroma poslovni dogodek zavezanca, ki predstavlja osnovni vzrok za vzpostavitev kontakta s Finančne uprave RS. Pri tem zavezanec proaktivno seznanijo z vsemi davčnimi obveznostmi, ki lahko nastanejo ob ugotovljenem življenjskem oziroma poslovnem dogodku zavezanca. Na ta način zavezancu nudijo popolne in celovite informacije.

Zaupanje zavezancev v Finančno upravo RS je zelo pomembno za povečanje pripravljenosti zavezancev za prostovoljno plačevanje davčnih obveznosti. Uslužbenci v kontaktnem centru so dnevno v kontaktu z zavezanci, zato v prvi vrsti krepijo zaupanja vreden odnos. V stikih z zavezanci so prijazni, informacije prilagodijo davčnemu predznanju zavezanca. V okviru zakonskih omejitev pomagajo zavezancem pri izpolnjevanju njihovih davčnih

obveznosti. Prepričajte se, da je zavezanec razumel podano informacijo. Za vsakega zavezanca si vzamejo dovolj časa za posredovanje popolne in celovite informacije.

Informacije so podane enotno za celotno Slovenijo. V največji meri zavezanci prejmejo informacijo ob prvem stiku s Finančno upravo RS.

Informacije v kontaktnem centru morajo biti podane v pričakovanem odzivnem času, na prijazen način, vsebina celovitih in popolnih informacij pa mora biti kvalitetna in enotno podana za vse zavezanke.

Davčno opismenjevanje mladih

Projekt davčno opismenjevanje mladih poteka na ravni šolskega in ne koledarskega leta. Zaradi epidemije je bilo izvajanje programa prilagojeno novim razmeram. V začetku leta 2021 je Finančna uprava RS zaradi zaprtja šol in pouka na daljavo vsebine prilagodila za predavanja na daljavo in jih ponudila šolam. Večina prijavljenih šol se je odločila za izvedbo predavanja preko ZOOM ali MS Teams in do konca šolskega leta (30. 6.) so bila predavanja opravljena za 49 šol in 1 fakulteto. Več o samem poteku projekta v poglavju 16.

Izobraževanje zunanjega okolja

V skladu z načelom spodbujanja prostovoljnega izpolnjevanja davčnih obveznosti, Finančna uprava RS pravočasno in primerno obvešča javnost o vsebini veljavnih predpisov o obdavčenju in drugih predpisov, za izvajanje katerih je pristojna in zavezancem daje pojasnila o izpolnjevanju njihovih obveznosti. Zato je oblikovala sistem izobraževanja, ki je usmerjen tudi k potrebam zunanjega okolja: gospodarskim subjektom, prebivalstvu in raznim organizacijam, s katerimi tudi sicer sodeluje. V ta namen je pripravljen letni načrt predavanj in drugih aktivnosti za zunanje okolje. Uveden sistem izobraževanja je voden centralno iz Generalnega finančnega urada in obsega 10 tematskih področij, v okviru katerih se kontinuirano odvijajo razni posveti, seminarji in druge oblike sodelovanja.

Nadaljnja širitev kontaktne skupine za gospodarstvo

Finančna uprava RS si prizadeva zagotavljati odprt dialog z gospodarstvom ter dosegati najboljše delovanje. Zaradi navedenega je bila v prvem trimesečju leta 2018 ustanovljena kontaktna skupina za gospodarstvo za področje carin. V začetku leta 2020 se je skupina razširila še na področju trošarin in okoljskih dajatev. V kontaktno skupino za gospodarstvo je Finančna uprava RS povabila zainteresirane gospodarske subjekte, ki želijo sodelovati na navedenih področjih. Število članov se redno povečuje tako je interes za sodelovanje do 31. 12. 2021 izrazilo 153 članov za področje carine, 49 članov za področje okoljskih dajatev in 52 članov na področju trošarin. V letu 2021 je bilo članom kontaktne skupine poslanih 43 obvestil na carinskem področju, 2 obvestili za področje okoljskih dajatev in 5 obvestil na področju trošarin. Na carinskem področju je bilo izvedenih pet posvetovanj v zvezi z novimi navodili ter organizirani dve spletni predavanji na temo porekla blaga.

DIGITALNA PREOBRAZBA

Elektronsko vlaganje vlog

V letu 2021 je Finančna uprava RS aktivno pristopila k razvoju elektronske oddaje zahtevkov za uveljavljanje ugodnosti na podlagi mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka in premoženja. Zahtevke za uveljavljanje znižanja ali oprostitve davčnega odtegljaja na podlagi mednarodnih pogodb je možno preko portala eDavki oddati s 1. 1. 2022, v nadaljnjih fazah razvoja pa bo to omogočeno še za zahtevke za vračila davčnega odtegljaja nerezidentov, kar bo za zavezanke pomenila enostavnejšo in hitrejšo pot do uveljavitve ugodnosti. Postopek izdaje aktov je avtomatiziran, s povezavo z zalednimi sistemi pa bo omogočena učinkovita izpeljava drugih podpornih postopkov.

Realizacija zagotovitve oddaje napovedi za odmero davka na promet nepremičnin in napovedi za odmero davka od prejetega darila, ki jih bodo zavezanci lahko vložili elektronsko preko eDavkov, se zamika v leto 2022. Po plačilu

davka bo za potrebe prenosa lastninske pravice na nepremičnini v zemljiško knjigo izdano tudi elektronsko potrdilo o plačnem davku.

eTrgovina

1. 7. 2021 se je začela uporabljati spremenjena davčna in carinska zakonodaja, s katero se je Evropska unija odzvala na povečanje internetne trgovine. V okviru nove zakonodajne ureditve je bilo na področju DDV uvedeno obračunavanje in plačevanje DDV za dobavljeno blago in storitve na daljavo. Nova ureditev je prinesla spremembe za dobavitelje, ki se lahko registrirajo samo v eni državi članici, v kateri izpolnjujejo tudi obveznosti glede DDV na opravljene dobave blaga in storitev na daljavo v drugih državah članicah. Hkrati je bila odpravljena tudi oprostitvev plačila DDV za uvoz blaga v pošiljkah zanemarljive vrednosti do 22 €. Navedeno pomeni, da je potrebno za vse pošiljke v vrednosti do 150 €, ki prispejo v Unijo iz tretjih držav obračunati DDV. Še pa vedno velja za te pošiljke oprostitvev plačila carine. V letu 2021 so bile tako pripravljene ustrezne informacije za notranje in zunanje okolje. Sodelovanje je bilo vzpostavljeno tudi s prenosniki poštnih in hitrih pošilk in poskrbljeno za pravočasno objavo pomembnih informacij povezanih z uvedbo e-trgovanja na spletni strani Finančne uprave RS. Uspešno je bil zaključen tudi projekt prilagoditve carinskih in davčnih informacijskih sistemov, potrebnih za uspešno implementacijo e-trgovanja. Sprememba je pomembno vplivala na obseg dela Finančne uprave RS kot carinskega organa, saj je bilo obdelanih kar za 199,7 % več carinskih deklaracij za pošiljke malih vrednosti, ter pobrali 66,1% več DDV kakor v letu 2020.

Zagotovitev enotne vstopne točke (Uredba SDG)

Na podlagi Uredbe EU (Uredba (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. oktobra 2018 o vzpostavitvi enotnega digitalnega portala za zagotavljanje dostopa do informacij, do postopkov ter do storitev za pomoč in reševanje težav ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1024/2012), Finančna uprava RS sodeluje pri vzpostavitvi enotne vstopne točke za državljane in podjetja EU, za davčna področja. Cilj Uredbe je vzpostavitev enotnega digitalnega portala kot enotne vstopne točke, ki bo posameznikom in podjetjem EU nediskriminatorno omogočil dostop do informacij, nudil 21 najpogostejše uporabljenih postopkov, ki bodo v celoti elektrinizirani, ter omogočal delovanje podpornih služb preko ene vstopne točke z namenom poenostavitve gibanja po enotnem evropskem trgu. Prav tako mora država članica vse e-postopke, ki jih imajo na voljo njeni državljani, nediskriminatorno zagotoviti tudi za druge državljane EU. Priporoča se uporaba angleškega jezika. Uvaja se tudi načelo samo enkrat, kar pomeni, da bo dokazilo državi članici s strani EU državljana oziroma podjetja vloženo samo enkrat. Nato pa si bodo morale takšno dokazilo države članice izmenjevati med seboj.

V letu poprej se je že nadaljevalo s povezovanjem spletišča Finančne uprave RS (projekt SI-SDG), ki je sedaj povezan tudi s portalom Tvoja Evropa. V okviru tega so bili na določenih spletnih straneh oz. področjih izvedeni prevodi besedila in posebne pasice, ki kažejo na odzivne obrazce.

Finančna uprava RS je v letu 2021 identificirala postopke iz svoje pristojnosti, ki jih bo elektrinizirala in ponudila državljanom in podjetjem EU. Na podlagi identifikacije postopkov, je bil pripravljen izvedbeni načrt, ki ga je potrdil generalni direktor Finančne uprave RS.

Uvajanje prediktivne analitike

Finančna uprava RS je v letu 2021 nadaljevala s testiranjem modelov tudi na področju nadzorov obračunov DDV.

Izmenjava podatkov z drugimi organi

V letu 2021 je bilo sklenjenih šest protokolov o izmenjavi podatkov o davčno potrjenih računih, in sicer z Uradom za makroekonomske analize in razvoj, Statističnim uradom RS, Fiskalnim svetom, Banko Slovenije, Trgovinsko zbornico Slovenije in Ministrstvom za finance. Navedenim organom Finančna uprava RS tedensko posreduje podatke o računih, ki jih zavezanci pošiljajo v potrjevanje na podlagi Zakona o davčnem potrjevanju računov.

V letu 2021 je Finančna uprava RS z zunanjimi organi in institucijami sklenila 32 sporazumov, dogovorov oziroma protokolov o izmenjavi podatkov. Največ pogodb je bilo sklenjenih z Zavodom RS za zaposlovanje (ZRSZ). Podpisani so bili 3 aneksi k krovnemu Dogovoru o izmenjavi podatkov iz uradnih evidenc in na njihovi podlagi je bilo sklenjenih

še 5 protokolov o izmenjavi podatkov. Protokoli so se večinoma nanašali na izmenjavo podatkov za potrebe izvajanja prejetih upravičenj ter izvajanje nadzora na podlagi zakonov sprejetih s protikoronskimi paketi za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19. Z ZRSZ pa je bil sklenjen tudi protokol, na podlagi katerega bo Finančna uprava RS zagotavljala podatke iz obračunov prispevkov za samostojne zavezanke (OPSV obrazci) za potrebe uveljavljanja pravic iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti, s čimer se uslužbenke ZRSZ in Finančne uprave RS razbremenjuje pisne korespondence v zvezi s poizvedbami in pripravo odgovorov. Po več letih usklajevanj je bil podpisan krovni sporazum z Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ). Na podlagi tega sporazuma so podpisani in še bodo podpisani številni protokoli o izmenjavi podatkov. Ravno tako po večletnem usklajevanju je bil podpisan krovni dogovor z Ministrstvom za notranje zadeve (MNZ) in na njegovi podlagi podpisani 3 protokoli o izmenjavi podatkov, ki bodo znatno razbremenili delo uslužbencev, saj ne bo več ročnih poizvedb in posredovanja podatkov. Za potrebe analize in ocene finančnih posledic je bil podpisan protokol s področja DMV z Ministrstvom za finance ter za potrebe statističnih raziskovanj še protokol s področja DDD s Statističnim uradom RS. Z nosilci javnih pooblastil (SPIRIT, Stanovanjski sklad RS) je bil sklenjen protokol za potrebe preverjanja pogojev javnega razpisa. Protokol o namenitvi dela dohodnine za donacije podpisan z OKS-ZŠZ pa omogoča posameznikom še lažjo namenitev dela dohodnine različnim športnim organizacijam v javnem interesu. Z Ministrstvom za infrastrukturo (MZI) je bil podpisan nov Dogovor o uporabi in posredovanju podatkov iz Evidence registriranih vozil in Evidence motornih vozil, s katerim se je razširil nabor izmenjanih podatkov. Nabor izmenjanih podatkov se je razširil tudi za potrebe upravnih enot, kadar odločajo na podlagi vojnih zakonov (v pristojnosti MDDSZ). Ravno tako je bil razširjen nabor izmenjanih podatkov za namene izvajanja 10.a člena ZGD-1 pri uporabi informacijskega sistema SPOT. V ta namen je bil z Ministrstvom za javno upravo (MJU) podpisani protokol, ki omogoča upoštevanje nove omejitve pri ustanavljanju družb, podjetnikov in pri pridobitvi statusa družbenika, in sicer se preverjanje še pogoja ali je zavezanec na seznamu odvzetih identifikacij za namene DDV. Za potrebe izvajanja Stanovanjskega zakona so bili sklenjeni protokoli o izmenjavi podatkov o dohodkih z občinami Slovenske Konjice, Vipava, Tolmin, Kranj, Bled, Hrastnik, Šmarje pri Jelšah, Cerknica, Trbovlje, Mislinja ter Stanovanjskim podjetjem Konjice in KSP Litija in s tem razbremenili uslužbenke, ki so pripravljali odgovore na pisne poizvedbe.

Dostop do vseh profilov pooblaščenecv, ne glede na način elektronske identifikacije

V letu poprej je v sistemu eDavki fizična oseba, ki jo je poslovni subjekt pooblastil za delo z obrazci na portalu eDavki (zunanj EDP pooblastilo), v portal eDavki morala vstopiti s svojim kvalificiranim digitalnim potrdilom, če je želela opravljati dejanja v imenu pooblastitelja. Če je v portal eDavki vstopila z uporabniškim računom ali uporabila mobilno aplikacijo eDavki, na seznamu zavezancev ni imela prikazanih profilov svojih pooblastiteljev, ki imajo status pravne osebe ali fizične osebe z dejavnostjo (izjema je bil prikaz in dostop do profila lastne dejavnosti). V letu 2021 je bilo vsem fizičnim osebam, ne glede na izbrano sredstvo elektronske identifikacije ob vstopu v portal eDavki oziroma pri uporabi mobilne aplikacije eDavki, omogočen dostop do vseh profilov zavezancev, za katere imajo kot zunanji pooblaščenec dodeljeno pooblastilo za delo znotraj sistema eDavki, kar je znatno olajšalo poslovanje s Finančno upravo.

V RAZVOJ IN K REZULTATOM USMERJENA ORGANIZACIJA

Ukrepi za izboljšanje zadovoljstva zaposlenih

V Finančni upravi RS je bilo v letu 2021 več kot 60% zaposlenih omogočeno vsaj občasno opravljanje dela od doma, kar se je sploh v času epidemije COVID-19 izkazalo za zelo dobrodošlo, uspešno in varno.

S spremembami notranje organizacije in sistemizacije delovnih mest je bila glede na vedno višjo stopnjo zahtevnosti opravljanja nalog in dodeljevanje novih nalog, na marsikaterem področju dvignjena tudi zahtevnost delovnih mest in s tem zagotovljeno zaposlenim ustrežnejše plačilo za opravljeno delo. Prav tako je bil okoli 150 uslužbencem omogočen drugačen začetek in konec premakljivega delovnega časa, s čimer jim je Finančna uprava RS omogočila lažje usklajevanje službenega in zasebnega življenja.

Interno usposabljanje

Do 31. 12. 2021 je bilo v razne oblike izobraževanj in usposabljanj vključenih 20.185 uslužbencev, kar je za 26 % več kakor v letu pred tem. Skupno je bilo realiziranih 13.867 izobraževalnih dni, ali za 24 % več kakor v enakem obdobju leta 2020. Razlog odstopanja glede na povečanje udeležencev je v velikem številu on-line usposabljanj, ki so trajala manj kakor 6 pedagoških ur, kar sicer upoštevamo kot 1 izobraževalni dan. Vsaj enega usposabljanja se je udeležilo 2.648 uslužbencev, kar predstavlja 75 % delež vseh zaposlenih. V letu 2020 je ta delež znašal 57 %, vključenost zaposlenih v organizirana usposabljanja se je tako povečala za 18 %. Pri tem pa niso upoštevana kratka, največ 30 minutna e- usposabljanja, ki so obvezna za vse uslužbence.

Število udeležencev na usposabljanjih se je najbolj, kar za 170 %, povečalo na izobraževalnih dogodkih pri izvajalcih izven Finančne uprave RS. Razlog tega povečanja je velika ponudba on-line usposabljanj, ki so velikokrat brezplačna ali pa za ugodnejšo ceno, kakor če bi potekala v živo. Za 163% se je povečalo tudi število udeležencev na usposabljanjih z Upravo akademijo, ki je v letu 2021 ponudila širok nabor brezplačnih usposabljanj, financiranih iz evropskih sredstev, ki so jih uslužbenci z veseljem sprejeli in bili, glede na rezultate evalvacij, z njimi tudi zelo zadovoljni. Za 73% več kakor v letu 2020 je bilo tudi udeležencev na usposabljanjih s tujino, čeprav so zaradi epidemioloških razmer le-ta v celoti potekala virtualno. Usposabljanja v organizaciji Finančne uprave RS, ki jih izvajajo pretežno notranji predavatelji in ki predstavljajo največji delež organiziranih usposabljanj, so se povečala za 21 %.

Dokončanje tehnične in vsebinske prenove intraneta

V letu 2021 je Finančna uprava RS zaključila s projektom migracije in nadgradnje intranet portala Finančne uprave RS. Intranet portal je ključno orodje, ki ga zaposleni uporabljajo za delo in komunikacijo znotraj organa. Z vzpostavitvijo nove platforme je Finančna uprava RS strukturirano, pregledno in uporabniku na prijazen način preuredila vsebine ter omogočila bolj ažurno ter preprosto objavljanje informacij za zaposlene. S prehodom na najnovejšo različico portala in s skrbnim upravljanjem, bomo posredno vplivali tudi na učinkovitost poslovnih procesov in postopkov informiranja, ki omogočajo večjo standardizacijo in enotnejši način dela s ciljem boljšega sodelovanja in usklajenega komuniciranja med zaposlenimi in navzven.

Razvoj storitev kontaktnega centra Finančne uprave RS

V mesecu maju 2021 je bilo vzpostavljeno okolje za pripravo odgovorov na pisna vprašanja. Pri tem se vprašanje samodejno dodeli prisotnemu uslužbencu po sistemu 1:1:1, ne glede na krajevno pristojnost. S tem so uslužbenci na različnih lokacijah enakomerno obremenjeni, zavezanci po celotni Sloveniji prejmejo odgovore v enakem odzivnem času, ki se je po vzpostavitvi okolja za pripravo odgovorov na pisna vprašanja skrajšal. V obdobju od junija do decembra leta 2020 je znašala mediana odzivnega časa za pripravo odgovora na pisno vprašanje 5,5 dni, v enakem obdobju leta 2021 pa 2 dni. V klicnem centru za DDV je bil vzpostavljen drugi nivo informiranja. S tem je Finančna uprava RS poenotila odgovore na istovrstna vprašanja in izboljšala kvaliteto informacij, ki so prilagojene glede na davčno predznanje zavezancev.

VAROVANJE DRUŽBE IN FINAČNIH INTERESOV

Izvajanje ukrepov po interventni (PKP) zakonodaji

Preglednica 3: PKP ukrepi - število opravljenih kontrol in učinek v 2021, v €

	Število opravljenih kontrol	Učinek kontrole
Nadzor prispevkov po ZIUZEOP	4.389	16.289.992
NFS	2.711	7.584.292
MTD	194	464.398
Izgubljeni dohodek, karantena	1.886	261.900

	Število opravljenih kontrol	Učinek kontrole
Krizni dodatek	2.014	691.457
Hitri testi	115	124.853
Nadzor prispevkov samozaposleni	6	2.615
Subvencije MP	95	9.962
Regres 2021	430	418.309
Skupaj	11.840	25.847.777

Ukrepi za preprečevanje širjenja epidemije nalezljivih bolezni SARS – CoV-2 (COVID-19) so v letu 2021 posegli v aktivnosti zavezancev za davek ter Finančne uprave RS.

Finančna uprava RS je nadaljevala z izvajanjem interventne zakonodaje za odpravo posledic epidemije COVID-19 z ažurno pripravo obrazcev in s tem možnostjo hitrega uveljavljanja in izplačevanja pomoči, ki so v pristojnosti Finančne uprave RS. Finančna uprava RS je pristojna tudi za nadzor v zvezi z uveljavljanjem prejetih pomoči in oprostitev, ki so jih bili gospodarski subjekti deležni v okviru ukrepov za zaježitev ali odpravo posledic epidemije COVID-19.

V letu 2021 so se v okviru izvajanja nadzorov na področju interventnih pomoči izvajali naslednji nadzori nad uveljavljanjem in vračili navedenih prejetih pomoči in oprostitev:

- Nadzor nad uveljavljanjem oprostitve plačila prispevkov po 99. členu Zakona o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitve njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP). V okviru tega nadzora je Finančna uprava RS redno izdajala odločbe za plačilo prispevkov in vračilo pomoči v obliki nadomestila plač Zavodu za zaposlovanje. Glede na določbe ZIUZEOP je tudi pozvala zavezance, kjer je bilo ugotovljeno izplačilo dividend, k vložitvi vloge za vračilo ugodnosti. V letu 2021 je Finančna uprava RS izdala 4.389 odločb za vračilo pomoči, v katerih je naložila plačilo prispevkov za socialno varnost v višini 16.289.992 € in vračilo Zavodu za zaposlovanje v višini 33.081.661 €.
- Nadzor nad povračilom izplačila kriznega dodatka je zajemal predvsem nadzor nad višino izplačila kriznega dodatka tako, da se je glede na vključenost v zavarovanje preverilo, ali je delodajalec upošteval zaposlitev za krajši delovni čas in temu primerno izplačal krizni dodatek v sorazmernem delu. Pred izplačilom pomoči se je tudi izvedel nadzor upravičencev do izplačila, saj je interventna zakonodaja iz izplačila pomoči izločila posamezne gospodarske subjekte (javni sektor, mednarodne organizacije itd.). V primeru, ko je zavezanec naknadno sporočil spremembo o višini izplačanega kriznega dodatka (popravka REK obrazca z znižanjem), je Finančna uprava RS zavezancem izdala odločbo za vračilo preveč povrnjenega kriznega dodatka.
- Nadzor nad izplačilom pomoči v obliki financiranja regresa delodajalcem je zajemal nadzor nad višino izplačila pomoči tako, da se je glede na vključenost v zavarovanje preverilo, ali je delodajalec upošteval zaposlitev za krajši delovni čas ter sorazmerno trajanju zaposlitve pri upravičencu v letu 2021. Pred izplačilom pomoči se je tudi izvedel nadzor upravičencev do izplačila, saj je Zakon o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije COVID-19 iz izplačila pomoči izločil posamezne gospodarske subjekte (podjetja v težavah, proračunske uporabnike, katerih delež prihodkov iz javnih virov je bil v letu 2020 višji od 70 %).

Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem ukrepov po interventni (PKP) zakonodaji:

Finančna uprava RS v letu 2021 izvajala tudi inšpekcijske nadzore nad uveljavljanjem in vračili prejetih pomoči in oprostitev na podlagi interventne zakonodaje. Nadzori so se izvajali v okviru davčnih nadzorov davka od dohodkov iz dejavnosti, davka od dohodka pravnih oseb ter nadzora davkov in prispevkov od dohodkov posameznikov. V letu 2021 je bilo opravljenih 35 inšpekcijskih nadzorov nad uveljavljanjem prejetih pomoči in oprostitev po ukrepih v PKP zakonodaji - PKP nadzori, v katerih je bilo naloženo vračilo upravičenj v višini 1.377.031 €.

Preglednica 4: Naloženo vračilo upravičenj po PKP ukrepih, v €

PKP ukrep	Znesek vračila upravičenja, ugotovljen z odločbo
Vračilo upravičenj - nadomestila za delavce (prispevki za socialno varnost)	391.081
Vračilo upravičenj - nadomestila za delavce (čakanje in višja sila)	835.208
Vračilo upravičenj - subvencija za delavce na delu	45.742
Vračilo upravičenj - fiksni stroški	105.000
Skupaj	1.377.031

Nadzor nad plačevanjem prispevkov za socialno varnost

Podrobnejše pojasnilo o izvajanju nadzorov sledi v poglavju 6, nadzor PSV.

Nadzor nad pravilnostjo oddanih obračunov davka od dohodkov pravnih oseb

Podrobnejše pojasnilo o izvajanju nadzorov sledi v poglavju 6, nadzor DDPO.

Postopki skupnega dogovarjanja na področju transference cen

Kot organ, pristojen za odločanje v postopkih skupnega dogovarjanja (Mutual Agreement Procedure – MAP postopek) na področju transference cen, je Finančna uprava RS v letu 2021 z namenom učinkovitega in hitrejšega vodenja MAP postopkov, okrepila sodelovanje s pristojnimi organi držav, s katerimi imamo odprte MAP postopke. S ciljem skleniti čim več dogovorov in odpraviti dvojno obdavčitev, je Finančna uprava RS nadaljevala z izmenjavo stališč in razpravami s pristojnimi organi drugih držav. Za večjo ozaveščenost davčnih zavezancev o delovanju MAP postopkov, je Finančna uprava RS na spletni strani objavila dodatna pojasnila oziroma opis, zakonodajo in informacije s tega področja.

Akreditacija analiznih metod carinskega laboratorija

V avgustu 2021 je bila carinskemu laboratoriju s strani Slovenske akreditacije (SA) podeljena akreditacijska listina (številka LP -118), s katero se priznava izpolnjevanje vseh zahtev, ki jih postavlja standard SIST EN ISO/IEC 17025:2017 za preskuševalne laboratorije. Akreditacija obsega šest analitskih metod, ki se uporabljajo pri izvajanju nadzora nad trošarinskim blagom, tj. predvsem alkohola, alkoholnih pripravkov in alkoholnih pijač.

Akreditacija carinskega laboratorija pomeni povečanje zaupanja v njegovo delovanje, zagotavljanje sledljivih, primerljivih ter splošno priznanih rezultatov in nenehno izboljševanje kakovosti storitev in učinkovitosti vodenja.

Prilagajanje carinskih sistemov novemu carinskemu zakoniku unije

Finančna uprava RS je v letu 2021 nadaljevala z razvojem in prilagajanjem slovenskih elektronskih carinskih sistemov v skladu z EU »Večletnim strateškim načrtom za carine (Multi Annual Strategic Plan - MASP) ter v skladu z zahtevami Carinskega zakonika Unije (CZU), ki vzpostavlja obvezo, da vsa izmenjava informacij med carinskimi organi ter med gospodarskimi subjekti in carinskimi organi poteka z uporabo tehnik elektronske obdelave podatkov.

Tako je bil konec leta 2021 zaključen in 1. 1. 2022 implementiran nov uvozni carinski sistem (SIAIS2), ki temelji na novih podatkovnih zahtevah carinske zakonodaje in omogoča obdelavo vseh uvoznih carinskih deklaracij. V okviru novega uvoznega sistema je izgrajen tudi nov računsko kontrolni modul TARIC in sistem »nadzorstva«, ki omogoča pošiljanje podatkov o carinjenju malih spletnih pošilk na nivo EU Komisije.

V letu 2021 se je nadaljevalo tudi delo na izgradnji novega carinskega tranzitnega sistema in novega izvoznega sistema, ki bosta v produkcijo uvedena v letu 2023.

15. marca 2021 se je pričel uporabljati novi sistem nadzora pri uvozu blaga (t.i. ICS2, faza 1) za obvladovanje tveganja v povezavi z vnosom blaga v EU. Uporaba sistema je obvezna za evropske poštno operaterje, hitre pošte in poštno operaterje iz tretjih držav v zračnem prometu, ki morajo pri dobavi blaga na ozemlje EU upoštevati varnostne zahteve EU. Bistveno spremembo glede na dosednji sistem predstavlja tudi dejstvo, da so vstopne skupne deklaracije pred prenosom v nacionalne carinske sisteme DČ vložene preko enotne EU vstopne točke (STI-Shared Trader Interface).

Nadgradnja izvajanja trošarinskega sistema

Finančna uprava RS je v letu 2021 skupaj z Ministrstvom za finance pripravili dve noveli Zakona o trošarinah (ZTro-1). V Uradnem listu RS št. 92/2021, z dne 8. 6. 2021, je bil objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah (ZTro-1A) z začetkom veljavnosti 23. 6. 2021. Z novelo je med drugim od 1. januarja 2022 določena obveznost za osebo, ki uveljavlja vračilo trošarine na podlagi Zakona o trošarinah (ZTro-1) in opravlja dejavnost, da zahtevke za vračilo trošarine predloži v elektronski obliki preko informacijskega sistema davčnega organa, s čimer se opušča uveljavljanje vračila trošarine z vložitvijo zahtevka v papirni obliki. Navedeno velja tudi za fizične osebe, ki so v registru kmetijskih gospodarstev pri ministrstvu, pristojnem za kmetijstvo, evidentirane kot nosilci kmetijskega gospodarstva in uveljavljajo vračilo trošarine za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo. Le tem oziroma fizičnim osebam je omogočena elektronska oddaja zahtevkov za vračilo trošarine na enostaven način na podlagi prijave z uporabniškim imenom in geslom ali običajen način s kvalificiranim digitalnim potrdilom. O različnih načinih dostopa do informacijskega sistema za predložitev dokumentov s področja trošarin je Finančna uprava RS za zunanje uporabnike pripravila podrobnejša navodila. Finančna uprava RS je v zvezi z obvezno predložitvijo zahtevkov za vračilo trošarine v elektronski obliki izvedla tudi obsežno informiranje zunanjega okolja. Obveščanje o obvezni predložitvi zahtevkov za vračilo trošarine v elektronski obliki je izvedeno preko spletne strani in družabnih omrežij Finančne uprave RS, poslani so bili dopisi zbornicam (OZS, GZS, KZS) z namenom nadaljnjega obveščanja svojih članov. Izvedeno je bilo tudi informiranje na elektronske naslove oseb, ki so zahtevke vlagali še v papirni obliki.

V Uradnem listu RS št. 192/2021, z dne 7. 12. 2021, je bil objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah (ZTro-1B), ki je začel veljati 22. 12. 2021, uporabljati pa se začne 13. februarja 2023, razen nekaterih spremenjenih členov, ki so se začeli uporabljati 1. januarja 2022 oziroma, ko bodo na ravni Unije sprejeti delegirani akti. S 1. 1. 2022 lahko mali proizvajalec alkoholnih pijač v drugi državi članici uveljavlja nižjo trošarino ob predhodni pridobitvi ustreznega potrdila pri davčnem organu ali sam navede izjavo in ustrezne podatke v elektronskem trošarinskem dokumentu oziroma poenostavljenem trošarinskem dokumentu. V noveli so opredeljeni štirje novi statusi gospodarskih subjektov ter v povezavi s tem postopki računalniško podprtega sistema pri gibanju trošarinskih izdelkov za dobavo za komercialni namen, s čimer bo elektronski poenostavljeni trošarinski dokument nadomestil dosedanje uporabo papirnega dokumenta, ki spremlja gibanje. Naveden računalniško podprt sistem in novi statusi gospodarskih subjektov se bodo začeli uporabljati 13. februarja 2023.

Zaradi elektronske vključitve gibanj s plačano trošarino v trošarinski sistem je Finančna uprava RS v letu 2021 pripravila podrobne specifikacije za izvedbo sprememb v EMCS in E-TROD. Z elektronskim spremljanjem pošilk trošarinskih izdelkov s plačano trošarino se poenostavi (digitalizira) delo na strani gospodarskih subjektov in omogoča učinkovit nadzor nad temi pošilkami, kar sedANJI papirni način ne omogoča.

V letu 2021 je bila uspešno izvedena nadgradnja in prehod IS E-TROD s carinskega finančnega modula CUKOD na skupni davčni finančni modul SAP EDIS CDK, kar pomeni enotno knjiženje vseh obveznosti v en knjigovodski sistem in s tem povečanje preglednosti knjigovodstva obveznih dajatev. Prav tako je Finančna uprava RS nadaljevala delo na povezavi IS E-TROD na področju vračil z evidenco registriranih motornih vozil, kar bo povečalo učinkovitost nadzora nad upravičenimi vozili, za katera se vrača trošarina, saj se prehaja iz ročnega na avtomatiziran način kontrole. Zaradi drugih prioritetnejših nalog pri nadgradnji davčnih informacijskih sistemov v letu 2021 bo navedena povezava predvidoma dokončana v aprilu 2022.

Izboljšave pri pobiranju okoljskih dajatev

V letu 2021 ni bilo sprememb predpisov o okoljskih dajatvah. Po uspešno izvedeni nadgradnji IS E-TROD s carinskega finančnega modula CUKOD na skupni davčni finančni modul SAP EDIS CDK je Finančna uprava RS pripravila nove podrobnejše opise posamezne okoljske dajatve in v teh dokumentih posodobila sezname zavezancev za plačilo posamezne okoljske dajatve. Spremenjeni podrobnejši opisi so objavljeni na spletnih straneh Finančne uprave RS. Glede obveščanja o načinu dostopa do informacijskega sistema za predložitev dokumentov s področja okoljskih dajatev (IS E-TROD) je bil pripravljen dokument »Predložitev dokumentov s področja trošarin in okoljskih dajatev v elektronski obliki«.

Krepitev in izboljšanje skladnosti s predpisi (enotno okence)

Z zadnjo nadgradnjo enotnega okna SW-CVED v decembru 2019 je bila omogočena prilagoditev na posodobljen sistem TRACES (TRACES NT) in prehod v novo fazo enotnega okna EU – CSW CERTEX, ki bo omogočal nadaljnjo širitev avtomatskega preverjanja predpisanih dovoljenj/potrdil/certifikatov, potrebnih za prepustitev blaga, za katerega veljajo določene prepovedi in omejitve, v izbrani carinski postopek.

V letu 2021 se je spremljal nadaljnji razvoj enotnega okna na ravni EU, kar je posebej tekom predsedovanja obsegalo intenzivno sodelovanje Finančne uprave RS v procesu priprave pravnega okvira za enotno okno - Uredbe (ES) o vzpostavitvi okolja enotnega okenca Evropske unije za carino in spremembi Uredbe (EU) št. 952/2013, kot tudi sodelovanje uslužbencev Finančne uprave RS v projektni skupini za pripravo smernic za oblikovanje rešitev B2G v okolju nacionalnih enotnih okenc.

Nadzori čezmejnega pošiljanja odpadkov

Finančna uprava RS je tudi v letu 2021 izvajala naloge odkrivanja in preprečevanja nelegalnih čezmejnih pošilk odpadkov ter kontrole nad takšnimi pošilkami. Nadzor nad čezmejnimi pošilkami odpadkov je izvajala tako ob vstopu in izstopu s carinskega območja EU, kot tudi na samem območju Republike Slovenije. Na podlagi sprememb zakonodaje je v letu 2021 izvajala poostren nadzor predvsem pri izvozu plastičnih odpadkov, katerih uvoz je marsikatera tretja država omejila ali celo prepovedala.

Poleg navedenega je v sodelovanju s Policijo in Inšpektoratom RS za okolje in prostor sodelovala v številnih skupnih akcijah nadzora, sodelovala pa je tudi v mednarodni operaciji DEMETER VII, ki jo je organizirala Svetovna carinska organizacija.

Nadzor nad blagom, ki se uvaža zaradi epidemije COVID-19

V letu 2021 se je zaradi epidemije COVID-19 nadaljeval povečan uvoz vseh vrst zaščitne opreme. Finančna uprava RS je zato v letu 2021 nadaljevala z izvajanjem poostrenega nadzora nad uvozom te opreme, pri tem pa aktivno sodelovala s pristojnima organoma za nadzor trga na tem področju (Tržni inšpektorat RS – TIRS in Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke - JAZMP). V pomoč pri izvrševanju Sklepa EK 2020/491 je bilo pripravljenih več obvestil ter dokumentov s potrebnimi informacijami za njegovo pravilno implementacijo. V skladu s sklepom 2020/491 je Finančna uprava Evropsko komisijo, ki vrši nadzor nad uvozom zaščitne opreme v EU, redno obveščala o uvozi v Slovenijo. V okviru te oprostitve je bilo v Republiko Slovenijo od začetka pandemije COVID-19 do 31. 12. 2021 uvožene za 46.986.151,59 € zaščitne opreme, ki je bila nujno potrebna za boj proti COVID -19.

Nadzor po Zakonu o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov

V Zakonu o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov so bile s strani Finančne uprave RS v letu 2021 izpostavljene določene nejasnosti, ki so se v letu 2021 usklajevale s pristojnimi organi. Finančna uprava RS je že izvedljal izobraževanje za nadzornike in pripravil usmeritve. Upoštevajoč navedeno in dejstvo, da so bili uslužbenci MO v letu 2021 vključeni tudi v druge nadzorne aktivnosti (kot npr. nadzore po Zakonu o nalezljivih boleznih) se bodo nadzori na tem področju pričeli izvajati v letu 2022.

Nadgradnja uporabe podatkov iz mednarodne izmenjave v postopkih nadzora

Na delovnem področju WF1 je bila klasična izmenjava rizičnih transakcij v celoti nadomeščena z uporabo aplikacije TNA (Transaction Network Analysis). Obravnava podatkov iz te aplikacije je bila v 2021 vključena v nacionalno strategijo, preko katere je bilo obdelanih 150 zavezancev in podanih 148 povratnih informacij. Aplikacija TNA se je izkazala kot učinkovito analitsko orodje.

Na podlagi sprememb uredbe (EU) 904/2010 se je Slovenija s 2. 6. 2020, preko Nacionalne kontaktne točke na Ministrstvu za infrastrukturo, vključila v izmenjavo podatkov v aplikaciji EUCARIS-VAT in v letu 2021 pričela tudi s črpanjem podatkov iz te EU aplikacije ter pridobila dodatne informacije za 385 vozil.

V letu poprej so, preko aplikacije Surveillance, države članice pričele z mesečno izmenjavo podatkov iz carinskih postopkov 42. Izmenjeni podatki so pomembni za preverjanje pravilnosti oddanih obračunov slovenskih zavezancev.

Finančna uprava RS se je v 2021 tudi aktivno vključila v obravnavo Eurofisc informacij preko novih oblik izmenjave v skladu z 33. in 36. členom navedene uredbe (Follow up Action, Eurofisc Joint Action) ter v projekt izmenjave podatkov z EUROPOL in z OLAF v povezavi s podvrednotenjem.

Na področju DAC6 se v letu 2021 nadaljevala četrtna izmenjava informacij, prejeti podatki domačih in tujih poročevalcev pa se kontinuirano uporabljajo za namene priprave analiz tveganj. Pri analizah se osredotoča tako na statistični vidik izmenjanih podatkov, kakor tudi na vsebino prejetih podatkov, ki so namenjene spremljanju aktualnega stanja in zaznavi uporabe morebitnih agresivnih davčnih shem. DAC6 podatki služijo kot ena od novih baz podatkov za oceno tveganja in pripravo analize tveganja v DS za obvladovanje tveganj mednarodne davčne obravnave na področju DDPO.

Sodelovanje v mednarodnih aktivnostih preiskovanja trošarinskih goljufij

Finančna uprava RS je v letu 2021 sodelovala v več akcijah v okviru delovanja European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (EMPACT).

Izpostaviti je akcijo CHAINBRIDGE, ki se osredotoča na goljufije v zvezi z dizajnerskimi gorivi s področja trošarin. V okviru finančne preiskave je Finančna uprava RS sodelovala v skupini s Slovaki, Madžari in Italijani. V Sloveniji je bilo na podlagi navedene akcije zaseženih 30.910 litrov dizajnerskega goriva (plinsko olje z dodatki). V okviru te akcije so bile informacije posredovane tudi v Italijo, kjer so prav tako uspešno zasegli večjo količino dizajnerskega goriva. Na podlagi učinkov te akcije so bili izvedeni tudi uspešni zasegi v Franciji.

Uspešno realizirana je bila finančna preiskava »Pivo«, kjer je Finančna uprava RS zasegla 4.128 litrov alkohola.

Na področju tobaka se je izvajala finančna preiskava v okviru akcije MEGOTS/BORDO, v sodelovanju s slovensko Policijo, EUROPOL-om in francoskimi organi pregona. Odkritih je bilo več nezakonitih skladišč tobačnih listov, rezalnic tobaka in lokacij, kjer je tekla proizvodnja cigaret.

Prav tako so bili v okviru preiskovanja trošarinskih goljufij na področju tobaka izvedeni sestanki WCO, EUROPOL, CEPOL. Predstavniki Finančne uprave RS so se udeležili usposabljanja s področja trošarinskih goljufij v Estoniji. V skupini EMPACT so se tudi dnevno izmenjavale informacije o gibanju pošiljk povezanih s tobačnimi izdelki in njihovo izdelavo.

DOSEGANJE KAZALNIKOV, VKLJUČENIH V PROGRAM DELA 2021

Preglednica 5 : Kazalniki - doseganje ciljnih vrednosti za leto 2021

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2020	Ciljna vrednost 2021	Dosežena vrednost 2021
1. STOPNJA RASTI NETO POBRANIH JFP	-7,3 %	6,6 %	18,0 %
2. DELEŽ PROSTOVOLJNO PLAČANIH DAJATEV ZA KATERE JE NADZORNIK FURS	96,1 %	94,7 %	97,2 %
3. DELEŽ DOLGA V NETO POBRANIH JFP	6,1 %	7,3 %	4,8 %
4. DELEŽ FIZIČNIH OSEB, KI S FINANČNO UPRAVO POSLUJEJO ELEKTRONSKO	25,2 %	30,0 %	33,3 %
5. STROŠEK POSLOVANJA FURS NA POBRANIH 100 €	0,92	0,88	0,82
6. DELEŽ NADZOROV INŠPEKCIJE Z UGOTOVLJENIMI NEPRAVILNOSTMI	77,8 %	65,0 %	33,7 %
7. DELEŽ ZADEV, REŠENIH V ZAKONSKEM ROKU	98,7 %	97,5 %	98,7 %
8. DELEŽ ZADEV, KI SO BILE NA INSTANCAH UGODNO REŠENE ZA FURS	76,8 %	79,4 %	77,6 %
9. POVPREČNI ODZIVNI ČAS KLICNEGA CENTRA	175	120	215
10. ŠTEVILO DNI USPOSABLJANJ NA ZAPOSLENEGA	3,0	3,5	3,9
11. DELEŽ ELEKTRONSKO VROČENIH DOKUMENTOV S STORITVIJO eVROČANJE	35,2 %	38,0 %	41,6 %

1. Stopnja rasti neto pobranih JFP

Vrednost kazalnika se izračuna kot razmerje med doseženo realizacijo javnofinančnih prihodkov in prejemkov v tekočem letu (števec) glede na doseženo realizacijo javnofinančnih prihodkov in prejemkov v predhodnem letu (imenovalec). in pove, za koliko se je povišal oziroma znižal znesek pobranih javnofinančnih prihodkov v opazovanem letu v primerjavi s preteklim letom.

V letu 2021 je znašala dosežena vrednost kazalnika 18,0 %, medtem ko je ciljna vrednost znašala 6,6 %. Finančna uprava RS je v letu 2021 pobrala za 18,0 % več javnofinančnih prihodkov kakor v letu 2020.

2. Delež prostovoljno plačanih dajatev, za katere je nadzornik Finančna uprava RS

Vrednost kazalnika se izračuna kot razmerje med neto pobranimi javnofinančnimi prihodki, zmanjšanimi za plačila po sklepih o izvršbi, za unovčitve zavarovanj in aktivni dolg (števec) glede na neto pobrane javnofinančne prihodke, povečane za aktivni dolg (imenovalec). Kazalnik pove, kolikšen del dajatev je prostovoljno plačanih.

V letu 2021 je delež prostovoljno plačanih dajatev znašal 97,2 % in je presegel ciljno vrednost za 2,5 odstotne točke. Navedeno kaže na povečevanje prostovoljnega plačevanja dajatev.

3. Delež dolga v neto pobranih JFP

Vrednost kazalnika se izračuna kot delež davčnega dolga na presečni dan vsкупaj neto pobranih javnofinančnih prihodkih in prejemkih in pove, kakšen je delež davčnega dolga v primerjavi z neto pobranimi javnofinančnimi prihodki.

V letu 2021 je delež dolga v neto pobranih javnofinančnih prihodkih znašal 4,8 % in je nižji od ciljne vrednosti za 2,5 odstotne točke, kar kaže na učinkovito obvladovanje davčnega dolga.

4. Delež fizičnih oseb, ki s Finančno upravo RS poslujejo elektronsko

Vrednost kazalnika se izračuna kot razmerje med in številom registriranih uporabnikov elektronskih storitev Finančne uprave RS – FO na presečni datum v tekočem letu (števec) in številom izdanih IID (brez upokoјencev) za preteklo leto (imenovalec). V izračunu so kot fizične osebe, ki s Finančno upravo RS poslujejo elektronsko, upoštevane fizične osebe, ki so registrirane za delo v sistemu kot uporabniki elektronskih storitev Finančne uprave RS (certifikat ali uporabniško ime in geslom). Merska enota za kazalnik je %.

Vrednost kazalnika je izračunana za obdobje 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021 in je znašala 33,3 %, to je za 8,1 odstotne točke več kakor v letu 2020 in za 3,3 odstotne točke več od ciljne vrednosti za 2021.

5. Strošek poslovanja Finančne uprave RS na pobranih 100 €

Vrednost kazalnika se izračuna po formuli: (dosežena realizacija proračuna Finančne uprave RS (brez donacij upravičencev po ZDoh) v letu t / dosežena realizacija JFP v letu t)*100 in pove, koliko znašajo izdatki Finančne uprave RS na 100 € pobranih JFP.

V letu 2021 znaša dosežena vrednost kazalnika 82 centov. Izdatki za delovanje Finančne uprave RS za 100 € pobranih JFP v letu 2021 znašajo 82 centov in so za 6 centov nižji od načrtovanih. Navedeno kaže na povečanje stroškovne učinkovitosti Finančne uprave RS v letu 2021.

6. Delež nadzorov inšpekcije z ugotovljenimi nepravilnostmi

Vrednost kazalnika se izračuna tako, da se v števcu upošteva število nadzorov (inšpekcija, preiskave, transferne cene) z ugotovljenimi nepravilnostmi, ki so zaključeni v obravnavanem letu in v imenovalcu število vseh inšpekcijskih nadzorov (inšpekcija, preiskave, transferne cene), ki so zaključeni v obravnavanem letu.

Ciljna vrednost deleža nadzorov inšpekcije z ugotovljenimi nepravilnostmi za leto 2021 je bila določena v višini 65,5%. Dosežena vrednost kazalnika v letu 2021 je 33,7 %. Na doseženo vrednost je bistveno vplivalo povečano število nadzorov na osnovi Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB) in odlokov Vlade RS, ki so bili sprejeti z namenom omejevanja širjenja okužb z COVID-19, zato primarni vzrok za uvedbo teh nadzorov ni bilo davčno tveganje, ampak je bil poglobitni namen teh nadzorov varovanje zdravja in življenja ljudi. Finančna uprava RS je v letu izvedla 15.068 nadzorov, od tega so bili v 11.757 inšpekcijskih nadzorih preverjeni tudi ukrepi v zvezi z COVID-19.

Izveden izračun kazalnika Delež nadzorov brez inšpekcije z ugotovljenimi nepravilnostmi, v katerem se število nadzorov s kombinacijo predmeta davčne blagajne in ZNB ter predmeta delo in zaposlovanje na črno in ZNB, ne upošteva, pokaže vrednost 74,4 %, kar pa je nad načrtovano vrednostjo kazalnika.

7. Delež upravnih zadev, rešenih v zakonskem roku

Gre za delež upravnih zadev, ki so bile rešene v zakonitem roku (števec), in sicer glede na vse rešene upravne zadeve (imenovalec).

V letu 2021 znaša ta delež 98,7 % in je enak kakor v letu 2020.

8. Delež zadev, ki so bile na instancah ugodno rešene za Finančno upravo RS

Gre za delež pritožb, ki so bile s strani organa druge stopnje zavržene, zavržene ali je bil postopek ustavljen (števec), in sicer glede na skupno število vseh prejetih zadev iz druge stopnje in sodišč (imenovalec). S kazalnikom se meri pravilnost odločanja na prvi stopnji.

V letu 2021 znaša delež ugodno rešenih pritožb za Finančno upravo RS 77,6 %, v preostalem delu so bili upravni akti spremenjeni oz. odpravljeni ali so bile zadeve vrnjene v ponovni postopek. Ciljna vrednost v višini 79,4 % ni bila dosežena, kar je posledica večjega števila zadev, vrnjenih v ponovni postopek v letu 2020 na področju odmere akontacije dohodnine od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja in prispevkov za socialno varnost na podlagi vloženih napovedi (v povezavi s sodbo Ustavnega sodišča RS, št. X Ips 367/2015, z dne 30. 8. 2017) ter na področju nadzora (v povezavi z Odločbo Ustavnega sodišča RS, št. U-I-113/17-40, z dne 30. 9. 2020, s katero je delno razveljavljen 4. in 3. odst. 68.a člena ZDavP-2).

9. Povprečni odzivni čas klicnega centra

Povprečni odzivni čas je celotni čas čakanja na prostega uslužbenca v klicnem centru skupaj s časom zvonjenja pri uslužbencu v klicnem centru za vse odgovorjene klice v opazovanem obdobju, deljen s številom odgovorjenih klicev v opazovanem obdobju. Na povprečni odzivni čas klicnega centra vpliva več dejavnikov: število dohodnih klicev oziroma prognoza števila dohodnih klicev, število prisotnih uslužbencev v klicnem centru (zmanjšanje razpoložljivega števila agentov zaradi notranjih in zunanjih vzrokov), prilagojeno število uslužbencev ob dnevnih, tedenskih, mesečnih in letnih konicah, povprečen čas opuščenih klicev, čas obravnave telefonskih klicev, število odbitih klicev, delež ponovnih klicev in drugo. Največji vpliv na povprečni odzivni čas ima število prisotnih agentov.

V letu 2021 je bil povprečni odzivni čas 215 sekund, to je 40 sekund več kakor v letu 2020 in 95 sekund več kot načrtovana ciljna vrednost za leto 2021. V letu 2021 je bil načrtovan prehod na nov sistem telefonije za klicne centre, ki zaradi zastarelih računalnikov, ki jih uporabljajo uslužbenci v klicnih centrih, ni bil izveden skladno z načrtom. Zaradi zamude pri prehodu na nov sistem telefonije ni bila uporabljena aplikativna podpora za upravljanje z delovnimi procesi v klicnem centru, ki bi omogočila optimalno razporejanje uslužbencev glede na dnevne, tedenske, mesečne in letne konice. Nastale so težave pri pridobivanju statistike in kontaktni center ni bil optimalno upravljan. Zastareli računalniki so podaljšali tudi čas obravnave posameznega klica v starem sistemu telefonije. V letu 2021 so bili obiski na uradih zaradi proti interventnih ukrepov omejeni, posledično je bilo povečano število klicev. Število uslužbencev je bilo manjše od potrebnega števila uslužbencev za zagotavljanje želenega nivoja odzivnosti pri telefonskem informiranju.

10. Število dni usposabljanj na zaposlenega v Finančni upravi RS

Vrednost kazalnika se izračuna tako, da se celotno število dni izobraževanj deli s številom zaposlenih.

Kazalnik, število izobraževalnih dni/zaposlenega v Finančni upravi RS, znaša za obravnavano obdobje 3,9, kar je za 25,8 % več kot v primerljivem lanskem obdobju.

11. Delež elektronsko vročenih dokumentov s storitvijo eVročanje

Vrednost kazalnika se izračuna kot razmerje med številom vseh elektronsko vročenih dokumentov (števec) glede na vse vročene dokumente, ki jih je pri svojem poslovanju vročila Finančna uprava RS v letu 2021 (imenovalec).

V izračunu so kot elektronsko vročeni dokumenti štejejo vsi dokumenti, ki so bili vročeni prek eDavkov z osebno (eVročanje-OsDok) in navadno vročitvijo (eVročanje-Dok). Merska enota za kazalnik je %.

Vrednost kazalnika je izračunana za obdobje 1.1.2021 – 31.12.2021 in je znašala 41,6 %, to je za 6,4 odstotnih točk več kakor v letu 2020 in za 3,6 odstotne točke več od ciljne vrednosti za 2021.

5 ZAVEZANCI ZA PLAČEVANJE JAVNOFINANČNIH DAJATEV

Na dan 31. decembra 2021 je bilo v davčni register vpisanih 3.027.217 aktivnih davčnih zavezancev, od katerih je bilo 2.886.100 fizičnih oseb in 262.862 poslovnih subjektov. Med poslovnimi subjekti je bilo 141.117 pravnih oseb in 121.745 fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost. Ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov je imelo v davčnem registru vpisano 65.611 poslovnih subjektov. V insolventnem postopku je bilo 5.698 poslovnih subjektov.

Preglednica 6: Število davčnih zavezancev po finančnih uradih na dan 31.12.2021

Finančni urad	Število aktivnih FO	Število aktivnih dejavnosti FO	Število aktivnih PO	Število aktivnih DZ	Število vseh DZ
BREŽICE	99.439	3.370	3.685	103.124	127.523
CELJE	265.699	10.937	10.735	276.434	339.642
KOČEVJE	36.271	1.407	1.132	37.403	47.377
KOPER	184.499	8.149	10.158	194.657	231.074
KRANJ	253.005	13.427	11.120	264.125	322.392
LJUBLJANA	857.245	39.546	55.117	912.362	1.085.505
MARIBOR	327.837	12.605	14.332	342.169	421.236
M.SOBOTA	139.124	4.848	5.876	145.000	187.421
N.GORICA	164.896	7.546	6.507	171.403	211.151
N.MESTO	176.214	5.488	9.607	185.821	217.802
POSTOJNA	50.701	1.997	1.746	52.447	64.023
PTUJ	109.662	4.047	3.465	113.127	140.323
HRASTNIK	49.672	1.604	1.545	51.217	66.630
VELENJE	84.927	3.174	2.563	87.490	103.910
DRAVOGRAD	86.909	3.600	2.774	89.683	111.064
PFU	0	0	755	755	1.018
Skupaj	2.886.100	121.745	141.117	3.027.217	3.678.091

Dostop do podatkov davčnega registra je imelo 2.856 uporabnikov, od katerih jih je imelo 375 dodeljeno pravico spreminjanja podatkov davčnega registra.

Za potrebe izvajanja ukrepov, povezanih z epidemijo COVID-19 in odpravljanjem posledic le-te, so bili na podlagi podatkov davčnega registra pripravljeni vsi sezname podatkov za posamezne ukrepe, in sicer kot najširši nabori upravičencev do posameznih vrst pomoči.

Davčni register je bil dopolnjen s funkcionalnostmi za izboljšavo prevzema tujih naslovov davčnih zavezancev iz Centralnega registra prebivalstva, izboljšan je bil postopek prevzema statusnih sprememb. Za pridobitev obračunskega dne se je začel razvijati prototip za branje skeniranih dokumentov različnih kakovosti. Dopolnil se je prenosni del sistema davčnega registra za sprejem množičnih dokumentov in njihov prikaz.

Pri podatku o identifikacijski številki za davčni namen nerezidentov se je vgradila dodatna kontrola za preprečitev nepravilnosti pri vpisu.

Pri funkcionalnosti vodenja dvojezičnosti je Finančna uprava RS vgradila možnost ročnih sprememb zaradi zahtev davčnih zavezancev.

Izvedena je bila prilagoditev spremembam Poslovnega registra Slovenije. Dopolnjen je bil dnevni prenos sprememb iz Poslovnega registra Slovenije, in sicer dopolnjen je prenos nazivov v povečani dolžini v novih poljih (v podatkovnem tipu s podporo UTF-8).

Preglednica 7: Število zavezancev po posameznih vrstah dajatev

Zap. št.	Vrsta dajatve	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
1	Dohodnina – fizične osebe	1.543.609	1.554.991	1.527.574	98,2
2	Prispevki za socialno varnost:				
2.1	Število izplačevalcev – REK	98.338	96.731	96.064	99,3
2.1.1	- pravne osebe	64.728	63.539	63.884	100,5
2.1.2	- fizične osebe z dejavnostjo	33.610	33.192	32.180	97,0
2.1.3	Število prejemnikov dohodka	1.885.077	1.878.319	1.846.550	98,3
2.2	Število zavezancev za obračun prispevkov za socialno varnost:				
2.2.1	OPSVZ - samozaposlene osebe	83.861	84.203	85.646	101,7
2.2.2	OPSVL - lastniki zasebnih podjetij, ki nimajo plače	2.539	1.837	1.718	93,5
2.2.3	OPSVK – kmetje	11.721	11.456	11.260	98,3
2.2.4	OPSVP – prostovoljno vključeni v socialno zavarovanje	2.279	2.027	1.919	94,7
2.2.5	OPSD – osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic	43.122	44.491	46.469	104,4
2.2.6	OPSVT - osebe zaposlene pri tujem delodajalcu	519	578	781	135,1
3.	DDPO – število zavezancev, ki so predložili obračun	106.643	106.143	106.369	100,2
4.	Dejavnost - število vseh fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost	113.193	113.753	121.210	106,6
4.1	od tega zavezanci – normiranci				
5.	DDV	116.714	117.314	120.467	102,7
6.	Trošarine				
6.1	Pravne osebe in fizične osebe z dejavnostjo	945	921	990	107,5
6.2	Mali proizvajalci žganja	650	709	763	107,6
7.	Okoljske dajatve – plačniki	4.707	4.571	4.854	106,2

6 POBIRANJE JAVNOFINANČNIH DAJATEV

Finančna uprava RS je v letu 2021 za proračune države, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ), Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), občin in posredno Evropske unije (EU) pobrala 19.205.493.984 € javnofinančnih prihodkov, kar predstavlja 18,0 % rast prihodkov v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta, ter 10,7 % preseganje letnega načrta javnofinančnih prihodkov za leto 2021.

Predlagatelji, ki so nedavčne terjatve posredovali v izvršbo, terjatve pa niso prešle na Finančno upravo RS, so prejeli 10.003.880 €.

Pri primerjavi realiziranih prihodkov v letu 2021 glede na leto 2020 je potrebno upoštevati, da so bili v letu 2020 na podlagi Zakona o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitve njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP) oproščeni prispevki za socialno varnost v skupnem znesku 607.639.851 € poravnani neposredno blagajni ZZZS, ZPIZ in državnemu proračunu, torej »mimo« Finančne uprave RS. Če bi bili oproščeni prispevki za socialno varnost v mesecih od aprila do junija 2020 plačani neposredno Finančni upravi RS, bi prihodki Finančne uprave RS (brez prejemkov iz izvršb za nedavčne terjatve drugih predlagateljev) v letu 2020 znašali 16.881.802.918 €. V letu 2021 bi bila tako realizacija prihodkov Finančne uprave RS v primerjavi z letom 2020 višja za 13,8 %.

Medtem ko je leto 2020 zaznamovalo precejšnje zmanjšanje pobranih prihodkov, ki je bilo posledica epidemije COVID-19 ter sprejetih interventnih ukrepov za zaježitev epidemije in omilitve njenih posledic, se je v letu 2021 trend ponovno obrnil navzgor in pobrani prihodki so občutno presegli tudi prihodke iz predkoronskega leta 2019.

Interventna zakonodaja, sprejeta za omilitev posledic epidemije COVID-19, vpliva na pobiranje prihodkov.

Pozitiven učinek na pobrane prihodke v 2021 so imeli naslednji ukrepi interventne zakonodaje:

- zaradi odobritve plačilnih ugodnosti po 7. členu Zakona o interventnih ukrepih na javnofinančnem področju (ZIUJP)¹ in po 67. členu Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPDVE)² je bila zapadlost in s tem poplačilo terjatev iz naslova davkov in prispevkov iz leta 2020 prestavljena v leto 2021. V obdobju veljavnosti obeh ukrepov je bilo odobrenih skupaj za 472,2 milijona € odlogov in obročnih plačil. V letu 2021 je bilo plačanih za 192,4 milijona € odobrenih odlogov in obrokov.
- na podlagi 12. in 12.a člena Zakona o interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov (ZIUPPP) je bilo do 31. 3. 2022 neposredno odloženo plačilo prispevkov za socialno varnost v skupnem znesku 27,1 milijona €, ki so zapadli v plačilo aprila, maja in junija 2020. Zavezanci te obveznosti poravnajo tudi pred rokom zapadlosti. V letu 2021 so poravnali za 2,4 milijonov € teh obveznosti.
- dveh obrokov akontacije davka od dohodka pravnih oseb (DDPO) in dohodnine od dohodka iz dejavnosti (DohDej), ki sta dospela v plačilo aprila in maja 2020, zavezancem v letu 2020 ni bilo potrebno obračunati niti plačati. Izid letnega obračuna za leto 2020 se je v letu 2021 odrazil v večjih doplačilih ali manjših vračilih, ki so bili posledica poslovanja v letu 2020;
- pogoji, ki so v interventni zakonodaji določeni za pridobitev posameznih pravic zavezancev (poravnane dajatve in predloženi obračuni za predhodno obdobje), pripomorejo k pravočasnem plačevanju obveznosti.

Negativen učinek na pobrane prihodke v letu 2021 so imeli naslednji ukrepi:

- zaradi odobritve plačilnih ugodnosti po 67. členu ZIUOPDVE je bila zapadlost davkov in prispevkov prestavljena v obdobje po letu 2021;
- omejitve v postopkih davčne izvršbe, ki so se v skladu s 118. členom Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPDVE) lahko začele le v nujnih zadevah³; posledice neizvajanja ukrepov izterjave je po ponovni vzpostavitvi težko povsem nadoknaditi;
- zmanjšanje oziroma prepoved opravljanja gospodarske dejavnosti pri zavezancih, kar se je odrazilo v manjših zneskih na davčnih obračunih.

Izpostavljamo še naslednji ukrep, ki vpliva na izkazovanje pobranih prihodkov:

- zaradi ukrepa oprostitve plačila prispevkov za socialno varnost za zavezance v času spomladanske epidemije v 2020 po 28., 33. in 38. členu Zakona o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP) na način, da so se prispevki javnofinančnim blagajnam v skupnem znesku 607,6 milijona € poravnali neposredno iz državnega proračuna »mimo« Finančne uprave RS, so bili pobrani prihodki Finančne uprave RS od aprila do junija 2020 nižji, kar vpliva na primerjavo pobranih prihodkov z letom 2021.

¹ Ukrepi je veljal od 29. 3. 2020 do 19. 6. 2020.

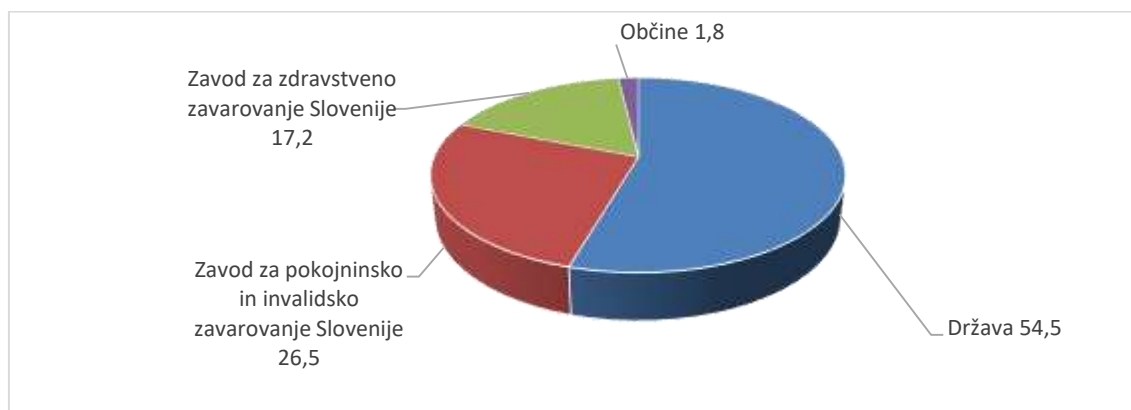
² Ukrepi je veljal od 28. 11. 2020 do 30. 6. 2021.

³ Ukrepi je veljal od 31. 12. 2020 do 18. 4. 2021.

Preglednica 8: Neto pobrani prihodki po vrstah prihodkov, v €

Zap. št.	VRSTA PRIHODKA	Realizacija 2019	Struktura v %	Realizacija 2020	Struktura v %	Realizacija 2021	Struktura v %	Indeks 2021/2020	Indeks 2021/2019
		1	1a	2	2a	3	3a	4=3/2	5=3/1
A	DAVČNI PRIHODKI (1+2+3+4+5+6+7)	16.955.859.447	96,5	15.636.702.795	96,1	18.573.614.528	96,7	118,8	109,5
1.	DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	3.623.744.575	20,6	3.273.260.489	20,1	3.996.428.713	20,8	122,1	110,3
2.	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	7.011.418.667	39,9	6.672.188.001	41,0	7.918.745.585	41,2	118,7	112,9
3.	DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	23.196.530	0,1	21.645.032	0,1	23.891.251	0,1	110,4	103,0
B	DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	5.902.456.378	33,6	5.279.915.352	32,4	6.140.362.863	32,0	116,3	104,0
6.	DAVKI NA MED. TRG. IN TRANSAKCIJE (carine)	98.629.849	0,6	102.387.423	0,6	177.356.585	0,9	173,2	179,8
7.	DRUGI DAVKI - ukinjeni davki	33.291	0,0	19.854	0,0	1.569	0,0	7,9	4,7
B	NEDAVČNI PRIHODKI (8+9+10+11)	108.342.749	0,6	77.717.650	0,5	82.831.134	0,4	106,6	76,5
8.	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKU OD PREMOŽENJA	71.640.113	0,4	49.310.014	0,3	49.501.662	0,3	100,4	69,1
9.	TAKSE IN PRISTOJBINE	51.914	0,0	26.856	0,0	31.557	0,0	117,5	60,8
10.	GLOBE IN DRUGE DENARNE KAZNI	32.685.991	0,2	25.419.046	0,2	30.543.786	0,2	120,2	93,4
11.	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	3.964.731	0,0	2.961.734	0,0	2.754.129	0,0	93,0	69,5
C	TRANSFERNI PRIHODKI (12)	519.345.886	3,0	556.280.812	3,4	554.717.562	2,9	99,7	106,8
12.	TRANSFERNI PRIHODKI IZ DR. JAVNOFINANČNIH INSTITUCIJ	519.345.886	3,0	556.280.812	3,4	554.717.562	2,9	99,7	106,8
D	NERAZPOREJENI PRIHODKI	-20.123.594	-0,1	3.461.809	0,0	-5.669.241	0,0	-163,8	28,2
E	SKUPAJ JFP (A+B+C+D)	17.563.424.489	100,0	16.274.163.067	100,0	19.205.493.984	100,0	118,0	109,3
F	Prejemki iz izvršb za terjatve, ki niso prenesene v knjigovodsko evidenco	9.139.575		7.591.986		10.003.880		131,8	109,5
G	Drugi prejemki	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	-
H	SKUPAJ JFP in prejemki (E+F+G)	17.572.564.063		16.281.755.053		19.215.497.864		118,0	109,3
	Oproščeni prispevki za socialno varnost (PSV) v letu 2020, plačani blagajnam javnega financiranja "mimo" FURS			607.639.851				-	-
	Skupaj JFP in prejemki z oproščenimi PSV	17.572.564.063		16.889.394.904		19.215.497.864		113,8	109,3

Slika 2: Struktura neto pobranih prihodkov po prejemnikih sredstev v letu 2021, v %

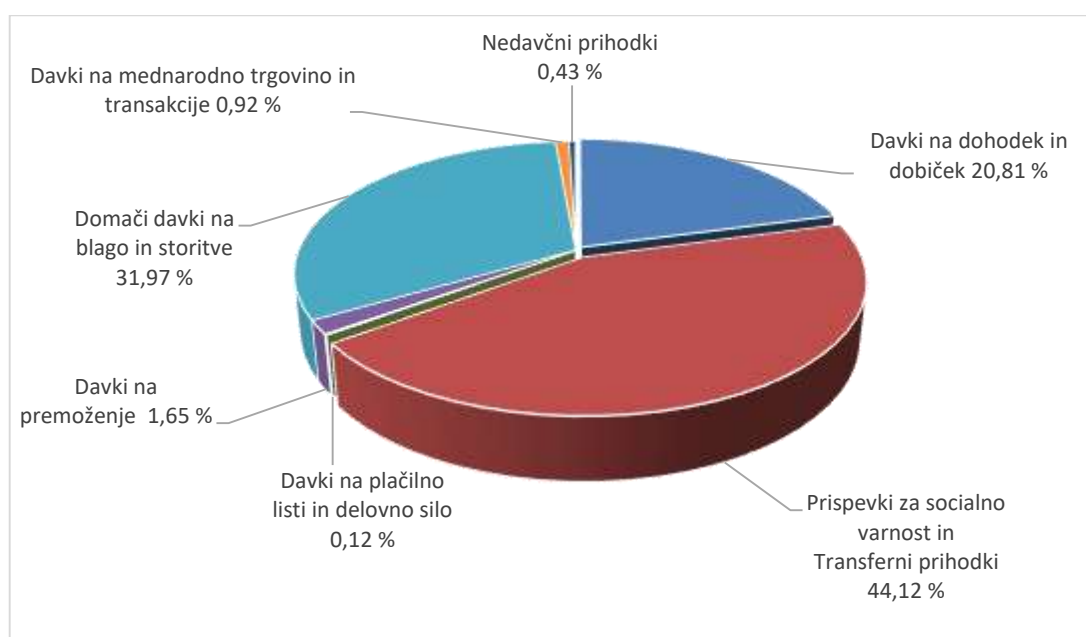

Največji delež pobranih prihodkov predstavljajo skupaj prispevki za socialno varnost in transferni prihodki iz naslova prispevkov (44,1 %). V letu 2021 je bilo pobranih skupaj za 17,2 % več teh prihodkov kakor v letu 2020; od tega je rast prihodkov iz naslova prispevkov za socialno varnost znašala 18,7 %, medtem ko so transferni prihodki nižji za 0,3 %. Najobsežnejši med prispevki za socialno varnost je prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Po deležu pobranih prihodkov sledijo domači davki na blago in storitve (32 %), kjer je bilo pobranih za 16,3 % več prihodkov glede na leto 2020. Po obsegu prevladujeta davek na dodano vrednost in trošarine.

Dokaj velik delež ima tudi skupina davkov na dohodek in dobiček (20,8 %), kjer je bilo pobranih za 22,1 % več prihodkov glede na leto 2020. Največ prihodkov v tej skupini pripada dohodnini.

Slika 3: Struktura neto pobranih prihodkov po vrstah prihodkov v letu 2021

DOHODNINA

Finančna uprava RS je v letu 2021 pobrala 2.860.017.525 € dohodnine, to je za 14,5 % več kakor v letu 2020. V letu 2021 v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 14,9 % delež. V skupino dohodnine se uvrščajo letni poračun dohodnine, akontacije dohodnine, dohodnina od dobička iz kapitala, dividend, obresti in najema ter dohodnina od nenapovedanih dohodkov. V tej skupini so najpomembnejši vir akontacije dohodnine. Dohodnina je prihodek državnega in občinskih proračunov.

Preglednica 9: Pobrani prihodki iz naslova dohodnine, v €

Vrsta prihodka	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020	Indeks 2021/2019
Letni poračun - dohodnine	-202.525.428	-248.265.219	-286.388.618	115,4	141,4
Akontacije dohodnine	2.529.834.665	2.529.903.150	2.889.716.320	114,2	114,2
Dohodnina od dobička na kapital, dividend, obresti in najema	272.794.435	214.872.575	268.388.615	124,9	98,4
Dohodnina od nenapovedanih dohodkov	1.183.663	2.404.394	-11.698.793	-486,6	-988,4
Skupaj	2.601.287.335	2.498.914.900	2.860.017.525	114,5	109,9

Preglednica 10: Število izdanih IID, znesek doplačil, vračil, število ugovorov zoper IID in delež ugovorov glede na izdane IID ter število napovedi za odmero dohodnine, ki so bile vložene v roku

	Odmerno leto 2018	Odmerno leto 2019	Odmerno leto 2020	Indeks 2020/2019
Izdani IID	1.543.609	1.554.991	1.527.574	98,2
Znesek odmerjene dohodnine, v €	2.101.418.657	2.136.525.007	2.113.178.147	98,9
Število doplačil	439.819	258.285	229.715	88,9
Znesek doplačil, v €	87.307.125	71.767.211	62.428.458	87,0
Število vračil	604.436	728.816	719.790	98,8
	Odmerno leto 2018	Odmerno leto 2019	Odmerno leto 2020	Indeks 2020/2019
IID brez doplačila/vračila	499.354	567.890	578.069	101,8
Ugovori zoper IID	36.727	31.698	32.344	102,0
Delež ugovorov zoper IID, v %	2,38	2,04%	2,12%	103,9
Napovedi za odmero dohodnine, vložene v roku	13.537	13.821	14.321	103,6

Finančna uprava RS je v letu 2021 za odmerno leto 2020 izdala 1.527.574 informativnih izračunov dohodnine (v nadaljevanju: IID), kar je za 27.417 manj kakor leto poprej. Znesek odmerjene dohodnine je nižji za 23.346.860 €. Število zavezancev z doplačili je nižje za 28.570, prav tako je za 9.338.753 € nižji znesek doplačil dohodnine. Zmanjšalo se je število zavezancev z vračili za 9.026, znesek vračil pa je višji za 28.882.552 €. Število IID brez doplačila ali vračila, ko ni poročena dohodnine na letni ravni je višje za 10.179.

Nižji znesek odmerjene dohodnine, kot tudi nižji znesek doplačil in višji znesek vračil kakor leto prej je posledica novele ZDoh-2, po kateri se je z odmernim letom 2020 povečala splošna olajšava od 3.303 € letno na 3.500 € letno, dodatna splošna olajšava pa se je računala po posebni formuli za vse zavezance, ki prejemajo skupne dohodke do višine 13.317 €. Ta se spreminja linearno v odvisnosti od višine skupnega dohodka (nižji je dohodek, višja je ta olajšava). Zvišale so se tudi meje neto davčnih osnov vseh davčnih razredov in znižali stopnji dohodnine v drugem (od 27 % na 26 %) in tretjem dohodninskem razredu (od 34 % na 33 %).

Prav tako je na nižji znesek odmerjene dohodnine in nižji znesek doplačil, po drugi strani pa na višji znesek vračil dohodnine vplivala interventna zakonodaja. V skladu z 59. členom Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUPOPVE) so bili iz letne davčne osnove izvzeti dodatki zaposlenih za delo v rizičnih razmerah, za nevarnost in posebne obremenitve v mreži javne službe na področju socialnega varstva, ki izvajajo socialno varstvene storitve, pri izvajalcih krizne namestitve, pri izvajalcih socialno varstvenih programov, ki izvajajo nastanitveni program, v mreži javne zdravstvene službe, pri Uradu Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov ter pri zunanem izvajalcu, ki opravlja delo pri izvajalcu iz 56. člena ZZUOOP.

Zavezanci so zoper IID (za leto 2020) vložili 646 ugovorov več kakor v prejšnjem letu (za leto 2019), vendar je to še vedno le dobrih 2 % zavezancev, ki so prejeli IID. Večina vloženi ugovorov zoper IID se ne nanaša na nepravilno izdane IID, temveč se, podobno kakor pretekla leta, nanaša na spremembe ali dopolnitve podatkov o uveljavljanju posebne olajšave za vzdrževane družinske člane (20.113 zavezancev ali 62,4 % vseh ugovorov, leto poprej 19.633 zavezancev ali 61,9 % vseh ugovorov) in le manjši delež zaradi dopolnitve podatkov v IID (3.042 ali 9,4 % vseh ugovorov).

Do konca leta 2021, vključujoč tretjo tranšo odločb o odmeri dohodnine, je 1.534.079 zavezancev prejelo ali IID ali pa odločbo o odmeri dohodnine. Število zavezancev za dohodnino se je zmanjšalo za 26.395 zavezancev oziroma za 1,7 % glede na predhodno leto. Na takšno zmanjšanje je vplivalo tudi manjše število izdanih informativnih izračunov dohodnine za leto 2020, in sicer za 1,8 %. Zaradi epidemije COVID-19 se je predvsem se je znižalo število zavezancev, ki opravljajo študentsko delo ter delo po pogodbi o delu.

Preglednica 11: Osnovni podatki

	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
Število zavezancev	1.549.092	1.560.474	1.534.079	98,3
Znesek dohodka v €	22.300.465.014	22.898.338.287	23.586.542.026	103,0
Število zavezancev z vzdrževanimi družinskimi člani	332.477	331.285	327.795	98,9
Znesek Osnove za odmero dohodnine v €	10.855.838.241	11.127.830.753	11.301.181.833	101,6
Znesek odmerjene dohodnine v €	2.106.739.153	2.147.852.818	2.125.181.429	98,9
Znesek akontacije dohodnine v €	2.311.138.776	2.395.100.987	2.410.539.332	100,6
	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
Znesek doplačil v €	78.634.543	65.837.788	57.991.438	88,1
Število zavezancev z vračili dohodnine	617.373	737.259	729.316	98,9
Znesek vračil v €	282.985.405	312.845.281	343.287.095	109,7

Skupni dohodek zavezancev za odmero dohodnine za leto 2020 je znašal 23,5 mrd €, kar je za 3 % več kakor leto prej. Povprečni znesek dohodka na zavezanca je znašal 15.375 € in bil tako za 4,8 % večji kakor leto prej. Na višji dohodek zavezancev so imeli vpliv tudi različni dodatki (ki pa niso bili izvzeti iz davčne osnove) po COVID-19 interventni zakonodaji in dvig zneska minimalne plače ter uskladitev pokojnin.

Najpomembnejši vir dohodka predstavlja vir dohodka iz naslova plač, nadomestil plač in povračil stroškov v zvezi z delom. V strukturi dohodka predstavlja njihov delež skoraj 71 %. V primerjavi z letom prej je znesek omenjenega vira višji za skoraj 3 %, klub temu, da se je število zavezancev s tem virom nekoliko znižalo v primerjavi z letom poprej. Med pomembne deleže sodi še vir iz naslova pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

V letu 2020 je bil del dohodkov iz vira 1101 izvzet in vključen pod nov vir 1111 – Del plače za poslovno uspešnost, za katerega ne velja ugodnejša davčna obravnava in se zato všteva v letno davčno osnovo (izplačilo nad zneskom 100% povprečne plače zaposlenih v Sloveniji). To je prejelo 281.976 zavezancev v povprečnem znesku 169 €, v strukturi dohodka pa znesek dohodka iz tega naslova predstavlja 0,2 %. Pri pomembnejših vrstah dohodka, se zaradi posledic epidemije (manj zaposlovanja, nemožnost opravljanja določenih dejavnosti npr. gostinci,..., po drugi stani pa ugodnejša obdavčitev po interventni zakonodaji), najvišji upad števila zavezancev in dohodka kaže pri študentskem in pogodbenem delu, dobičku od dohodka iz dejavnosti, dohodku iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti ter preostalih drugih dohodkih.

V spodnji tabeli je podano število zavezancev po viru dohodkov, njihov znesek dohodka in povprečni znesek dohodka na zavezanca, vse v primerjavi z predhodnim letom.

Preglednica 12: Pregled števila zavezancev in znesek dohodka po virih dohodka, v €

Vir	Opis vira	Odmerno leto 2020			Indeks 2020/2019		
		Število zavez.	Dohodek v €	Dohodek v € na zav.	Število zavez.	Dohodek v €	Dohodek v € na zav.
1101	Plače, nadomestilo plače in povračila stroškov v zvezi z delom	851.122	16.734.617.865	19.662	99,7	102,8	103,1
1102	Bonitete	132.987	78.098.297	587	98,5	102,5	104,1
1103	Regres za letni dopust	805.457	6.496.550	8	99,7	103,6	100,8
1104	Jubilejne nagrade, odpravnine ob upokojitvi in solidarnostne pomoči	15.442	29.383.109	1.903	102,7	94,0	91,5
1105	Premije za prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje	851	139.015	163	100,8	111,8	111,1

Vir	Opis vira	Odmerno leto 2020			Indeks 2020/2019		
		Število zavez.	Dohodek v €	Dohodek v € na zav.	Število zavez.	Dohodek v €	Dohodek v € na zav.
1106	Pokojnine iz naslova obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja	547.974	4.903.112.463	8.948	100,2	105,3	105,1
1107	Nadomestila iz naslova obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja	47.311	153.810.214	3.251	100,4	104,7	104,2
1108	Nadomestila in drugi dohodki iz naslova obveznega socialnega zavarovanja	134.271	527.382.640	3.928	114,9	116,8	101,7
1109	Drugi dohodki iz delovnega razmerja	135.719	169.595.626	1.250	127,3	109,6	86,1
1110	Dohodek za vodenje družbe (zavarovalna podlaga 040)	466	6.873.710	14.750	75,4	73,6	97,7
1211	Dohodki dijakov in študentov, upravičenih do posebne olajšave	281.976	47.565.536	169	/	/	/
1212	Dohodki dijakov in študentov, ki niso upravičeni do posebne olajšave	79.118	193.308.003	2.443	83,4	77,7	93,1
1220	Dohodki verskih delavcev	1.218	2.811.455	2.308	83,8	73,9	88,2
1230	Preostali dohodki iz drugega pogodbenega razmerja	63	444.882	7.062	105,0	105,7	100,7
2100	Dobiček, ugotovljen na podlagi davčnega obračuna	96.493	199.297.977	2.065	86,3	89,3	103,5
3100	Dohodek iz osn, kmet, in osn, gozd, dejavnosti v rs	52.622	361.515.582	6.870	88,6	84,2	95,1
4200	Dohodek iz prenosa premoženjske pravice	119.120	116.258.568	976	86,9	94,7	108,9
6100	Darila	8.183	9.385.957	1.147	109,9	98,7	89,8
6200	Priznavalnine	3.557	1.018.638	286	86,0	80,5	93,6
6300	Preostali drugi dohodki	241	932.356	3.869	104,3	108,4	103,9
6500	Nadomestilo za uporabo LS prostovoljca	30.529	44.472.830	1.457	77,3	84,8	109,8
6700	Dohodek Fulbrightovega programa izmenjav	7	1.405	201	700,0	423,1	60,4

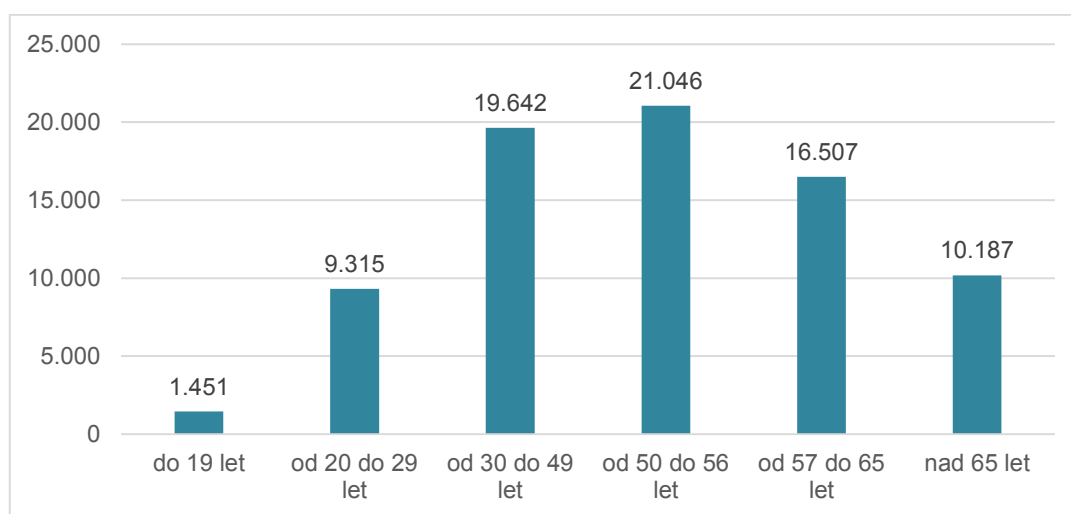
Preglednica 13: Pregled dohodkov zavezancev po starostnih skupinah

Starostna skupina	Št. zavezancev	Dohodek v €	Povprečni dohodek na zavezanca v €
do 19 let	18.510	26.860.641	1.451
od 20 do 29 let	159.864	1.489.122.802	9.315
od 30 do 49 let	502.466	9.869.376.951	19.642
od 50 do 56 let	183.804	3.868.260.245	21.046
od 57 do 65 let	239.496	3.953.281.375	16.507
nad 65 let	429.939	4.379.640.011	10.187

Pregled dohodkov po starostnih skupinah pokaže, da so najvišji povprečni dohodek na zavezanca imeli zavezanci stari med 50 in 56 let, in sicer 21.046 € in zavezanci stari med 30 in 49 leti v višini 19.642 €.

Skupni dohodek zavezancev starih med 30 in 49 leti je znašal kar 9,9 mrd €.

Slika 4: Povprečni zneski dohodka po posameznih starostnih skupinah zavezancev, v €

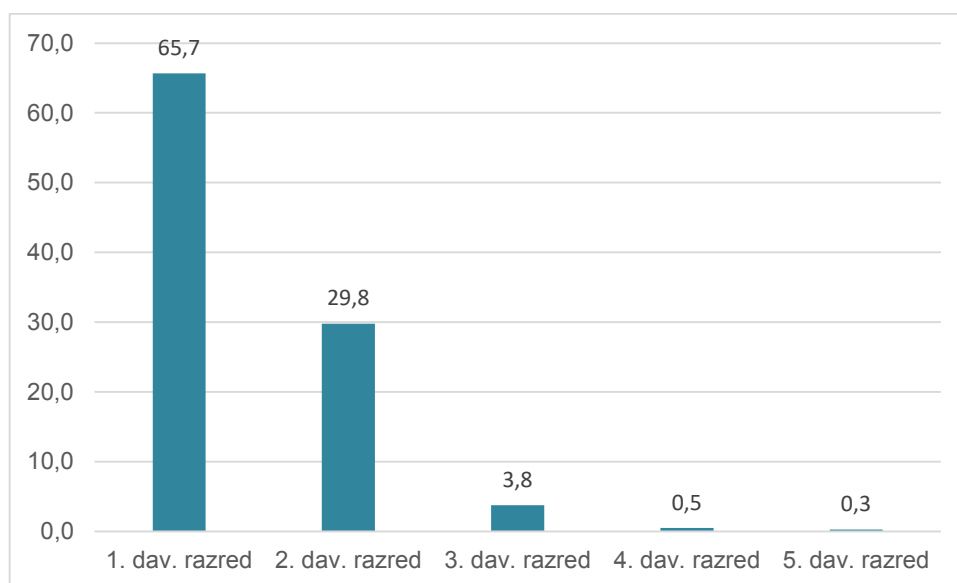
Po opravljeni odmeri so bili zavezanci razvrščeni v petih davčnih razredih. Največ zavezancev je bilo uvrščenih v prvi davčni razred in sicer 1.007.362 zavezancev oziroma skoraj dve tretjini vseh. Število zavezancev v drugem davčnem razredu je bilo 457.074 zavezancev oziroma 29,8 % vseh. Po zmanjšanju osnove pred obdavčitvijo za olajšave znaša odmerjena dohodnina za leto 2020 skupaj 2.125.181.429 €, kar je za 1 % manj kakor leto prej.

Preglednica 14: Razvrstitev zavezancev, njihov dohodek in znesek odmerjene dohodnine, v €

	1. dav. razred	2. dav. razred	3. dav. razred	4. dav. razred	5. dav. razred	Skupaj
Št. zavezancev	1.007.362	457.074	57.726	7.530	4.388	1.534.080
Dohodek v €	9.100.800.346	10.448.597.529	2.769.634.191	611.510.910	655.999.050	23.586.542.026
Osnova v €	2.100.795.800	6.373.089.683	1.881.686.529	440.122.730	505.487.091	11.301.181.833
Dohodnina v €	258.129.866	1.088.062.013	458.067.066	127.925.186	192.997.297	2.125.181.429
Dohodek/zav. v €	9.034	22.860	47.979	81.210	149.498	15.375
Dohodni./zav v €	256	2.380	7.935	16.989	43.983	1.385
Delež zavezancev	65,7	29,8	3,8	0,5	0,3	100,0

Največji strukturni delež odmerjene dohodnine se nahaja v drugem davčnem razredu in sicer z 51,2 % deležem oz. z nekaj več kakor 1 mrd €, sledijo zavezanci tretjega davčnega zavezanca z 21,6 % deležem.

Slika 5: Struktura zavezancev po davčnih razredih, v %

Preglednica 15: Aktivnosti in rezultati nadzora dohodnine – davek od dohodkov iz zaposlitve, davek od drugih dohodkov, dohodek iz kapitala in nenapovedani dohodki fizičnih oseb

	2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	553	624	682	580	562	96,9
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih (z odločbo), v €	47.968.907	35.316.867	48.894.119	29.074.834	41.088.405	141,3
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	869.907	7.084.918	5.378.878	3.916.763	2.156.433	55,1
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	586.041	2.298.927	1.399.029	1.748.374	2.427.045	138,8
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, v €	49.423.970	44.700.712	55.672.027	34.739.971	45.671.884	131,5

V inšpekcijskih nadzorih je bilo v letu 2021 na področju dohodnine - davka od dohodkov iz zaposlitve, davka od drugih dohodkov, dohodkov iz kapitala in nenapovedanih dohodkov iz zaposlitve zaključenih skupno 562 nadzorov, v katerih so bile dodatno ugotovljene davčne obveznosti v višini 45.671.884 €.

Odmera akontacije dohodnine in drugih dajatev na področju kmetijstva

Finančna uprava RS je v letu 2021 za odmerni leto 2020 izdala davčnim zavezancem (fizičnim osebam), ki so bili na dan 30. junij 2020 lastniki ali uporabniki kmetijskih in gozdnih zemljišč ter čebeljih panjev in so izpolnjevali določene pogoje, odločbe o odmeri obveznosti iz kmetijstva za leto 2020. V odločbah jim je bila odmerjena akontacija dohodnine od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, prispevek za zdravstveno zavarovanje, ki se plačuje od katastrskega dohodka in /ali pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest. Pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest pa se je za odmerni leto 2020 odmerila tudi pravnim osebam, ki so bili lastniki gozdnih zemljišč na dan 30. junija 2020. Poleg navedenega pa je v letu 2021 davčni organ vsem lastnikom ali zakupnikom zemljišč pod posameznimi melioracijskimi sistemi izvedel odmero melioracij za leto 2021. Število zavezancev, ki jim je bila izdana odločba o odmeri obveznosti iz kmetijstva za fizične osebe ter znesek odmerjenih obveznosti v letu 2021, je manjše oziroma nižje v primerjavi s preteklim letom zaradi korona zakonodaje. V 63. členu Zakona o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitve njenih posledic za državljane in gospodarstvo je določeno, da se za leto 2020 pri odmeri obveznosti iz kmetijstva upošteva katastrski dohodek v višini 50 %.

Preglednica 16: Število in zneski odločb o odmeri obveznosti iz kmetijstva, odmeri pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest in odmeri melioracij

	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Odločbe o odmeri obveznosti iz kmetijstva za fizične osebe	147.527	175.391	157.024	89,6
Znesek odmere obveznosti iz kmetijstva, v €	2.263.502	2.966.633	1.892.316	63,8
Odločbe o odmeri pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest za pravne osebe	1210	1337	1495	118,2
Znesek odmere pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest za pravne osebe, v €	848.694	1.154.283	1.543.368	133,7
Odločbe o odmeri melioracij za fizične in pravne osebe	14.688	15.216	14.863	97,7
Znesek odmere melioracij za fizične in pravne osebe, v €	604.635	650.749	626.980	96,3

Odmera akontacije dohodnine od dohodkov iz zaposlitve in drugih dohodkov iz tujine

Število odločb, izdanih na podlagi napovedi za odmero akontacije dohodnine od dohodkov iz zaposlitve in drugih dohodkov, se je v letu 2021 v primerjavi s predhodnih letom povečalo za 10,2 %. Razlog za porast so vse kvalitetnejši podatki iz tujine kot tudi ravnanje zavezancev, ki so v večjem številu vlagali napovedi za odmero akontacije dohodnine med letom. V preteklih letih je namreč večje število zavezancev, ki so prejeli dohodke v tujini, slednje napovedalo šele v letni napovedi za odmero dohodnine.

Preglednica 17: Število odločb in sklepov o odmeri dohodnine iz zaposlitve in drugih dohodkov iz tujine

	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število odločb in sklepov	30.359	32.678	35.995	110,2

Dobiček od odsvojitve finančnega kapitala in izvedenih finančnih instrumentov

Finančna uprava RS je v letu 2021 za odmerni leto 2020 na področju odmere dohodnine od dobička iz kapitala do konca leta 2021 izdala približno enako število odločb in obvestil kakor leto poprej za odmerni leto 2019. Delež izdanih odločb z dobičkom za odmerni leto 2020 se v primerjavi s predhodnim letom prav tako ni bistveno spremenil, se je pa povečalo število izdanih odločb z ugotovljeno izgubo, na račun katerih se je zmanjšala tudi vsota davčne osnove vseh odločb z dobičkom (indeks 19,6), kar pa ni imelo večjega vpliva na skupni znesek odmerjene dohodnine,

predvsem na račun obsega trgovanja z dobičkom v obdobju od 0 - 5 let, v katerem je dobiček obdavčen po stopnji 27,5 %.

Preglednica 18: Število in znesek izdanih odločb in sklepov iz naslova dobička iz kapitala

	Odmerno leto 2018	Odmerno leto 2019	Odmerno leto 2020	Indeks 2020/2019
Število vseh odločb in obvestil – skupaj	24.650	18.764	19.591	104,4
- Število odločb – dobiček	8.763	8.881	8.956	100,8
- Število odločb – izguba	13.858	6.684	7.995	119,6
- Število obvestil (davek < 10 €)	2.029	3.199	2.640	82,5
Vsota osnove vseh odločb z dobičkom (davek > 10 €)	186.677.673	235.687.434	147.287.072	62,5
Odmerjen davek od odločb z dobičkom, v €	26.557.718	24.066.625	28.852.556	119,9

Finančna uprava RS za trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti letno prejme relativno majhno število napovedi. Večje zanimanje zavezancev za delovanje svetovnih finančnih trgov in poglobljeno razumevanje široke palete finančnih instrumentov, ki jih ti trgi ponujajo, pa je v letu 2021 spodbudilo zavezance k obsežnejšem trgovanju, kar se je odrazilo tudi v večjem številu prejetih napovedi za odmerno leto 2020. Za odmerno leto 2020 je bilo tako izdanih skupaj 840 odločb in obvestil, za predhodno leto le 494 (indeks 170,0). Posledično se je v primerjavi s preteklim letom povečal delež izdanih odločb z dobičkom, izgubo in delež izdanih obvestil. Povečala se je vsota osnove vseh odločb z dobičkom, občutno višji pa je tudi skupni znesek odmerjenega davka (indeks 544,6). Povečanje torej pripisujemo večjemu številu vlagateljev, ki se v koronskem letu vlagali prosta denarna sredstva na trgu z izvedenimi finančnimi instrumenti, in njihovem doslednem izpolnjevanju davčnih obveznosti.

Pripomnimo, da se lahko razlog za višje odmerjen znesek davka od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov išče tudi v spremenjeni določbi ZDDOIFI glede upoštevanja normiranih stroškov kakor tudi v zvišanju stopnje obdavčitve iz 25 % na 27,5 %.

Preglednica 19: Število in znesek izdanih odločb in sklepov od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov

	Odmerno leto 2018	Odmerno leto 2019	Odmerno leto 2020	Indeks 2020/2019
Število vseh odločb in obvestil – skupaj	366	494	840	170,0
- Število odločb – dobiček	58	94	300	319,1
- Število odločb – izguba	306	397	497	125,2
- Število obvestil (davek < 10 €)	2	3	43	1433,3
Vsota osnove vseh odločb z dobičkom (davek > 10 €)	244.663	240.753	1.311.207	544,6
Odmerjen davek od odločb z dobičkom, v €	79.623	65.494	494.495	755,0

Dividende, obresti in obresti na denarne depozite

V letu 2021 je bilo za odmerno leto 2020 do sedaj vloženih manj napovedi za t.i. druge obresti v primerjavi z odmernim letom 2019 v istem obdobju, ne glede na to, pa je znesek odmerjenega davka malenkost višji, za 8 %, kar lahko pripišemo višji stopnji dohodnine, ki se je v letu 2020 zvišala iz 25 % na 27,5 %.

Število vloženih napovedi za dividende je v primerjavi z odmernim letom 2019 v istem obdobju višje za 12,2 %. Pri tem pa je znesek odmerjenega davka bistveno večji glede na predhodno leto, indeks 348,4. Glede podatka o znesku odmerjene dohodnine od dividend za odmerno leto 2020 (28.708.606 €) velja opozoriti, da se izračunana dohodnina zmanjša še za priznani davek, plačan v tujini, v znesku 13.325.685 €. V proračun države se je za odmerno leto 2020 iz naslova odmerjene dohodnine od dividend steklo 15.382.921 €. Višji znesek odmerjene dohodnine je delno tudi zaradi višje stopnje dohodnine za dividende, ki se je v letu 2020 zvišala iz 25 % na 27,5 %.

Padanje števila zavezancev za odmero dohodnine od doseženih obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah v Republiki Sloveniji in v Evropski uniji je posledica nizkih obrestnih mer, po katerih se obrestujejo denarni depoziti pri bankah in hranilnicah. Za odmerno leto 2020 je število zavezancev v primerjavi s predhodnim letom manjše za približno 14 %, znesek odmerjene dohodnine pa za 6 %. Razlago za to, da ni razkorak v odmerjenem znesku dohodnine višji glede na leto 2019, je možno pojasniti z višjo stopnjo dohodnine od teh obresti, ki se je v letu 2020 zvišala iz 25 % na 27,5 %.

Preglednica 20: Število vloženih napovedi in zneski dohodnine

	Odmerno leto 2018	Odmerno leto 2019	Odmerno leto 2020	Indeks 2020/2019
Število zavezancev – druge obresti	2030	1966	1740	88,5
Dohodnina, v €	1.088.915	1.158.821	1.251.630	108,0
Število zavezancev – dividende	2965	2894	3248	112,2
Dohodnina, v €	5.016.896	8.240.573	28.708.606	348,4
Število zavezancev – obresti na denarne depozite	5095	4230	3629	85,8
Dohodnina, v €	2.306.908	1.698.484	1.595.296	93,9

Oddajanje premoženja v najem

V letu 2021 je število zavezancev, ki so vložili napovedi za odmero dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem (za odmerno leto 2020), nekoliko upadlo (3,52 %). Ne glede na to, pa se je znesek odmerjene dohodnine v letu 2021 zvišal za 6,46 %, kar bi lahko bila posledica zvišanja stopnje dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem iz 25 % na 27,5 %.

Preglednica 21: Odmera dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem

	Odmerno leto 2018	Odmerno leto 2019	Odmerno leto 2020	Indeks 2020/2019
Število zavezancev	35.254	36.169	34.897	96,48
Dohodnina, v €	20.821.435	21.809.918	23.219.225	106,46

Akontacija dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti

Število zavezancev, fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost in ki se prostovoljno odločijo za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov se iz leta v leto povečuje. Za leto 2020 se je povečalo tudi število predloženih davčnih obračunov DohDej. Skupni znesek prihodkov, davčne osnove in davčne obveznosti se je zmanjšal, povečal pa se skupni znesek davčne izgube glede na leto 2019.

V letu 2021 je Finančna uprava RS aktivno sodelovala z Ministrstvom za finance na področju sprememb Pravilnika o davčnem obračunu akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti.

Preglednica 22: Število predloženih davčnih obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti - DohDej in zneski pomembnejših postavk iz predloženih davčnih obračunov DohDej, za vse zavezanke in ločeno za normirance

	Odmerno leto 2018	Odmerno leto 2019	Odmerno leto 2020	Indeks 2020/2019
Število vseh predloženih davčnih obračunov DohDej:	119.352	123.255	126.533	102,7
Od tega zavezanci – normiranci	53.128	60.061	65.460	109,0
Skupni znesek prihodkov, v €	7.085.977.877	7.383.228.733	6.885.118.763	93,3
Od tega zavezanci – normiranci	1.220.601.870	1.423.656.388	1.453.283.366	102,1
Skupni znesek davčne osnove, v €	810.147.157	840.739.425	737.573.641	87,7
Od tega zavezanci – normiranci, v €	271.825.644	315.995.343	309.395.920	97,9
Skupni znesek davčne izgube, v €	46.869.634	48.295.853	96.638.695	200,1
Skupni znesek pokrivanja pretekle davčne izgube in koriščenja davčnih olajšav, v €	101.095.484	92.571.567	62.131.681	67,1
Skupni znesek davčne obveznosti, v €	112.866.090	123.169.491	116.462.045	94,6
Od tega zavezanci – normiranci, v €	54.275.495	63.103.198	61.811.557	98,0

Preglednica 23: Število zavezancev, fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost in ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov – normiranci, po stanju na zadnji dan posameznega leta

	Na dan 31. 12. 2018	Na dan 31. 12. 2019	Na dan 31. 12. 2020	Na dan 31. 12. 2021	Indeks 2021/2020
Število vseh fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost	108.581	113.193	113.753	121.210	106,6
Od tega zavezanci – normiranci	46.611	53.235	56.416	65.611	116,3
Delež normirancev v vseh zavezancih, v %	42,9	47,0	49,6	54,1	

Pregled najpomembnejših postavk dohodka iz dejavnosti, po področjih dejavnosti

Preglednica 24: Prikaz prihodkov, ugotovljenih po računovodskih predpisih, po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
A	KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	253.280.476	245.615.291	237.453.733	96,7
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	1.051.208.541	1.073.256.399	997.783.319	93,0
F	GRADBENIŠTVO	1.044.615.078	1.109.455.177	1.076.102.759	97,0
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	1.305.971.388	1.344.226.310	1.261.215.089	93,8
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	877.438.920	833.611.949	792.199.403	95,0
I	GOSTINSTVO	574.897.907	606.794.784	469.648.903	77,4
J	INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	200.874.148	215.805.279	227.191.630	105,3
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	831.744.797	892.414.182	863.706.514	96,8
N	DRUGE RAZNOVRSTNE POSLOVNE DEJAVNOSTI	193.162.583	211.321.550	185.879.944	88,0
Q	ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	191.475.438	207.978.855	206.653.986	99,4
R	KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	150.508.710	161.702.600	138.422.690	85,6
S	DRUGE DEJAVNOSTI	195.432.237	212.869.864	198.999.535	93,5
OSTALO		215.367.655	228.066.497	229.861.258	100,8
Skupaj		7.085.977.877	7.343.118.737	6.885.118.763	93,8

Za leto 2020 so največji znesek v skupnih prihodkih, ugotovljenih po računovodskih predpisih, izkazali zavezanci, ki so opravljali dejavnost G – trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil (1.261.215 tisoč €), saj je njihov delež v skupnih prihodkih znašal 18,32 %. Prihodki v tej dejavnosti so se glede na preteklo leto zmanjšali za 6,2 % oz. za 83.011 tisoč €. Sledili so jim zavezanci, ki so opravljali dejavnost F – gradbeništvo. Ti so izkazali skupno 1.076.103 tisoč € prihodkov, njihov delež v skupnih prihodkih pa je znašal 15,63 %. Prihodki v tej dejavnosti so se glede na lansko leto zmanjšali za 33.352 tisoč €. Prihodki so se (glede na leto 2019) povečali v dejavnosti informacijske in komunikacijske dejavnosti (za 5,3 %).

Preglednica 25: Prikaz davčne osnove, po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	170.390.736	181.064.139	172.133.078	95,1
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	102.912.338	103.339.724	87.844.036	85,0
F	GRADBENIŠTVO	103.156.740	106.248.012	92.912.134	87,4
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	85.139.321	85.738.504	76.666.432	89,4
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	61.560.633	54.931.342	50.044.460	91,1
I	GOSTINSTVO	49.827.897	52.318.277	30.281.920	57,9
Q	ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	45.449.256	50.039.249	50.980.763	101,9
OSTALO		191.710.236	207.060.179	176.710.818	85,3
Skupaj		810.147.157	840.739.426	737.573.641	87,7

Za leto 2020 so največji delež davčne osnove izkazali zavezanci, ki so opravljali dejavnost M – strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti z 23,34 % deležem v celotni davčni osnovi. Sledijo jim zavezanci, ki so opravljali dejavnost F – gradbeništvo z 12,60 % deležem v celotni davčni osnovi ter zavezanci, ki so opravljali dejavnost C – predelovalne dejavnosti, z 11,91 % deležem.

Preglednica 26: Prikaz zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	26.277.134	19.959.806	15.168.970	76,0
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	20.521.613	19.492.651	12.641.324	64,9
F	GRADBENIŠTVO	19.476.419	17.623.013	11.573.879	65,7
A	KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	8.450.330	7.979.639	5.275.069	66,1
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	7.985.730	7.505.593	5.627.500	75,0
I	GOSTINSTVO	4.302.497	4.297.888	1.967.387	45,8
OSTALO		14.081.762	15.712.976	9.877.552	62,9
Skupaj		91.870.787	92.571.567	62.131.681	67,1

Največji delež, in sicer 24,41 % celotnega zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav so v letu 2020 izkazali zavezanci, ki so opravljali dejavnost H – promet in skladiščenje ter z 20,35 % deležem zavezanci, ki so opravljali dejavnost C - predelovalne dejavnosti.

Preglednica 27: Prikaz davčne obveznosti po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
A	KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	1.586.076	1.372.055	1.463.858	106,7
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	13.555.654	13.962.081	12.815.785	91,8
F	GRADBENIŠTVO	9.519.979	10.586.488	10.239.193	96,7
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	11.281.792	11.824.475	11.465.997	97,0
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	4.760.004	4.736.702	5.376.458	113,5
I	GOSTINSTVO	6.863.745	7.670.005	4.397.578	57,3
J	INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	7.214.372	7.959.358	8.744.260	109,9
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	31.779.563	34.464.339	33.237.179	96,4
N	DRUGE RAZNOVRSTNE POSLOVNE DEJAVNOSTI	4.040.954	4.639.366	4.356.804	93,9
P	IZOBRAŽEVANJE	2.600.316	3.106.487	2.774.058	89,3
Q	ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	9.907.001	11.214.489	11.835.246	105,5
R	KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	4.570.534	5.328.660	3.979.803	74,9
S	DRUGE DEJAVNOSTI	2.363.863	2.806.714	2.253.762	80,3
DRUGO		2.822.238	3.498.273	3.522.064	100,7
Skupaj		112.866.090	123.169.491	116.462.045	94,6

Za leto 2020 je bila najvišja davčna obveznost ugotovljena pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost M – strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti (28,54 % delež), pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost C – predelovalne dejavnosti (11,00 % delež) ter dejavnost Q – zdravstvo in socialno varstvo (10,16 % delež). Davčna obveznost se je glede na leto 2019 najbolj povečala na področju prometa in skladiščenja (za 13,5 %), kmetijstva in lova, gozdarstva, ribištva (za 6,7%) ter informacijske in komunikacijske dejavnosti (za 9,9%).

Preglednica 28: Prikaz efektivne davčne stopnje zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, po področjih dejavnosti

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	Efektivna davčna stopnja za leto 2018	Efektivna davčna stopnja za leto 2019	Efektivna davčna stopnja za leto 2020
A	KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	4,80	4,48	6,02
B	RUDARSTVO	8,65	5,58	10,42
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	11,68	11,80	13,03
D	OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN PARO	5,94	6,09	7,60
E	OSKRBA Z VODO; RAVNANJE Z ODPLAKAMI IN ODPADKI; SANIRANJE OKOLJA	9,57	16,91	14,88
F	GRADBENIŠTVO	7,86	8,34	9,15
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	11,61	12,09	13,35
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	6,61	7,14	9,64
I	GOSTINSTVO	11,77	12,59	11,36
J	INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	9,78	8,77	10,35
K	FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	7,35	7,05	8,74
L	POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI	15,15	15,90	15,63
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	16,62	17,37	17,92
N	DRUGE RAZNOVRSTNE POSLOVNE DEJAVNOSTI	8,02	8,54	9,90
O	DEJAVNOST JAVNE UPRAVE IN OBRAMBE; DEJAVNOST OBVEZNE SOCIALNE VARNOSTI	4,24	3,56	2,59
P	IZOBRAŽEVANJE	5,46	5,69	6,91
Q	ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	22,40	23,27	24,27
R	KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	8,37	7,44	8,16
S	DRUGE DEJAVNOSTI	4,65	5,11	5,93
T	DEJAVNOST GOSPODINJSTEV Z ZAPOSLENIM HIŠNIM OSEBJEM; PROIZVODNJA ZA LASTNO RABO	16,00	8,27	12,44
U	DEJAVNOST EKSTERITORIALNIH ORGANIZACIJ IN TELES	0,00	1,41	-
EFEKTIVNA DAVČNA STOPNJA		10,96	11,52	12,84

Efektivna davčna stopnja je izračunana iz razmerja med akontacijo dohodnine od dohodka iz dejavnosti (zap. št. 20 obr. DOHDEJ) ter razliko med davčno priznanimi prihodki in odhodki (zap. št. 9 obr. DOHDEJ).

Za leto 2020 je najnižja efektivna davčna stopnja, ki znaša 2,59 %, ugotovljena pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost O – dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti. Najvišja efektivna davčna stopnja je bila ugotovljena pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost Q – zdravstvo in socialno varstvo, in sicer je leta znašala 24,27 %, sledijo pa zavezanec dejavnosti M – strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti (17,92 %) ter zavezanec, ki so opravljali dejavnost L – poslovanje z nepremičninami (15,63 %).

Preglednica 29: Pregled posameznih zmanjšanj davčne osnove in davčnih olajšav, v €

Vrsta zmanjšanja davčne osnove in davčne olajšave	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
Olajšava za investiranje po 66.a členu Zdoh-2	76.413.768	69.559.094	47.057.186	67,65
Pokrivanje izgube	13.834.857	12.046.891	8.057.334	66,9
Olajšava za zaposlovanje invalidov	3.445.745	3.813.114	2.995.568	78,6
Olajšava za zavezanca invalida	2.184.572	2.357.701	1.736.277	73,6
Olajšava za investiranje po 6.členu ZRPPR1015 (Pomurje) oziroma petem odstavku 28. člena ZSRR-2	1.636.771	1.362.181	126.088	9,3
Olajšava za donacije - izplačila za humanitarne, invalidske, socialno-varstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno - izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke, religiozne in splošnokoristne namene	1.054.895	1.066.602	658.666	61,8
Ostalo	2.524.876	2.365.983	1.500.562	63,4
Skupaj	101.095.484	92.571.566	62.131.681	67,1

Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave je za leto 2020 koristilo skupaj 14.229 zavezancev, kar je 23,3 % zavezancev, ki so za leto 2020 ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov. Zavezanci so zmanjševali davčno osnovo in uveljavljali oz. koristili davčne olajšave v skupnem znesku 62.132 tisoč €, kar je za 32,9% manj kakor v letu pred tem.

Nadzor

V okviru postopkov davčnega nadzora davčnih obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti se je v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 zmanjšalo število opravljenih kontrol.

V okviru postopkov davčnega nadzora davčnih obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti se je v letu 2021 število predloženih samoprijav v primerjavi z letom 2020 povečalo za 72,5 %, učinek teh samoprijav pa se je povečal za 83,2 %. V letu 2021 je bilo zavezancem poslanih 4.095 pozivov za predložitev obračunov, kar je za 25,7 % več kakor leto poprej. Zavezanci so po pozivu davčnega organa predložili 1.731 davčnih obračunov, kar je za 41,5 % več kakor v letu 2020, znesek učinka iz tega naslova pa se je povečal za 36,0 %. Število opravljenih kontrol v letu 2021 se je v primerjavi s predhodnim letom zmanjšalo za 2,1 %, medtem ko se je znesek učinka kontrole zmanjšal za 12,7 %. Pri tem je potrebno upoštevati, da so kontrolorji, ki pokrivajo DohDej opravljali tudi kontrole s področja interventnih ukrepov (NFS, MTD in povračilo izgubljenega dohodka).

V kontroli se je nadzor oddanih obračunov zavezancev v letu 2021 opravljal tudi na podlagi centralnih izborov zavezancev, pripravljenih na podlagi analize tveganj v okviru delovne skupine za nadzor obdavčitve DDPO in DohDej. Izvedeni so bili nadzori na področju upravičenosti uveljavljanja in koriščenja davčnih olajšav.

V inšpekcijskih nadzorih je bilo v letu 2021 na področju dohodnine in davka od dohodkov iz dejavnosti zaključenih skupno 90 nadzorov, v katerih so bile dodatno ugotovljene davčne obveznosti v višini 735.269 €, od tega je bilo za 227.287 € (31%) obveznosti plačanih v okviru samoprijave in odprave nepravilnosti po 140. a členu ZDavP-2 v inšpekcijskem nadzoru. Razlog za manjše število inšpekcijskih nadzorov na področju dohodnine in dohodkov iz dejavnosti in posledično nižji učinek v letu 2021 v primerjavi z letom 2020 je v prioritetenem izvajanju nadzorov po Zakonu o nalezljivih boleznih, s katerimi se je na terenu preverjalo upoštevanje predpisanih ukrepov zaradi epidemije virusa SARS-CoV-2 (COVID-19).

Preglednica 30: Aktivnosti in rezultati nadzora davčnih obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število predloženih samoprijav	313	331	762	180	171	295	172,5
Učinek samoprijav, v €	172.287	267.296	485.617	107.926	114.063	208.962	183,2
Število pozivov za predložitev obračunov	5.112	5.580	5.780	3.689	3.257	4.095	125,7
Število obračunov, oddanih po pozivu davčnega organa	1.886	2.169	2.810	1.348	1.223	1.731	141,5
Učinek oddanih obračunov po pozivu, v €	506.805	688.813	1.378.399	1.125.644	665.006	904.584	136,0
Število opravljenih kontrol	44.641	29.052	22.021	53.149	49.253	48.198	97,9
Učinek kontrole, v €	1.953.948	1.708.615	2.155.392	32.181.674 ^{*4}	2.183.102	1.906.324	87,3
Skupni učinek kontrole, v €	2.633.040	2.664.724	4.019.407	33.415.44	2.962.171	3.019.870	101,9
Posredni učinek kontrole, v €	327.799	347.799	523.010	462.380	436.043	320.679	73,5
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	136	69	121	127	131	90	68,7
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, (z odločbo), v €	2.639.699	845.751	729.330	1.362.246	812.048	507.982	62,6
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	179.541	479.408	315.249	424.795	268.775	174.256	64,8
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	-	14.517	62.798	162.159	102.509	53.031	51,7
Skupni učinek inšpekcije, v €	2.819.240	1.339.677	1.107.377	1.949.199	1.183.332	735.269	62,1

DAVEK OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB

Finančna uprava RS je v letu 2021 pobrala 1.114.788.325 € davka od dohodkov pravnih oseb, kar je za 44,2 % več kakor leta 2020. V letu 2021 prihodki davka od dohodka pravnih oseb v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavljajo 5,8 % delež. Davek od dohodkov pravnih oseb je prihodek državnega proračuna.

Število predloženih davčnih obračunov DDPO se je sicer povečalo, vendar pa pada skupni znesek prihodkov, davčne osnove in davčne obveznosti, narašča pa skupni znesek davčne izgube.

⁴ Učinek je med drugim posledica nadzora nad ravnanjem enega zavezanca, v zvezi s katerim je bil evidentiran učinek v višini 28.764.431 €.

Preglednica 31: Število predloženih davčnih obračunov davka od dohodkov pravnih oseb (DDPO) in zneski pomembnejših postavk iz predloženih davčnih obračunov DDPO

	Odmerno leto 2018	Odmerno leto 2019	Odmerno leto 2020	Indeks 2020/2019
Število vseh predloženih davčnih obračunov DDPO	106.643	106.143	106.369	100,2
Skupni znesek prihodkov, v €	123.687.301.000	128.235.523.942	122.675.864.379	95,7
Skupni znesek davčne osnove, v €	6.501.192.120	6.748.951.048	6.037.889.749	89,5
Skupni znesek davčne izgube, v €	1.423.612.452	1.354.282.406	1.697.626.232	125,4
Skupni znesek pokrivanja pretekle davčne izgube in koriščenja davčnih olajšav, v €	1.914.367.125	1.949.911.334	1.344.686.211	69,0
Skupni znesek davčne obveznosti, v €	868.206.471	907.136.897	886.993.073	97,8

Primerjava najpomembnejših postavk davka od dohodkov pravnih oseb, po področjih dejavnosti

Preglednica 32: Prikaz prihodkov, ugotovljenih po računovodskih predpisih po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	35.345.841.489	35.603.443.092	33.260.612.834	93,4
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	31.000.157.556	31.981.171.570	30.368.616.182	95,0
O	DEJAVNOST JAVNE UPRAVE IN OBRAMBE; DEJAVNOST OBVEZNE SOCIALNE VARNOSTI	8.575.975.587	9.036.889.356	9.611.076.871	106,4
D	OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN PARO	7.080.798.192	7.338.554.507	7.081.979.313	96,5
K	FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	7.414.608.974	8.120.362.630	7.899.768.708	97,3
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	6.055.076.153	6.274.025.966	5.745.412.495	91,6
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	4.921.732.213	5.597.385.953	5.359.881.059	95,8
OSTALO		23.293.110.837	24.283.690.867	23.348.516.917	96,1
Skupaj		123.687.301.000	128.235.523.942	122.675.864.379	95,7

Prihodke, ugotovljene po računovodskih predpisih, je za leto 2020 izkazalo 92.803 zavezancev, kar je 0,1 % manj kakor leta 2019. Prihodki za leto 2020 znašajo 122.675.864 tisoč € in so v primerjavi z letom poprej nižji za 4,3 % oz. za 5.559.660 tisoč €. Največji delež prihodkov, ugotovljenih po računovodskih predpisih, so za leto 2020 izkazali zavezanici, ki so opravljali dejavnosti G - trgovina; vzdrževanja in popravila motornih vozil (27,11 %) ter zavezanici, ki so opravljali dejavnost C - predelovalne dejavnosti (24,76 %).

Preglednica 33: Prikaz davčne osnove po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	1.971.981.964	2.017.655.653	1.955.096.066	96,9
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	1.245.840.637	1.212.272.406	1.170.075.729	96,5
K	FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	907.989.983	981.234.991	707.873.064	72,1
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	528.248.184	458.636.384	326.820.976	71,3
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	432.963.278	538.982.738	446.723.223	82,9
J	INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	293.372.384	307.433.424	297.346.111	96,7
F	GRADBENIŠTVO	267.599.229	279.092.843	295.129.268	105,7
OSTALO		853.196.461	953.642.607	838.825.312	88,0
Skupaj		6.501.192.120	6.748.951.048	6.037.889.749	89,5

Davčno osnovo je za leto 2020 izkazalo 50.775 zavezancev (47,7 % zavezancev, ki so predložili obračun DDPO in 9,2 % manj kakor za leto 2019). Davčna osnova je za leto 2020 skupaj znašala 6.037.890 tisoč € in je v primerjavi z letom 2019 nižja za 711.061 tisoč € oz. 10,5 %. Davčna osnova se je nominalno najbolj zmanjšala pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost M – strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, in sicer za 92.260 tisoč € ter pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost K – finančne in zavarovalniške dejavnosti, in sicer za 273.362 tisoč €.

Preglednica 34: Prikaz zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav, po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	804.787.865	772.684.763	588.734.197	76,2
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	198.161.992	174.851.544	149.238.643	85,4
K	FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	233.156.776	276.287.855	134.694.732	48,8
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	152.921.534	136.311.912	97.174.505	71,3
J	INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	120.821.763	127.001.758	63.597.958	50,1
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	79.711.809	116.821.717	62.301.946	53,3
F	GRADBENIŠTVO	66.417.392	69.429.893	55.438.283	79,8
OSTALO		258.387.991	276.521.892,38	193.523.947	70,00
Skupaj		1.914.367.125	1.949.911.334	1.344.686.211	69,0

Za leto 2020 je davčno osnovo zmanjševalo 34.142 zavezancev (oz. 32,5 % vseh davčnih zavezancev, ki so predložili obračune DDPO in so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov), kar je za 9,6 % manj kakor leto poprej. Skupni znesek zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav za leto 2020 znaša 1.344.686 tisoč € in je v primerjavi z letom 2019 nižji za 31,0 %.

Preglednica 35: Prikaz davčne obveznosti po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
A	KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	5.611.496	5.413.196	4.725.583	87,3
B	RUDARSTVO	1.787.133	2.419.026	2.283.044	94,4
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	221.269.431	236.146.969	259.182.108	109,8
D	OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN PARO	26.246.949	29.743.595	38.454.962	129,3
E	OSKRBA Z VODO; RAVNANJE Z ODPLAKAMI IN ODPADKI; SANIRANJE OKOLJA	5.023.209	5.117.200	7.158.508	139,9
F	GRADBENIŠTVO	38.095.430	39.726.994	44.972.327	113,2
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	198.552.421	196.670.805	193.534.559	98,4
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	71.154.506	61.169.438	43.526.053	71,2
I	GOSTINSTVO	12.455.092	14.844.158	5.290.260	35,6
J	INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	32.596.193	33.300.278	43.738.019	131,3
K	FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	126.996.247	132.372.014	107.719.583	81,4
L	POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI	23.977.651	32.448.653	24.962.794	76,9
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	66.710.464	79.257.088	71.797.680	90,6
N	DRUGE RAZNOVRSTNE POSLOVNE DEJAVNOSTI	17.736.629	15.883.388	13.209.705	83,2
O	DEJAVNOST JAVNE UPRAVE IN OBRAMBE; DEJAVNOST OBVEZNE SOCIALNE VARNOSTI	406.288	487.898	542.371	111,2
P	IZOBRAŽEVANJE	2.690.229	2.970.086	4.509.063	151,8
Q	ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	8.524.245	10.026.149	13.199.982	131,7
R	KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	5.542.468	5.393.139	4.299.353	79,7
S	DRUGE DEJAVNOSTI	2.830.389	3.746.824	3.887.083	103,7
DRUGO		5.611.496	5.413.196	37	-
Skupaj		868.206.471	907.136.897	886.993.073	97,8

Davčno obveznost je za leto 2020 ugotovilo 50.710 zavezancev (47,7 % vseh zavezancev, ki so predložili obračun DDPO za leto 2020 in 4,2 % več v primerjavi z letom 2019). Davčna obveznost za leto 2020 je v skupnem znesku znašala 886.993 tisoč € in se je v primerjavi z letom 2019 zmanjšala za 2,2 % oz. 20.144 tisoč €.

Preglednica 36: Efektivna davčna stopnja, po področjih dejavnosti

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	Efektivna davčna stopnja za leto 2018	Efektivna davčna stopnja za leto 2019	Efektivna davčna stopnja za leto 2020
A	KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	13,7	13,9	14,3
B	RUDARSTVO	11,0	13,1	15,5
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	11,3	11,6	13,3
D	OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN PARO	12,8	13,3	14,5
E	OSKRBA Z VODO; RAVNANJE Z ODPLAKAMI IN ODPADKI; SANIRANJE OKOLJA	11,2	10,2	12,8
F	GRADBENIŠTVO	14,4	14,3	15,5
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	16,2	16,7	16,7
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	13,6	13,5	13,5
I	GOSTINSTVO	12,8	13,4	15,1
J	INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	10,8	11,1	15,2
K	FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	15,2	14,2	15,8
L	POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI	15,4	14,9	16,0
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	15,8	15,2	16,4
N	DRUGE RAZNOVRSTNE POSLOVNE DEJAVNOSTI	12,5	13,1	13,0
O	DEJAVNOST JAVNE UPRAVE IN OBRAMBE; DEJAVNOST OBVEZNE SOCIALNE VARNOSTI	10,8	11,5	12,8
P	IZOBRAŽEVANJE	11,8	12,0	15,0
Q	ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	13,2	13,5	14,4
R	KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	14,7	11,6	15,3
S	DRUGE DEJAVNOSTI	14,2	14,6	13,4
T	DEJAVNOST GOSPODINJSTEV Z ZAPOSLENIM HIŠNIM OSEBJEM; PROIZVODNJA ZA LASTNO RABO	/	/	9,5
U	DEJAVNOST EKSTERITORIALNIH ORGANIZACIJ IN TELES	/	/	/
EFEKTIVNA DAVČNA STOPNJA		13,6	13,6	14,9

Efektivna davčna stopnja je izračunana kot razmerje med dejansko obračunanim davkom od dohodkov pravnih oseb (zap. št. 17 obr. DDPO) ter razliko med davčno priznanimi prihodki in odhodki (zap. št. 9 obr. DDPO).

Najvišja efektivna davčna stopnja je za leto 2020 izračunana za dejavnost G – trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil (16,7 %), sledijo zavezanci iz dejavnosti M – strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti (16,4 %) ter zavezanci iz dejavnosti L – poslovanje z nepremičninami (16,0 %) in zavezanci iz dejavnosti K – finančne in zavarovalniške dejavnosti (15,8 %). Najnižja efektivna davčna stopnja je izračunana pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost T – dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem; proizvodnja za lastno rabo (9,5%) ter dejavnosti E – oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki; saniranje okolja (12,8 %) ter dejavnost O – dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti (12,8 %).

Preglednica 37: Pregled posameznih zmanjšanj davčne osnove in davčnih olajšav, v €

Vrsta zmanjšanja davčne osnove in davčne olajšave	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
Olajšava za investiranje po 55.a členu	886.839.914	870.268.950	594.343.548	68,3
Pokrivanje izgube	531.338.963	563.336.644	328.642.847	58,3
Olajšava za vlaganja v R&R po prvem stavku prvega odstavka 55.člena	238.839.465	252.613.283	203.086.566	80,4
Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	103.810.871	111.927.790	99.652.816	89,0
Olajšava za zaposlovanje invalidov	99.050.404	105.325.710	85.065.108	80,8
Olajšava za donacije - izplačila za humanitarne, invalidske, socialnovarstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke, religiozne in splošno koristne namene	25.526.078	26.029.313	23.498.594	90,3
Olajšava za investiranje po 6. členu ZRPPR1015 oz. petem odstavku 28. člena ZSRR-2	21.523.746	12.573.605	3.886.493	30,9
Olajšava za donacije - izplačila za kulturne namene in izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenih za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	2.831.473	2.977.586	3.277.832	110,1
Ostalo	4.606.210	4.858.453	3.232.407	66,5
Skupaj	1.914.367.125	1.949.911.334	1.344.686.211	69,0

Zavezanci so za leto 2020 skupaj koristili za 1.344.686 tisoč € zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav, kar je za 31,0 % manj kakor za predhodno leto. V skupnem znesku zmanjšanj davčne osnove in davčnih olajšav za leto 2020 pripada največji (44,20 %) delež olajšavi za investiranje po 55.a členu. S 24,44 % deležem sledita pokrivanje izgub, ter z 15,10 % deležem olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj.

Nadzor

V okviru postopkov nadzora davčnih obračunov davka od dohodkov pravnih oseb in obračunov davčnih odtegljajev se je v letu 2021 v primerjavi z letom poprej število predloženih samoprijav povečalo za 31,6 %, pri čemer se je znesek učinka iz tega naslova znižal za 72,7%. Nominalni znesek je primerljiv z zneski iz let 2018 in 2019. Upad je posledica nesorazmerno visokega zneska iz leta 2020 (gre za manjše število posameznih samoprijav z visokim zneskom). V letu 2021 je bilo zavezancem poslanih 7.759 pozivov za predložitev obračunov, kar je za 9,8 % več kakor leto poprej. Število obračunov, oddanih po pozivu davčnega organa, se je v letu 2021 znižalo za 4,9 %, znesek učinka na podlagi prejetih obračunov po pozivu pa se je povečal 24,0 %. Davčni organ je v letu 2021 opravil za 6,5 % manj kontrol, pri čemer je potrebno upoštevati, da so kontrolorji, ki pokrivajo DDPO opravljali tudi kontrole s področja interventnih ukrepov. Znesek učinka se je glede na predhodno leto povečal za 55,5 %, tako da se je povprečni učinek na posamezno opravljeno kontrolo povečal iz 163 € v letu 2020 na 270 € v letu 2021. V letu 2021 je prišlo kar do 195% povečanja posrednih učinkov kontrole, pri čemer 17 mio € učinka predstavljajo nadzori pri le dveh zavezanci v pristojnosti PFU.

V inšpekcijskih nadzorih je bilo v letu 2021 na področju davka od dohodkov pravnih oseb izvedenih skupaj 206 nadzorov, v katerih so bile ugotovljene dodatne davčne obveznosti v višini 13.067.021 € ter ugotovljeni posredni finančni učinki v višini 35.233.140 €.

Preglednica 38: Aktivnosti in rezultati nadzora davka od dohodkov pravnih oseb

	2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število predloženih samoprijav	489	563	247	250	329	131,6
Učinek samoprijav, v €	5.725.332	2.919.563	1.850.330	10.050.285	2.742.356	27,3
Število pozivov za predložitev obračunov	11.926	10.866	8.269	7.069	7.759	109,8
Število obračunov, oddanih po pozivu davčnega organa	2.471	2.846	2.115	1.886	1.794	95,1
Učinek oddanih obračunov po pozivu, v €	2.481.925	4.454.152	1.939.241	2.298.378	2.850.903	124,0
Število opravljenih kontrol	26.723	25.775	35.054	29.679	27.764	93,5
Učinek kontrole, v €	2.506.546	2.200.361	14.502.279*	4.827.534	7.505.744	155,5
Skupni učinek kontrole, v €	10.713.803	9.574.076	18.291.850	17.176.197	13.099.003	76,3
Posredni učinek kontrole, v €	120.987.294 ⁵	7.298.446	6.167.216	8.882.963	26.217.027	295,1
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	198	226	293	271	206	76,0
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, (z odločbo), v €	16.260.078	14.956.450	25.574.258	15.782.738	10.203.748	64,7
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	7.323.649	14.105.317	767.196	2.409.878	1.670.733	69,3
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	1.873.066	1.323.018	3.557.794	2.426.618	1.192.540	49,1
Skupni učinek inšpekcije, v €	25.456.793	30.384.784	29.899.247	20.619.234	13.067.021	63,4
Posredni učinek inšpekcije ⁶ , v €	67.029.535	41.798.678	106.622.704	102.904.706	35.233.140	34,2

PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST

Prispevki za socialno varnost obsegajo obvezne prispevke za vse vrste socialnega zavarovanja. V letu 2021 v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavljajo 44,1 % delež. Pobrani prispevkov za socialno varnost in transfernih prihodkov iz naslova prispevkov je bilo skupaj za 8.470.619.425 €, to je za 17,2 % več kakor leta 2020. Prispevka za zaposlovanje in za starševsko varstvo sta prihodek državnega proračuna. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje se steka v blagajno ZPIZ, prispevek za zdravstveno varstvo pa je prihodek ZZZS. Del prispevkov za socialno varnost v višini 554.717.562 € je v skladu z ekonomsko klasifikacijo prikazan med transfernimi prihodki. Gre za prejeta sredstva iz drugih javnofinančnih institucij za zdravstveno zavarovanje, za zaposlovanje, za starševsko varstvo ter za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Pri primerjavi realizacije prispevkov za socialno varnost je potrebno upoštevati, da so bili v času spomladanske epidemije v aprilu, maju in juniju 2020 prispevki v znesku 607.639.851 € na podlagi 28., 33. in 38. člena ZIUZEOP plačani »mimo« Finančne uprave RS neposredno javnofinančnim blagajnam ZZZS, ZPIZ in državnemu proračunu.

⁵ V navedenem znesku 114 milijonov € predstavljajo ugotovitve enega nadzora zavezanca v pristojnosti Posebnega finančnega urada, pri katerem se je ugotovilo napačno oziroma neutemeljeno stanje davčnih izgub v znesku 600 milijonov €.

⁶ Posredni učinki inšpekcije so v celoti predstavljeni kot posredni učinki na DDPO.

Preglednica 39: Prispevki za socialno varnost, ki so bili v letu 2020 poravnani neposredno javnofinančnim blagajnam, v €

Prejemniki	28., 33., 38. čl. ZIUZEOP
DRŽAVA	1.866.792
ZPIZ	543.833.506
ZZZS	61.939.553
OBČINE	0
Skupaj	607.639.851

Preglednica 40: Prihodki prispevkov za socialno varnost po vrsti prejemnika, v €

Prejemniki	REALIZACIJA 2019	Struktura v %	REALIZACIJA 2020	Struktura v %	REALIZACIJA 2021	Struktura v %	Indeks 2021/2020	Indeks 2021/2019
Država	77.098.450	0,4	78.319.903	0,5	87.237.688	0,5	111,4	113,2
Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije	4.514.037.677	25,7	4.144.858.576	25,5	5.086.402.473	26,5	122,7	112,7
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije	2.935.400.964	16,7	3.005.909.430	18,5	3.296.979.264	17,2	109,7	112,3
Skupaj Prispevki za socialno varnost	7.526.537.090	42,9	7.229.087.909	44,4	8.470.619.425	44,1	117,2	112,5
Skupaj JFP	17.563.424.489		16.274.163.067		19.205.493.984			

Preglednica 41: Prispevki za socialno varnost po vrsti prihodka, v €

Zap. št. sheme JFP	VRSTA PRIHODKA	REALIZACIJA 2019	Struktura v %	REALIZACIJA 2020	Struktura v %	REALIZACIJA 2021	Struktura v %	Indeks 2021/2020	Indeks 2021/2019
2.	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	7.011.418.667	39,9	6.672.188.001	41,0	7.918.745.585	41,2	118,7	112,9
C	TRANSFERNI PRIHODKI (12)	519.345.886	3,0	556.280.812	3,4	554.717.562	2,9	99,7	106,8
del D ⁷	Nerazporejeni prihodki (ZPIZ in ZZZS, brez DP)	-4.227.463	0,0	619.096	0,0	-2.843.723	0,0	-459,3	67,3
	Skupaj Prispevki za socialno varnost	7.526.537.090	42,9	7.229.087.909	44,4	8.470.619.425	44,1	117,2	112,5
	Skupaj JFP	17.563.424.489		16.274.163.067		19.205.493.984			

Prispevke za socialno varnost izplačevalci dohodkov, kot plačniki davka po Zakonu o davčnem postopku, obračunajo v obračunih davčnega odtegljaja (v nadaljevanju: REK obrazci). Na tem davčnem obračunu plačniki davka

⁷ V vrstici D nerazporejeni prihodki za prejemnika državni proračun niso vključeni, znesek je zanemarljiv.

obračunajo akontacije dohodnine in prispevke za socialno varnost. Obvezna priloga k posameznemu REK obrazcu so individualni podatki po posameznem prejemniku dohodka, na katerem so poleg osnovnih in posebnih podatkov o zavezancu, prikazani podatki o dohodku, prispevki v breme zavarovanca in v breme plačnika davka (delodajalca), obračun davčnega odtegljaja.

Zavezanci, ki so hkrati zavezanci in zavarovanci po predpisih, ki urejajo področje prispevkov za obvezno zavarovanje, pa prispevke obračunajo v obračunih prispevkov za socialno varnost (v nadaljevanju: OPSV). Od leta 2017 davčni organ sestavlja predizpolnjene obračune prispevkov za socialno varnost za samozaposlene in družbenike, od leta 2018 pa tudi za kmete, osebe, ki so prostovoljno vstopile v socialno zavarovanje, in osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic.

Iz naslednje preglednice je razvidno število posameznih vrst obračunov ter število zavezancev, ki so predložili obračune, ter število zavezancev, za katere so obračunani davčni odtegljaji oziroma prispevki za socialno varnost v letih 2019 do 2021:

Preglednica 42: Število REK obrazcev in OPSV ter število zavezancev

	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število REK obrazcev	1.790.785	2.035.101	1.830.012	89,9
Število izplačevalcev pravne osebe	64.728	63.539	63.884	100,5
Število izplačevalcev fizične osebe z dejavnostjo	33.610	33.192	32.180	97,0
Število prejemnikov dohodka	1.885.077	1.878.319	1.846.550	98,3
Število obračunov OPSVZ - samozaposlene osebe	905.691	913.814	936.358	102,5
Število zavezancev	83.861	84.203	85.646	101,7
Število obračunov OPSVL - lastniki zasebnih podjetij, ki nimajo plače	23.535	16.739	15.366	91,8
Število zavezancev	2.539	1.837	1.718	93,5
Število obračunov OPSVK – kmetje	132.122	129.435	127.805	98,7
Število zavezancev	11.721	11.456	11.260	98,3
Število obračunov OPSVP - prostovoljno vključeni v socialna zavarovanja	21.045	18.815	18.045	95,9
Število zavezancev	2.279	2.027	1.919	94,7
Število obračunov OPSVD - osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic	397.794	408.050	433.210	106,2
Število zavezancev	43.122	44.491	46.469	104,4
Število obračunov OPSVT - osebe zaposlene pri tujem delodajalcu	4996	6.077	7.450	122,6
Število zavezancev	519	578	781	135,1

Kot je razvidno iz preglednice, se je število REK obrazcev v letu 2021 v primerjavi z letom poprej zmanjšalo za 10,1 %. V letu 2020 se je število obračunov (REK obrazec) opazno povečalo zaradi ukrepov interventne zakonodaje za omilitev posledic epidemije. Delodajalci so namreč pri uveljavljanju ukrepov oprostitve plačila prispevkov za socialno varnost predlagali ločene obračune z novo uvedenima vrstama dohodkov, zaradi česar je bilo število predloženih obračunov bistveno višje kakor v preteklih letih. V letu 2021 ni bilo tovrstnih ukrepov, zaradi česar je število obračunov glede na leto 2020 manjše (bilo pa je za 2,2 % višje kakor v letu 2019). Število izplačevalcev - pravnih oseb se je v letu 2021 je v primerjavi z letom poprej nekoliko povečalo (za 0,5 %), število fizičnih oseb z dejavnostjo pa se je že drugo leto zapored zmanjšalo (za 3 %). V letu 2021 pa se je zmanjšalo tudi število prejemnikov dohodka (za 1,7 %).

Število obračunov prispevkov za socialno varnost se je zaradi povečanja števila zavezancev pri nekaterih skupinah povečalo (pri samozaposlenih osebah, pri osebah, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic, in pri osebah, zaposlenih pri tujem delodajalcu). Kjer se je število zavezancev zmanjšalo, se je zmanjšalo tudi število obračunov

(pri lastnikih zasebnih podjetij, ki nimajo plače, pri kmetih in pri osebah, ki so prostovoljno vključene v socialno zavarovanje).

Obračuni davčnih odtegljajev od dohodkov iz delovnega (REK-1 obrazci)

Plača in nadomestilo plače

Po podatkih iz obračunov davčnih odtegljajev (REK-1 obrazcev) je v letu 2021 skupno 77.295 delodajalec (0,5 % manj kakor v letu 2020) izplačalo plačo in nadomestila plače 891.306 delojemalcem (0,9 % več kakor v letu 2020).

Pri primerjavi plač v letih 2020 in 2021 je treba upoštevati tudi interventne ukrepe oziroma pomoč, ki jo je država v teh dveh letih namenila zmanjšanju negativnih posledic epidemije (povračila nadomestil plače, oprostitve plačila prispevkov za socialno varnost, krizni dodatki, subvencije minimalne plače, dodatki zaposlenim za delo v kriznih razmerah, ...). Že pri primerjavi plač v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 je Finančna uprava RS ugotovila, da so bila izplačila plač zaradi ukrepov interventne zakonodaje kljub kritični situaciji, ki jo je povzročila epidemija, celo višja kakor leto poprej (za 5,3 %). Višja za 8,1 % pa so bila tudi izplačila plač tudi v letu 2021 v primerjavi z letom 2020, sorazmerno višje pa so bile tudi obračunane obveznosti (prispevki za socialno varnost in akontacija dohodnine), kar je razvidno iz naslednje preglednice, pripravljene po podatkih iz obračunov davčnih odtegljajev (REK-1 obrazcev).

Preglednica 43: Plače in nadomestila plač, upošteva ukrepe za omilitev posledic epidemije COVID-19, v €

Leto izplačila	Bruto dohodek	Prispevki zavarovanca	Prispevki delodajalca	Davčni odtegljaj
Plača in nadomestilo plače (v.d. 1001 in 1091), brez kriznega dodatka in tistega dela plače, od katerega delodajalci niso plačali prispevkov v skladu z interventno zakonodajo				
2020	14.999.918.453	3.294.134.546	2.431.017.862	1.922.429.759
2021	18.633.108.035	4.090.071.438	3.013.418.118	2.480.258.613
Interventna ukrepa oprostitve plačila prispevkov za zaposlene na čakanju na delo in za zaposlene, ki so v času epidemije delali (v.d. 1002, 1004)				
2020	2.112.696.628	463.882.190	344.086.146	253.131.221
Interventni ukrep pomoči v obliki kriznega dodatka (v.d. 1190)				
2020	171.952.209			
2021	57.473.626			
Skupaj plača in nadomestilo plače, vključno s kriznim dodatkom in tistim delom plače, od katerega delodajalci niso plačali prispevkov, so pa jih obračunali (v.d. 1001, 1091, 1002, 1004, 1190)				
2020	17.284.567.289	3.758.016.736	2.775.104.009	2.175.560.980
2021	18.690.652.368	4.090.087.067	3.013.430.093	2.480.266.043
Indeks 2021/2020	108,1	108,8	108,6	114,0

Vir podatkov: obračuni davčnih odtegljajev (REK-1), za leto 2020 izpis 18.1.2021, za leto 2021 izpis 11.1.2022

Podrobneje o navedenih interventnih ukrepih v 17. poglavju.

Regres za letni dopust

Pravica do regresa za letni dopust je določena v Zakonu o delovnih razmerjih (ZDR-1). Delodajalec mora regres izplačati do 1. julija tekočega koledarskega leta, razen v določenih izjemah. V letu 2019 je bila uvedena bolj ugodna davčna obravnava regresa na način, da se v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja ne všteva regres za

letni dopust, določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji. Od enake osnove se obračunajo in plačajo tudi prispevki za socialno varnost.

Na podlagi podatkov iz obračunov davčnih odtegljajev (REK-1 obrazcev) so v naslednji preglednici prikazani podatki o regresu za letni dopust, ki je bil izplačan v letih 2020 in 2021:

Preglednica 44: Podatki iz REK obrazcev o izplačanem regresu za letni dopust

	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število izplačevalcev	62.170	62.027	65.952	106,3
Število prejemnikov	835.429	826.145	851.580	103,1
Bruto dohodek - regres, v €	875.472.465	891.998.322	1.053.308.537	118,1
Akontacija dohodnine, v €	998.696	685.121	530.779	77,5
Prispevki za socialno varnost, v breme delojemalca, v €	744.147	726.206	564.803	77,8
Prispevki za socialno varnost, v breme delodajalca, v €	542.406	529.259	411.669	77,8

Vir podatkov: obračuni davčnih odtegljajev (REK-1), za leto 2020 izpis 15. 1. 2021, za leto 2021 izpis 13. 1. 2022

Iz preglednice je razvidno, da se je v letu 2021 v primerjavi z letom poprej povečalo tako število delodajalcev, ki so izplačevali regres, kot tudi število prejemnikov regresa. Za 18,1 % se je povečal tudi znesek obračunanega regresa, ki je bil po podatkih REK-1 izplačan v letu 2021. Kljub temu pa so se obračunane obveznosti v letu 2021 v primerjavi z letom 2020 opazno zmanjšale (akontacija dohodnine za 22,5 %, prispevki za socialno varnost za 22,2 %). Tolikšno znižanje obveznosti lahko predpišemo predvsem rasti povprečnih mesečnih plač v Republiki Sloveniji, ki predstavljajo mejo, do katere je regres neobdavčen z dohodnino, oziroma mejo, do katere se prispevki za socialno varnost ne obračunajo in ne plačajo.

Na podlagi interventne zakonodaje je bila delodajalcem iz določenih bolj prizadetih dejavnosti zaradi epidemije nudena tudi pomoč v obliki financiranja regresa za letni dopust za leto 2021 (podrobneje o tem v 17. poglavju).

Del plače za poslovno uspešnost

Po Zakonu o delovnih razmerjih (ZDR-1) je plačilo za poslovno uspešnost opredeljeno kot sestavni del plače, če je tako dogovorjeno s kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi. Davčno ugodnejšo obravnavo dela plačila za poslovno uspešnost določa Zakon o dohodnini (ZDoh-2), in sicer se v davčno osnovo iz delovnega razmerja ne vsteva del plače za poslovno uspešnost do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, če:

- imajo vsi delavci pri delodajalcu pravico do izplačila dela plače za poslovno uspešnost in so pravica do izplačila dela plače za poslovno uspešnost ter merila za njegovo izplačilo določeni v splošnem aktu delodajalca, s katerim so delavci vnaprej seznanjeni, ali
- je s kolektivno pogodbo dogovorjena možnost izplačila dela plače za poslovno uspešnost po merilih, dogovorjenih v tej kolektivni pogodbi ali dogovorjenih na način ali na podlagi te kolektivne pogodbe,

Če kriteriji za bolj ugodno davčno obravnavo izplačila niso izpolnjeni, se izplačilo davčno obravnava kot drug dohodek iz delovnega razmerja. Prispevki za socialno varnost se obračunajo od celotnega zneska dela plače iz naslova poslovne uspešnosti.

V naslednji preglednici so prikazani podatki o delu plače iz naslova poslovne uspešnosti iz obračunov davčnih odtegljajev od dohodkov iz delovnega razmerja (REK-1 obrazci), ki so jih delodajalci predložili Finančni upravi RS za izplačila v letu 2020 in 2021. Ta del plače je v obračunih prikazan posebej (pod vrsto dohodka 1151). Ob tem pripominjamo, da lahko delodajalci izplačujejo delavcem tudi druge ali dodatne nagrade za uspešno poslovanje, vendar ti dohodki v obračunih lahko niso posebej prikazani, saj ne izpolnjujejo pogojev za ugodnejšo davčno obravnavo (prikazani so v okviru plač in nadomestil plač).

Preglednica 45: Podatki iz obračunov REK obrazcev o delu plače za poslovno uspešnost, izplačane v letu 2019, 2020 in 2021

	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število izplačevalcev	13.517	10.634	13.129	123,5
Število prejemnikov	324.055	279.258	306.631	109,8
Bruto dohodek (osnova za prispevke), v €	295.996.155	274.575.171	314.550.792	114,6
Akontacija dohodnine, v €	10.588.681	11.602.127	9.586.412	82,6
Prispevki za socialno varnost, v breme delojemalca, v €	65.420.957	60.681.309	69.515.839	114,6
Prispevki za socialno varnost, v breme delodajalca, v €	47.710.213	44.246.931	50.688.556	114,6

Vir podatkov: obračuni davčnih odtegljajev (REK-1), za leto 2020 izpis 15. 1. 2021, za leto 2021 izpis 14. 1. 2022

V letu 2021 je del plače iz naslova poslovne uspešnosti izplačalo 13.129 delodajalcev, za 23,5 % več kakor v letu 2020 (v letu 2020 v primerjavi z letom poprej je bilo število izplačevalcev manjše za 21,3 %). Po zmanjšanju bruto dohodka iz tega naslova v letu 2020, se je le-ta v letu 2021 povečal za 14,6 %. Z enakim odstotkom so se povečali tudi prispevki za socialno varnost, saj se odmerjajo od celotnega zneska dela plače za poslovno uspešnost. Znesek akontacije dohodnine pa je bil nižji za 17,4 %, kar kaže tudi na to, da je bilo teh izplačil v letu 2021 deležno večje število delavcev z nižjimi prejemki kakor v letu 2020.

Nadzor

Tudi v letu 2021 je Finančna uprava RS nadaljevala s poostrenimi nadzori na področju obračunavanja prispevkov za socialno varnost, predvsem na področju delovnega razmerja, saj ti predstavljajo zelo visok delež med javnofinančnimi prihodki, poleg tega obračun in plačilo prispevkov vpliva na obseg pravic zavarovancev iz obveznih socialnih zavarovanj. Ker gre v primeru neobračuna prispevkov od dohodkov iz delovnega razmerja za občutljivo področje kršenja temeljnih pravic delavcev, je stalni nadzor na tem področju izrednega pomena. Nadzorne aktivnosti v zvezi z obračunom prispevkov je Finančna uprava RS izvajala v kontroli in inšpekciji, pomoč pri ugotavljanju dejanskega stanja na terenu pa so zagotavljali tudi mobilni oddelki. Številčno se je največ postopkov izvedlo v kontroli, kjer se preverja pravilnost obračunanih obveznostih na predloženih REK obrazcih, pravilnost oddanih popravkov REK obrazcev in pravočasnost oddaje REK obrazcev.

V kontroli je stalna naloga nadzor nad zavezanci, ki zaposlujejo delavce in ne oddajo REK-1 obrazca za izplačilo plače. Ti zavezanci - delodajalci so mesečno pozvani, da v primeru izplačila plače predložijo REK-1 obrazce oziroma, da v primeru, če plače dejansko niso izplačali, podajo pisno izjavo o neizplačilu plač, saj po veljavnih predpisih ni določena obveznost mesečnega obračuna prispevkov, če plače dejansko niso izplačane. Hkrati se v nadzoru predloženih REK-1 obrazcev tudi preverja, ali so bile plače izplačane in obračunani prispevki za vse zaposlene delavce pri posameznem delodajalcu. V primeru, da REK-1 obrazca za izplačilo plače delodajalec ne predloži za vse zaposlene delavce, Finančna uprava RS delodajalca - zavezanca pozove k predložitvi manjkajočih REK obrazcev oziroma k obrazložitvi glede neizplačila plač.

Na podlagi stalnega in poostrenega nadzora na področju prispevkov za socialno varnost se stalno zmanjšuje število delodajalcev, ki za svoje zaposlene ne predložijo REK-1 obrazca za izplačilo plač. Tako se je od leta 2018 do konca 2021 njihovo število zmanjšalo za polovico.

Tudi v letu 2021 je bila velika pozornost namenjena nadzoru prejetih izjav delavcev po 134.a členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2, ki določa, da ZPIZ enkrat mesečno pošlje obvestilo delodajalcu in delavcu v primeru nepredložitve REK-1 obrazca za izplačilo plače. Obvestilo delavca vsebuje seznanimitev z obdobjem, na katero se nanaša obvestilo s posledicami, če delodajalec zanj ne odda REK-1 obrazca za izplačano plačo in ne plača prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, o možnostih, ki jih ima za zavarovanje svojih

pravic, ter poziv, da se izreče o prejemu plače (vključno z njeno višino). Izjave glede ne/izplačila plač morajo delavci poslati na Finančno upravo RS. Če iz izjave in dokazil izhaja, da delavec plače ni prejel, kontrolor predlaga zavezanca v sankcioniranje. Če iz izjave delavca in ostalih dokazil izhaja, da je delavec plačo prejel, pa se izvede nadaljnji nadzor in se pripadajoče davčne obveznosti (akontacija dohodnine in prispevki) naložijo plačniku davka z odmero odločbo v plačilo.

Preglednica 46: Aktivnosti in rezultati nadzora obračunavanja prispevkov za socialno varnost

	2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število predloženih obrazcev na podlagi samoprijave	1.270	1.639	944	1.350	1.110	82,2
- REK obrazcev	1.064	1.449	930	1.327	1.084	81,7
- obračunov zasebnikov in drugih fizičnih oseb, ki ne izplačujejo plač	206	190	14	23	26	113,0
Učinek samoprijav, v €	690.659	1.647.371	1.952.765	8.853.333	1.571.916	17,8
Število pozivov za predložitvev obračunov	82.171	67.148	41.114	35.935	29.628	82,4
- REK obrazcev	74.886	63.831	39.897	35.145	28.565	81,3
- obračunov zasebnikov in drugih fizičnih oseb, ki ne izplačujejo plač	7.285	3.317	1.217	790	1.063	134,6
Število obračunov, oddanih po pozivu davčnega organa	51.829	48.266	25.835	23.164	17.363	75,0
- REK obrazcev	47.058	45.374	24.769	22.178	16.320	73,6
- obračunov zasebnikov in drugih fizičnih oseb, ki ne izplačujejo plač	4.771	2.892	1.066	986	1.043	105,8
Učinek oddanih obračunov po pozivu, v €	55.809.921	68.926.854	61.413.770	34.683.104	29.335.523	84,6
Število opravljenih kontrol	173.596	148.390	11.546	7.070	8.243	116,6
- REK obrazcev	83.140	83.386	4.472	4.421	5.153	116,6
- obračunov zasebnikov in drugih fizičnih oseb, ki ne izplačujejo plač	90.456	65.004	7.074	2.649	3.090	116,6
Učinek kontrole, v €	11.377.907	6.573.026	11.348.365	5.559.020	10.146.495	182,5
Skupni učinek kontrole	67.878.487	77.147.251	74.714.900	49.095.456	41.053.934	83,6
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	1.726	1.839	1.636	1.275	1.424	111,7
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, (z odločbo), v €	10.288.177	7.775.534	4.787.180	4.334.975	4.995.588	115,2
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	392.005	1.902.476	1.388.145	3.033.451	2.061.032	67,9
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	414.998	1.243.004	368.947	322.133	120.934	37,5
Skupni učinek inšpekcije	11.095.179	10.921.014	6.544.272	7.690.559	7.177.554	93,3

V letu 2021 je Finančna uprava RS poslala zavezancem 29.628 pozivov za obračun prispevkov, večina se jih je nanašala na REK obrazce (28.565). Število pozivov za predložitvev REK obrazcev za izplačilo plače se je v letu 2021 zmanjšalo, kar kaže na večjo disciplino na področju delovno pravne zakonodaje, ki določa izplačilo plače. Zmanjšanje števila poslanih pozivov in tudi števila zavezancev, ki so na podlagi določb Zakona o davčnem postopku objavljeni v seznamu nepredlagateljev na spletnih straneh Finančne uprave RS je trend zadnjih let.

Števila poslanih pozivov za predložitve OPSV pa se je v letu 2021 glede na preteklo leto sicer povečalo in je bilo poslanih 1.063 pozivov. Po pozivu davčnega organa je bilo oddanih 17.363 obračunov, od tega 16.320 REK obrazcev.

Število opravljenih kontrol se je v primerjavi z letom 2020 povečalo za 16 %, prav tako so bili finančni učinki kontrole višji kar za 82 % in so v letu 2021 znašali več kot 10 mio €. Navedeni podatki kažejo na bolj učinkovit nadzor in tudi pravilno določitev izbora zavezancev za nadzor. Nadzor je bil tudi v letu 2021 v največji meri usmerjen na delodajalce, hkrati pa se je v kontroli izvajal tudi nadzor nad upravičenji po interventni zakonodaji, kar je opisano v predhodnih točkah poročila.

Na podlagi samoprijave so zavezanci v letu 2021 predložili 1.110 obračunov, kar je za 18 % manj kakor leto poprej. Zmanjšanje števila samoprijav pri REK obrazcih je posledica stalnega usmerjenega nadzora in pozivanja, kar je pripomoglo k temu, da zavezanci sami v večji meri pravočasno in prostovoljno izpolnjujejo obveznosti.

V letu 2021 so se inšpekcijski nadzori na področju obračunavanja prispevkov za socialno varnost izvajali predvsem pri zavezancih, pri katerih se je preverjala pravilna davčna obravnava v primeru uporabe službenih vozil v privatne namene, pri zavezancih, ki napotujejo svoje delavce na delo v tujino in pri zavezancih, ki ne izplačujejo plač in/ali ne oddajajo REK-1 obrazcev. Prav tako so se izvajali nadzori pri zavezancih pri katerih so bile zaznane druge nepravilnosti v zvezi z obračunavanjem in plačevanjem prispevkov za socialno varnost.

Uslužbenci mobilnih oddelkov Finančne uprave RS so v letu 2021 na podlagi zahtevkov drugih notranjih organizacijskih enot (kontrole oziroma inšpekcije) na terenu pridobivali podatke o izplačanih plačah in opravljali ogled poslovnih prostorov, kjer naj bi zaposleni pri posameznem zavezanecu opravljali delo. Opravljenih je bilo 47 nadzorov pri 30 zavezancih, ki se niso odzivali na pozive (kontrole oziroma inšpekcije) o posredovanju podatkov o izplačanih plačah.

V letu 2021 je bilo opravljenih 1.424 inšpekcijskih nadzorov, kar je za 11,7% več kakor leta 2020. Posledično se je povečala tudi višina obveznosti ugotovljenih v inšpekcijskih nadzorih, ki je v letu 2021 znašala v skupnem znesku 7.177.554€ in je v primerjavi z letom 2020 nižja za 6,7 %, predvsem zaradi nižjega učinka samoprijav glede na preteklo leto. V letu 2021 se je namreč učinek samoprijav zmanjšal za 32,1 % v primerjavi z letom 2020, ko je bil ta učinek izredno visok (najvišji v obdobju od 2016 do 2020), je pa še vedno primerljiv oziroma višji od predhodnih let (t.j. pred letom 2020).

Število nadzorov, kljub povečanju v primerjavi s preteklim letom, ni doseglo števila opravljenih nadzorov predhodnih let. Razlog je v bistveno manjšem obsegu tovrstnih nadzorov v drugi polovici leta 2021, ko so se prioriteto izvajali nadzori po Zakonu o nalezljivih boleznih, s katerimi se je na terenu preverjalo upoštevanje ukrepov zaradi epidemije virusa SARS-CoV-2 (COVID-19).

Najhujše kršitve na področju kršitev pravic delavcev lahko predstavljajo znake kaznivega dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev po 196. členu Kazenskega zakonika. Ob izpolnitvi vseh zakonskih znakov navedenega kaznivega dejanja Finančna uprava RS pristojnemu organu pregona (državno tožilstvo, policija) posreduje kazensko ovadbo ali naznanilo kaznivega dejanja, z vsemi ustreznimi dokazili. Finančna uprava RS je v letu 2021 zaradi navedenega kaznivega dejanja podala 23 kazenskih ovadb in 5 naznanil kaznivih dejanj.

DAVEK NA DODANO VREDNOST

V prihodke iz naslova davka na dodano vrednost (DDV) so vključeni prihodki od davka na dodano vrednost po obračunu in prihodki od davka na dodano vrednost od uvoženega blaga, ki skupaj v pobranih javnofinančnih prihodkih v letu 2021 predstavljajo 22,0 % delež. V letu 2021 je bilo skupaj pobranega za 4.230.982.615 € davka na dodano vrednost, kar je za 19,9 % več kakor v letu 2020 in za 9,3 % več kakor v letu 2019.

Prihodki iz naslova davka na dodano vrednost po obračunu so bili v letu 2021 v primerjavi z letom 2020 višji za 19,2 %, prihodki iz naslova uvoznega DDV pa za 40,3 %. DDV je prihodek državnega proračuna.

Prihodki iz naslova davka na dodano vrednost vključujejo tudi 11.466.872 € prihodkov na podlagi posebne ureditve DDV (M1SS in OSS), ki se stekajo v proračun naše države. Pobranih je bilo za 8.999.119 € prihodkov iz naslova posebne ureditve DDV za telekomunikacijske storitve, storitve radijskega in televizijskega oddajanja ter elektronske storitve (M1SS) in za 2.467.753 € prihodkov iz naslova e-trgovanja (OSS) na podlagi nove ureditve, ki je bila uveljavljena 1. 7. 2021.

Na dan 31. decembra 2021 je bilo za namene DDV identificiranih 120.467 davčnih zavezancev (3 % več kakor v preteklem letu), od tega 60.876 mesečnih, 54.934 trimesečnih in 4.657 letnih davčnih zavezancev.

V letu 2021 je 10.299 davčnih zavezancev pridobilo identifikacijsko številko za namene DDV, kar je 3,7 % več kakor v preteklem letu. Identifikacija za namene DDV je v tem letu prenehala 6.685 davčnim zavezancem, kar je 18,9 % manj kakorot v preteklem letu.

Preglednica 47: Podatki o identifikaciji zavezancev

	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Obvezna identifikacija	5.630	5.303	5.189	97,9
Prostovoljna identifikacija	1.287	1.217	1.421	116,8
Obvezna identifikacija kmetov	27	29	82	282,8
Identifikacija zaradi prometa v EU	3.490	2.789	2.936	105,3
Identifikacija tujcev	526	416	480	115,4
Identifikacija za občasni promet potnikov	1859	181	191	105,5
Skupaj	11.819	9.935	10.299	103,7

V letu 2021 je bilo za namene DDV identificiranih za 3,7 % več davčnih zavezancev kakor v letu 2020. Največji porast v % je na področju obvezne identifikacije kmetov, vendar številčno na skupni porast identifikacij ta tip nima takega vpliva.

V letu 2021 je 6.685 davčnim zavezancem prenehala identifikacija za namene DDV, kar predstavlja 18,9 % manj prenehanj identifikacij kakor v letu 2020. Razlog zmanjšanja števila prenehanj identifikacij za namene DDV je v manjšem številu usmerjenih nadzorov v kontroli na področju nepredloženih obračunov DDV in neizvajanju nadzorov po strategiji, kjer se ugotavlja, ali davčni zavezanci še opravljajo ekonomsko dejavnost in zato potrebujejo identifikacijsko številko za namene DDV. Zaradi epidemioloških razmer se navedena strategija ni izvajala, saj zaradi teh razmer nekateri niso mogli opravljati svoje dejavnosti in so predlagali prazne obračune.

Preglednica 48: Podatki o prenehanju identifikacije zavezancev

Prenehanje identifikacije za namene DDV po razlogih	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Drugo	1.143	728	781	107,3
Mising trader	22	23	24	104,3
Ne posluje	302	625	770	123,2
Prenehanje poslovanja	4.348	5.381	3.887	72,2
Prenehanje storitev	450	418	402	96,2
Pridobitve pod 10.000 €	7	7	12	171,4
Promet pod 50.000 €	1.121	1.059	798	75,4
Sum na MT	1	0	11	-
Skupaj	7.394	8.241	6.685	81,1

S 1. julijem 2021 so na področju DDV zakonodaje pričele veljati nove določbe glede e-trgovanja, ki poenostavljajo obveznosti davčnih zavezancev, ki delujejo v državah članicah, kjer nimajo sedeža. Mini sistem vse na enem mestu (mini VEM, ang. MOSS) je postal t.i. sistem vse na enem mestu (VEM, ang. OSS) in se tako razširil na vse storitve med podjetji in končnimi potrošniki, ki se opravljajo v državah članicah, v katerih ponudnik nima sedeža, prodajo blaga na daljavo znotraj Unije in nekatere domače dobave blaga. Poleg unijske in neunijske ureditve VEM se je uvedla tudi nova ureditev za prijavo in plačilo DDV na prodajo na daljavo iz tretjih držav ali s tretjih ozemelj uvoženega blaga nizke vrednosti, tj. sistem vse na enem mestu za uvoz (uvozna ureditev VEM, ang. IOSS). Na dan 30. 6. 2021, ko je bila v veljavi še posebna ureditev mini VEM je bilo vanjo vključenih le 102 davčnih zavezancev (101 v unijsko ureditev in 1 v neunijsko ureditev). Po 1. 7. 2021 se je s širitvijo posebne ureditve tudi znatno povečalo število davčnih zavezancev, in sicer je bilo konec leta 2021 v posebno ureditev VEM vključenih 604 davčnih zavezancev, kar samo potrjuje dejstvo, da gre za poenostavitev na strani obveznosti davčnih zavezancev in razširitev transakcij, ki jih pokriva posebna ureditev VEM. Podrobnejši pregled vključenih po posamezni ureditvi je prikazan v naslednji preglednici:

Preglednica 49: Število davčnih zavezancev vključenih v posamezno ureditev VEM

Skupno število vključenih v VEM	Unijska ureditev	Neunijska ureditev	Uvozna ureditev
604	599	1	4

Iz predloženih obračunov DDV v letu 2021 v primerjavi s predloženimi obračuni DDV v letu 2020 je razviden porast vrednosti na skoraj vseh postavkah obračuna DDV. Tudi v letu 2021 se nadaljuje trend iz preteklih let, kjer je največji porast na področju opravljenih dobav blaga in storitev zabeležen na področju prodaj blaga na daljavo, in sicer za 31,5 %, vendar je kraj obdavčitve teh dobav v drugi državi članici. Spletne prodaje so se povečale predvsem zaradi epidemije (več nakupov blaga prek spletnih strani).

Iz postavk o obračunanem DDV je največji porast pri transakcijah, kjer davčni zavezanec obračuna DDV od prejetih storitev iz drugih držav članic EU, in sicer za 34,5 % pri obračunanem DDV po stopnji 22 % (polje 23a) in za 85,1 % pri obračunanem DDV po stopnji 5 % (polje 24c). Veliko povečanje je tudi na področju obračunanega DDV na podlagi samoobdavčitve kot prejemniki blaga in storitev, in sicer za 42,9 % pri obračunanem DDV po stopnji 22 % in za kar 197,1 % pri obračunanem DDV po posebni nižji stopnji 5 %. V ta polja davčni zavezanci vpisujejo obračunani DDV v primeru, kjer so jim opravljene dobave blaga ali storitev s strani davčnih zavezancev, ki nimajo sedeža v Sloveniji ter vrednosti obračunanega DDV, ki ga obračuna davčni zavezanec, kateremu je opravljena dobava blaga ali storitev iz 76.a člena ZDDV-1.

Iz postavk, kjer davčni zavezanci vpisujejo nabave blaga in storitev je razvidno, da so na vseh postavkah nabave blaga in storitev večje kakor v predhodnem letu, razen na področju oproščenih nabav ter oproščenih pridobitev blaga,

kjer je zabeležen manjši upad, in sicer za 1,4 % in na področju nabav nepremičnin, kjer so bile nabave manjše za 9,3 % glede na predhodno leto.

Odbitek DDV po splošni 22 % stopnji in posebni nižji 5 % stopnji DDV se je povečal za nekaj več kot 20 %, medtem ko se je odbitek po nižji 9,5 % stopnji zmanjšal za 15,3 %.

Davčni zavezanci so v predloženih obračunih DDV v letu 2021 izkazali skupno obveznost v višini 6.403.385.962 €, kar je za 14,4 % več kakor v predhodnem letu. Skupni presežek iz predloženih obračunov DDV v letu 2021 je znašal 2.388.457.065 € in je za 17,5 % višji kakor v letu 2020.

Preglednica 50: Predloženi obračuni DDV-O v letu 2021 ter primerjava z letom poprej, v €

Postavke obračuna DDV-O	Predloženi obračunu v letu 2020 (od 01.01.-31.12.2020)	Predloženi obračunu v letu 2021 (od 01.01.- 31.12.2021)	Razlika 2021-2020	Indeks 2021/ 2020
11 Dobave blaga in storitev	73.711.926.618	80.598.068.842,00	6.886.142.224	109,3
11a Dobave od katerih obračuna DDV prejemnik	5.071.072.703	5.962.610.082,00	891.537.379	117,6
12 Dobave blaga v druge države članice EU	30.072.707.431	36.018.821.627,00	5.946.114.196	119,8
13 Prodaja blaga na daljavo	309.282.382	406.772.917	97.490.535	131,5
14 Montaža in instaliranje blaga v drugi državi članici	95.560.291	114.692.596,00	19.132.305	120,0
15 Oproščene dobave brez pravice do odbitka DDV	11.452.834.812	12.415.531.760,00	962.696.948	108,4
21 Obračunani DDV po splošni stopnji (SS)	10.445.883.220	11.906.861.341,00	1.460.978.121	114,0
22 Obračunani DDV po nižji stopnji (NS)	1.338.188.189	1.422.745.510,00	84.557.321	106,3
22a Obračunan DDV po posebni nižji stopnji (PNZ)	11.468.708	13.426.339,00	1.957.631	117,1
23 od pridobitev blaga iz drugih držav članic EU- SS	4.032.137.834	4.762.723.727,00	730.585.893	118,1
23a od prejetih storitev iz drugih držav članic EU- SS	863.679.387	1.161.783.564,00	298.104.177	134,5
24 od pridobitev blaga iz drugih držav članic EU- NS	296.757.662	325.092.776,00	28.335.114	109,5
24a od prejetih storitev iz drugih držav članic EU- NS	2.236.157	2.427.001,00	190.844	108,5
24b od pridobitev blaga iz drugih držav članic EU- (PNZ)	508.419	589.774,00	81.355	116,0
24c od prejetih storitev iz drugih držav članic EU-(PNS)	131.960	244.247,00	112.287	185,1
25 na podlagi samoobdavčitve kot prejemnik – SS	2.362.560.634	3.375.974.783,00	1.013.414.149	142,9
25a na podlagi samoobdavčitve kot prejemnik- NS	21.357.293	25.517.913,00	4.160.620	119,5
25b na podlagi samoobdavčitve kot prejemnik- (PNZ)	61.794	183.592,00	121.798	297,1
26 na podlagi samoobdavčitve od uvoza	1.427.513.316	1.519.959.743,00	92.446.427	106,5
31 Nabave blaga in storitev	58.984.643.091	67.209.732.940,00	8.225.089.849	113,9
31a Nabave v Sl., od katerih obračuna DDV prejemnik	5.022.456.886,00	5.917.077.348,00	894.620.462	117,8

Postavke obračuna DDV-O	Predloženi obračunu v letu 2020 (od 01.01.-31.12.2020)	Predloženi obračunu v letu 2021 (od 01.01.-31.12.2021)	Razlika 2021-2020	Indeks 2021/2020
32 Pridobitve blaga iz drugih držav članic EU	21.482.435.281,00	25.066.676.592,00	3.584.241.311	116,7
32a Prejete storitve iz drugih držav članic EU	3.952.280.871,00	5.312.237.786,00	1.359.956.915	134,4
33 Oproščene nabave ter oproščene pridobitve blaga	11.526.555.244,00	11.362.179.877,00	-164.375.367	98,6
34 Nabavna vrednost nepremičnin	1.716.057.500,00	1.555.799.736,00	-160.257.764	90,7
35 Nabavna vrednost drugih osnovnih sredstev	3.196.033.040,00	3.789.084.369,00	593.051.329	118,6
41 Odbitek DDV po splošni stopnji	15.934.508.312,00	19.390.524.256,00	3.456.015.944	121,7
42 Odbitek DDV po nižji stopnji	1.282.908.825,00	1.087.154.990,00	-195.753.835	84,7
42a Odbitek DDV po posebni nižji stopnji (PNZ)	5.607.152,00	6.971.628,00	1.364.476	124,3
43 Odbitek DDV od pavšalnega nadomestila	14.931.626,00	17.950.539,00	3.018.913	120,2
51 Obveznost DDV	5.596.922.968,00	6.403.385.962,00	806.462.994	114,4
52 Presežek DDV	2.032.394.310,00	2.388.457.065,00	356.062.755	117,5

Nadzor

Na podlagi različnih poslovnih pravil Finančna uprava RS tekoče nadzoruje predložene obračune DDV in druge dokumente v zvezi z DDV. V okviru nadzornih postopkov se preverja pravilnost obračunanih obveznosti na predloženih obračunih, pravilnost oddanih popravkov in pravočasnost oddanih obračunov in obrazcev. Skupni učinek tovrstnih nadzorov je v letu 2021 znašal 57.243.740 € in je za 5 % višji v primerjavi z letom 2020. Učinek po obračunih, predloženih na podlagi pozivov, je v letu 2021 za 15 % višji kakor v preteklem letu (v letu 2020 se v času prvega vala epidemije, ni pozivalo davčnih zavezancev, ki niso v roku predložili obračunov DDV). Skupni učinek tovrstnih nadzorov je v letu 2021 za 5 % višji kot v preteklem letu.

Na področju DDV se obširnejši nadzori v kontroli izvajajo kot oblika naknadnih nadzorov, ki se izvajajo na podlagi različnih strategij DDV. Na tem področju je bilo v letu 2021 dodeljenih 1.283 naknadnih nadzorov po različnih strategijah, učinek opravljenih nadzorov v letu 2021 je znašal 8.226.369 €.

V letu 2021 se je v okviru že razvitih strategij iz preteklih let nadaljeval nadzor na področju DDV in davčnih blagajn. Nadzori so se izvajali na področju nepravilnosti, ki so bile zaznane v postopkih sprotne nadzora obračuna in je bil zanje predlagan širši naknadni nadzor, na področju nepredlagateljev obračunov DDV, na področju uveljavljanja odbitka DDV pri nabavah nepremičnin in kasnejše odtujitve, na postopkih odvzema identifikacijske številke za namene DDV pri družbah, pri katerih ni bilo zaznati ekonomskih dejavnosti ter nadaljevali z nadzori oproščenih dobav/pridobitev za zaščitno opremo. Na področju davčnih blagajn se je izvajal nadzor pri potencialnih zavezancih za DDV, ki so presegli prag za obvezno identifikacijo za namene DDV ter pri davčnih zavezancih, ki so prek davčnih blagajn poročali o obračunanem DDV, obračuna pa niso oddali.

V letu 2021 je bilo na področju DDV opravljenih 688 inšpekcijskih nadzorov, kar je v primerjavi z letom 2020 za 15 % manj. V inšpekcijskih nadzorih je bilo skupaj ugotovljenih 64.726.599 € dodatnih davčnih obveznosti iz naslova DDV, kar je za 2 % manj kakor v letu 2020. Razlog manjšega obsega tovrstnih nadzorov je v prioritetenem izvajanju

nadzorov po Zakonu o nalezljivih boleznih, s katerimi se je na terenu preverjalo upoštevanje ukrepov zaradi epidemije virusa SARS-CoV-2 (COVID-19).

Inšpekcijski nadzori na področju DDV so bili v veliki meri usmerjeni na nadzore t.i. sistemskih utaj DDV, kje so bila zaznana večja tveganja, in sicer na področje zlorabe oprostitve plačila DDV pri dobavah blaga znotraj EU in na prepoznavanje družb, ustanovljenih z namenom izvajanja davčnih goljufij, kot so npr. t. i. »kanalska« podjetja in »neplačujoči gospodarski subjekti«. Nadzor sistemskih utaj DDV se začne že v okviru preventivnih nadzorov pri izdaji identifikacije za DDV, na terenu so se, z vključevanjem uslužbencev mobilnih oddelkov, aktivno izvajali ogledi v zvezi z izpolnjevanjem pogojev za registracijo za DDV in ogledi, povezani z odvzemom identifikacijske številke za DDV. Postopki odvzema identifikacijske številke za DDV pri družbah, pri katerih ni bilo zaznati ekonomske dejavnosti se v letu 2021 zaradi trenutne situacije povezane z epidemije nalezljivih bolezni SARS – CoV-2 (COVID-19) niso izvajali tako intenzivno. Navedene aktivnosti so del t.i. preventivnega nadzora, s katerimi Finančna uprava RS poskuša preprečiti nastanek tovrstnih goljufij oz. utaj DDV. Pri sistemskih utajah DDV se je inšpekcijski nadzor izvajal v glavnem na podlagi analize tveganja, pri čemer je bil poudarek na t.i. tveganem blagu, t.j. blagu, ki je pogosto uporabljeno v transakcijah za namene davčnih utaj tipa »vrtiljak«, tveganih dejavnostih in pa na transakcijah z zavezanci iz drugih držav, ki so v sistemih za izmenjavo informacij označeni kot rizični. Pomemben del nadzora je predstavljal tudi nadzor zahtevkov za vračilo DDV, ki jih davčni zavezanci uveljavljajo prek obračunov DDV-O.

Glavne nepravilnosti, ki so bile ugotovljene v postopkih so bile pri neupravičenem uveljavljanju odbitka DDV po fiktivnih računih »neplačujočih gospodarskih subjektov« in posledično neupravičenega zahtevka za vračilo DDV, ugotavljanju solidarne odgovornosti v shemah, namenjenih za doseganje neupravičene davčne ugodnosti (trgovanje med povezanimi osebami), neupravičeno uveljavljanje oprostitve plačila DDV iz naslova pridobitev v postopkih tristranskih dobav blaga, zloraba sistema oprostitve plačila DDV pri dobavah blaga znotraj EU (navidezne dobave blaga v druge države članice oziroma dobava »neplačujočim gospodarskim subjektom«), neevidentiranje prometa pri spletni prodaji. Prav tako so bili nadzori usmerjeni v naknadni nadzor popravka odbitka vstopnega DDV pri odsvojitvi nepremičnine ter tudi zavezancem, ki ne oddajajo obračunov.

Pomembno področje inšpekcijskega nadzora, kjer Finančna uprava RS ugotavlja sistematično zlorabo predpisov in izogibanje plačilu DDV, je nadzor prometa s prevoznimi sredstvi. Na tem področju je bilo opravljenih 140 nadzorov, v katerih je bilo skupaj ugotovljenih 5.295.269 € dodatnih obveznosti (od tega iz naslova DDV v višini 4.115.808 €). V nadzoru prometa s prevoznimi sredstvi je bilo ugotovljeno, da so še vedno pogoste davčne utaje na področju pridobitve motornih vozil iz EU, fiktivne dobave blaga v EU oz. dobave blaga v EU neplačujočim gospodarskim subjektom, uveljavljanje odbitka DDV na podlagi navideznih računov (od neobstoječih oz. navideznih transakcij), prodaja vozil na črno (delo na črno).

V letu 2021 so se nadaljevali nadzori v povezavi s kršitvijo obveznosti registracije vozil v RS (27. člen Zakona o motornih vozilih), z namenom utaje obveznih dajatev (davka na motorna vozila, davka na dodano vrednost in letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu). Izvedenih je bilo 16 nadzorov, v katerih je bilo skupaj ugotovljenih 162.154 € dodatnih obveznosti (skupaj za DDV in DMV). Gre za dolgotrajnejše postopke, ki so povezani z mednarodno izmenjavo podatkov. Pri nadzoru neupravičene uporabe vozil s tujimi registracijami ugotavljamo, da se vozila dejansko uporabljajo v Sloveniji, in da so vozniki teh vozil slovenski rezidenti, ki se z uporabo različnih shem izogibajo plačevanju dajatev v Sloveniji oz. prikrivajo dejansko lastništvo vozila.

Nadzor področja DDV se je izvajal tudi pri preverjanju uvoznih carinskih deklaracij v okviru izvajanja inšpekcijskega nadzora in naknadnih kontrol. V primeru ugotovljenih nepravilnosti v zvezi s carinskimi postopki pri uvozu in posledično povečanju obračuna carinskih dajatev, se je povečala tudi davčna osnova in s tem naknadno ugotovljeni znesek uvoznega DDV. Poleg tega je bilo ugotovljeno tudi neupravičeno uveljavljanje znižane stopnje uvoznega DDV za določeno blago, pomanjkljivo prijavljeni podatki v obrazcih DDV-O ter napačno prijavljeni prevozní stroški, ki zvišujejo davčno osnovo. Znesek dodatno ugotovljene davčne obveznosti uvoznega DDV v inšpekcijskem nadzoru je bil 33.427 €.

Uslužbenci mobilnih oddelkov so opravili skupno 552 nadzorov na področju ZDDV. Nadzori so obsegali predvsem ogleda na terenu z namenom preverjanja poslovanja z izvajanjem informativnih razgovorov z zavezanci in pridobivanjem listin ter sprejemanjem izjav v postopkih:

- pred izdajo identifikacije in preklica veljavnosti identifikacije za DDV po uradni dolžnosti,
- preventivnih nadzorov nad zavezanci, ki se na novo identificirajo za DDV,
- zahtevkov za vračilo DDV po obračunih DDV,
- zahtevkov za vračilo DDV tujcem.

Uslužbenci mobilnih oddelkov so opravili skupno tudi 1.137 nadzorov tujih prevoznikov glede identifikacije, obračunavanja DDV in najav prevozov pri opravljanju mednarodnih prevozov potnikov v cestnem prometu. Odkritih je bilo 198 kršitev.

Preglednica 51: Aktivnosti in rezultati nadzora obračunov davka na dodano vrednost

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število predloženih samoprijav	489	693	366	1.870	2.814	1.820	64,7
Učinek samoprijav, v €	2.952.898	2.003.850	1.325.260	3.022.208	3.817.800	4.417.882	115,7
Število davčnih obračunov, predloženih po pozivu	21.136	19.538	19.003	12.762	23.603	24.164	102,4
Učinek po davčnih obračunih, predloženih po pozivu, v €	28.712.502	30.264.657	31.938.483	45.312.279	30.063.583	33.870.924	112,7
Število nepravilnosti naknadnega nadzora	216.086	228.636	186.975	141.462	153.462	111.936	73,0
Učinek nepravilnosti nadzora	36.292.240	53.070.779	50.570.859	47.664.665	57.480.013	57.243.740	99,7
Skupni učinek kontrole	67.957.640	85.339.286	83.383.062	95.999.153	91.361.396	95.532.546	104,6
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	577	681	702	875	805	688	85,5
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih (z odločbo), v €	46.589.238	40.624.532	58.632.990	64.906.154	62.398.447	52.701.442	84,5
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	824.990	517.126	2.081.986	3.827.395	2.934.149	11.315.818	385,7
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	-	716.712	1.040.899	767.561	661.449	709.339	107,2
Skupni učinek inšpekcije	47.414.228	41.858.369	61.755.875	69.501.110	65.994.045	64.726.599	98,1

TROŠARINE

Trošarine so prihodek državnega proračuna. V letu 2021 je v strukturi javnofinančnih prihodkov njihov delež znašal 7,7 %. V letu 2021 je Finančna uprava RS pobrala neto 1.470.438.514 € trošarin, kar je za 11,9 % več kakor v letu 2020 in za 4,7 % manj kakor v letu 2019.

Preglednica 52: Znesek pobranih trošarin, v €

	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Trošarina od energentov in električne energije	1.009.062.632	798.533.987	927.889.544	116,3
Trošarina od alkohola in alkoholnih pijač	117.695.600	110.368.111	120.738.877	109,4
Trošarina od tobaknih izdelkov	416.533.392	405.529.643	421.810.093	104,0
Skupaj	1.543.291.624	1.314.431.742	1.470.438.514	111,9

V letu 2021 je bilo 11.849 prejetih obračunov za trošarine, kar je 8,95 % več kakor v letu 2020. Povečanje števila predloženih obračunov gre pripisati dejstvu, da je bilo v letu 2021 povečano število prejemov trošarinskih izdelkov s plačano trošarino in prejemov v režimu odloga plačila trošarine iz druge države članice.

V letu 2021 je bilo 1.840 prejetih dokumentov prijav/spremembe/prenehanja opravljanja dejavnosti in izbrisa trošarinskih zavezancev po uradni dolžnosti in 4.322 dokumentov napovedi prejema trošarinskih izdelkov iz druge države članice in napovedi odpreme pošiljke v drugo državo članico, ki se uporabljata za spremljanje gibanja trošarinskih izdelkov s plačano trošarino. V letu 2021 je bilo prejetih 1.426 vlog za začasno pooblaščenega prejemnika, 19 zahtevkov za odobritev lokacije neposredne dobave ter 197 predloženih poročil o nabavi in porabi trošarinskih izdelkov brez plačila trošarine.

Preglednica 53: Število prejetih dokumentov v trošarinskih postopkih, vključenih v IS E-TROD

	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Obračuni	12.067	10.876	11.849	108,9
Prijave/spremembe/prenehanja/izbrisi trošarinskih zavezancev	999	1.322	1.840	139,2
Mali proizvajalci žganja – odločbe	-	-	-	-
Napovedi prejema in napovedi odpreme pošiljk trošarinskih izdelkov s plačano trošarino iz/v druge države članice	3.499	3.353	4.322	128,9
Zahtevki za odobritev oz. spremembo količin trošarinskih izdelkov brez plačila trošarine	189	187	170	90,9
Vloge za začasno pooblaščenega prejemnika	866	1.130	1.426	126,2
Vloge za lokacije neposredne dobave	36	20	19	95,0
Poročila o nabavi in porabi trošarinskih izdelkov brez plačila trošarine	195	202	197	97,5

Vračila trošarine na podlagi vloženih zahtevkov

Zakon o trošarinah omogoča pod določenimi pogoji vračilo trošarine na podlagi vloženega zahtevka. V letu 2021 je bilo vloženih 63.242 zahtevkov za vračilo trošarine, s skupnim zneskom vračil 64.617.836 €. Največji delež predstavlja vračilo trošarine za komercialni prevoz in vračilo trošarine za kmetijsko-gozdarsko mehanizacijo za fizične osebe. V primerjavi z letom 2020 so se vračila na letni ravni znižala za 1.215.133 € oziroma za 1,85 %.

Preglednica 54: Število rešenih zahtevkov in znesek vrnjene trošarine

Vračilo	2019		2020 ⁷		2021	
	Število zahtevkov	Znesek v €	Število zahtevkov	Znesek v €	Število zahtevkov	Znesek v €
Trošarina za komercialni prevoz	22.684	34.527.629	25.610	32.204.432	24.832	31.403.128
Trošarina za industrijsko-komercialni namen	4.448	7.557.548	4.744	7.073.221	4.730	7.755.227
Trošarina za kmetijsko - gozdarsko mehanizacijo za pravne osebe	427	815.133	550	917.966	533	933.987
Trošarina za kmetijsko - gozdarsko mehanizacijo za fizične osebe (letni zahtevki za 2018, 2019 in 2020) ⁸	31.928	20.097.834	32.137	19.098.734	31.830	18.811.351
Zahtevek za vračilo trošarine - ostali zahtevki	1.249	4.371.989	1.208	6.538.616	1.317	5.714.142
Skupaj	60.736	67.370.133	64.249	65.832.969	63.242	64.617.836

Upravno sodelovanje na področju trošarin na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 389/2012 o upravnem sodelovanju na področju trošarin in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2073/2004

Finančna uprava RS sodeluje s pristojnimi upravami držav članic EU. V sistemu preverjanja prejema pošiljke v namembni državi lahko centralni urad za zvezo države članice zahteva informacije od centralnega urada druge države članice med gibanjem trošarinskih izdelkov ali po njem. Posamezna država članica lahko pošlje drugi državi članici zahtevek za dodatno preverjanje dovoljenj oseb, ki lahko poslujejo v režimu odloga, ko potrebuje dodatne informacije oziroma potrditev podatkov. Države članice si med seboj izmenjujejo zahteve za informacije, potrebne za pravilno uporabo zakonodaje s področja trošarin vključno z vsemi informacijami, ki se nanašajo na konkretni primer ali primere v zvezi z gibanjem trošarinskega blaga v Uniji. Vse informacije se izmenjujejo elektronsko, v letu 2021 pa je bilo 46 prejetih in 34 poslanih zahtev.

Na podlagi prejetih informacij in zahtev s strani drugih držav članic so bila opravljena preverjanja in v določenih primerih ugotovljeno, da prejemniki/pošiljatelji blaga v Sloveniji niso izvedli zakonsko predpisanih postopkov ob prejemu/odpremi trošarinskih izdelkov, zato so bili pozvani k odpravi nepravilnosti v smislu predložitve obračuna, popravka vrste in količine prejetega blaga ali pa primeri posredovani pristojni notranji organizacijski enoti Finančne uprave RS, ki je v skladu s pooblastili izvedla nadaljnji postopek preiskave oziroma inšpekcijskega nadzora. Enako velja za informacije, ki so bile posredovane drugim državam članicam. Na podlagi informacij oziroma zahtev Finančne uprave RS so v primeru odkritih nepravilnosti v drugi državi članici izvedli postopke odmere trošarine oziroma izvedli nadaljnji postopek nadzora.

⁸ Letni zahtevki se vlagajo za preteklo leto.

Nadzor nad gibanjem trošarinskih izdelkov v sistemu EMCS

Trošarinski izdelki se lahko znotraj Evropske unije gibajo v režimu odloga plačila trošarine med gospodarskimi subjekti, ki imajo dovoljenje pristojnih organov države članice za poslovanje v režimu odloga plačila trošarine. Za namene spremljanja in nadzora gibanj v režimu odloga plačila trošarine med državami članicami Unije je od leta 2011 obvezna uporaba informacijskega sistema EMCS. Informacijski sistem SIEMCS se od 1. 9. 2019 neobvezno uporablja tudi za namene spremljanja in nadzora gibanj v režimu odloga plačila trošarine znotraj Slovenije.

V letu 2021 je bilo v sistemu SIEMCS zabeleženih 122.928 pošiljk trošarinskih izdelkov v režimu odloga plačila trošarine, od tega se 109.879 pošiljk nanaša na gibanje med Slovenijo in drugimi državami članicami, 7.653 pošiljk na gibanje v režimu odloga plačila trošarine za trošarinsko blago, ki je poslano v izvoz preko ozemlja druge države članice ter 5.396 pošiljk za gibanja znotraj Slovenije.

Preglednica 55: Gibanja trošarinskih izdelkov v SIEMCS

SIEMCS	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Odpreme iz Slovenije	95.217	76.765	71.007	92,5
Prejemi v Slovenijo	37.240	34.185	38.872	113,7
Skupaj med državami članicami	132.457	110.950	109.879	99,0
Gibanja znotraj Slovenije ⁹	771	4.672	5.396	115,5
Odpreme v izvoz	7.242	6.947	7.653	110,2
Skupaj	140.470	122.569	122.928	100,3

V aplikaciji SIEMCS je bilo v letu 2021 zabeleženih 71.007 odprem iz trošarinskega skladišča v Sloveniji v druge države članice. Iz drugih držav članic je bilo poslanih v Slovenijo 38.872 pošiljk. V primerjavi z letom 2020 se je v letu 2021 število pošiljk trošarinskih izdelkov v režimu odloga plačila trošarine v EMCS zvišalo za 0,29 %.

V letu 2021 je Finančna uprava RS zabeležila 1.313 pošiljk trošarinskih izdelkov, ki so se znotraj Slovenije gibale v režimu odloga plačila trošarine z uporabo papirnega trošarinskega dokumenta.

Nadzor

V letu 2021 je Finančna uprava RS na področju nadzora trošarin izvajala sprotne in naknadne kontrole, inšpekcijski nadzor ter nadzor s strani mobilnih oddelkov.

Sprotne kontrole na področju trošarin so bile usmerjene v nadzorne aktivnosti registracije in poslovanja trošarinskih zavezancev, izdaje dovoljenj, obravnave obračunov in zahtevkov za vračilo trošarine, spremljanje gibanja trošarinskih izdelkov ter preverjanje izpolnjevanja drugih pogojev in meril, ki jih nalagajo predpisi s področja trošarin, na podlagi katerih se priznavajo določene pravice, statusi ter druge ugodnosti. V letu 2021 so se podatki o opravljenih sprotne kontrolah in njihovih finančnih učinkih začeli spremljati na drugačen način kot so se spremljali v preteklih letih. Evidence se niso več vodile ročno, temveč so bile skoraj v celoti vir podatkov za štetje kontrol ter njihovih finančnih učinkov aktivnosti zavedene v IS E-TROD in EMCS. Le manjši del podatkov se vodi še ročno, predvsem aktivnosti vezane na fizično izvedene sprotne kontrole na terenu.

V letu 2021 je bilo na področju trošarin izvedenih 214.184 sprotne kontrol, finančni učinek izvedenih kontrol je znašal 35.654.223 €. Največ opravljenih sprotne kontrol je bilo izvedenih na področju nadzora gibanja trošarinskih izdelkov (62,64 %) ter na področju vračil trošarine (30,24 %). Največji delež finančnih učinkov se je nanašal na področje vračil (71,28 %), od tega daleč največji na zahtevke za vračilo trošarine v skladu z 19. členom ZTro-1 (68,89%) ter za vračila trošarine za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo za fizične osebe (9,89 %). Pomemben delež finančnih

⁹ Gibanja znotraj Slovenije so bila v SIEMCS vključena 1. 9. 2019.

učinkov (18,65 %) je bil dosežen na račun ugotovitev na terenu kot posledica fizičnih kontrol pri vložnikih zahtevkov za vračila trošarine. Večji delež finančnih učinkov se je nanašal še na področje obračunov (28,58 %), od tega največ na obračune za tobačne izdelke.

V letu 2021 je bilo v okviru inšpekcijskega nadzora in naknadnih kontrol izvedenih skupno 138 nadzorov, od tega 73 naknadnih kontrol in 65 inšpekcijskih nadzorov. V inšpekcijskih nadzorih je bilo ugotovljeno povečanje davčnih obveznosti v skupnem znesku 427.933 €, v okviru naknadnih kontrol pa je znašal finančni učinek ugotovljenih nepravilnosti 32.616 €.

Inšpekcijski nadzori na področju trošarin so bili usmerjeni v preverjanje glede upravičenosti do vračila trošarine, predvsem za industrijsko – komercialni namen in komercialni prevoz. Nadalje so se nadzori izvajali tudi glede tveganja premalo plačane trošarine po obračunih, najpogosteje za alkohol, alkoholne pijače, pivo ter za električno energijo. Kontrolirana so bila tudi trošarinska dovoljenja ter področje uporabe energentov in električne energije za namene, za katere se ne plača trošarina. Največ nepravilnosti je bilo ugotovljenih na področju obračunavanja trošarine za električno energijo in alkohol ter alkoholne pijače. S področja vračil trošarin pa izstopajo nepravilnosti na področju vračil za komercialni prevoz ter za industrijsko – komercialni namen. Nekaj nepravilnosti in neskladij je bilo ugotovljenih tudi v nadzoru dovoljenj za oproščeno uporabo in pri poslovanju trošarinskih skladišč.

V naknadnih kontrolah na področju trošarin je bil pretežni del nadzorov izveden nad izpolnjevanjem pogojev iz trošarinskih dovoljenj, v skladu z letnim načrtom, posledično je bilo tudi največ nepravilnosti ugotovljenih na področju neskladnosti poslovanja dovoljenj. Največ nepravilnosti je ugotovljenih pri imetnikih dovoljenj za oproščeno uporabo in pri pooblaščenih prejemnikih.

Na področju trošarin so uslužbenci mobilnih oddelkov opravili skupno 6.594 nadzorov. Nadzori so bili usmerjeni na področje odkrivanja nezakonitih pošiljk energentov in mazalnih olj, nezakonitega ravnanja in kršitev obveznosti s trošarinskim blagom (tobak, tobačni izdelki in alkohol) in preverjanju namenske uporabe energentov. Z namenom odkrivanja in preprečevanja nadaljnjih goljufij predvsem na področju tobaka in tobačnih izdelkov ter mazalnih olj deluje tudi posebna skupina inšpektorjev in preiskovalcev, ki je v letu 2021 zasegla 30.910,35 kg neprijavljenega energenta, 4.128 litrov piva, 16.331 kg rezanega tobaka, 10.972 kg tobačnih listov in odkrila nezakonito proizvodnjo drobno rezanega tobaka.

Preglednica 56: Aktivnosti in rezultati nadzora trošarin

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število opravljenih sprotnih kontrol	200.815	214.453	218.438	233.389	211.718	214.184	101,2
Znesek ugotovljenih obveznosti v sprotnih kontrolah, v €	9.846.405	11.939.577	8.972.050	12.048.046	37.245.993	35.654.223	95,7
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	107	106	138	139	88	65	73,9
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, (z odločbo) v €	660.976	198.496	573.692	231.570	282.472	349.354	123,7
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	-	32.662	174.425	99.799	32.339	78.579	243,0
Znesek samoprijav na osnovni inšpekcijskih pregledov, v €	-	-	-	4.934	20.670	-	-
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, v €	660.976	231.158	748.117	336.304	335.481	427.933	127,6
Število opravljenih naknadnih kontrol	141	129	185	49	52	73	140,4
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v naknadnih kontrolah, v €	102.966	52.346	52.219	23.291,92	25.010	32.616	130,4

CARINE

V letu 2021 je Finančna uprava RS pobrala za 177.356.585 € prihodkov iz naslova carin in drugih davkov na mednarodno trgovino, kar je za 73,2 % več kakor v letu 2020. V strukturi javnofinančnih prihodkov znaša delež carin in drugih davkov na mednarodno trgovino 0,9 %. Carine in drugi davki na mednarodno trgovino (izravnalne in protidampinške dajatve) so izvirni prihodek Evropske unije in se štejejo za tradicionalna lastna sredstva Evropske unije. Od teh davkov država članica od aprila 2021 dalje zadrži 25 % za stroške pobiranja, 75 % pa se vplača v proračun Evropske unije. Pred aprilom 2021 je odstotek zadržanih tradicionalnih lastnih sredstev znašal 20 %. Znesek tradicionalnih lastnih sredstev, ki jih je Slovenija vplačala v proračun Evropske unije, je v letu 2021 znašal 128.025.230 €.

Blagovno carinjenje

V letu 2021 je bilo sprejetih 1.020.135 carinskih deklaracij oziroma 2.473.151 blagovnih postavk v teh deklaracijah. Število deklaracij je v primerjavi z letom 2020 višje za 29 %, število postavk pa za 26 %.

Preglednica 57: Podatki o carinskih deklaracijah in blagovnih postavkah

	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število carinskih deklaracij	803.896	790.995	1.020.135	129,0
Število blagovnih postavk	2.053.980	1.958.842	2.473.151	126,3

Od leta 2011 dalje velja obveznost, da gospodarski subjekti v sistem ICS predložijo elektronske vstopne skupne deklaracije (VSD), katere se ne vlagajo v sistem ICS2 oziroma v sistem ECS elektronske izstopne skupne deklaracije (ISD). V letu 2021 je bilo vloženih 820.743 VSD in 215 ISD.

Sistem nadzora uvoza blaga – ICS2

15. marca 2021 se je pričel uporabljati novi sistem nadzora pri uvozu blaga (t.i. ICS2, faza 1) za obvladovanje tveganja v povezavi z vnosom blaga v EU. Uporaba sistema je obvezna za evropske poštne operaterje, hitre pošte in poštne operaterje iz tretjih držav v zračnem prometu, ki morajo pri dobavi blaga na ozemlje EU upoštevati varnostne zahteve EU. V letu 2021 je bilo preko sistema ICS2 prejetih 277.264 zahtev za izvedbo analize tveganj pred nalaganjem pošiljk na prevozno sredstvo ter 133.007 zahtev za analizo tveganj pred prispetjem blaga v EU.

Uvoz

V letu 2021 je bilo ob uvozu¹⁰ sprejetih 514.448 deklaracij, kar predstavlja 50,4 % vseh sprejetih (uvoznih in izvoznih) deklaracij v tem obdobju, ki so vsebovale 980.016 blagovnih postavk oziroma 39,6 % vseh blagovnih postavk.

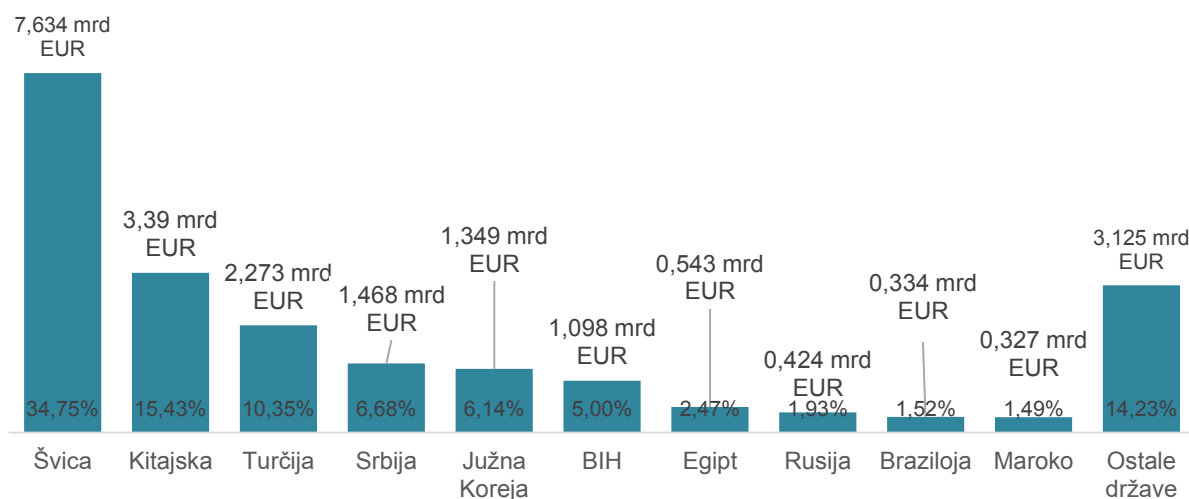
Preglednica 58: Podatki o uvozu

	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število vloženih deklaracij	387.358	387.076	514.448	132,9
Število blagovnih postavk	731.924	729.180	980.016	134,4
Statistična vrednost blaga, v €	14.610.512.882	15.056.603.568	21.966.841.663	145,9
Skupna neto masa blaga v tonah	10.619.364	9.592.703	10.212.278	106,5

Največ blaga je bilo uvoženega iz Švice, Kitajske, Turčije, Srbije in Južne Koreje. Vrednost uvoza iz teh držav predstavlja 73,35 % celotnega uvoza.

¹⁰ Upoštevani so vsi uvozni postopki.

Slika 6: Statistična vrednost (v milijardah €) in delež uvoženega blaga glede na državo odpreme blaga

Največ se je uvozilo zdravil (17,94 %), sledi uvoz heterocikličnih spojin (12,19%), avtomobilov in drugih motornih vozil (9,55 %), olj (3,72%), električne energije (2,80%) ter motornih vozil za prevoz blaga (2,48%).

Ob uvozu blaga je največ obračunanega DDV od uvoza (slabih 90 %), sledijo carina, druge dajatve (davek na motorna vozila), trošarine in okoljske dajatve.

Slika 7: Obračunane dajatve in delež ob uvozu blaga po vrsti dajatev

Pri uvoznih postopkih je v letu 2021 s Finančno upravo RS poslovalo 14.414 slovenskih podjetij (23,2% več v primerjavi z letom 2020), od teh jih je 54,1% uporabljalo poenostavitve na podlagi dovoljenj za poenostavljene postopke. V uvoznih postopkih je sodelovalo tudi 2.637 tujih gospodarskih subjektov.

Poenostavljen način plačevanja DDV od uvoza

DDV od uvoza se lahko obračuna in plača s carinsko deklaracijo, kot bi bil uvozna dajatev, lahko pa uvozniki uporabijo poenostavljen način plačevanja, tako da plačilo DDV opravijo preko obračuna DDV. Delež deklaracij, pri katerih je

bil v letu 2021 DDV od uvoza izkazan v obračunu DDV znaša 63,5% celotnega uvoza in predstavlja 82,1 % statistične vrednosti uvoženega blaga. Delež uvoznikov, ki so v letu 2021 uporabljali navedeni način plačevanja DDV, znaša 17,0 %, pri čemer je delež obračunanega uvoznega DDV, izkazanega preko obračuna DDV kar 90,6 %.

Preglednica 59: Podatki o uvozu blaga in o uvozu blaga, ki se izkaže v obračunu DDV (postopek 40 G)

	Postopek 40, 41	Postopek 40 (G)	Delež postopka 40 (G)
Statistična vrednost, v €	9.196.751.942,70	7.551.411.682,62	82,1%
Število deklaracij	386.951	245.610	63,5%
Število postavk	728.760	479.978	65,9%
Neto masa (kg)	5.493.848.524,15	4.349.508.754,66	79,2%
Obračunane dajatve, v €	1.820.953.144,05	1.650.008.163,96	90,6%
Obračunana carina (Axx), v €	131.167.906,61	119.675.559,18	91,2%
Obračunan DDV (B00), v €	1.686.392.595,18	1.527.164.406,97	90,6%
Število uvoznikov	51.634	8.771	17,0%

Postopek 42

Pri uvozu se pogosto uporabljata tudi t.i. postopka 42 in 63. Ta postopka omogočata, da se blago sprost v prosti promet v Sloveniji, medtem, ko je blago oproščeno plačila DDV, ker uvoznik opravi plačila oproščeno dobavo blaga prejemniku v drugo državo članico EU.

V letu 2021 je bil delež uvoznikov, ki so carinili blago po postopku 42 in 63 4,39 %, pri čemer sta postopka predstavljala kar 32,25 % vse obračunane carine in 25,75 % statistične vrednosti blaga.

Preglednica 60: Podatki o uvozu blaga in postopku 42 in 63

	Skupaj uvoz	Postopek 42, 63	Postopek 42, 63 (delež glede na skupni uvoz)
Statistična vrednost, v €	21.966.841.663	5.655.731.768	25,8%
Število deklaracij	514.448	90.413	17,6%
Število postavk	980.016	189.287	19,3%
Neto masa (kg)	10.212.278.073	3.041.030.201	29,8%
Obračunane dajatve, v €	1.914.656.313	62.675.535	3,3%
Obračunana carina (Axx), v €	194.333.229	62.675.535	32,3%
Število uvoznikov	54.273	2.383	4,4%

Preglednica 61: Podatki o postopku 42 in 63 po letih

	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Statistična vrednost, v €	5.010.416.847	4.521.821.454	5.655.731.768	125,1
Število deklaracij	76.747	76.191	90.413	118,7
Število postavk	172.064	168.031	189.287	112,7
Neto masa (kg)	3.000.059	2.715.631	3.041.030	112,0
Obračunane dajatve, v €	38.689.816	38.907.549	62.675.535	161,1
Obračunana carina (Axx), v €	38.689.816	38.907.549	62.675.535	161,1
Število uvoznikov	2.524	2.487	2.383	95,8

Problematika podvrednotenja blaga

Finančna uprava RS je tudi v letu 2021 posvetila veliko pozornosti problematiki podvrednotenja blaga, ki so jo zaznale vse države članice EU. Z namenom poenotenja prakse pri vrednotenju blaga je Finančna uprava RS v okviru strategije nadzora podvrednotenja blaga nadaljevala z delom delovne skupine za izvedbo ukrepov po inšpekcijskem nadzoru Evropske komisije s področja strategije kontrol na področju carinske vrednosti blaga ter vzpostavila nove

profile tveganja. Uspešni. Uspešna je bila Finančna uprava RS tudi pri inšpekcijskem nadzoru Evropske komisije 2021. Ta je v zaključnem delu izpostavila, da se je Finančna uprava RS na večino ugotovitev ustrezno odzvala oziroma upoštevala priporočila.

Izvoz

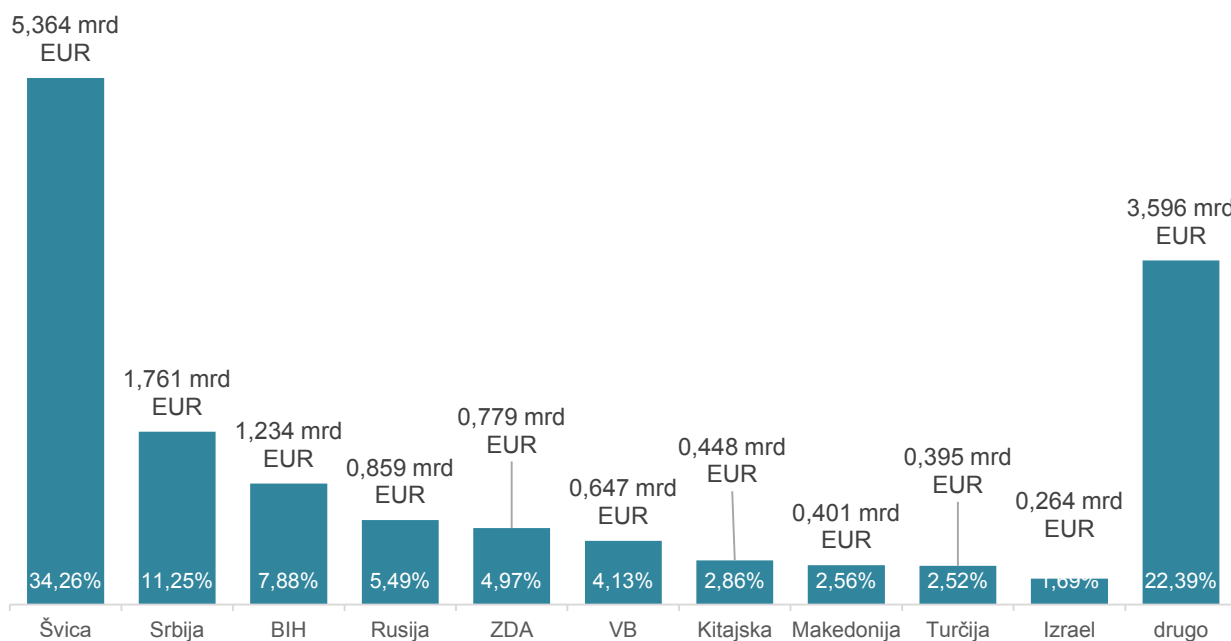
V letu 2021 je bilo ob izvozu¹¹ sprejetih 505.687 deklaracij, kar predstavlja 49,6 % vseh sprejetih (uvoznih in izvoznih) deklaracij v tem obdobju, te pa so vsebovale 1.493.135 blagovnih postavk oziroma 60,4 % vseh blagovnih postavk.

Preglednica 62: Podatki o izvozu

	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število vloženih deklaracij	416.538	403.919	505.687	125,2
Število blagovnih postavk	1.322.056	1.229.662	1.493.135	121,4
Statistična vrednost blaga, v €	11.069.324.727	12.371.564.301	15.658.863.801	127,6
Skupna neto masa blaga v tonah	4.071.978	4.176.316	4.024.714	96,4

V letu 2021 je bilo največ blaga izvoženega v Švico (34,26 %), v Srbijo (11,25 %), Bosno in Hercegovino (7,88 %), sledita Rusija (5,49 %) in Združene države Amerike (4,97 %).

Slika 8: Statistična vrednost (v milijardah €) in delež izvoženega blaga glede na namembno državo izvoženega blaga

Podobno kot pri uvozu se je izvozilo največ zdravil (35,56 %), sledi izvoz avtomobilov in drugih motornih vozil (4,45%), električne energije (4,18%), človeške in živalske krvi pripravljene za uporabo v terapevtske, diagnostične namene (2,84%), lesa (1,69%) ter heterocikličnih spojin (0,92%).

¹¹ Upoštevani so vsi izvozni postopki.

Pri izvoznih postopkih je s Finančno upravo RS poslovalo 7.634 slovenskih podjetij (za 8,3 % več kakor v letu 2020) ter 16.148 tujih gospodarskih subjektov.

V letu 2021 so slovenski izstopni uradi potrdili izstop 484.232 izvoznim pošiljkam.

Preglednica 63: Število potrjenih izstopov izvoznih pošiljk v Sloveniji

	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Potrditve izstopa izvoznih pošiljk	420.294	453.120	484.232	106,9

Tranzit

V letu 2021 je bilo v Sloveniji začeti 229.483 tranzitnih postopkov, vloženih tranzitnih deklaracij po poenostavljenem postopku je bilo 159.068 oz. 69,3 % vseh začeti tranzitnih postopkov. Končanih tranzitnih postopkov je bilo 208.782, od tega tranzitnih deklaracij s poenostavljenimi postopki 183.100 oz. 87,7% vseh končanih tranzitnih postopkov.

Preglednica 64: Začeti in končani tranzitni postopki v Sloveniji

	Število tranzitnih deklaracij			
	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Začeti NCTS	198.144	192.475	229.483	119,2
- od tega redni postopek	69.603	60.287	67.824	112,5
- od tega poenostavljeni postopek	125.726	129.674	159.068	122,7
- od tega TIR/NCTS	2.815	2.514	2.591	103,1
Začeti OTS (pomožni postopek)	7	20	7	35,0
Skupaj začeti NCTS	198.151	192.495	229.490	119,2
Končani NCTS	186.515	175.547	208.688	118,9
- od tega redni postopek	21.142	20.427	25.432	124,5
- od tega poenostavljeni postopek	164.980	154.904	183.100	118,2
- od tega TIR/NCTS	393	216	156	72,2
Končani OTS (pomožni postopek)	85	480	94	19,6
Skupaj končani NCTS	186.600	175.621	208.782	118,9

Poenostavljeni carinski postopki

Carinski zakonik Unije omogoča poenostavitve pri izvajanju formalnosti v carinskih postopkih. Te poenostavitve predstavljajo posebno ugodnost za gospodarske subjekte oz. imetnike dovoljenj za poenostavljene postopke, ker omogočajo hitrejšo izvedbo carinskega postopka in hitrejši prevzem blaga v podjetjih.

Konec leta 2021 je bilo veljavnih 433 dovoljenj za poenostavljene postopke.

Preglednica 65: Število in vrsta izdanih in veljavnih dovoljenj za poenostavljene postopke

Vrsta dovoljenja	Veljavni v 2020	Izdani v 2020	Veljavni v 2021	Izdani v 2021	Skupaj veljavni v 2021
Dovoljenje za status pooblaščenega pošiljatelja	52	3	58	3	58
Dovoljenje za vpis v evidence deklaranta pri izvozu	8	0	7	0	7
Dovoljenje za vpis v evidence deklaranta pri uvozu	33	1	34	0	34
Dovoljenje za odobren kraj predložitve blaga carini	165	6	172	5	172
Dovoljenje za status pooblaščenega prejemnika	151	6	157	6	157
Dovoljenje za poenostavljeno deklaracijo pri uvozu	5	0	5	0	5
Dovoljenje za poenostavljeno deklaracijo pri izvozu	0	0	0	0	0
Skupaj	414	16	433	14	433

Pooblaščen gospodarski subjekt (AEO)

Status pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO) prinaša gospodarskim subjektom, ki izpolnjujejo pogoje in merila, ugodnosti v obliki olajšanja carinskih kontrol glede varstva in varnosti in/ali poenostavitve v skladu s carinskimi predpisi. V letu 2021 je bilo izdano 6 novih dovoljenj za pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO), od tega 4 dovoljenja za carinske poenostavitve (AEOC) in 2 dovoljenji pooblaščenega gospodarskega subjekta za carinske poenostavitve in varnost in varstvo (AEOF). Na dan 31. 12. 2021 je bilo v Sloveniji skupaj 133 imetnikov dovoljenja AEO.

Dovoljenja za centralizirano carinjenje (CC)

V okviru postopka centraliziranega carinjenja lahko carinski organi gospodarskemu subjektu dovolijo, da na carinskem uradu, pristojnem v kraju, kjer ima ta oseba sedež, vloži carinsko deklaracijo za blago, ki se predloži carini v drugem carinskem uradu. Navedeno pomeni, da se carinska deklaracija vloži eni državi članici EU, blago pa predloži v drugi državi članici. Na dan 31. 12. 2021 je bilo veljavnih 14 dovoljenj za centralizirano carinjenje (v osmih primerih je država izdajateljica Slovenija, v ostala pa je vključena kot sodelujoča država).

Dovoljenje za uporabo splošnega zavarovanja

Splošno zavarovanje je zavarovanje za kritje zneska uvoznih in drugih dajatev, ki se pobirajo pri uvozu, v zvezi z dvema ali več operacijami, deklaracijami ali carinskimi postopki.

Pooblaščenemu gospodarskemu subjektu za carinske poenostavitve (AEOC) se znesek splošnega zavarovanja zmanjša na 30 % referenčnega zneska za nastali dolg. Vsem gospodarskim subjektom, ki izpolnjujejo predpisane pogoje, se lahko znesek zavarovanja zmanjša na 50 % ali 30 % referenčnega zneska za morebitni dolg ali celo odobri opustitev zavarovanja.

V letu 2021 je bilo izdanih 18 dovoljenj za uporabo splošnega zavarovanja. Skupaj je bilo na dan 31. 12. 2021 veljavnih 404 dovoljenj za uporabo splošnega zavarovanja.

Dovoljenja za odlog plačila zneska dajatev carinskega dolga

Carinski organ na podlagi zahtevka zadevne osebe odobri odlog plačila dajatev, pod pogojem, da je predloženo zavarovanje. Dovoljenje za odlog plačila zneska dajatev carinskega dolga omogoča odlog plačila z 10 na 30 dni. Konec leta 2021 je bilo veljavnih 370 dovoljenj za odlog plačila. V letu 2021 je bilo izdanih 15 dovoljenj.

Dovoljenja za carinsko skladiščenje in začasno hrambo blaga

Ob koncu leta 2021 je v Sloveniji veljavnih 53 dovoljenj za carinsko skladiščenje in 6 dovoljenj za upravljanje prostorov za začasno hrambo neunijskega blaga.

Prenova navodil

V 2021 je bilo izdanih 10 novih navodil ter posodobljenih 17 obstoječih navodil Finančne uprave RS s carinskega področja. V skladu z nadaljnjim prilagajanjem novemu carinskemu zakoniku, je bilo namreč potrebno prilagoditi navodila Finančne uprave RS, vezana na uvedbo novih pravil o e-trgovanju, prenovo novega elektronskega uvoznega sistema SIAIS2 ter sistema nadzora uvoza ICS2.

Pri pripravi navodil se je tudi v 2021 nadaljevalo sodelovanje z gospodarstvom. Preko kontaktne skupine za gospodarstvo (KSG) je bilo v letu 2021 tako izvedenih 5 posvetovanj v zvezi z novimi navodili.

Intrastat – blagovna menjava med državami članicami

Zunanjetrgovinska statistika je eden pomembnih virov države za ugotavljanje njene gospodarske uspešnosti, nepogrešljiv vir podatkov pri načrtovanju gospodarske in denarne politike ter izhodišče pri zunanjetrgovinskih analizah, načrtovanjih in pogajanjih. Intrastat je sistem zajemanja statističnih podatkov o blagovni menjavi med

državami članicami EU. Pri nas je bil intrastat uveden 1. maja 2004, ko je Slovenija postala članica EU. Nadomestil je zajemanje podatkov iz carinskih deklaracij.

Poročevalske enote lahko oddajo svoja Intrastat poročila, s pomočjo spletne aplikacije ali pa z računalniško izmenjavo podatkov. Poročanje s pomočjo spletne aplikacije je v porastu, zmanjšuje pa se računalniška izmenjava podatkov, kar je posledica enostavne in brezplačne uporabe spletne aplikacije.

V Intrastat poročajo podjetja, registrirana za namene DDV v Sloveniji, ko presežejo določen vrednostni prag poslovanja z drugimi državami članicami EU. Na dan 31. 12. 2021 je bilo takih podjetij 8.944.

Preglednica 66: Število prejetih in kontroliranih postavk

	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število Poročevalskih enot na dan 31.12.	8.464	8.728	8.944	101,8
Število vseh prejetih postavk	5.599.995	5.367.620	5.993.552	111,7
Število postavk za preverjanje	778.652	757.266	876.711	115,8

Carinski laboratorij

V carinskem laboratoriju je bilo v letu 2021 opravljenih 6442 preskusov različnih vzorcev blaga, katerih približno 10% predstavljajo analize kontrolnih vzorcev, vzorcev medlaboratorijskih primerjav in analize vzorcev v postopku validacije metode. Preostali del opravljenih preskusov pa predstavlja osnovo za 1053 mnenj, ki so bila skupno izdelana v sektorju. Najvišji delež opravljenih preskusov predstavljajo laboratorijske analize trošarinskega blaga in sicer 61 %, od tega analize alkohola in alkoholnih pijač 52 %, ter 9 % analize energentov (mineralna olja, biodizel). Analize prehranskih proizvodov predstavljajo 21% skupnega deleža. Carinski laboratorij sledi zahtevam standarda SIST EN ISO/IEC 17025 »Splošne zahteve za usposobljenost preskuševalnih in kalibracijskih laboratorijev«, ki vključujejo tudi zahteve za zagotavljanje kakovosti rezultatov preskusov.

Zaradi preverjanja pravilne uvrstitve blaga v carinsko nomenklaturu je Finančna uprava RS v letu 2021 izdala 456 mnenj o uvrščanju blaga. Za potrebe izvajanja kontrole nad trošarinskimi izdelki je bilo izdanih 558 mnenj, ter 39 mnenj za ugotavljanje namenske uporabe mineralnih olj.

Preglednica 67: Izdana mnenja po namenu

Izdana mnenja	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Mnenje o uvrščanju blaga v KN	603	576	456	79,2
Mnenje o trošarinskih izdelkih	867	509	558	109,6
Mnenje o vzorcih, vezanih na preiskave	180	233	39	16,7

Od 558 mnenj, vezanih na vzorce trošarinskega blaga, predstavljajo 70 % delež vzorci alkohola, denaturiranega alkohola in alkoholnih pijač, 18 % delež vzorci biodizla in mešanice dizel goriva z biodizlom, drugih naftnih derivatov, vključno z odpadnimi mineralnimi olji in mazalnimi sredstvi, ter 12 % delež vzorci odvzeti zaradi kontrole doziranja markirnega indikatorja Solvent Yellow 124 k plinskem olju.

V okviru trošarinske kontrole nad naftnimi derivati je bilo izvedenih tudi 39 analiz vzorcev mineralnih olj, ki so jih kolegi iz mobilnih enot odvzeli zaradi preverjanja namenske uporabe mineralnih olj. Za vsak odvzeti vzorec se je izvedlo naslednjih šest analiz: vsebnost žvepla, vsebnost markirnega indikatorja Solvent Yellow 124, prisotnost in vsebnost biodizla, gostota, destilacija, ter plinsko kromatografski profil (prisotnost rastlinskih oz. baznih olj). Poleg analiz se je pri vsakem vzorcu določila tudi tarfna oznaka.

V letu 2021 se je v primerjavi z letom 2020 zmanjšalo število mnenj za blago, ki se uvršča v poglavja od 1 – 40 (hrana, kemikalije,...), ter za blago, ki se uvršča v poglavja od 41 – 67 poglavja (tekstil, obutev), medtem ko je bilo za

tehnično blago iz poglavij 84, 85 in 90 izdanih približno enako število mnenj. Znatno pa se je povečalo število mnenj za blago, ki se uvršča od 68 – 81 poglavja (keramika, steklo, navadne kovine in njihovi izdelki).

Preglednica 68: Izdana mnenja po poglavjih kombinirane nomenklature

Izdana mnenja	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
01 do 24	137	178	109	61,2
25 do 40	177	156	125	80,1
41 do 67	86	114	65	57,0
68 do 81	68	49	77	157,1
82 do 97	135	79	80	101,3
Skupaj	603	576	456	79,2

Vzorci psihoaktivnih substanc, prepovedanih snovi v športu in drugih farmakološko aktivnih snovi

V letu 2021 je bilo analiziranih 46 vzorcev prepovedanih snovi v športu, ki jih za potrebe Policije izvaja carinski laboratorij. V 40 vzorcih je bila ugotovljena vsebnost anaboličnih steroidov, v 6 vzorcih pa deklarirane vsebnosti anaboličnih steroidov ni bilo dokazana.

Pri pregledu enega vzorca, deklariranega kot prehransko dopolnilo, je bila ugotovljena vsebnost farmacevtske učinkovine sildenafil, ki se uporablja za zdravljenje erektilne disfunkcije ter pljučne arterijske hipertenzije. Zdravila, ki vsebujejo sildenafil se izdajajo le na recept. V enem vzorcu posušenih in zmletih listov koke, je bila z analizo potrjena in ugotovljena vsebnost kokaina. Pri treh vzorcih zmletih rastlin je bila ugotovljena prisotnost psihoaktivnih substanc.

Vzorci tekstilnih izdelkov

V letu 2021 je carinski laboratorij za potrebe Tržnega inšpektorata izvedel štiri analize vzorcev tekstilnih izdelkov, ter preveril skladnost surovinske sestave v skladu z Uredbo (EU) št. 1007/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. 9. 2011 o imenih tekstilnih vlaken in s tem povezanim etiketiranjem in označevanjem surovinske sestave tekstilnih izdelkov ter razveljavitvi Direktive Sveta 73/44/EGS in direktiv 96/73/ES in 2008/121/ES Evropskega parlamenta in Sveta.

Analizirani so bili vzorci zaščitnih obraznih mask iz tekstila. V treh primerih je surovinska sestava izdelka ustrezala navedbam na deklaraciji, v enem primeru pa navedena sestava ni bila skladna z deklaracijo.

Mednarodna dejavnost – medlaboratorijske preiskave

Carinski laboratorij se je v letu 2021, z namenom preverjanja usposobljenosti in zagotavljanja kakovosti rezultatov preskusov, uspešno udeležil treh medlaboratorijskih primerjav:

- medlaboratorijske primerjave za pivo v organizaciji Doemens Academy GmbH iz Nemčije,
- medlaboratorijske primerjave za denaturiran alkohol, v organizaciji Mreže evropskih carinskih laboratorijev (CLEN),
- medlaboratorijske primerjave na področju analitike ter uvrščanja nekaterih prehranskih izdelkov (»Meursing koda«), v organizaciji Mreže evropskih carinskih laboratorijev (CLEN).

Zaključna poročila medlaboratorijskih primerjav so pokazala, da je carinski laboratorij usposobljen za izvajanje teh analiz.

TARIC

TARIC ali integrirana tarifa Evropskih skupnosti (Tarif Intégrée de la Communauté) je podatkovna zbirka, v katero so vključeni vsi ukrepi, ki se nanašajo na skupno carinsko tarifo kakor tudi na trgovinsko in kmetijsko zakonodajo. Z integracijo in kodiranjem teh ukrepov TARIC zagotavlja enotno uporabo v vseh državah članicah EU. Hkrati daje vsem gospodarskim in drugim subjektom jasen pregled vseh ukrepov, ki jih je treba upoštevati ob uvozu v EU ali ob izvozu iz EU. Poleg ukrepov, ki so integrirani v TARIC, je v TARIC integrirana tudi nomenklatura TARIC, ki ima za osnovo kombinirano nomenklaturu in predstavlja nadaljnjo delitev blaga. Uporaba desetmestne številčne oznake

TARIC in po potrebi dodatne oznake TARIC je obvezna v carinskih deklaracijah pri uvozu iz tretjih držav. TARIC ima svojo zakonsko osnovo v uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87.

V letu 2021 je bilo s tega področja 2.022 telefonskih klicev (v letu 2020 je bilo 1.639 klicev) in 1.469 elektronskih sporočil (v letu 2020 je bilo 1.172 elektronskih sporočil). Pogosto je bilo v elektronskih sporočilih postavljeno več vprašanj strank po različnih tematikah. Tako je bilo po različnih tematikah postavljenih 5.429 vprašanj strank (4.259 v letu 2020). Najpogosteje zastavljena vprašanja so bila vprašanja o uvrščanju blaga v carinsko nomenklaturo, sledila so vprašanja o EORI registraciji in identifikaciji oseb, uvoznih dajatvah in njihovem izračunu, protidampinskih ukrepih, carinskih postopkih, tarifnih kvotah, ukrepih v TARIC-u, poreklu, izpolnjevanju carinske deklaracije ter prepovedih in omejitvah.

V podatkovno zbirko TARIC je bilo vneseno 7.781 zapisov (5.881 v letu 2020), ki so temeljili na nacionalnih predpisih in preverjenih 7.105 zapisov, ki so vsebovali EU ukrepe (12.801 v letu 2020). Integrirani ukrepi so temeljili na 126 evropskih in 2 nacionalnih predpisih. Nacionalni zapisi so bili največkrat povezani z uvedbo novega sistema SIAIS2, s tošarinami za tobačne izdelke in s spremembo harmoniziranega sistema ter kombinirane nomenklaturo za leto 2022.

Protidamping

Protidampinška in protisubvencijska dajatev sta instrumenta zunanjetrgovinske zaščite, ki se uvedeta zaradi odpravljanja posledic dampinga in subvencioniranja, ki sta najpogostejši obliki nelojalne konkurence. V letu 2021 je bilo v Uradnem listu EU objavljenih 97 uredb vezanih na izvajanje protidampinskih in protisubvencijskih ukrepov (116 v letu 2020). Glede na dogovor o izmenjavi podatkov med organi javne uprave je bilo na podlagi zaprosil Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, v letu 2021 posredovanih 16 mnenj (40 uredb) na osnutke novih protidampinskih in protisubvencijskih uredb (13 mnenj/27 uredb v letu 2020).

V letu 2021 se je nadaljevalo tudi mesečno zajemanje in poročanje podatkov o uvozu blaga, ki je bilo predmet protidampinskih in protisubvencijskih ukrepov. Evropski komisiji je bilo posredovanih 22.226 zapisov (v letu 2020 je bilo posredovanih 11.157).

V letu 2021 je bilo obračunanih 5.438.516 € dokončnih protidampinskih dajatev ali 2,91 % glede na carinske dajatve za industrijske izdelke ter 871.634 € dokončnih izravnalnih dajatev ali 0,47% glede na carinske dajatve za industrijske izdelke.

Nadzorstvo

Pošiljanje podatkov o uvozno - izvozno ocarinjenem blagu Evropski komisiji preko sistema Nadzorstvo, ki jih uporablja za kreiranje različnih ekonomskih politik, je imelo poseben pomen tudi v letu 2021. V tem obdobju je bilo posredovanih 2.415.725 nadzorstvenih zapisov (v letu 2020 je bilo posredovanih 1.760.510 nadzorstvenih zapisov).

Od 1. 7. 2021 se je uvedlo tudi poročanje v okviru e-trgovine. Evropski komisiji so bili posredovani podatki o 375.193 uvozih.

Tarifne kvote

Tarifna kvota je uvedena za določeno količino ali vrednost blaga, ki se lahko uvozi v določenem obdobju po nižani carinski stopnji. Ko je ta količina presežena, se blago še vedno lahko uvaža, vendar zapade plačilu običajne carinske stopnje. V letu 2021 je bilo poslanih 8.404 zahtevkov za črpanje tarifnih kvot v Bruselj (v letu 2020 je bilo poslanih 6.299 zahtevkov). Pri 8.269 zahtevkih je bila tarifna kvota dodeljena 100%, pri 68 zahtevkih je šlo za delno dodelitev in pri 55 zahtevkih tarifna kvota ni bila dodeljena, ker se je razpoložljiva količina med carinjenjem že izčrpala. V 60 primerih je bila kasneje vrnjena delna ali vsa količina dodeljene tarifne kvote, v 12 primerih pa je bil preklican zahtevek za kvoto še pred njeno dodelitvijo. Pri črpanju tarifnih kvot je šlo v 68,98 % primerih za uvoz blaga na slovenski trg, 31,02 % pa za uvoz v drugo državo članico EU.

Preglednica 69: Zahtevki za kvote

Poreklo	Opis	Zahtevana količina v kg	Dodeljena količina v kg	Vrednost v €	Zahtevki
KR	Južna Koreja	455.108.439,00	453.078.019,00	393.221.020,01 €	1.874
XS	Srbija	137.282.223,00	137.117.078,76	121.902.184,60 €	2.322
RU	Rusija	15.363.383,00	15.353.523,00	12.701.421,63 €	29
MK	Severna Makedonija	12.609.130,00	12.540.662,45	11.614.079,38 €	1.434
TW	Tajvan	12.106.406,00	12.106.406,00	16.433.701,88 €	39
TR	Turčija	11.933.245,00	11.154.167,81	17.696.246,04 €	550
CN	Kitajska	10.767.035,00	10.696.917,51	21.835.969,87 €	435
BA	Bosna in Hercegovina	9.407.782,00	9.358.742,00	6.726.446,65 €	546
IL	Izrael	6.351.339,00	6.302.739,00	7.579.986,29 €	438
IN	Indija	6.048.471,00	5.552.412,94	8.218.294,91 €	185
GB	Velika Britanija	3.793.320,00	3.793.320,00	5.099.343,11 €	262
EG	Egipt	1.980.300,00	1.922.568,15	2.751.912,80 €	71
CH	Švica	551.529,00	551.529,00	1.067.133,28 €	78
UA	Ukrajina	511.846,00	471.341,00	904.874,89 €	35
MD	Moldavija	368.489,00	311.289,54	231.974,38 €	21
CO	Kolumbija	352.528,00	352.528,00	303.707,08 €	4
VN	Vietnam	324.913,00	324.913,00	891.475,19 €	8
XK	Kosovo	126.157,00	105.760,15	137.229,54 €	9
BR	Brazilija	100.584,00	100.584,00	99.108,80 €	5
MY	Malezija	95.754,00	95.754,00	184.941,53 €	5
ID	Indonezija	77.437,00	77.437,00	164.153,90 €	6
JP	Japonska	36.462,00	36.462,00	173.914,28 €	7
AL	Albanija	28.499,00	13.849,34	65.548,57 €	2
ME	Črna gora	28.144,00	28.144,00	85.279,00 €	25
AZ	Azerbajdžan	21.000,00	0	46.515,00 €	1
BY	Belorusija	13.460,00	13.460,00	19.005,60 €	1
US	ZDA	12.974,00	12.974,00	140.642,43 €	10
BD	Bangladeš	5.418,00	5.418,00	16.648,93 €	2

EORI

Za sistem registracije in identifikacije gospodarskih subjektov, vključenih v carinsko poslovanje na področju EU, se od 1.7.2009 uporablja sistem EORI. V letu 2021 je bilo vloženih 34 zahtevkov pravnih oseb iz tretjih držav za dodelitev številke EORI (26 v letu 2020). Od tega je bilo 32 zahtevkov pozitivno rešenih, en je bil zavrnjen, ker stranka v roku ni odpravila pomanjkljivosti, v enem primeru pa se še čaka na dopolnitev vloge. Pravnim in fizičnim osebam iz

Slovenije je bilo aktiviranih 530 EORI števil (312 v letu 2020). Vlogo za spremembo podatkov je vložilo 21 pravnih oseb.

Mnenje o uvrstitvi motornih vozil v carinsko nomenklaturu in DMV

V letu 2021 je Finančna uprava RS podala 134 mnenj (v letu 2020 je bilo 117 mnenj) o uvrstitvi večnamenskih motornih vozil v kombinirano nomenklaturu, ki so bila potrebna za pravičen obračun DMV.

Poreklo blaga

Finančna uprava RS je v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 prejela v naknadno preverjanje 525 dokazil o poreklu blaga, izdanih v Sloveniji. Tujim carinskim upravam je posredovala odgovore za 329 dokazil o poreklu (za zahteve, prejete v letih 2021 in 2020); od teh je bilo 268 dokazil izdanih upravičeno, 61 dokazil pa neupravičeno ali delno neupravičeno.

Preglednica 70: Naknadno preverjanje dokazil o poreklu, izdanih v Sloveniji, prejetih v naknadno preverjanje, po državah

Država uvoza	Število dokazil v 2019	Število dokazil v 2020	Število dokazil v 2021
Albanija	1	2	2
Bosna in Hercegovina	54	42	110
Kanada	-	-	4
Švica	2	1	1
Egipt	16	2	4
Gruzija	-	-	1
Izrael	2	118	115
Maroko	-	1	-
Japonska	-	1	-
Moldavija	8	-	2
Črna Gora	2	15	2
Makedonija	9	7	7
Srbija	1.188	729	257
Slovaška (EU)	-	-	2
Tunizija	-	-	-
Turčija*	1	-	3
Ukrajina	75	106	10
Kosovo	1	1	5
Skupaj	1.359	1.025	525

Finančna uprava RS je v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 s strani finančnih uradov prejela predloge za naknadno preverjanje 53 dokazil o poreklu blaga, izdanih v tujini; od teh je v naknadno preverjanje tujim carinskim organom poslala 50 dokazil o poreklu. Razlogi za preverjanje so bili: utemeljen dvom v poreklo blaga pri uvozu iz domnevno zasedenih območij Izraela, verodostojnost dokazil in naključno preverjanje. Finančna uprava RS je prejela rezultate preverjanj za 73 v tujini izdanih dokazil (za zahteve, poslano v letih 2021, 2020 in 2019); od teh je bilo neupravičeno izdanih 12 dokazil, za katera je bil finančnim uradom podan predlog za naknadni obračun dajatev.

V države članice EU je bilo poslanih tudi 13 izjav dobaviteljev na notranjem trgu EU, odgovorov na zahteve za preverjanje le-teh še ni.

Preglednica 71: Naknadno preverjanje dokazil o poreklu blaga, izdanih v s strani tujih carinskih organov, v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021, po državah

Država izvoza	Število dokazil
Bosna in Hercegovina	6
Švica	5
Kamerun	1
Velika Britanija	1
Gana	2
Honduras	3
Izrael	15
Kambodža	1
Makedonija	2
Papua Nova Gvineja	2
Srbija	8
Turčija	2
Vietnam	2
Skupaj	6

Pooblašчени izvozniki (poreklo)

V letu 2021 je Finančna uprava RS izdala 18 novih dovoljenj pooblaščenim izvoznikom. Razveljavljeni sta bili 2 dovoljenji. Na dan 31. 12. 2021 je bilo Sloveniji 285 pooblaščenih izvoznikov. Status pooblaščenega izvoznika – poreklo omogoča podjetju poenostavitev pri potrjevanju porekla blaga, status pooblaščenega izvoznika – A.TR. pa omogoča podjetju poenostavitev pri potrjevanju statusa unijskega blaga ob izvozu v Turčijo.

Sistem registriranih izvoznikov (sistem REX)

Sistem REX je sistem samopotrjevanja porekla blaga, kar pomeni, da izvozniki sami (in ne carinski organ) sestavljajo dokazila o poreklu. Če vrednost izdelkov v pošiljki ne presega 6.000 €, lahko dokazilo o poreklu sestavi izvoznik, ne glede na to, ali je registriran ali ne. Če pa vrednost izdelkov v pošiljki presega 6.000 €, lahko dokazilo o poreklu sestavi samo registrirani izvoznik.

V letu 2021 je bilo registriranih 389 izvoznikov, 3 registracije so bile razveljavljene. Na dan 31. 12. 2021 je bilo v Sloveniji 579 registriranih izvoznikov.

Nadzor

V Oddelku za analize in kontrole v Kopru je bila v letu 2021 opravljena ročna analiza tveganja za 285.703 vstopnih kontejnerskih pošiljk, kar je za 13,7 % več kakor v letu 2020. Prav tako je bila na podlagi sistemske analize tveganja izvedena še dodatna ročna analiza tveganja nad 14.030 vstopnimi skupnimi deklaracijami, kjer je bil Koper deklariran kot urad prvega vstopa pošiljke v EU. Na podlagi ročne in sistemske analize tveganja je bilo v Luki Koper s skenerjem pregledanih 6.622 kontejnerjev. V letu 2021 se je tako uspešno preprečil vnos prepovedane droge kokain v bruto teži 734 kg in prepovedane droge heroin v bruto teži 216 kg ter 1.655 kg neprijavljenega (tihotapljenega) drugega komercialnega blaga (električna kolesa, kolesa, svetila,...). Odkritih je bilo tudi 570.710 kos ponarejenih izdelkov, katerih tržno vrednost se ocenjuje na 4.308.289,00 €.

Na področju carin je bilo v letu 2021 zvedenih 154 inšpekcijskih nadzorov, pri čemer je bilo naknadno obračunanih 233.937 € carinskih dajatev (tradicionalni lastnih sredstev). Inšpekcijski nadzor je bil pretežno osredotočen na preverjanje pravilnosti uvrščanja blaga v kombinirano nomenklaturu carinske tarife, upravičenosti izdanih dokazil o poreklu blaga, skladnosti uvoznih postopkov z EU zakonodajo ter uvoznih postopkov E-trgovanja. Posebna pozornost je bila namenjena preverjanju ustreznosti carinske vrednosti pri uvozu blaga (podvrednotenja), kot so tekstil, obutev, torbice in kovčki, uvoženega iz Kitajske. Največ nepravilnosti je bilo ugotovljenih v zvezi s prijavo nižje vrednosti blaga od dejanske, z namenom izogibanja plačila carinskih dajatev in DDV, nadalje napačnega uvrščanja blaga v kombinirano nomenklaturu carinske tarife, nepravilno prijavljenega porekla blaga ter netočno prijavljene vrednosti posebnih enot, ki so osnova za izračun dodatnih TARIC Meursing kod.

Naknadne kontrole na področju carin so se v največji meri izvajale v zvezi s preverjanjem izpolnjevanja pogojev iz carinskih dovoljenj, upravičenosti izdanih dokazil o poreklu blaga, uvrščanja blaga v kombinirano nomenklaturu carinske tarife in ustreznosti carinske vrednosti pri uvozu blaga. Največ nepravilnosti je bilo ugotovljenih v zvezi z napačnim uvrščanjem blaga v kombinirano nomenklaturu carinske tarife, napačnim izkazovanjem porekla blaga ob uvozu, neupravičeno izdanih dokazil o poreklu blaga, neizpolnjevanja vseh pogojev iz carinskih dovoljenj, nepravilno obračunanih protidampinških dajatev ter nepravilno prijavljeno carinsko vrednostjo blaga. Izvedenih je bilo 691 naknadnih kontrol, pri čemer je bilo naknadno obračunanih 1.425.981 € carinskih dajatev (tradicionalni lastnih sredstev).

Uslužbenci mobilnih oddelkov so opravili 4.601 nadzor po Zakonu o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije, pri čemer je bil nadzor usmerjen v preprečevanje in odkrivanje tihotapljenja blaga, ugotavljanje skladnosti spremljajoče dokumentacije z dejanskim statusom blaga, preverjanje verodostojnosti carinskih oznak in ugotavljanje drugih kršitev carinske zakonodaje. Največ odkritih kršitev se je nanašalo na nezakonit vnos blaga, namenjenega trgu EU, ki se zaradi razlik v obdavčitvi vnaša iz držav zahodnega Balkana ter omogočanje možnosti dostopa do blaga v prevoznih sredstvih, brez poškodovanja carinskih oznak.

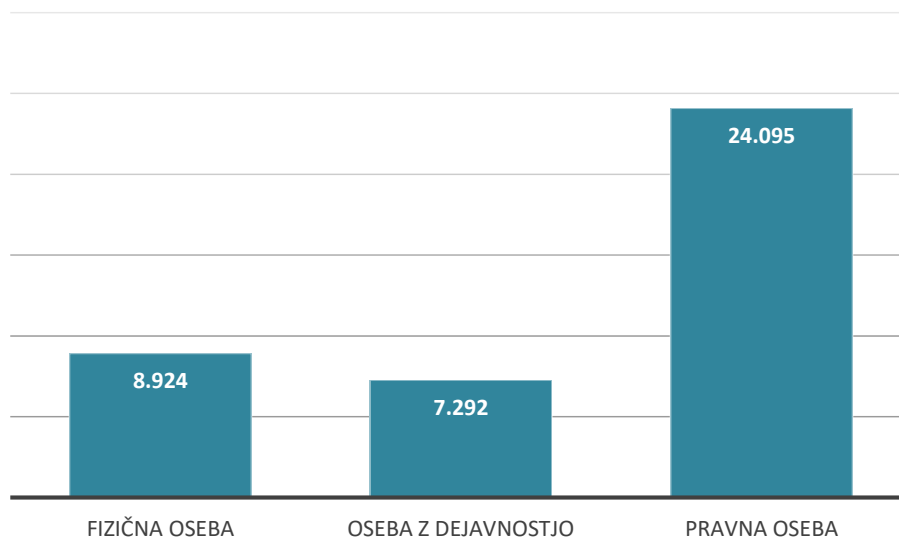
Preglednica 72: Aktivnosti in rezultati nadzora carin

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	101	85	66	113	85	154	181,2
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih (z odločbo), v €	43.125	57.852	15.005	231.636	1.329.474	233.844	17,6
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP-2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	-	-	-	41.368	-	93	
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, v €	43.125	57.852	15.005	273.004	1.329.474	233.937	17,6
Število opravljenih naknadnih kontrol		449	527	412	592	691	116,7
Znesek ugotovljenih obveznosti v naknadnih kontrolah, v €		316.810	903.167	498.415	4.386.897	1.425.981	32,5

DAVEK NA MOTORNA VOZILA

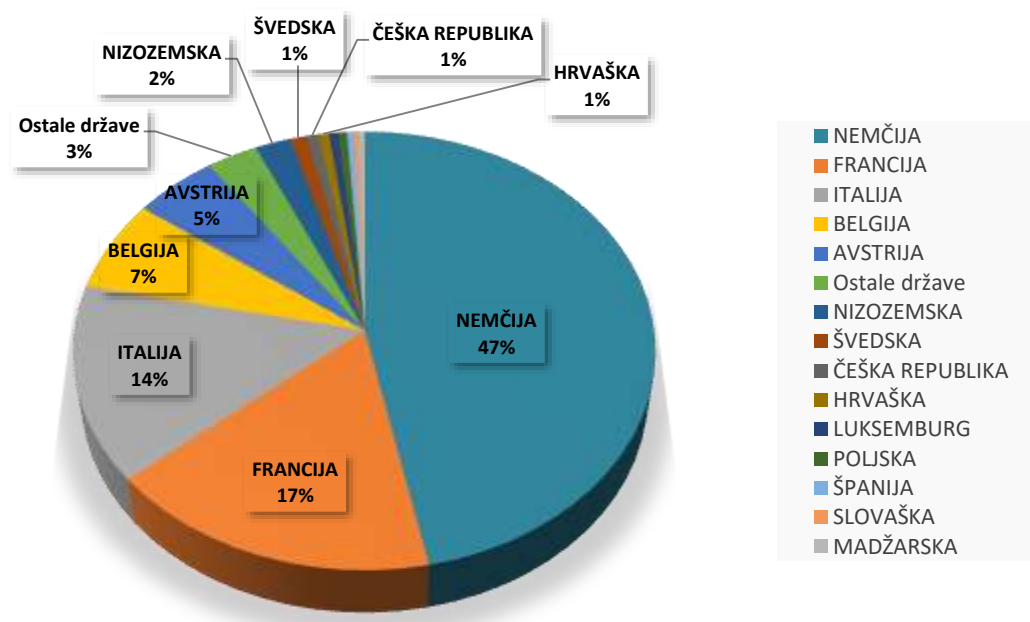
Davek na motorna vozila (v nadaljevanju: DMV) v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 0,1 % delež. V letu 2021 je bilo pobranega za 14.017.020 €, to je za 57,8 % manj kakor leta 2020. Na nižje prihodke je vplivala predvsem sprememba zakonodaje s 1. 1. 2021 (odprava dodatnega DMV in sprememba koncepta določanja davčne osnove). DMV je prihodek državnega proračuna.

Slika 9: Število vloženih napovedi DMV

V letu 2021 je bilo prejetih 40.311 napovedi DMV (v letu 2020 32.972). Število opravljenih odmer v letu 2021 je znašalo 39.155 (v letu 2020 32.444), število prejetih zahtevkov za vračilo DMV je bilo 2.921 (v letu 2020 3.281) in število oddanih obračunov DMV je znašalo 1.292 (v letu 2020 1.089).

Slika 10: Pridobitve vozil po posameznih državah EU

47 % rabljenih vozil je bilo v Slovenijo pridobljenih iz Nemčije, sledita Francija (17 %) in Italija (14 %). Bolj podrobni podatki so razvidni iz zgornje slike.

Nadzor

Finančna uprava RS je v letu 2021 v postopkih odmer DMV nadaljevala s strožimi nadzori nad morebitnimi utajami DDV iz naslova pridobitve rabljenih motornih vozil. Preprodajalci motornih vozil, ki pridobivajo vozila iz drugih držav

članic EU, se ob nadaljnji prodaji vozila fizični osebi, z uporabo različnih shem, pogosto tudi s pomočjo ponarejene dokumentacije in slamnatih prodajalcev skušajo izogniti plačilu DDV v Sloveniji. S takšnim poslovanjem na račun neplačanega DDV lahko dosežejo nižje prodajne vrednosti rabljenih vozil, s tem pa pridobijo nepošteno konkurenčno prednost v primerjavi z davčnimi zavezanci, ki poslujejo zakonito. Postopki učinkovitega nadzora so lahko v teh primerih daljši, saj pogosto pravilnosti obdavčitve izvedenih transakcij ni mogoče preveriti brez mednarodne izmenjave podatkov, kar potem posledično vpliva tudi na daljše postopke odmere DMV. Brez plačila DMV pa vozila, pridobljenega iz tujine, ni mogoče registrirati. Da bi omogočili odmero DMV in hkrati omogočili učinkovit nadzor nad morebitnimi utajami DDV, Finančna uprava RS v primerih, ko se na podlagi predložene dokumentacije pojavi sum glede pravilne izpolnitve DDV obveznosti, pred odmero DMV zahteva zavarovanje izpolnitve DDV obveznosti iz naslova pridobitve rabljenega vozila. Ob predložitvi zavarovanja (gotovinski polog), je DMV odmerjen, s tem pa je omogočena registracija vozila, kljub temu da vzporedno tečejo še postopki preverjanja morebitne utaje. Kadar na podlagi predložene dokumentacije ni suma na nepravilnosti glede izpolnitve DDV obveznosti, se odmera DMV izvede hitro in brez zahteve za zavarovanje izpolnitve DDV obveznosti.

Skupaj je bilo v letu 2021 na področju DMV opravljenih 23 inšpekcijskih nadzorov, od tega so bile v 14 primerih ugotovljene dodatne davčne obveznosti iz naslova DMV v višini 268.637€.

Uslužbenci mobilnih oddelkov so opravili 130 nadzorov pri pravnih in fizičnih osebah, ki so podale napoved za odmero DMV, v okviru katerih so predvsem opravljali ogled stanja vozil in usklajenosti dokumentacije z napovedjo, opravljali informativne razgovore z zavezanci, istočasno pa so ugotavljali morebitno opravljanje dela na črno, vezano na preprodajo vozil.

Iz spodnje preglednice je razvidno, da se je v letu 2021 število opravljenih kontrol glede na predhodno leto povečalo za 15,5 %, kar je odraz večje prodaje in pridobitev motornih vozil, kakor v letu 2020, v katerem je bil upad v veliki meri povezan z epidemijo COVID-19. Davčni organ mora za vse predložene napovedi in zahtevke za vračilo opraviti formalno (ali je vloga popolna in ali vsebuje vse predpisane podatke in priloge, ki so potrebni za odločitev) in vsebinsko kontrolo (pravilna napoved, upravičenost do vračila). Na podlagi opravljenih kontrol je bilo ugotovljenih za 1.496.273 € učinka, kar predstavlja zvišanje za 91,9 % glede na predhodno leto. Ta učinek se nanaša na dodatno ugotovljene obveznosti oziroma zavrnjene zahtevke za vračilo (delno ali v celoti).

Preglednica 73: Podatki na področju nadzora DMV

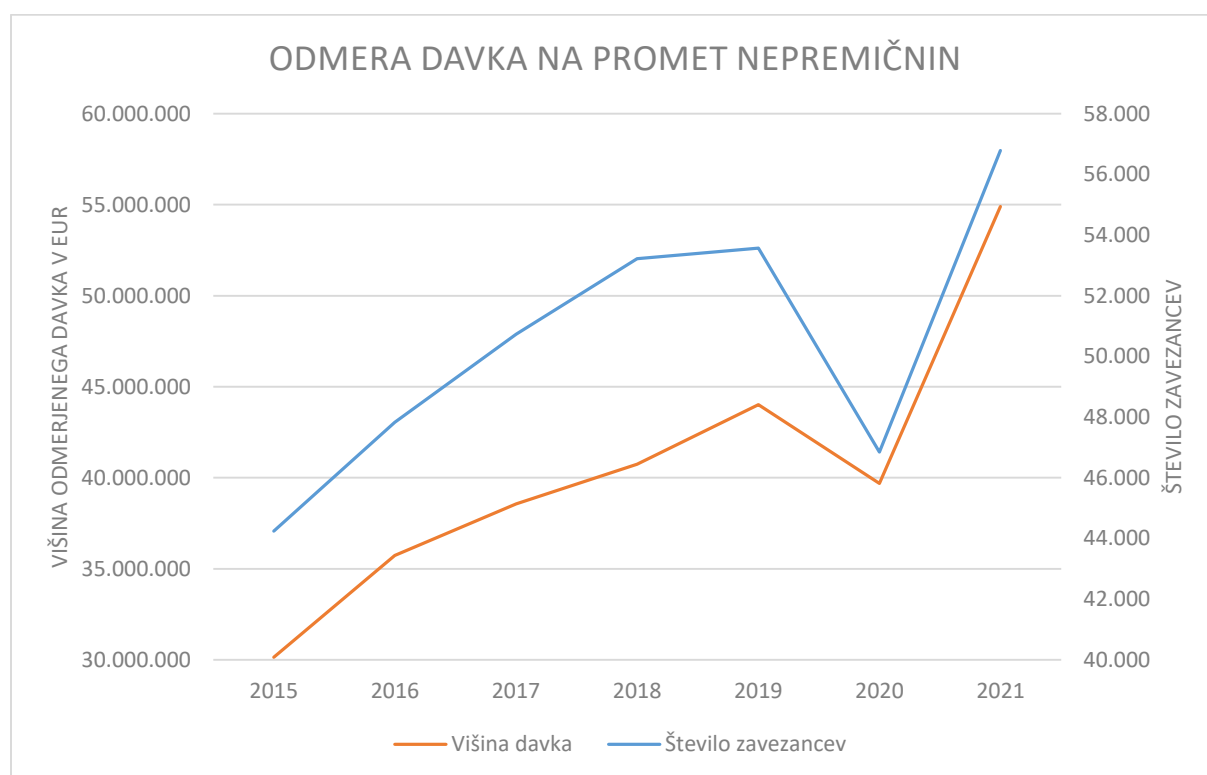
	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število predloženih samoprijav	655	89	124	58	46,8
Učinek samoprijav, v €	166.805	75.439	27.800	69.500	250,0
Število opravljenih kontrol	60.615	47.222	39.385	45.501	115,5
Učinek opravljenih kontrol, v €	1.370.936	1.622.280	779.788	1.496.273	191,9
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	5	11	26	14	53,8
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih (z odločbo), v €	842.148	250.968	1.748.678	188.383	10,8
Znesek samoprijav na osnovni inšpekcijskih pregledov, v €	7.232	-	202.435	80.254	39,6
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	-	137.086	982.402	-	-
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, v €	849.380	388.054	2.933.515	268.637	9,2

DAVEK NA PROMET NEPREMIČNIN

Davek na promet nepremičnin v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 0,3 % delež. V letu 2021 je bilo pobranega 53.818.905 €, to je za 33,8 % več od leta 2020. Davek na promet nepremičnin je prihodek občinskega proračuna.

V Sliki 14 je prikazana višina odmerjenega davka na promet nepremičnin in število izdanih odločb o odmeri davka za obdobje od leta 2015 do 2021. V letu 2021 je Finančna uprava RS obravnavala 56.790 zadev, kar v primerjavi z letom 2020 (46.844) predstavlja porast obravnavanih zadev za 21,2 %, v primerjavi z letom 2019 (53.567) pa predstavlja porast za 6 %.

Slika 11: Odmera davka na promet nepremičnin

Precejšnja razlika med letoma 2021 in 2020 je posledica razglasitve epidemije v Republiki Sloveniji v mesecu marcu leta 2020. Tako je bilo v mesecih od marca do maja 2020 sklenjenih manj kupoprodajnih pogodb in na Finančno upravo RS posledično predloženih manj napovedi za odmero davka na promet nepremičnin kakor je povprečje v preostalih mesecih v letu 2020 oziroma kakor je bilo povprečje v letih 2019 in 2021.

OKOLJSKE DAJATVE

Okoljske dajatve so prihodek državnega proračuna, razen okoljske dajatve zaradi odvajanja odpadnih voda in odlaganja odpadkov na odlagališčih, ki so javna infrastruktura. Omenjeni okoljski dajatvi sta prihodka občin, kjer se odpadna voda odvaja oziroma odpadki odlagajo.

Preglednica 74: Podatki o številu zavezancev in obračunov in znesek pobrane okoljske dajatve

VRSTA OKOLJSKE DAJATVE	2019			2020			2021			Indeks 2021/2020
	Št. zav.	Št. obr.	Znesek v €	Št. zav.	Št. obr.	Znesek v €	Št. zav.	Št. obr.	Znesek v €	
			143.288.012			129.461.540			135.606.664	104,75
za emisije ogljikovega dioksida	139	1.535	139.090.842	145	2.045	25.392.730	136	1.854	131.367.480	104,76
za uporabo mazalnih olj in tekočin	480	5.617	2.778.929	469	5.511	2.602.500	474	5.551	2.746.884	105,55
za izrabljene gume	370	1.421	150.546	366	1.436	137.530	361	1.373	145.678	105,92
za odpadno EE-opremo	1.561	3.153	403.715	1.585	3.177	408.905	1.626	3.258	509.430	124,58
za odpadno embalažo	1.288	5.121	594.489	1.289	5.218	647.238	1.388	5.601	635.767	98,23
za hlapne organske spojine	141	275	88.734	138	275	79.528	138	275	80.407	101,11
za odlaganje odpadkov na ind. odlagališčih	6	72	180.757	6	73	193.110	6	73	121.018	62,67
			24.115.628			25.274.986			24.298.273	96,14
za komunalno odpadno vodo	111 (212 občin)	2.638	22.211.684	110 (212 občin)	2.646	23.595.127 €	110 (212 občin)	2.607	22.651.919	96,00
za industrijsko odpadno vodo	598 (784 naprav)	3.239		599 (807 naprav)	3.279		603 (805 naprav)	3.268		
za odlaganje odpadkov na kom. odlagališčih	13	166	1.903.944	12	157	1.679.859 €	12	153	1.646.354	98,01
Skupaj	4.707	23.237	167.403.640	4.713	23.817	154.736.475	4.854	24.013	159.904.937	103,34

Okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida je prihodek državnega proračuna. V strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 0,7 % delež. V letu 2021 so prihodki iz naslova te okoljske dajatve znašali 131.367.480 € in so bili za 4,8 % višji kakor leta 2020.

Nadzor

Inšpekcijski nadzor na področju okoljskih dajatev je bil pretežno usmerjen na preverjanje pravilnosti obračunov okoljskih dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja komunalnih odpadnih voda in ostalih okoljskih dajatev (obremenjevanje okolja zaradi uporabe mazalnih olj in tekočin, nastajanje odpadne električne in elektronske opreme, nastajanje odpadne embalaže in uporabe hlapnih organskih spojin). Izvedenih je bilo 42 inšpekcijskih nadzorov okoljskih dajatev, v katerih so bile dodatno ugotovljene obveznosti v višini 170.472 €.

Naknadne kontrole na področju okoljskih dajatev so bile pretežno usmerjene na preverjanje pravilnosti obračunov okoljskih dajatev in ustreznosti registracije zavezancev za plačilo okoljskih dajatev za obremenjevanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže, uporabe mazalnih olj in tekočin, nastajanja odpadne električne in elektronske opreme, uporabe hlapnih organskih spojin, nastajanja izrabljenih gum in onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida.

Največ nepravilnosti je bilo ugotovljenih na področju okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže, nekaj pa tudi na področju onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne električne in elektronske opreme ter uporabe mazalnih olj in tekočin. V izvedenih 66 naknadnih kontrolah okoljskih dajatev so bile dodatno ugotovljene obveznosti v višini 760 €.

Preglednica 75: Aktivnosti in rezultati nadzora okoljskih dajatev

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	34	30	25	43	50	42	84,0
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih (z odločbo), v €	690.219	72.614	110.430	48.448	4.238	7.101	167,6
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	-	-	-	13.175	6.089	48.039	788,9
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	-	87.031	302.991	345.991	1.772.104	115.332	6,5
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, v €	690.219	159.645	413.421	407.615	1.782.431	170.472	9,6
Število opravljenih naknadnih kontrol		40	33	32	41	66	161,0
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v naknadnih kontrolah, v €		17.734	17.688	21.842	56.606	760	1,3

PRIBITEK K CESTNINI IN TAKSA NA PRETOVOR

Pribitek k cestnini in taksa na pretovor v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavljata 0,1 % delež. Spadata v skupino drugi davki na uporabo blaga in storitev. V letu 2021 je bilo iz tega naslova pobranih za 19.349.028 €, to je za 9,3 % več kakor leta 2020. Pribitek k cestnini in taksa na pretovor sta prihodek državnega proračuna

Finančna uprava RS je na podlagi Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper pristojna za pobiranje pribitka k cestnini in takse na pretovor.

Preglednica 76: Podatki o obračunani taksi na pretovor in pribitku k cestnini

Vrsta dajatve	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Taksa na pretovor (od mar. 2019)	6.188.609 €	5.923.659 €	6.507.734 €	109,9
Pribitek k cestnini	13.241.587 €	11.737.398 €	12.999.587 €	110,8

Na podlagi Sklepa o uvedbi pribitka k cestnini na določenih odsekih cestninskih cest se je pribitek k cestnini začel obračunavati 1. januarja 2019. V letu 2021 je znašal znesek obračunanega pribitka k cestnini 12.999.587,18 €, kar je 10,8 % več kakor leta 2020.

V skladu z obvestilom o začetku izvajanja pripravljalnih del projekta drugi tir železniške proge Divača–Koper se je taksa na pretovor v koprskem tovornem pristanišču začela obračunavati 1. marca 2019. V letu 2021 je znesek obračunane takse na pretovor znašal 6.507.733,66 €, kar je 9,9 % več kakor leta 2020.

DAVEK OD PROMETA ZAVAROVALNIH POSLOV

Davek od prometa zavarovalnih poslov v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 0,6 % delež, uvršča se v skupino davki na posebne storitve. V letu 2021 je bilo na podlagi oddanih obračunov davka od prometa zavarovalnih poslov pobranega 107.974.582 € davka, kar je za 6,2 % več kakor leta 2020. Davek od prometa zavarovalnih poslov je prihodek državnega proračuna.

DAVEK NA FINANČNE STORITVE

Davek na finančne storitve v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 0,4 % delež. Spada v skupino davki na posebne storitve. V letu 2021 je bilo pobranega za 76.377.870 €, to je za 14,4 % več kakor leta 2020. Davek na finančne storitve je prihodek državnega proračuna.

Preglednica 77: Davek na finančne storitve

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število predloženih samoprijav	140	144	42	3927	4.496	1.255	27,9
Učinek samoprijav, v €	30.491	51.381	9.783	825.045	629.753	511.261	81,2
Število davčnih obračunov, predloženih po pozivu	87	75	105	0	0	0	0,0
Učinek po davčnih obračunih, predloženih po pozivu, v €	16.021	31.146	4.920	0	0	0	0,0
Število nepravilnosti naknadnega nadzora	761	494	1.178	5.194	5.401	1.780	33,0
Skupni učinek kontrole, v €	5.285	0	18.182	288.050	8.924	3.099	34,7
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov			2	6	2	2	100,0
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijski pregledih, v €			144	24,88	-	677	-
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €			11.431.889	2.225.139	454,03	8.736	1.924,1
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP-2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €			0	10.505	2.713	-	-
Skupni učinek inšpekcije, v €			11.432.033	2.235.669	3.167	9.413	297,2

DAVEK NA DEDIŠČINE IN DARILA

Davek na dediščine in darila v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 0,1 % delež. V letu 2021 je bilo pobranega za 10.601.971 €, to je za 5,2 % več kakor leta 2020. Davek na dediščine in darila je prihodek občinskega proračuna.

V letu 2021 je bilo 83,5 % zavezancev oproščenih plačila davka na dediščine in darila, kot dediči prvega dednega reda oziroma kot obdarjenci, ki so izenačeni z dediči prvega dednega reda.

V letu 2021 je Finančna uprava RS prejela 43.206 napovedi za odmero davka od prejetih daril in sklepov o dedovanju. Izdanih je bilo 53.397 izhodnih dokumentov, v primerjavi z letom 2020 (43.913) jih je bilo izdanih za 21,6 % več in v primerjavi z letom 2019 (50.802) za 5,1 % več. Precejšnja razlika med letoma 2021 in 2020 je posledica razglasitve epidemije v Republiki Sloveniji v mesecu marcu leta 2020.

DAVEK NA VODNA PLOVILA IN DODATNI DAVEK OD PLOVIL

Davek na vodna plovila in dodatni davek od plovil se uvrščata v skupino davki na premoženje in se po obsegu vplačil uvrščata med manjše prihodke. V letu 2021 je bilo iz naslova teh dveh davkov pobranih za 708.634 € prihodkov, kar je za 5,8 % več kakor leta 2020. Davek na vodna plovila je prihodek občinskega proračuna, dodatni davek od plovil pa je prihodek državnega proračuna.

V letu 2021 je bil davek na vodna plovila in dodatni davek od plovil odmerjen v 70,8 % za plovila z dolžino od 5 m do 8 m, v 22,8 % za plovila od 8 m do 12 m ter v 6,4 % za plovila nad 12 m

V letu 2021 je bilo izdanih 7.667 odmernih odločb, v primerjavi z letom 2020 (7.376) je bilo izdanih za 4 % več odločb.

DAVKI OD PREMOŽENJA

Davki od premoženja (od stavb, od prostorov za počitek in rekreacijo) so manjši davki, ki spadajo v skupino davki na nepremičnine. V letu 2021 je bilo pobranih za 8.156.951 € teh davkov, kar je za 0,4 % manj kakor v letu 2020.

V letu 2021 je bilo izdanih 130.796 odločb o odmeri davka. V primerjavi z letom 2020 (122.832) je bilo izdanih za 6,5 % ter z letom 2019 (114.449) za 14,3 % več odločb, kar je posledica povečanega nadzora na področju plačevanja davka od premoženja.

NADOMESTILO ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (v nadaljevanju: NUSZ) spada v skupino davki na nepremičnine, ki v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 1,3 % delež. V letu 2021 so prihodki iz naslova NUSZ znašali 243.023.523 €, to je za 6,6 % več kakor leta 2020. Navedeni davek je največji prihodek občinskega proračuna.

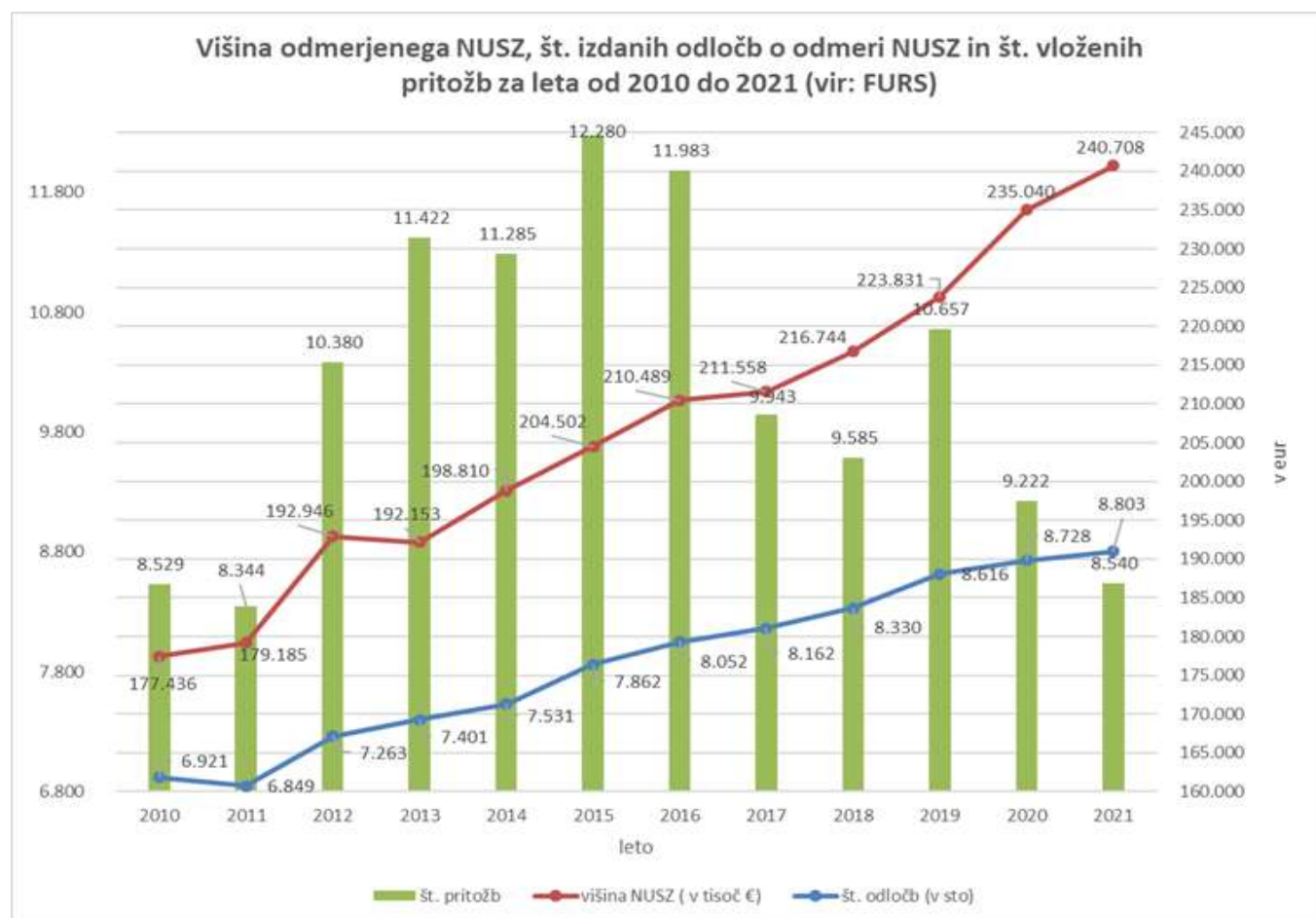
V letu 2021 je Finančna uprava RS izdala davčnim zavezancem fizičnim osebam 843.918 ter pravnim osebam 36.418 odločb o odmeri NUSZ.

V letu 2021 je Ministrstvo za okolje in prostor pripravilo prenovljena sistemska priporočila za izboljšanje sistema za odmero NUSZ za občine, ki so bila prvotno izdana v letu 2016. V tem sklopu je tudi Finančna uprava RS pripravila prenovljena priporočila oziroma pojasnila glede postopkov priprave podatkov za odmero NUSZ in vodenja pritožbenih postopkov, s čimer bi še dodatno izboljšala sodelovanje z občinami in Finančno upravo RS. Z občinami potekajo tudi letni sestanki. Tako se je zagotovil kvalitetnejši in hitrejši proces izvedbe odmere NUSZ.

Ocenjuje se, da se pozitivne posledice sistemskih priporočil odražajo tudi v trendu zniževanja števila pritožb, ki so v letu 2021 dosegle do zdaj najnižji odstotek, in sicer 0,97 %.

Na Sliki 16 je prikazana višina odmerjenega NUSZ, število izdanih odločb o odmeri NUSZ in število vloženih pritožb za obdobje od leta 2010 do 2021.

Slika 12: Odmerjen NUSZ, izdane odločbe o odmeri NUSZ in vložene pritožbe po letih

PRIREJANJE IGER NA SREČO

Igre na srečo se v Sloveniji prirejajo na podlagi koncesije Vlade RS oziroma dovoljenja pristojnega organa. Na dan 31.12. 2021 sta imela dva prireditelja klasičnih iger na srečo skupaj 20 koncesij za trajno prirejanje klasičnih iger na srečo, pri čemer sta oba prireditelja skupaj prirejala 18 klasičnih iger na srečo, 3 koncesionarji so prirejali posebne igre na srečo v 10 igralnicah, 24 koncesionarjev je imelo dodeljenih 25 koncesij za prirejanje posebnih iger na srečo v igralnih salonih, prirejalo pa se jih je v 21 igralnih salonih. V letu 2021 je Vlada RS dodelila 3 nove koncesije za prirejanje posebnih iger na srečo v igralnih salonih, pri čemer pa do 31. 12. 2021 še nobeden izmed njih še ni pričel s poslovanjem.

Preglednica 78: Bruto prihodek od iger na srečo, zneski, v mio €

Leto	Loterije	Igralnice	Igralni saloni	Skupaj
2017	53,5	160,1	93,5	307,0
2018	62,7	152,2	93,7	308,6
2019	67,2	158,8	95,3	321,3
2020	61,4	75,5	51,3	188,2
2021	71,4	78,6	53,4	203,4

Skupni bruto prihodek od iger na srečo (v nadaljevanju: BPI) se je leta 2021 primerjalno na leto 2020 povečal za 15,2 mio €.

Na podlagi 9. člena Zakona o igrah na srečo Finančna uprava RS zaradi preprečevanja zasvojenosti z igrami na srečo vodi zbirko podatkov o igralcih, ki so dali izjavo o samoprepovedi. Leta 2021 je izjavo o samoprepovedi dalo 1.432 igralcev. Na dan 31. 12. 2021 je bilo v evidenci z veljavno samoprepovedjo (na podlagi dane izjave jim je prepovedan vstop v igralnico ali igralni salon) vpisanih 2975 igralcev.

DAVEK OD IGER NA SREČO, KONCESIJSKA DAJATEV, DAVEK NA SREČKE IN DAVEK NA DOBITKE OD IGER NA SREČO

V letu 2021 je bilo iz naslova vseh štirih dajatev oziroma davkov, ki se obračunavajo in plačujejo iz naslova prirejanja iger na srečo, pobrano skupaj 65.233.884 € oziroma za 9,8 % manj kakor leta 2020. V strukturi javnofinančnih prihodkov predstavljajo skupaj 0,3 % delež.

Davek od iger na srečo - DIS se uvršča v skupino davki na posebne storitve, in zajema davek od posebnih iger na srečo, davek od klasičnih iger in davek na srečke. Navedeni davki so prihodki državnega proračuna. Koncesijske dajatve od posebnih iger na srečo - KDIS se uvrščajo v skupino Udeležba na dobičku in dohodku od premoženja ter so prihodek Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (v nadaljevanju: FIHO) v višini 2,2 %, Fundacije za financiranje športnih organizacij (v nadaljevanju: FŠO) v višini 2,2 %, preostali 95,6 % pa je prihodek občinskega proračuna (50 %) in državnega proračuna (50 %). V strukturi javnofinančnih prihodkov predstavljajo skupaj 0,3 % delež, kar je v letu 2021 pomenilo 61.954.769 € pobranih dajatev. To je za 11,5 % manj od leta poprej.

Koncesionarji za prirejanje posebnih iger na srečo in prireditelji klasičnih iger na srečo morajo, poleg koncesijske dajatve za prirejanje iger na srečo, obračunavati in plačevati tudi davek od iger na srečo, prireditelja klasičnih iger na srečo pa tudi davek od srečk in davek na dobitke pri klasičnih igrah na srečo. V letu 2021 je bilo iz naslova vseh štirih dajatev oziroma davkov, ki se obračunavajo in plačujejo iz naslova prirejanja iger na srečo, pobrano skupaj 95,2 mio € oziroma za 6,5 % več kakor leto poprej.

Preglednica 79: Podatki o dajativah po vrsti dajatve, zneski v mio €

Leto	DIS	KDIS	DavS	DavDobitki
2018	47,7	63,9	18,3	3,1
2019	49,1	66,8	19,7	3,2
2020	25,9	43,5	17,6	2,4
2021	27,1	45,3	19,5	3,3

Koncesijske dajatve od posebnih iger na srečo - KDIS se uvrščajo v skupino Udeležba na dobičku in dohodku od premoženja. Dajatve iz naslova plačila koncesijske dajatve od posebnih iger na srečo so v višini po 2,2 % prihodek FIHO in FŠO, od preostalih 95,6 % dajatve pa je polovica prihodek občinskih proračunov občin in polovica prihodek državnega proračuna. Koncesijska dajatev od posebnih iger na srečo je bila v letu 2021 obračunana v višini 21,4 mio € in je bila za 4,4 % višja kakor v letu 2020.

Koncesijska dajatev od trajnega prirejanja klasičnih iger na srečo je v celoti prihodek FIHO in FŠO. Koncesijska dajatev za trajno prirejanje tistih iger na srečo, ki so opredeljene kot številčne loterije, loterije s trenutno znanim dobitkom in loto, je v višini 80 % prihodek FIHO in v višini 20 % prihodek FŠO. V primeru trajnega prirejanja klasičnih iger na srečo, ki so opredeljene kot športne napovedi, druge športne stave in kviz loterije, pa je 20 % koncesijske dajatve prihodek FIHO in 80 % prihodek FŠO. Koncesijska dajatev od klasičnih iger na srečo je bila v letu 2021 obračunana v višini 23,9 mio € in je bila za 3,9 % višja kakor v letu 2020.

DIS, ki se obračunava tako od klasičnih kot od posebnih iger na srečo, se uvršča v skupino davki na posebne storitve, enako kot davek od srečk (v nadaljevanju: DavS), in je prihodek državnega proračuna. V letu 2021 je bilo obračunanega za 4,6 % več davka od iger na srečo kakor v letu 2020, kar je posledica višjega BPI v letu 2021 glede na leto 2020 v igralnicah in igralnih salonih. Tako je bilo obračunanega DIS od klasičnih iger na srečo v letu 2020 za 3,3 mio € oziroma za 10,0 % več kakor leta 2020, od posebnih iger na srečo pa za 23,9 mio € oziroma za 4,4 % več kakor leta 2020.

V letu 2021 je bilo iz naslova DavS, ki ga obračunavata in plačujeta oba trajna prireditelja klasičnih iger na srečo, obračunanega za 10,8 % več davka kakor leta 2020. Davek se obračuna od prodajne cene srečk, ki ne vključuje tega davka, in je prihodek proračuna države.

Iz naslova davka na dobitke pri klasičnih igrah na srečo - DavDobitki, ki spada v skupino davki na posebne storitve, je bilo v letu 2021 pobranega 3.279.111 € davka, kar pomeni za 37,6 % več kakor leto poprej. DavDobitki se obračuna ob izplačilu dobitkov pri klasičnih igrah na srečo, katerih vrednost je enaka ali večja od 300 €. Navedeni davek je prihodek proračuna občine, v kateri ima prejemnik dobitka stalno prebivališče.

Nadzor

Finančna uprava RS je izvajala neposredni in posredni nadzor iger na srečo. Neposredni nadzor se je izvajal z inšpekcijskim pregledom pri zavezancih, ki jim je Vlada RS podelila koncesijo, in pri vseh ostalih zavezancih, ki nedovoljeno prirejajo igre na srečo. Posredni nadzor pa se izvaja preko nadzornega informacijskega sistema, v katerega so on-line povezani informacijski sistemi vseh koncesionarjev in prirediteljev. Navedeni način nadzora zagotavlja pravilnost in pravočasnost obračunavanja dajatev, ki so vezane na dejavnost prirejanja iger na srečo.

V letu 2021 je bilo opravljenih 603 postopkov nadzora nad prirejanjem iger na srečo pri čemer je bilo ugotovljenih 78 primerov nepravilnosti, na podlagi katerih je bilo izdanih 5 odločb o odpravi nepravilnosti in 16 odločb o prepovedi prirejanja iger na srečo. V okviru nadzornih postopkov je bilo tudi podano 14 predlogov za izdajo odločbe o prekršku, in sicer 9 s predlogom za globo ter 5 s predlogom za opomin, izdanih 5 plačilnih nalogov ter izrečenih 25 opozoril po 33. členu Zakona o inšpekcijskem nadzoru - ZIN in 6 opozoril po 53. členu Zakona o prekrških – ZP-1. Dodatno k temu je bilo izvedenih tudi pet davčnih nadzorov na področju iger na srečo, kjer se je preverjala pravilnost in pravočasnost obračunavanja obveznih dajatev prirediteljev in koncesionarjev iger na srečo. Nepravilnosti na tem področju niso bile ugotovljene.

Finančna uprava RS je v skladu z določili Zakona o igrah na srečo in Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1) v letu 2021, izvedla tudi 38 nadzorov določb ZPPDFT-1 pri čemer ni bilo ugotovljenih nepravilnosti.

Na področju izvajanja prepovedi nedovoljenega prirejanja iger na srečo preko interneta in drugih medijev je bilo izvedenih 72 nadzorov, pri čemer je bilo izdanih 28 opozoril, 16 odločb o prepovedi prirejanja iger na srečo, podanih 9 predlogov za uvedbo postopka o prekršku in 16 predlogov sodišču za izdajo odredbe za zatamnitev spletne strani.

V letu 2021 je Finančna uprava RS izvedla tudi 543 upravnih postopkov, v katerih je bilo izdanih 1.268 upravnih aktov (dovoljenj oz. soglasij), 5 ureditvenih in 16 prepovednih odločb.

Na podlagi določil Zakona o igrah na srečo je Finančna uprava RS opravljala tudi strokovna, administrativna in tehnična opravila, povezana z delom komisije za izdajo licenc za delo v dejavnosti prirejanja posebnih iger na srečo. Na tej podlagi je bilo do 31. 12. 2021 izdanih 325 odločb.

7 NADZOR

V Finančni upravi RS se opravlja več oblik nadzorov, glede na postopek nadzora in organizacijsko enoto, ki nadzor opravi.

Inšpekcijski nadzor je namenjen sistemskemu nadzoru zavezancev, ki se zagotavlja z letnim načrtom. Ta se pripravi z analizo tveganja in objektivnimi kriteriji, s katerimi se upošteva načelo enakomernega izvajanja inšpekcijskega nadzora vseh zavezancev za davek in načelo pomembnosti davka, ki ga zavezanec za davek prispeva v javnofinančnih prihodkih. Objektivni kriteriji so pripravljeni zlasti na podlagi statističnih metod in predhodnih ugotovitev v postopkih nadzora.

Določen del letnega načrta se pripravi tudi na osnovi prejetih informacij drugih državnih organov, prijav, mednarodnih zaprosil in drugih pobud, prav tako pa priprava letnega načrta temelji tudi na metodi naključnega izbora, ki je eden izmed ključnih dejavnikov za izračun t.i. davčne vrzeli in potrditve ustreznosti analize tveganja. Poleg kriterija pomembnosti posamezne dajatve v nacionalnih javnofinančnih prihodkih in proračuna EU, pa so se v letnem načrtu upoštevali tudi kriteriji zaščite državljanov, varnosti in varstva okolja.

Finančne preiskave zagotavljajo enoten in organiziran pristop k preprečevanju, preiskovanju in odkrivanju zahtevnejših oblik delovanja, ki ogroža finančni interes, varstvo in varnost države. Osredotočajo se predvsem na primere, v katerih je zaznано usklajeno delovanje več povezanih subjektov, ki je načrtno usmerjeno v izogibanje oziroma utajevanje plačevanja javnih dajatev. Hkrati predstavljajo del koordiniranega institucionalnega odzivanja na zahtevne oblike finančnega in gospodarskega kriminala znotraj države kot tudi na mednarodni ravni.

Nadzorne aktivnosti mobilnih oddelkov so usmerjene predvsem v odkrivanje in sankcioniranje kršitev na terenu, zaznavanje dejanskega stanja, zbiranju in preverjanju informacij in opravljanju posameznih procesnih dejanj (npr. izvedba ogleda, pridobitev izjave, listin ipd.). Mobilni oddelki se vključujejo tako v odmerne postopke, sodelujejo pa tudi pri izvajanju poglobljenih naknadnih kontrol in inšpekcijskih nadzorov.

V letu 2021 so se v kontroli, inšpekciji, preiskavah in mobilnih oddelkih izvajali ciljno usmerjeni nadzori na področjih obdavčitve davka od dohodkov pravnih oseb in davka od dohodkov iz dejavnosti, na področju pravilnosti in pravočasnosti obračunavanja DDV, sistemskih utaj DDV in DDV v mednarodnem cestnem prevozu potnikov, nadzori na področju davkov in prispevkov od dohodkov fizičnih oseb, elektronskega poslovanja, na področju carin, trošarin, okoljskih dajatev, poslovanja z davčnimi oazami, prijave premoženja fizičnih oseb ter transfernih cen. Finančna uprava RS je tudi v letu 2021 namenila posebno pozornost boju zoper sivo ekonomijo, katere nadzor je bil v veliki meri usmerjen na nadzor dela in zaposlovanja na črno ter nadzor davčnih blagajn.

Ukrepi za preprečevanje širjenja epidemije nalezljivih bolezni SARS – CoV-2 (COVID-19) so v letu 2021 pomembno posegli v aktivnosti zavezancev za davek, čemur je bilo potrebno prilagoditi tudi delovanje Finančne uprave RS na področju nadzora. Finančna uprava RS je, upoštevajoč okoliščine zaradi širjenja okužb, svoje usmeritve na področju nadzora tudi v letu 2021 ustrezno prilagajala.

V času trajanja epidemije in veljavnosti vladnih odlokov so bili kot prioritetni in nujni določeni nadzori nad izvajanjem ukrepov (vladnih odlokov) za zmanjšanje tveganja okužbe in širjenja okužbe z virusom COVID-19, ki so se izvajali sočasno z izvajanjem nadzorov iz pristojnosti Finančne uprave RS, še posebej pa na področju izdaje in davčnega potrjevanja računov ter dela in zaposlovanja na črno. Gre za strateške usmeritve in prioritete inšpekcije, ki jih je koordiniralo Ministrstvo za javno upravo (Inšpekcijski svet) in so pomembno spremenile sicer načrtovane usmeritve in prioritete inšpekcije Finančne uprave RS za leto 2021.

Preglednica 80: Število postopkov nadzora ter učinki nadzora

KONTROLE	2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Carine, trošarine, okoljske dajatve						
Število kontrol (pregledov) – uvozne carinske deklaracije	41.402	44.242 ¹²	46.111	47.381	54.713	115,5
Učinkovitost (v %)	18,4	18,6	20,8	20,3	19,9	98,0
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	766.439	818.574	2.015.571	862.731	1.358.371	157,5
Število kontrol (pregledov) – izvozne carinske deklaracije	17.743	19.083 ¹³	17.087	15.489	16.765	108,2
Učinkovitost (v %)	5,6	4,7	7,6	10,4	9,3	89,4
Število sprotnih kontrol – trošarine	214.453	218.438	233.389	211.718	214.184	101,2
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	11.939.577	8.972.050	12.048.046	37.245.993	35.654.223	95,7
Število sprotnih kontrol – okoljske dajatve	31.916	28.947	14.060	6.888	6.127	89,0
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	943.574	667.807	702.804	721.287	851.670	118,1
Število naknadnih kontrol – carine, trošarine, okoljske dajatve	627	749	511	664	785	118,2
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	610.762	1.024.432	625.699	4.503.544	2.531.788	56,2
Število predloženih samoprijav	17	17	21	27	55	203,7
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	68.644	51.102	31.823	110.243	54.402	49,3
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti, v naknadnih kontrolah – carine, trošarine, okoljske dajatve, v €	679.406	1.075.534	657.522	4.613.787	2.586.190	56,1
Davki						
Število pozivov za predložitev davčnih obračunov ali napovedi	153.099	133.691	106.112	92.855	87.448	94,2
Število davčnih obračunov ali napovedi oddanih po pozivu fin. organa (brez samoprijav)	89.221	88.254	46.394	51.780	48.390	93,5
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	113.786.256	134.871.602	111.290.038	69.077.454	69.651.137	100,8
Število opravljenih kontrol – davčni obračuni in napovedi	904.876	915.000	717.987	714.170	712.900	99,8
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	90.047.152	88.662.200	132.030.142	98.269.654	125.940.890	128,2
Število opravljenih kontrol v okviru projektov, s samoprijavami	55	583	7.998	8.284	6014	72,6
Znesek ugotovljenih obveznosti v okviru projektov s samoprijavami, v €	240.330	2.219.415	15.215.353	11.944.381	15.047.516	126,0
Znesek posrednih obveznosti na osnovi kontrol, v €	121.347.458	7.827.157	6.629.524	9.319.006	26.537.706	284,8
Število predloženih samoprijav	15.316	17.011	14.670	14.700	10.872	74,0
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	18.012.716	19.335.833	15.722.797	29.386.328	14.947.129	50,9

¹² V letu 2018 se je podatek začel spremljati na drugačen način; v letu 2018 vsota mesečnih spremljanj kontrol, prej vsota po vrstah kontrole, zato primerljivost s preteklim letom ni mogoča.

¹³ V letu 2018 se je podatek začel spremljati na drugačen način; v letu 2018 vsota mesečnih spremljanj kontrol, prej vsota po vrstah kontrole zato primerljivost s preteklim letom ni mogoča.

INŠPEKCIJSKI NADZOR		2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Carine, trošarine, okoljske dajatve							
Število inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)		222	247	264	187	232	124,1
Znesek ugotovljenih obveznosti (z odločbo), v €		379.876	1.362.810	1.214.707	1.831.041	602.008	32,9
Število predloženih samoprijav		0	3	15	11	5	45,5
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €		0	7.796	20.134	27.252	49.647	182,2
Število nadzorov z odpravo nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2		8	22	36	38	35	92,1
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €		119.693	479.733	488.933	1.874.676	224.301	12,0
Skupno število inšpekcijskih pregledov – carine, trošarine, okoljske dajatve		230	272	315	236	272	115,3
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih nadzorih – carine, trošarine, okoljske dajatve, v €		499.569	1.850.339	1.723.774	3.732.969	875.956	23,5
Nepravilno izplačana sredstva Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada, v €		47.894	7.471	151.272	7.350	10.304	140,2
Davki							
Število inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)		5.539	5.019	4240	3.587	13.515	376,8
Znesek ugotovljenih obveznosti, (z odločbo), v €		78.761.150	80.332.216	109.832.075	90.938.508	91.280.485	100,4
Število predloženih samoprijav		348	458	512	418	372	89,0
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €		8.646.864	36.159.125	11.098.432	11.744.435	13.076.008	111,3
Število nadzorov z odpravo nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2		70	71	144	111	99	89,2
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €		3.666.873	5.966.328	5.826.810	6.165.371	4.472.592	72,5
Skupno število inšpekcijskih pregledov – davki		5.957	5.548	4.896	4.116	13.986	339,8
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih nadzorih - davki, v €		91.074.887	122.457.669	126.757.317	108.848.314	108.829.085	100,0
Znesek posrednih obveznosti na osnovi inšpekcije, v €		105.957.353	39.561.853	122.788.610	117.930.598	39.028.043	33,1
PREISKAVE							
Število inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)		83	79	77	74	123	166,2
Znesek ugotovljenih obveznosti, (z odločbo), v €		38.594.063	38.606.544	35.982.992	23.158.410	17.546.495	75,8
Število predloženih samoprijav		9	17	27	22	10	45,5
Znesek samoprijav na osnovi preiskav, v €		940.435	839.687	3.058.092	1.020.888	4.365.369	427,6
Število nadzorov z odpravo nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2		0	0	2	1	-	-
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi preiskav, v €		0	0	600.171	10.594	-	-
Skupno število inšpekcijskih pregledov		92	96	106	97	133	137,1
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti na osnovi preiskav, v €		39.534.498	39.446.231	39.641.255	24.189.891	21.911.864	90,6
Znesek posrednih obveznosti na osnovi preiskav, v €		10.724.337	30.240.400	17.491.305	9.744.091	294.368	3,0
Nadzor nad igrami na srečo							
Število postopkov nadzora		348	373	373	382	603	157,9

NADZOR MOBILNIH ODDELKOV

Število postopkov nadzora	56.685	57.050	49.423	39.540	42.706	108,0
---------------------------	--------	--------	--------	--------	--------	-------

Kontrole

Pri izvajanju nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti predlaganja obračunov in napovedi davka je bilo v letu 2021 zavezancem poslanih 87.448 pozivov. Število poslanih pozivov k predložitvi davčnega obračuna ali napovedi, se v primerjavi s preteklimi leti zmanjšuje, kar kaže na sistematičen pristop Finančne uprave RS pri obravnavi nepredložnikov, učinkovito sankcioniranje, kot tudi na večjo disciplino davčnih zavezancev.

Zavezanci so na podlagi pozivov k predložitvi davčnega obračuna ali napovedi v 48.390 oziroma v 55 % primerov predložili davčni obračun ali napoved.

Na podlagi prejetih obračunov in napovedi, oddanih po pozivu finančnih uradov, je bilo obračunanega 69.651.137 € davka, kar znaša 0,8 % več kakor preteklo leto.

Finančni uradi so v letu 2021 opravili 712.900 kontrol davčnih obračunov in napovedi in evidentirali 46.546 kontrol z ugotovljenimi nepravilnostmi, kar je za 26,8 % več kakor v preteklem letu, dodatno odmerjen davek pa znaša 125.940.890 € ali 28,2 % več kakor v letu 2020. Nepravilnosti so bile ugotovljene v 7 % opravljenih kontrol.

V letu 2021 so davčni zavezanci v 10.872 primerih oziroma v 26,04 % primerih manj kot v predhodnem letu davčni obračun ali napoved predložili kot samoprijavo. Na podlagi tako predloženih napovedi in obračunov je bilo obračunanega 14.947.129 € oziroma za 49,14 % manj davka kot v predhodnem letu.

Na področju carin se v okviru sprotne kontrole v fazi carinjenja blaga, preverjanja točnosti podatkov v carinskih deklaracijah in priloženih spremnih listin ter izvaja preglede blaga. V 2020 se je v primerjavi z letom 2020 za 15,5 % povečalo število kontrol nad uvoznimi carinskimi deklaracijami, ob tem se je učinkovitost izvedenih kontrol zmanjšala za 2 %. Na izvozni strani se je število kontrol v primerjavi z lanskim letom zmanjšalo za 8,2 %, učinkovitost pa se je zmanjšala za 10,6 %.

V letu 2021 je bilo na področju trošarin opravljenih 214.184 sprotne kontrole. Finančni učinek sprotne kontrole je bil 35.654.223 €. Na področju okoljskih dajatev je bilo opravljenih 6.127 sprotne kontrole, finančni učinek le-teh je bil 851.670 €.

Uradne osebe, ki izvajajo naknadne kontrole s področja carin, trošarin in okoljskih dajatev, so v letu 2021 izvajale tudi nadzor nad obračunavanjem in plačevanjem DDV od prevoznih storitev v mednarodnem potniškem prometu ter nadzor v skladu z Zakonom o prevozu v cestnem prometu.

V letu 2021 je bilo izvedenih 840 naknadnih kontrol, kar je v primerjavi z letom 2020 za 21,6 % več (691 izvedenih naknadnih kontrol v letu 2020). Skupni znesek dodatno ugotovljenih obveznosti je v letu 2021 znašal 2.586.190 €, kar je zgolj 56,1% vrednosti v primerjavi z letom 2020 (4.613.787 € v letu 2020).

Inšpekcijski nadzor

Pri izvedbi nadzorov je bila upoštevana pomembnost posameznega davka v javno finančnih prihodkih ter dejavniki tveganja. Ukrepi za preprečevanje širjenja epidemije nalezljivih bolezni SARS – CoV-2 (COVID-19) in pristojnost nadzora le teh, so v letu 2021 pomembno posegli v aktivnosti izvajanja inšpekcijskih nadzorov. Izvedenih je bilo 13.986 inšpekcijskih nadzorov s področja davkov ter s področja preprečevanja dela in zaposlovanja na črno, kar predstavlja 339,88 % izvedenih nadzorov v primerjavi z letom 2020. Visoko število nadzorov je rezultat izvajanja inšpekcijskih nadzorov nad izvajanjem ukrepov (vladnih odlokov) za zmanjšanje tveganja okužbe in širjenja okužbe z virusom COVID-19, ki so se izvajali prioritarno in sočasno z izvajanjem nadzorov iz svoje pristojnosti. Upoštevajoč navedeno, so se na področju davkov v letu 2021 izvajali le nujni inšpekcijski nadzori. Pri presoji nujnosti nadzorov je

bil upoštevan javni interes pravočasnega in pravilnega plačevanja davčnih obveznosti ob upoštevanju stopnje tveganja, zastarana uvedbe in odmere davčnih obveznosti, nadzora nad obračuni, kadar gre za sum goljufij, ali kazniva dejanja. Nujni nadzori so bili tudi nadzori, ki so sledili interesu varstva pravic strank v postopku, na primer v zvezi z odločanjem o vračilu davka.

Vezano na izvedene nadzore nad izvajanjem ukrepov za preprečevanje širjenja epidemije nalezljivih COVID-19 poleg je poleg števila opravljenih nadzorov v primerjavi s preteklimi leti veliko odstopanje tudi pri izračunu kazalnika uspešnosti. Delež nadzorov inšpekcije z ugotovljenimi nepravilnostmi je v letu 2021 izkazan v višini 33,7 %, kar je bistveno nižje kot v letu 2020 (77,8%). Odstopanje je odraz izvajanja inšpekcijskih nadzorov v času trajanja epidemije in veljavnosti vladnih odlokov nad izvajanjem ukrepov (vladnih odlokov) za zmanjšanje tveganja okužbe in širjenja okužbe z virusom COVID-19, pri čemer izbor nadzorov s področja gotovinskega poslovanja in zaposlovanja na črno ni temeljil na analizi tveganja na davčnih kršitvah oz. dela in zaposlovanja na črno, ampak je bil namen nadzorov zagotavljati spoštovanje predpisanih ukrepov z odloki in s tem varovanja zdravja in življenja ljudi. Bolj realen prikaz učinkovitosti inšpekcijskih nadzorov iz primarnih nalog Finančne uprave RS je kazalnik uspešnosti izračunan brez upoštevanja ZNB nadzorov, katerih namen je bil zagotavljanje spoštovanja predpisanih ukrepov z odloki, ki znaša za leto 2021 v deležu 74,4 %.

V letu 2021 so bile ugotovljene dodatno neposredne davčne obveznosti na področju davkov 108.829.085 €, kar je 100,1 % v primerjavi z letom 2020, ter posredne davčne obveznosti v višini 39.028.043 €, kar je 33,2% v primerjavi z letom 2020.

Število inšpekcijskih nadzorov s področja carin, trošarin in okoljskih dajatev je v letu 2021 znašalo 272 nadzorov, kar je v primerjavi z letom 2020 večje za 15,3 %). Skupni znesek dodatno ugotovljenih obveznosti je v letu 2021 znašal 875.956 € in je v primerjavi z letom 2020 manjši za 76,5 % (3.732.969 € v letu 2020).

Tudi v letu 2021 je v povezavi z inšpekcijskimi nadzori potekalo sodelovanje z drugimi nadzornimi organi. V koordinaciji z drugimi inšpektorati so se v zelo velikem obsegu izvajali nadzori prvega odstavka 39. člena Zakona o nalezljivih boleznih v zvezi s spoštovanjem vladnih ukrepov za preprečevanje širjenja okužbe z virusom SARS COV-19, ki so se v Finančni upravi RS izvajali v največji meri vzporedno s primarnimi nadzori gotovinskega poslovanja in nadzori zaposlovanja na črno. Nadzor dela in zaposlovanja na črno ter izdajanju računov v dejavnostih, kjer se opravlja pretežno gotovinsko poslovanje, in sicer v trgovini na drobno na stojnicah ter v specializiranih prodajalnah s sadjem in zelenjavo, taxi prevozov je potekal v sodelovanju z Inšpektoratom RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, UVHVVR in TIRS. Finančna uprava RS je v letu 2021 sodelovala v skupni evropski akciji trgovine z ljudmi - JAD THB 2021 (Joint Action Days Trafficking in Human Beings), katere nosilec je bil Inšpektorat RS za delo. Namen akcije je bila prepoznava morebitnih žrtev trgovine z ljudmi, izkoriščenih v zvezi prisilnega dela in drugih oblik izkoriščanja pri delodajalcih, ki se ukvarjajo s pripravo hitre prehrane in v pekarnah ter na bencinskih servisih. Na povabilo Policije je Finančna uprava RS sodelovala v »pilotnem projektu delovanja skupin za obravnavo tujcev«. Dne 21. 4. 2021 je bilo izvedeno tudi usposabljanje, na katerem so bile s strani Finančne uprave RS predstavljene nadzorne pristojnosti iz naslova dela in zaposlovanja na črno tujcev. Na področju okoljskih dajatev so bili izvedeni skupni nadzori z Inšpektoratom za okolje in prostor (IRSOP). Cilj nadzora so bili predvsem neregistrirani subjekti, ki bi morali biti v Finančni upravi RS registrirani kot zavezanec za plačilo okoljske dajatve za odpadno embalažo. Zaradi epidemije COVID-19 se nekateri načrtovani skupni nadzori v letu 2021 niso izvedli.

Preiskave

Finančne preiskave so usmerjene v preprečevanje, preiskovanje in odkrivanje najtežjih kršitev predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava. Z ravnanjem davčnih zavezancev in drugih oseb ali institucij je lahko resno ogrožen finančni interes oziroma interes varstva in varnosti Republike Slovenije oziroma EU. Z namenom povečanja učinkovitosti dela so bile v letu 2021 finančne preiskave reorganizirane.

Predmet finančnih preiskav so najbolj tvegana področja, kot so sistemske utaje DDV, odkrivanje mednarodnih tihotapskih mrež (tobak, alkohol, naftni derivati), davčne oaze in nadzori DDPO, prijava premoženja, virtualne valute in spletne trgovine.

Konec leta 2021 so bili zaradi zagotavljanja čim večjega števila nadzorov povezanih z obvladovanjem epidemije COVID-19 ter prisotnostjo na terenu zaradi zaščite zdravja ljudi, v nadzor vključeni tudi inšpektorji iz Sektorja za preiskave.

Na področju DDV so se v letu 2021 kot tvegane izkazovale sistemske utaje DDV, kjer se finančne preiskave osredotočajo na obravnavo najbolj zapletenih shem dobavnih verig, ki z zaporednimi prodajami in nakupi blaga ali/in storitev in vključitvijo t.i. »neplačujočega gospodarskega subjekta« utajijo DDV. Pri odkrivanju in raziskovanju teh shem davčni organ uporablja tudi analitsko orodje TNA. Prav z uporabo tega orodja so bile v letu 2021 v preiskavah ugotovljene nepravilnosti v višini 3.964.820 €.

V okviru finančnih preiskav, ki so temeljile na mednarodnem sodelovanju (EUROFISC, EUROPOL, EMPACT,...) so bile goljufije odkrite na področju trgovanja z naftnimi derivati (predvsem mazalnimi olji), mobiteli in drugo zabavno elektroniko, trgovanja s plinom, alkohola, tobaka in tobačnih izdelkov ter nezakonite proizvodnje tobačnih izdelkov. Na podlagi sodelovanja z drugimi državnimi organi (UPPD) so bile ugotovljene nepravilnosti v zvezi s finančnimi transakcijami med povezanimi osebami – pravnimi in fizičnimi. Posledica je bila obdavčitev prejemkov iz naslova zaposlitve v višini 2,8 mio €.

Področje prijave premoženja je bilo usmerjeno v vodenje ponovnih postopkov, ki so bili posledica odločbe Ustavnega sodišča RS, št. U-I-113/17-40. Ob aktualnih dogodkih na področju virtualnih valut so se izvajali nadzori v zvezi z dejavnostmi trgovanja in upravljanja s kriptovalutami. V okviru spletnih trgovin pa so bili nadzori usmerjeni v prodajo blaga na daljavo, kjer je bilo ugotovljeno tveganje za neobračunavanje DDV in neprijavljen obstoj poslovne enote v Sloveniji.

V letu 2021 je bilo uvedenih 158 postopkov, od tega 77 finančnih preiskav in analiz ter 81 inšpekcijskih nadzorov. Zaključenih je bilo 207 postopkov, od tega 74 finančnih preiskav in analiz, ter 133 inšpekcijskih nadzorov, vloženih pa je bilo 10 samoprijav. V finančnih preiskavah, ki so se zaključile v poročevalnem obdobju, je bilo obravnavanih 179 preiskovancev. V zaključenih inšpekcijskih nadzorih so bile ugotovljene nepravilnosti v skupnem znesku 21.911.864 €. Izkazanih je bilo tudi za 294.368 € posrednih učinkov. V okviru finančnih preiskav je bilo zaseženih 36.043 kg tobaka, 30.910 litrov naftnih derivatov in 4.128 litrov alkohola. Preprečena škoda v proračunu iz naslova zaseženega blaga znaša 5.964.947€.

Finančne preiskovalne skupine po ZOPNI in specializirane preiskovalne skupine po ZKP

V letu 2021 je Finančna uprava RS podala soglasje za sodelovanje v šestih finančnih preiskovalnih skupinah ustanovljenih v skladu z določili Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora, ter soglasje za sodelovanje v eni specializirani preiskovalni skupini, ustanovljeni v skladu z določili Zakona o kazenskem postopku.

Mobilni oddelki

Finančni nadzor, ki ga izvajajo uslužbenci mobilnih oddelkov je bil tudi v letu 2021 namenjen preverjanju izpolnjevanja davčnih, carinskih, trošarinskih, okoljskih predpisov, predpisov s področja prevozov v cestnem prometu in drugih predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna Finančna uprava RS (nadzori po Zakonu o gozdovih, nadzori vinjet po Zakonu o cestninjenju). Nadzor se je izvajal tudi zaradi preprečevanja in odkrivanja goljufij, kaznivih ravnanj in drugih nepravilnosti ter zaščite državljanov, varnosti in varstva okolja. Pomemben del aktivnosti mobilnih oddelkov je bil namenjen tudi preventivnemu delovanju, usmerjenemu k povečevanju prostovoljnega plačevanja obveznih dajatev in izpolnjevanja drugih obveznosti. Mobilni oddelki so bili posebej aktivni na področjih boja zoper delo in zaposlovanje na črno, nadzora gotovinskega poslovanja, prevozov v cestnem prometu (predvsem na področju

nadzora nad spoštovanjem delovnih časov, odmorov in obveznih počitkov voznikov tovornih vozil in avtobusov in uporabe tahografov) in nadzorov nad čezmejnimi pošiljanjem odpadkov v cestnem prometu.

Uslužbenci mobilnih oddelkov so bili vključeni v aktivnosti nadzora povezane z obvladovanjem epidemije COVID-19.

Od septembra 2021 dalje so uslužbenci mobilnih oddelkov pričeli novoustanovljenim subjektom tudi na terenu nuditi ključne informacije o njihovih pravicah in obveznostih na davčnem in carinskem področju, s ciljem učinkovitejšega pričetka poslovanja in zmanjšanja tveganj kršitev predpisov.

Preglednica 82: Izvedene nadzorne aktivnosti mobilnih oddelkov

Področje nadzora	Število nadzorov v letu 2020	Število nadzorov v letu 2021	Indeks 2021/2020	Število ugotovljenih nepravilnosti 2020	Število ugotovljenih nepravilnosti 2021	Indeks 2021/2020
Carinsko in trošarinsko področje, prepovedi in omejitve (PiO)	14.148	14.974	105,8	578	723	125,1
ZICZEU	4.364	4.601	105,4	259	341	131,7
ZTro-1	6.316	6.594	104,4	147	156	106,1
PiO	2.928	3.123	106,7	39	34	87,2
UPO	540	656	121,5	133	192	144,4
Davčno področje:	15.403	13.056	84,8	3.018	2.930	97,1
ZPDZC-1	7.189	7.444	103,5	1.537	1.584	103,1
ZDavPR	7.056	4.698	66,6	1.476	1.342	90,9
Ostalo (DDV, DMV, PSV)	1.158	914	78,9	5	4	80,0
Druga področja (prevozi v cestnem prometu, ZG, ZCestn)	9.989	14.676	146,9	4.571	7.080	154,9
ZPCP-2	3.686	3.781	102,6	844	1.325	157,0
ZDCOPMD	3.114	3.550	114,0	2.201	2.760	125,4
ZPNB	621	763	122,9	140	261	186,4
ZPCP-ZDDV	814	1.137	139,7	121	198	163,6
ZCestn	1.250	2.519	201,5	1.246	2.518	202,1
ZG	489	565	115,5	15	9	60,0
Ostalo	15	408	2.720,0	4	9	225,0
Novoustanovljeni subjekti		1953	/	/	/	/
Skupaj	39.540	42.706	108,0	8.167	10.733	131,4

Specifična področja nadzora

Obravnava fizičnih oseb, katerih premoženje in trošenje je izrazito nesorazmerno prijavljenim dohodkom

Finančna uprava RS je v letu 2021 nadaljevala s ponovnimi postopki odmere davka od nenapovedanih dohodkov po 68.a členu Zakona o davčnem postopku, na podlagi odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-113/17-40, ki je delno razveljavila določbe 68. a člena Zakona o davčnem postopku (ZDavP-2), ter posledično odločitev drugostopenjskega organa o vloženih pritožbah in Upravnega sodišča o vloženih tožbah. Izvedba ponovnih postopkov je bila nujna, saj se je le s čimprejšnjo novo odločitvijo (ustavitev postopka ali nova, nižja odmera), bilo mogoče izogniti naraščajočim obrestim v primerih, ko je zavezanec naloženo obveznost predhodno že plačal. V letu 2021 je bilo zaključenih 121 ponovnih postopkov ter dodatno odmerjenih skupno 15.367.783€ davka od nenapovedanih dohodkov.

Sistemske utaje DDV

Finančna uprava RS je tudi v letu 2021 posvetila posebno pozornost sistemskim utajam DDV. Pri obravnavi tovrstnih utaj DDV gre za dolgotrajne in zahtevne nadzore, same utaje DDV pa se odvijajo v zelo kratkem časovnem obdobju, zato je veliko aktivnosti usmerjeno k preventivnemu delovanju (hitro odvzemanje ID št. za DDV, preventivni ukrepi pri dodeljevanju ID št. za DDV, izobraževanje inšpektorjev v okviru Finančne uprave RS in v okviru zunanjih (nacionalnih in mednarodnih) seminarjev). V letu 2021 je bilo na področju tovrstnih utaj zaključenih 92 nadzorov v katerih je bilo odmerjeno za 32.408.288€ različnih davkov. Večje nepravilnosti na področju sistemskih utaj DDV so bile zaznane pri trgovanju z naftnimi derivati, mobiteli, računalniško opremo in drugo zabavno elektroniko, granulati za plastične mase, avtomobili, tekstilnimi izdelki, kovinami in raznimi storitvami. Opaziti je, da je Finančna uprava RS pri opravljanju nadzorov v zadnjih dveh letih, v primerjavi s predhodnimi leti, bolj učinkovita, kar je mogoče pripisati boljšemu izboru nadzorov (z manj nadzori odkritih in naloženih več dajatev).

Preglednica 83: Podatki o nadzorih na področju sistemskih utaj DDV

	2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov	172	103	135	84	92	109,5
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, v €	18.985.989	37.486.135	27.445.901	30.873.935	32.408.288,71	105,0

Nadzor transference cen in sklepanje vnaprejšnjih cenovnih sporazumov

Na področju transference cen so bile aktivnosti usmerjene v izvajanje davčnih inšpekcijskih nadzorov, v ugotavljanje dejstev in okoliščin v zvezi z upravičenostjo do odprave dvojne obdavčitve ter v postopke v zvezi s sklepanjem vnaprejšnjih cenovnih sporazumov. V letu 2021 je bilo skupno opravljenih 56 takšnih postopkov. Najpomembnejše ugotovitve v davčnih inšpekcijskih nadzorih so se nanašale na neustrezno uporabo metod za določanje transference cen, neustrezno nadomestilo za opravljanje marketinške funkcije, neustrezno nadomestilo za izgubo sredstev in funkcij pri spremembi poslovnega modela, nepravilnosti v zvezi s plačevanjem nadomestil za uporabo neopredmetenih sredstev, nepravilnosti pri zaračunavanju storitev in proizvodov povezanim osebam ter pri obračunavanju obresti v nasprotju z neodvisnim tržnim načelom. V okviru 6 davčnih inšpekcijskih nadzorov je bilo v letu 2021 dodatno obračunanih 6.017.794 € davčnih obveznosti - neposrednih finančnih učinkov, ter ugotovljenih za 20.575.494 € posrednih finančnih učinkov. Posredni finančni učinki so posledica ugotovljenih nepravilnosti v nadzorih pri družbah, ki izkazujejo davčne izgube.

Postopki ugotavljanja dejstev in okoliščin v zvezi z upravičenostjo do odprave dvojne obdavčitve se vodijo za namene ugotavljanja dejanskega stanja v povezavi z izvajanjem pooblastila pristojnega organa v postopkih skupnega dogovarjanja. V letu 2021 je bilo tako odprtih 11 postopkov ugotavljanja dejstev in okoliščin, od katerih so bili 3 postopki zaključeni, za ostale pa se bo pridobivanje podatkov in priprava strokovnih stališč za vodenje postopkov skupnega dogovarjanja nadaljevalo v letu 2022.

Postopki ugotavljanja dejstev in okoliščin se vodijo tudi pri novoregistriranih zavezancih, kjer se s preventivnimi nadzori skuša zagotoviti visoko začetno stopnjo prostovoljnega plačevanja davčnih obveznosti, prav tako tudi pri zavezancih, ki izkazujejo določeno stopnjo tveganja v povezavi s transference cenami. V letu 2021 je bilo opravljenih 43 tovrstnih nadzorov.

Sklepanje vnaprejšnjih cenovnih sporazumov obsega predpriprave, preverjanje vloge, sklepanje in spremljanje izvajanja vnaprejšnjega cenovnega sporazuma. Skupno je bilo v letu 2021 odprtih 11 postopkov v zvezi s sklepanjem vnaprejšnjih cenovnih sporazumov, od tega so bili 4 postopki v letu 2021 zaprti. Postopki so se vodili v povezavi s 6 zavezanci za davek. V okviru postopka od pisne pobude do sprejete ali zavrnjene vloge, so bili odprti 4 postopki. Dva postopka sta bila v letu 2021 zaključena z obvestilom, da se vloga za sporazum sprejme, kar

pomeni, da se bo v nadaljevanju dogovarjalo glede določitve primerne višine transferne cene za transakcije, ki so predmet sporazuma. Od preostalih dveh postopkov je bila v letu 2021 v povezavi z enim že podana vloga za sklenitev bilateralnega sporazuma, za drugega enega pa je bilo odločeno, da se v povezavi z njim vodi postopek za izdajo zavezujoče informacije. Na podlagi prejetih pisnih pobud oziroma vlog za sklenitev bilateralnih vnaprejšnjih cenovnih sporazumov so odprti tudi 3 postopki dogovarjanja s pristojnim organom druge države. V letu 2021 sta bila zaključena 2 postopka, kjer je bil opravljen pregled že sklenjenih vnaprejšnjih cenovnih sporazumov z določbami iz dogovora.

Nadzor nad upravičenostjo dodeljenih sredstev Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada

Inšpektorji Finančne uprave RS v skladu s svojimi pooblastili izvajajo nadzor nad upravičenostjo sredstev Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) v skladu z Uredbo EU št. 1306/2013, ki jih izplačuje Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.

V letu 2021 sta bila izvedena 2 nadzora, od tega so bile v enem primeru ugotovljene nepravilnosti, in sicer upravičenec ni predložil verodostojnih listin, s katerimi bi ustrezno dokazal obseg in naravo poslovnih dogodkov. Ugotovljeni znesek nepravilnosti neupravičeno izplačanih sredstvih EKJS je znašal 10.304 €.

Nadzor sistema potrebne skrbnosti pri dajanju lesa in lesnih proizvodov na trg EU

V skladu s pooblastili iz Zakona o gozdovih, Finančna uprava RS izvaja inšpekcijski nadzor nad določili Uredbe EU št. 995/2010 glede obveznosti gospodarskih subjektov za vzpostavitev sistema potrebne skrbnosti pri dajanju lesa in lesnih proizvodov na trg EU.

V letu 2021 je bilo izvedenih 11 nadzorov, od tega so bile v enem primerih ugotovljene nepravilnosti glede vzpostavitve sistema potrebne skrbnosti za les in lesne proizvode, uvožene iz tretjih držav, in sicer gospodarski subjekti niso uspeli zagotoviti vse potrebne dokumentacije do izvora lesa in s tem dokazati zakonitost posekanega lesa.

Siva ekonomija

Finančna uprava RS je tudi v letu 2021 posebno pozornost namenila boju zoper sivo ekonomijo. Poseben poudarek je bil namenjen področjem, ki so bila zaznana kot tvegana, in sicer z nadzori dela in zaposlovanja na črno, davčnih blagajn in e-poslovanja, kar je podrobneje opisano v nadaljevanju. Aktivnosti so bile izvedene s strani finančnih inšpektorjev in uslužbencev mobilnih oddelkov, ki opravijo pretežni del nadzorov na tem področju, saj njihova 24-urna prisotnost na terenu zagotavlja večjo učinkovitost v tovrstnih nadzorih.

Na področju sive ekonomije so bile izvedene tudi preventivne aktivnosti, usmerjene k povečevanju prostovoljnega izpolnjevanja zakonskih obveznosti in plačevanja dajatev, kot so:

- obveščanje javnosti preko medijev o napovedanih nadzorih, ugotovljenih nepravilnostih ter o posledicah kršitev zakonov in drugih predpisov,
- odgovori na pisna vprašanja posameznikov, podjetij in institucij.

Finančna uprava RS je sodelovala tudi v koordiniranih akcijah z drugimi inšpekcijskimi službami, predvsem na področju nadzora nad gotovinskim poslovanjem, s poudarkom na izpolnjevanju določil po ZDavPR, kot tudi na področju odkrivanja dela in zaposlovanja na črno. Koordinirane akcije so bile izvedene na področju prevozov v cestnem prometu, trgovini na drobno na stojnicah, v dejavnosti hitre prehrane, v pekarnah ter na bencinskih servisih.

Nadzori dela in zaposlovanja na črno

Eno izmed pomembnih področij sive ekonomije je preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, ki mu Finančna uprava RS, kot nadzorni organ po Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1), namenja velik del aktivnosti, tako preventivnih, kot tudi restriktivnih.

Preglednica 84: Podatki o nadzorih dela in zaposlovanja na črno

	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število nadzorov po ZPDZC-1-skupaj	12.754	11.982	9.248	11.995	129,7
Nadzori dela na črno in nedovoljeno oglaševanje	2.667	1.540	1.422	1.487	104,6
Nadzori zaposlovanja na črno	10.087	10.442	7.826	10.508	134,3
Število ugotovljenih kršitev v nadzorih	2.976	2.962	2.563	3.003	117,2
Število prepovednih odločb po ZPDZC-1	800	746	752	666	88,6
Število prekrškovnih ukrepov po ZPDZC-1 ^[1]	3.135	2.826	3.313	2.548	76,9
Znesek glob, v €	5.957.900	5.836.400	3.095.180	4.894.720	158,1
Prejete prijave po ZPDZC-1 ^[2]	3.764	3.504	3.443	2.677	77,8

Nadzore so izvajali mobilni oddelki in finančni inšpektorji na podlagi letnega plana in ob izvajanju drugih nalog nadzora. Izbor zavezancev za nadzor je bil izveden po različnih kriterijih, saj gre za področje, za katero običajno ne obstajajo podatki v uradnih evidencah. Pomemben vir za prepoznavo dela in zaposlovanja na črno so prejete prijave ter oglasi v različnih medijih in druge informacije, ki je dostopne javnosti. Še vedno namreč največ prijav prispe iz naslova dela in zaposlovanja na črno.

V letu 2021 je bilo opravljenih 11.995 nadzorov po ZPDZC-1, od tega je bilo opravljenih 10.508 nadzorov na področju zaposlovanja na črno in 1.487 nadzorov na področju dela na črno. Delež nadzorov s kršitvam znaša 23 %, v nadzorih pa je bilo ugotovljenih več kakor 3.000 kršitev. Ker se na tem področju nadzori izvajajo v večjem delu po obravnavi prijav, je delež ugotovljenih kršitev v opravljenih nadzorih precej odvisen od tega kako natančni so podatki v prijavah. V postopkih nadzora je bilo izdanih 666 prepovednih odločb za delo in zaposlovanja na črno, pri čemer je potrebno vedeti, da prepovedne odločbe ni potrebno izdati v primeru, ko zavezanec odpravi nepravilnosti pred izdajo odločbe v upravnem postopku. Najpogostejše nadzirane dejavnosti so bile gradbeništvo, promet, gostinstvo in trgovina.

Zaradi izrednih razmer, razglašanih z namenom obvladovanja širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19), je Finančna uprava RS opravljala nadzore spoštovanja ukrepov za zajezitev širjenja okužb (t.i. nadzori ZNB). Nadzori so se opravljal ob izvajanju primarnega nadzora po ZPDZC-1 s predmetom zaposlovanja na črno in ZDavPR. Inšpektorji so ob izvajanju primarnega nadzora zaposlovanja na črno vzporedno opravili 2.680 nadzorov s s področja ZNB, delež učinkovitosti teh nadzorov pa znašal 21,7 %.

V letu 2021 je bilo zaradi kršitev ZPDZC-1 obravnavanih 2.548 prekrškov, za katere je bila storilcem izrečena globa v skupnem znesku 4.894.720 € in izrečenih 610 opominov. Največji delež ugotovljenih nepravilnosti in posledično tudi največji delež izrečenih glob (90 %) se nanaša na kršitve iz naslova zaposlovanja na črno. V prekrškovnih postopkih so bili vloženi 4 obdolžilni predlogi. Zaradi suma storitve kaznivega dejanja zaposlovanja na črno po 199. členu Kazenskega zakonika (KZ-1) sta bila podana ena kazenska ovadba in eno naznanilo kaznivega dejanja.

^[1] število prekrškovnih ukrepov po ZPDZC-1 (po določbah; ne glede na to, da en akt lahko vsebuje več kršitev)

^[2] štete prijave po zavezancih (kombinacija zavezancev in predmetov prijave)

Nadzor ePoslovanja

Zaradi velikega razmaha e-poslovanja, ki ga je še pospešila epidemija SARS-CoV-2 (COVID-19) ter s tem povečanjem tveganja pravilnega plačevanja davčnih obveznosti, je Finančna uprava RS v letu 2021 nadaljevala z izvajanjem nadzorov na področju elektronskega poslovanja. Posledica spremenjenih navad potrošnikov se je odražala v povečanem obsegu spletne trgovine. Temu primerno je bil nadzor usmerjen na ponudnike blaga, ki so imeli povečan obseg prodaje zaradi epidemioloških razmer ter tuje družbe, ki opravljajo prodajo na daljavo. Inšpekcijski nadzori so bili ciljno usmerjeni na tvegana področja, ki pa se s hitrim razvojem ekonomije in tudi tehnologije neprestano in čedalje hitreje spreminjajo. Za izvajanje davčnih utaj so se začele uporabljati sodobne tehnologije kot je t. i. tehnologija veriženja blokov, kripto sredstva, vse večja uporaba interneta (spletne platforme) pri prodaji blaga in storitev, kar vse skupaj otežuje izvedbo inšpekcijskih nadzorov. Glavni poudarek v nadzoru e-poslovanja je bil na prepoznavi davčnih tveganj oziroma na pravilnosti in pravočasnosti obračunavanja davčnih obveznosti domačih in tujih podjetij na področjih dejavnosti spletne prodaje blaga in elektronskih storitev, v dejavnosti informacijske tehnologije in IT storitev ter nadzoru zavezancev, ki se ukvarjajo z digitalnimi kripto sredstvi.

V dejavnosti spletne prodaje so bili opravljeni nadzori nad domačimi in tujimi zavezanci, ki na spletnih straneh v Sloveniji prodajajo slovenskim končnim potrošnikom različno blago, pri tem največ kozmetičnih izdelkov, prehranskih dopolnil, oblačil in tehničnih izdelkov. Pri prepoznavi tveganih zavezancev in izvajanju nadzorov se uporabljajo nove inovativne metode, izmenjujejo se podatki in izkušnje z drugimi davčnimi administracijami. Nadzori so se izvajali tudi v povezavi z izvajanjem kurirske dejavnosti, kjer je poudarek na nadzoru pravilnosti obračunavanja DDV od storitev, identifikaciji tujih družb, ki preko spleta prodajajo blago slovenskim končnim potrošnikom ter bi morali imeti stalno poslovno enoto v Sloveniji.

Na področju e-poslovanja je bilo tako izvedenih 34 ciljno usmerjenih inšpekcijskih nadzorov, v okviru katerih je bilo ugotovljenih za 2.600.002 € dodatnih davčnih obveznosti.

Davčne blagajne - izvajanje Zakona o davčnem potrjevanju računov

Davčne blagajne je v letu 2021 uporabljalo 52.390 davčnih zavezancev, ki so skupaj izdali 814.737.764 računov (2,2 milijona računov na dan). V letu 2021 je bilo v zvezi z davčnimi blagajnami opravljenih 13.172 nadzorov, kar je za 66,2 % več kakor v letu 2020. Večje število nadzorov je posledica opravljanja izrednih nadzorov nad izvajanjem ukrepov za preprečitev širjenja virusa SARS-2 COVID-19, vzporedno s katerimi so se izvajali tudi nadzori davčnih blagajn. V nadzorih je bilo skupaj ugotovljenih 1.760.809 € dodatnih davčnih obveznosti. Davčni organ je v nadzorih preverjal, če zavezanci za opravljene dobave izdajajo in potrjujejo račune, nadziral je pravilnost in pravočasnost obračunavanja davkov, pravočasnost identifikacije za namene DDV, ugotavljal nepravočasno potrjevanje in druga odstopanja v posredovanih podatkih ter odkrival morebitne kršitve na področju delovno pravne zakonodaje. Nadzor se je izvajal tudi pri zavezancih, ki so se z »veriženjem« podjetij oziroma istočasnim opravljanjem dejavnosti preko dveh ali več podjetij izogibali identifikaciji za namene DDV. Največ opravljenih nadzorov je bilo v dejavnosti gostinstva, trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil, gradbeništva, drugih dejavnosti (npr. frizerske dejavnosti in osebne storitve), zdravstva in socialnega varstva, predelovalnih dejavnosti ter dejavnosti pekarstva. Storilcem prekrškov je bilo izdanih 1.183 prekrškovnih aktov (649 odločb in 534 plačilnih nalogov). Skupaj jim je bila izrečena globa v znesku 2.193.600 €, izrečenih pa je bilo tudi 308 opominov. Podatki o davčno potrjenih računih se uporabljajo tudi za različne statistične namene in spremljanje gospodarske dejavnosti. Gre za pomemben vir podatkov, kar se je izkazalo še posebej v času epidemije SARS-2 COVID-19, saj so ti podatki predstavljali pomemben vir za različna statistična raziskovanja in ugotavljanja stanja na področju gospodarstva.

Nadzor nad plačevanjem z gotovino nad zneski višjimi od 5.000 € na podlagi Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma (ZPPDFT-1)

Finančna uprava RS izvaja nadzor nad plačevanjem z gotovino nad zneski višjimi od 5.000 € praviloma hkrati v inšpekcijskih nadzorih dajatev v dejavnostih, pri katerih se pričakuje večje tveganje kršitve pravil omejitve plačil z gotovino. Za prekršek po 26. točki prvega odstavka 163. člena ZPPDFT-1 je bilo sankcioniranih 6 storilcev.

Nadzor ustreznosti izvajanja postopkov dolžne skrbnosti in poročanja informacij o finančnih računih (CRS DAC2) in mednarodne pogodbe o izboljšanju spoštovanja davčnih predpisov na mednarodni ravni in izvajanju FATCE

Finančna uprava je pristojna tudi za nadzor ustreznosti izvajanja postopkov dolžne skrbnosti in poročanja informacij o finančnih računih (255.a – 255.h člen ZDavP-2) in nadzor izvajanja mednarodne pogodbe o izboljšanju spoštovanja davčnih predpisov na mednarodni ravni in izvajanju FATCE (266.a – 266.k člen ZDavP-2). Vsebinski pregled delovanja vzpostavljenih notranjih kontrol poročanja CRS je bil v letu 2021 izveden pri treh bankah.

Nadzor izvajanja obveznosti vpisa v Register dejanskih lastnikov na podlagi Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma (ZPPDFT-1)

Ob izvajanju inšpekcijskih nadzorov Finančna uprava RS izvaja nadzor izvajanja obveznosti vpisa v Register dejanskih lastnikov na podlagi ZPPDFT-1. V okviru izvajanja nalog inšpekcijskih nadzorov je bilo opravljenih tudi 175 nadzorov obveznosti vpisa v Register dejanskih lastnikov. Z prekrške po 3. točka 167. člena ZPPDFT sta bila sankcionirana 2 storilca.

Obravnavanje prijav

Obravnavanje prijav je ena izmed pomembnejših nalog Finančne uprave RS in zato ji je Finančna uprava RS v letu 2021 namenila veliko pozornosti. Vse prijave se od maja 2021 obravnavajo centralno na Generalnem finančnem uradu. V okviru Sektorja za sistemsko podporo in obdelavo prijav je bil organiziran Oddelek za obdelavo prijav, ki se je do konca leta 2021 tudi številčno okrepil.

Finančna uprava RS je v letu 2021 prejela 6.062 prijav zoper 8.694 zavezancev, največ prijav še vedno s področja dela in zaposlovanja na črno ter blagajniškega poslovanja. Vse prijave so obravnavane tako, da se najprej ovrednotijo po enakih, vnaprej določenih kriterijih.

Preglednica 85: Obravnavanje prijav

	Število prijav po predmetih 2018	Število prijav po predmetih 2019	Število prijav po predmetih 2020	Število prijav po predmetih 2021	Indeks 2021/2020
Delo na črno	1.575	1.578	1.506	1.308	86,9
Zaposlovanje na črno	1.201	1.159	1.094	774	70,7
ZDavPR – Zakon o davčnem potrjevanju računov in nadzor blagajniškega poslovanja	1.189	1.311	1.125	834	74,1
Davki in prispevki od dohodkov fizičnih oseb iz zaposlitve	433	452	482	342	71,0
Davek od dohodkov pravnih oseb	365	419	510	459	90,0
DDV	232	164	175	246	140,6
Drugo	2.949	1364	1.283	2.099	163,6
Skupaj	7.944	6.447	6.175	6.062	98,2

Med predmeti »drugo« lahko po številu prijav izpostavimo »neprijavljene najemnine«, »igre na srečo«, »spletno prodajo«, »poslovanje brez TRR«, »kripto valute«.

V okviru prijav se obravnavajo tudi informacije oz. ugotovitve drugih organov.

Preglednica 86: Pregled prijav in števila vpisov zavezancev po podskupinah

Leto prejema	2021		2020		2019		2018	
Podskupina	Št. prijav	Št. vpisov zavez.	Št. prijav	Št. vpisov zavez.	Št. prijav	Št. vpisov zavez.	Št. prijav	Št. vpisov zavez.
Policija	450	760	491	946	428	848	432	762
Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja	721	1.731	343	1.342	142	524	96	255
Tržni inšpektorat Republike Slovenije	63	83	112	126	140	149	189	219
Inšpektorat Republike Slovenije za delo	90	102	133	155	104	126	159	196
Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije	22	24	17	21	8	11	16	17
Drugi državni organi	101	210	82	137	105	176	125	190
Skupaj	1.446	2.907	1.178	2.727	927	1.834	1.017	1.639

Kot je razvidno iz tabele največ prijav pošiljata Urad za preprečevanje pranja denarja (v nadaljevanju UPPD) in Policija. V letu 2021 je bilo prejetih tudi 17 prijav od Komisije za preprečevanje korupcije.

V »Informacijah o kaznivem dejanju« (v nadaljevanju Informacije), »Obvestilih o sumljivih transakcijah« (v nadaljevanju Obvestila) ter od septembra naprej še v »Odstopih pristojnemu organu v reševanje« (v nadaljevanju Odstopi), ki jih pošilja UPPD, je obravnavanih več zavezancev in kot je razvidno iz tabele se število znatno povečuje.

Zaradi tako številnega pripada zadev je Finančna uprava RS z Uradom za preprečevanje pranja denarja izvedla več usklajevalnih sestankov ter sklenila Protokol o operativnem sodelovanju, ki predvideva ustanovitev komisije, katere naloga je proučitev že poslanih Informacij in Odstopov s strani UPPD in izboljšanje sodelovanja. Prav tako je bil v letu 2021 z UPPD sklenjen tudi Protokol o izmenjavi podatkov o obdelavi in dostopanju do podatkov v evidenci gotovinskih transakcij in evidenci nakazil v tvegane države, s katerima upravlja UPPD.

V sklopu obravnave informacij in obvestil, ki jih pošilja Urad za preprečevanje pranja denarja na Finančno upravo RS in Policijo, je bila sprejeta tudi skupna odločitev, da se pošiljanje informacij, ki jih je UPPD prej pošiljal obema organoma in jih je Finančni upravi RS posredovala Policija, racionalizira in se iste zadeve ne podvajajo. Upoštevajoč navedeno, se je število zadev, ki jih Finančna uprava RS prejema od Policije, zmanjšalo.

Zaradi povečanega števila prijav v letu 2021 je Finančna uprava RS prenovila sistem obravnave ter vrednotenja prijav ter imenovala posebne delovne skupine za senatno obravnavo tistih prijav, ki jih Finančna uprava RS prejme od drugih državnih organov. Prijave, upoštevajoč kriterije se dodeljuje v nadzor oz. se upošteva pri projektih nadzora ali nadzorih posameznih dejavnosti, kot tudi pri obdelavi morebitnih nadaljnjih prijav zoper istega zavezanca.

8 KAZNIVA RAVNANJA

Vodenje prekrškovnih postopkov

Finančna uprava RS je v letu 2021 sankcionirala 24.056 storilcev s plačilnim nalogom in 4.329 storilcev z odločbo o prekršku. Skupno je bilo tako v letu 2021 obravnavanih 28.385 storilcev ter obravnavanih 28.808 prekrškov¹⁴.

Prekrškovni organ je v letu 2021 ob izrekanju sankcij poleg splošne zdravstvene situacije upošteval tudi izboljšane gospodarske razmere glede na prejšnje leto, kar se odraža v večjem številu izrečenih glob in manjšem številu izrečenih opominov kot v prejšnjem letu.

Storilcem prekrškov je bilo v l. 2021 izrečenih za 39.781.695 € glob (kar je za 20.023.628 € oz. 51,3 % več kot v letu 2020) in 1.481 opominov (kar je za 3.193 oz. 215,6 % manj kakor v letu 2020).

Poleg uslužbencev mobilnih oddelkov in inšpektorjev, ki so za vodenje mandatnega prekrškovnega postopka v preteklem obdobju že uporabljali aplikacijo Fplus, so v zadnji tretjini leta 2021 ta način izdaje plačilnih nalogov začeli prakticirati tudi uslužbenci oddelkov za davke, s čimer je omogočena bolj ažurna obravnava storilcev prekrškov, hitra prekrškovna obravnava pa izraziteje vpliva na nadaljnje spoštovanje predpisov s strani zavezancev.

Skupaj je bilo v letu 2021 z izrekom globe z elektronskim plačilnim nalogom sankcioniranih 9.778 storilcev. V primeru nedostopnosti aplikacije (nadgradnja zalednih sistemov, nedostopnost internetnega omrežja), pa so bili 1.252 storilcem izdani predtiskani plačilni nalogi. Elektronski plačilni nalog predstavlja poenostavitev v hitrih prekrškovnih postopkih Finančne uprave RS, njihovo število pa je odvisno od konkretno ugotovljenih kršitev.¹⁵

V letu 2021 je bila z nadgradnjo aplikacije Fplus urejena tudi posodobitev predaje ugotovljenih kršitev oddelkom za obravnavo kaznivih ravnanj, kar je doprineslo k pohitritvi prekrškovnih postopkov z izdajo prekrškovne odločbe.

¹⁴ Število obravnavanih prekrškov je večje kot število sankcioniranih storilcev, saj je v prekrškovnem postopku storilec lahko obravnavan za več prekrškov.

¹⁵ Plačilne naloge izdajajo tudi oddelki za obravnavo kaznivih ravnanj, in sicer so v letu 2021 s plačilnimi nalogi sankcionirali 13.026 storilcev.

Preglednica 87: Najpogostejše kršitve zakonodaje¹⁶

Zakon	Št. plačilnih nalogov v letu 2020	Št. odločb v letu 2020	Skupaj 2020	Št. plačilnih nalogov v letu 2021	Št. odločb v letu 2021	Skupaj 2021	Indeks 2021/2020
Prometna zakonodaja ¹⁷	5.424	177	5.601	8.789	144	8.933	159,5
Zakon o davku na dodano vrednost	2.625	742	3.367	5.350	462	5.812	172,6
Zakon o davčnem postopku	927	1085	2.012	4.526	602	5.128	254,9
Zakon o finančni upravi	791	248	1.039	3.748	209	3.957	380,8
Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno	337	2.426	2.763	492	1.677	2.169	78,5
Zakon o davčnem potrjevanju računov	671	1.238	1.909	534	649	1.183	62,0
Zakon o izvajanju carinske zakonodaje Evropske Unije	224	345	569	302	366	668	117,4
Okoljske dajatve ¹⁸	198	82	280	288	14	302	107,9
Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju	0	713	713	0	283	283	39,7
Zakon o trošarinah	128	134	262	120	96	216	82,4
Zakon o nalezljivih boleznih	0	0	0	49	1	50	/
Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma	0	24	24	0	10	10	41,7
Ostalo ¹⁹	23	85	108	18	79	97	89,8
Skupaj	11.348	7.299	18.647	24.216	4.592	28.808	154,5

Storilci prekrškov so v letu 2021 vložili 3.302 zahteve za sodno varstvo (kar je 173,3 % več kakor v letu 2020).

¹⁶ Število obravnavanih prekrškov je večje kot število sankcioniranih storilcev, saj je v prekrškovnem postopku storilec lahko obravnavan za več prekrškov.

¹⁷ Prometna zakonodaja: prekrški po Zakonu o cestninjenju, Zakonu o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev, Zakonu o prevozih v cestnem prometu ter Zakonu o prevozu nevarnega blaga.

¹⁸ Okoljske dajatve: Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne električne energije in elektronske opreme, Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda, Uredba o izvajanju Uredbe (ES) o pošiljkah odpadkov, Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi uporabe hlapnih organskih spojin in Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida.

¹⁹ Ostalo: Zakon o orožju, Zakon o gozdovih, Zakon o igrah na srečo, Zakon o davku na motorna vozila, Zakon o davku na finančne storitve in Zakon o posebnem davku na določene prejemke.

V letu 2021 je bilo (vključno z nerešenimi iz konca I. 2020) rešenih 3.199 zahtev za sodno varstvo (kar je 117,9% več kakor v letu 2020), od tega 1.302 v lastni pristojnosti (kar je 200 % več kakor v letu 2020).

Preglednica 88: Rešeni postopki z zahtevo za sodno varstvo

Odločitev prekrškovnega organa o zahtevi za sodno varstvo	2020	2021	Indeks 2021/2020
Ustavitev	70	161	230,0
Izdana odločba z opominom	193	784	406,2
Nov plačilni nalog ali odločba	9	13	144,4
Zavrženje	162	344	212,3
Odstop sodišču	1.034	1.897	183,5
Skupaj	1.468	3.199	217,9

V letu 2021 je Finančna uprava RS s strani sodišč prejela 1.593 sodnih odločitev o zahtevah za sodno varstvo. Število posameznih vrst odločitev sodišč in primerjava podatkov z letom 2020 sta prikazana v preglednici v nadaljevanju.

Preglednica 89: Prejete odločitve sodišč o zahtevi za sodno varstvo

Odločitve sodišča	2020	2021	Indeks 2021/2020
Zavrjene	879	356	40,5
Zavržene	24	27	112,5
Ustavitev postopka	208	266	127,9
Odprava akta	18	1	5,6
Sprememba odločitve	1.177	830	70,5
Odločitev o stroških postopka	129	78	60,5
Druga odločitev	52	35	67,3
Skupaj	2.487	1.593	64,1

Obravnava kaznivih dejanj

Finančna uprava RS je v letu 2021 zaradi suma storitve kaznivega dejanja vložila 92 kazenskih ovadb na pristojna okrožna državna tožilstva (kar je za 177 oziroma 65,79 % manj kakor v letu 2020) in 76 naznanil kaznivega dejanja na Policijo (kar je za 44 oziroma 36,66 % manj kakor v letu 2020). Skupaj je bilo ovadenih 571 storilcev. Podatki po posameznih kršitvah zakonodaje za leto 2021 in v primerjavi z letom 2020 so prikazani v spodnji preglednici.

Razlog za manjše število podanih ovadb in naznanil v letu 2021 v primerjavi s preteklim letom je optimizacija ovadb oziroma delovanje Finančne uprave RS v smeri izboljšanja vsebine ovadb in naznanil z izmenjavo strokovnih mnenj s Policijo in Državnim tožilstvom, z namenom učinkovitejšega vodenja nadaljnjega postopka pred organi pregona ter manjše število izvedenih davčnih nadzorov v letu 2021 v primerjavi z letom 2020. Upad ovadb in naznanil za kaznivo dejanje davčne zatajitve po določbah 249. člena KZ-1 pa je predvsem posledica spremembe kaznovalne obravnave Finančne uprave RS. Na podlagi sodne prakse ter mnenj tožilstva so se izoblikovala stališča, kdaj so dejansko sploh izpolnjeni vsi znaki kaznivega dejanja davčne zatajitve in je potrebno podati naznanitev kaznivega dejanja.

Zaradi problematike neplačevanja prispevkov za socialno varnost delavcev in v zvezi s tem podane kršitve temeljnih pravic delavcev Finančna uprava RS že od leta 2018 izvaja sistematično obravnavo največjih dolžnikov prispevkov

za socialno varnost delavcev (prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, v nadaljevanju prispevkov PIZ), pri katerih so bili izpolnjeni znaki kaznivega dejanja Kršitve temeljnih pravic delavcev po določbah 196. člena Kazenskega zakonika (v nadaljevanju: KZ-1). V okviru projekta je bilo v 2021 vloženi 23 kazenskih ovadb in 5 naznanil. Skupni znesek dolga iz naslova prispevkov pri posameznih osumljencih, zoper katere je bila podana ovadba, je bil v 2020 cca 100.000 €, v letu 2021 pa je Finančna uprava RS v okviru sistematične obravnave največjih dolžnikov obravnavala dolžnike, katerih skupni dolg iz naslova prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje znaša manj kakor 100.000 €.

Preglednica 90: Obravnava kaznivih dejanj v primerjavi s preteklim letom

KAZNIVO DEJANJE	Kazenska ovadba		Naznanilo kaznivega dejanja		Skupaj		Indeks 2021/2020
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	
249. člen - Davčna zatajitev	149	55	44	32	193	87	45,1
235. člen - Ponaređitev ali uničenje poslovnih listin	33	6	36	19	69	25	36,2
196. člen - Kršitev temeljnih pravic delavcev	57	23	1	5	58	28	48,3
240. člen – Zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti	13	3	2	0	15	3	20
Obvestilo o sumu storitve kaznivega dejanja v primeru odmere davka od nenapovedanih dohodkov	0	0	13	2	13	2	15,4
Obvestilo o sodelovanju v DDV utaji	0	0	12	4	12	4	33,3
199. člen - Zaposlovanje na črno	8	1	0	1	8	2	25
251. člen - Ponaređanje listin	3	0	5	10	8	10	125
227. člen - Oškodovanje upnikov	1	0	2	0	3	0	-
229. člen - Goljufija na škodo Evropske unije	1	0	2	2	3	2	-
223. člen - Oškodovanje tujih pravic	2	4	0	0	2	4	200
233. člen - Neupravičena uporaba tuje oznake ali modela	2	0	0	0	2	0	-
228. člen – Poslovna goljufija	0	0	1	0	0	0	-
299. člen - Preprečitev uradnega dejanja ali maščevanje uradni osebi	0	0	1	0	0	0	-
184. člen – Proizvodnja in promet zdravju škodljivih živil in drugih izdelkov	0	0	0	0	0	0	-
211. člen - Goljufija	0	0	0	0	0	0	-
230. člen - Preslepitev pri pridobitvi in uporabi posojila ali ugodnosti	0	0	0	0	0	0	-
245. člen – Pranje denarja	0	0	0	0	0	0	-
250. člen - Tihotapstvo	0	0	0	0	0	0	-
253. člen - Overitev lažne vsebine	0	0	0	0	0	0	-
284. člen – Kriva izpovedba	0	0	0	0	0	0	-
252. člen - Posebni primeri ponaređanja listin	0	0	1	0	0	0	-
261. člen – Jemanje podkupnine	0	0	0	1	0	1	-
Skupaj	269	92	120	76	389	168	43,2

9 DAVČNI DOLG

Davčni dolg je stanje dolga davčnih zavezancev do Finančne uprave RS na presečni dan, ki vključuje vse zapadle neporavnane terjatve, ki jih odmerja, nadzira in izterjuje Finančna uprava RS v skladu z zakonskimi predpisi.

Skupni davčni dolg (aktivni in pogojno izterljivi) je na dan 31. 12. 2021 znašal 918.507.974 € in se je glede na stanje 31. 12. 2020 znižal za 79.581.420 € oz. za 8 %. Trend zniževanja davčnega dolga se nadaljuje zadnjih sedem let, od ustanovitve Finančne uprave RS.

Preglednica 91: Stanje skupnega dolga po blagajnah, v €

Skupaj dolg po blagajnah	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	Struktura dolga 31. 12. 2021	Indeks 31. 12. 2021/31. 12. 2020
Država	923.767.981	880.892.574	852.489.090	831.740.076	839.845.588	688.629.256	625.288.117	68,1	90,8
ZPIZ	294.771.607	266.460.747	252.917.585	224.943.802	204.964.993	186.218.627	177.188.205	19,3	95,2
ZZZS	142.669.396	129.496.952	124.087.696	110.349.180	101.082.660	92.733.845	88.007.772	9,6	94,9
Občine	25.345.089	43.857.301	37.531.374	37.683.954	34.467.268	30.507.462	27.697.800	3,0	90,8
Drugi prejemniki	110.973	15.843	19.946	165	225	204	326.080	0,0	159796,1
Skupaj	1.386.665.046	1.320.723.417	1.267.045.690	1.204.717.178	1.180.360.733	998.089.393	918.507.974	100,0	92,0

Po stanju konec leta 2021 glede na preteklo leto Finančna uprava RS beleži znižanje skupnega davčnega dolga pri vseh javnofinančnih blagajnah, razen pri blagajni Drugi prejemniki, kjer je izkazan višji znesek dolga iz naslova terjatev, ki jih Finančna uprava RS pobira za druge države prejemnice (DDV na področju e-trgovanja).

Največji delež skupnega davčnega dolga pripada blagajni države, in sicer 68,1 %, sledi blagajna ZPIZ z 19,3 %, blagajna ZZZS z 9,6 % in blagajna občin s 3,0 % dolga.

Preglednica 92: Struktura davčnega dolga konec leta po zapadlosti²⁰, v €

	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	IND 2021/2016	IND 2021/2017	IND 2021/2018	IND 2021/2019	IND 2021/2020
Davčni dolg skupaj	1.320.723.417	1.267.045.690	1.204.717.178	1.180.360.733	998.089.393	918.507.974	69,5	72,5	76,2	77,8	92,0
Zapadlost dolga v letu 2021	----	----	----	----	----	188.642.339	----	----	----	----	----
Zapadlost dolga v letu 2020	----	----	----	----	188.164.277	96.510.469	----	----	----	----	51,3
Zapadlost dolga v letu 2019	----	----	----	251.994.516	123.887.908	82.745.371	----	----	----	32,8	66,8
Zapadlost dolga v letu 2018	----	----	261.345.479	143.270.730	77.208.845	59.824.021	----	----	22,9	41,8	77,5
Zapadlost dolga v letu 2017	----	278.773.535	162.110.451	132.873.052	92.621.392	70.279.732	----	25,2	43,4	52,9	75,9
Zapadlost dolga v letu 2016	276.437.676	156.123.599	123.907.576	105.685.072	63.772.549	47.558.634	17,2	30,5	38,4	45,0	74,6
Zapadlost dolga v letu 2015	142.113.817	106.000.482	84.176.671	74.710.542	58.049.634	50.947.171	35,8	48,1	60,5	68,2	87,8
Zapadlost dolga v letu 2014	132.315.443	111.547.203	90.224.104	76.739.405	61.221.745	54.832.085	41,4	49,2	60,8	71,5	89,6
Zapadlost dolga v letu 2013	140.965.051	111.212.401	93.829.484	82.204.693	73.700.188	66.836.159	47,4	60,1	71,2	81,3	90,7
Zapadlost dolga v letu 2012	123.234.265	106.327.396	87.495.431	75.891.566	68.746.112	63.677.097	51,7	59,9	72,8	83,9	92,6
Zapadlost dolga v letu 2011	132.460.978	101.116.334	84.200.913	74.800.176	65.176.632	43.144.618	32,6	42,7	51,2	57,7	66,2
Zapadlost dolga v letu 2010	140.344.518	119.728.355	101.796.949	95.752.099	73.679.227	51.253.408	36,5	42,8	50,3	53,5	69,6
Zapadlost dolga v letu 2009	87.528.725	70.374.405	59.164.024	33.222.954	26.213.280	20.928.152	23,9	29,7	35,4	63,0	79,8
Zapadlost dolga v letu 2008	78.276.658	69.493.902	39.648.904	21.757.275	18.224.442	16.720.302	21,4	24,1	42,2	76,8	91,7
Zapadlost dolga v letu 2007	36.506.975	15.319.778	7.972.456	5.089.168	3.065.074	1.813.518	5,0	11,8	22,7	35,6	59,2
Zapadlost dolga v letu 2006	13.047.311	7.200.805	3.118.997	1.866.744	1.652.125	783.863	6,0	10,9	25,1	42,0	47,4
Zapadlost dolga v letu 2005	4.755.226	3.439.005	2.061.155	1.395.978	1.085.230	1.018.898	21,4	29,6	49,4	73,0	93,9
Zapadlost dolga v letu 2004	2.026.008	1.484.888	572.511	467.024	304.847	257.850	12,7	17,4	45,0	55,2	84,6
Zapadlost dolga do vključno leta 2003	10.710.765	8.903.603	3.092.074	2.639.740	1.315.887	734.289	6,9	8,2	23,7	27,8	55,8

²⁰ Absolutno zastaranje davčnega dolga je 10 let, zaradi nekaterih zakonskih razlogov se rok zastaranja zadrži, zato je del dolga tudi starejšega od 10 let. Zadržanje zastaranja terjatev teče npr. za obdobje trajanja insolventnega postopka, odobrenih plačilnih olajšav, itd.

Glede na to, da davčni dolg predstavlja kumuliran dolg star tudi 10 let in več, je v preglednici prikazana dinamika sprememb glede pripada novega davčnega dolga in zmanjšanja dolga ob koncu vsakega leta v obdobju od 2016 do 2021.

Pri oceni učinkovitosti pobiranja dajatev je poleg znižanja absolutnega zneska davčnega dolga v primerjavi s predhodnim obdobjem potrebno upoštevati tudi relativno gibanje zneska dolga glede na pobrane javnofinančne prihodke in prejemke Finančne uprave RS. Delež dolga v letno pobranih javnofinančnih prihodkih in prejemkih je v letu 2021 zdrsnil na 4,8 %, potem ko je v letu 2015 prvič padel pod 10 %.

Preglednica 93: Delež davčnega dolga v vseh pobranih javnofinančnih prihodkih in prejemkih, v €

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skupaj javnofinančni prihodki in prejemki FURS	14.118.086.176	14.612.161.475	15.535.944.909	16.613.623.060	17.572.564.063	16.281.755.053	19.215.497.864
Davčni dolg na dan 31. 12.	1.386.665.046	1.320.723.417	1.267.045.690	1.204.717.178	1.180.360.733	998.089.393	918.507.974
Delež davčnega dolga v pobranih javnofinančnih prihodkih in prejemkih FURS, v %	9,8	9,0	8,2	7,3	6,7	6,1	4,8

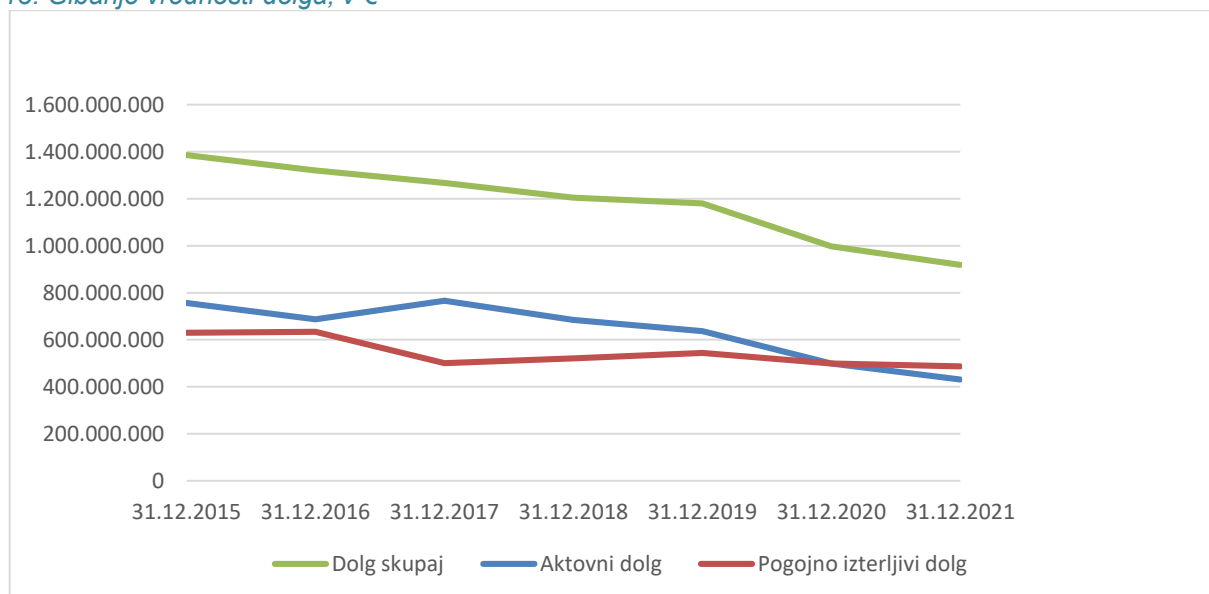
Na zniževanje aktivnega dolga je v letu 2021 vplivalo več dejavnikov. Ključni dejavniki so izvedeni ukrepi izterjave in plačila zapadlega dolga tudi z namenom izpolnitve pogojev za koriščenje ukrepov iz interventne zakonodaje, odobrene plačilne ugodnosti na podlagi interventne zakonodaje, dodaten vpliv pa ima tudi odprava oziroma zmanjšanje odmernih odločb iz naslova davka od nenapovedanih dohodkov na podlagi odločitve Ustavnega sodišča RS glede 68.a člena ZDavP-2, nižje terjatve po obračunih nekaterih zavezancev zaradi zmanjšanja gospodarske aktivnosti kot posledica epidemije, izvajanje odpisov zaradi zaključka insolvenčnih postopkov idr.

Na dan 31. 12. 2021 je stanje aktivnega davčnega dolga znašalo 431.158.169 €, stanje pogojno izterljivega dolga pa 487.349.805 €. Glede na stanje na dan 31. 12. 2020 je evidentirano znižanje tako aktivnega dolga, in sicer za 67.523.375 € oz. za 13,5 %, kot pogojno izterljivega dolga za 12.058.045 € oz. za 2,4 %.

Preglednica 94: Stanje aktivnega, pogojno izterljivega in skupnega dolga, v €

Davčni dolg	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	Indeks 31. 12. 2021/31. 12. 2020
Aktivni dolg	756.599.919	687.279.379	766.469.790	684.023.147	636.586.740	498.681.544	431.158.169	86,5
Pogojno izterljivi dolg	630.065.127	633.444.038	500.575.900	520.694.031	543.773.993	499.407.850	487.349.805	97,6
Skupaj	1.386.665.046	1.320.723.417	1.267.045.690	1.204.717.178	1.180.360.733	998.089.394	918.507.974	92,0

Slika 13: Gibanje vrednosti dolga, v €

V strukturi davčnega dolga ima aktivni dolg 46,94 % delež. Postopki za izterjavo tega dela dolga so v teku. Pogojno izterljivi dolg predstavlja 53,06 % dolga.

Zakon, ki ureja davčni postopek, v 109. členu določa, kdaj se davek šteje za pogojno izterljivega. Najpogostejši zakonski razlog za označitev pogojno izterljivega dolga je začetek insolvenčnega postopka zoper dolžnika, saj predstavljajo terjatve, ki so prijavljene v insolvenčne postopke (stečaj, prisilna poravnava) kar 65,4 % pogojno izterljivega dolga. Drugi najpogostejši razlog za označitev pogojno izterljivega dolga je, če dolga ni mogoče poplačati v postopkih davčne izvršbe, pravica do izterjave pa še ni zastarala (30,7 %), sledijo drugi manj pogosti razlogi, kot npr. če dolžnika zaradi odselitve ni mogoče najti ali če je umrl.

Preglednica 95: Struktura pogojno izterljivega dolga po vrstah dvomljivosti, v €

Razlog dvomljivosti	Pogojno izterljivi dolg dne 31.12.2021	Delež dolga z razlogom dvomljivosti/ skupaj pogojno izterljivi dolg
Stečaj	314.754.397	64,6
Dolga ni mogoče poplačati v postopku davčne izvršbe	149.477.518	30,7
Prisilna poravnava	3.790.277	0,8
Fizična oseba odseljena neznano kam	10.452.064	2,1
Dolžnik umrl	8.262.123	1,7
Ostalo	613.425	0,1
Skupaj	487.349.805	100,0

Insolvenčni postopki

Z dnem začetka insolvenčnega postopka se zoper davčnega zavezanca ne sme več voditi postopka davčne izvršbe, terjatve se lahko poplačajo le v skladu z insolvenčno zakonodajo kjer je davčni organ izenačen z drugimi (civilnimi) upniki. Za prijavo terjatev v insolvenčne postopke je bilo v letu 2021 izdanih 5.191 seznamov izvršilnih naslovov. Večino postopkov zaradi insolventnosti, v katerih se uveljavlja davčni dolg, predstavljajo stečajni postopki, kjer znaša delež poplačila davčnih obveznosti običajno le nekaj odstotkov. Poleg tega pa gre za dolgotrajne postopke, saj mora stečajni upravitelj prodati vse premoženje stečajnega dolžnika in iz tega naslova po načelu proporcionalnosti poplačati upnike.

Terjatve, ki v stečajnem postopku niso bile poplačane, se odpišejo, razen v postopku osebnega stečaja, če ne pride do odpusta obveznosti, oziroma če odpust na obveznosti ne učinkuje. Davčni dolжник namreč v postopku osebnega stečaja ne more več doseči odpusta in tako posledično odpisa davčnih terjatev iz naslova prispevkov, ki so nastale pred začetkom postopka zaradi insolventnosti²¹.

Število postopkov osebnih stečajev se od leta 2015 znižuje. Narašča pa število stečajnih postopkov nad pravnimi osebami, ki se začnejo na predlog upnika ali druge osebe. Zaradi spremembe insolvenčne zakonodaje (ZFPPIPP) v letu 2016, do katere je prišlo na pobudo MF in Finančne uprave RS, se je v zadnjih letih bistveno zmanjšalo tudi število začetih postopkov poenostavljenih prisilnih poravnav.

Pri stečajnih postopkih nad pravnimi osebami je od leta 2015 dalje zaznati trend naraščanja števila začetih postopkov za 25 % (v letu 2015 so bili na novo začetni 1004 postopki, v letu 2016: 1062, v letu 2017: 1195, v letu 2018: 1267, v letu 2019: 1177, v letu 2020 pa je upadlo na 1.030 na novo začetih stečajnih postopkov nad pravnimi osebami). Manjše število začetih stečajnih postopkov nad pravnimi osebami v letu 2020 je povezano tudi z interventnimi ukrepi za gospodarstvo v letu 2020.

Število postopkov osebnih stečajev pa se od leta 2015 dalje znižuje (v letu 2015 je bilo na novo začetih 4.107 postopkov, v letu 2016: 3444, v letu 2017: 2349, v letu 2018: 2110, v letu 2019: 1883, v letu 2020 pa 1.402 na novo začetih postopkov osebnih stečajev).

V zvezi s stečajnimi postopki gre pojasniti, da se je bistveno povečalo število postopkov, ki se začnejo na predlog upnika ali druge osebe. Pri stečajnih postopkih nad pravno osebo se je število postopkov, ki se začnejo na predlog upnika ali druge osebe izjemno povišalo (v letu 2015 je bilo podanih 268 predlogov upnikov, v letu 2016: 323, v letu 2017: 442, v letu 2018: 479, v letu 2019: 513, v letu 2020 pa 459). Na predlog upnikov ali druge osebe pa se začenjajo tudi postopki osebnih stečajev (v letu 2015 je bilo podanih 107 predlogov upnikov, v letu 2016: 191, v letu 2017: 161, v letu 2018: 178, v letu 2019: 165, v letu 2020 pa 150)²².

Poudariti gre, da so predlogi za začetek stečajnega postopka, ki se začnejo na predlog upnika, v veliki meri podani ravno s strani upnika Finančne uprave RS. Finančna uprava RS je namreč v letu 2015 podala skupaj 178 predlogov za stečaj, v letu 2016: 405, v letu 2017: 496, v letu 2018: 606, v letu 2019: 571, v letu 2020: 491, v letu 2021 pa 501 predlogov za stečaj.

Zaradi spremembe insolvenčne zakonodaje (ZFPPIPP) v letu 2016, na podlagi katere pravnomočno potrjena poenostavljena prisilna poravnana ne učinkuje več na davke in prispevke, do katere je prišlo na pobudo MF in Finančne uprave RS, se je v zadnjih letih sicer bistveno zmanjšalo število začetih postopkov poenostavljenih prisilnih poravnav nad dolžniki (v letu 2015 je bilo na novo začetih 123 teh postopkov, v letu 2016 še 98, v letu 2017: 40, v letu 2018: 37, v letu 2019: 34, v letu 2020 pa 31). Ministrstvo za pravosodje pa je tudi v letu 2021 pripravljalo in usklajevalo delovni osnutek Zakona o spremembah in dopolnitvah ZFPPIPP (novela ZFPPIPP-H), kjer je predvidena ukinitvev postopka poenostavljene prisilne poravnave oziroma nadomestitev z novim institutom, tj. postopkom prisilne poravnave za malo gospodarstvo. Dodatno je predviden še en nov institut, in sicer postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, pri katerem gre za preventivni postopek, ko dolжник še niti ni insolventen oziroma, ko dolžniku insolventnost šele grozi. V zvezi s predlaganima novima postopkoma je Finančna uprava RS podala argumentiran predlog glede zavarovanja položaja davčnega organa z vidika predlaganih novih postopkov.

²¹ Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 27/16) je bila spremenjena opredelitev prednostnih terjatev, na katere odpust ne učinkuje, na način, da se za prednostne terjatve štejejo vse terjatve iz naslova prispevkov, ki so nastale pred začetkom postopka zaradi insolventnosti in ne več samo terjatve iz naslova prispevkov, ki so nastale v zadnjem letu pred začetkom postopka zaradi insolventnosti.

²² Podatki izhajajo iz statističnih poročil glede insolvenčnih postopkov, ki jih pripravlja Ministrstvo za pravosodje, in še ne vsebujejo podatkov za leto 2021.

Na področju zaradi insolventnosti se torej predvideva vedno večje število aktivnosti oziroma ukrepov, ki bodo potrebni za zaščito položaja Finančne uprave RS kot upnika. Ob tem pa gre izpostaviti tudi pomen razvijanja in uporabe individualiziranih ter vsebinsko poglobljenih metod in ukrepov za povečanje učinkovitosti, vse z namenom zaščite položaja Finančne uprave RS kot upnika (spremljanje postopkov, vlaganje pravnih sredstev, pripombe na spremembo zakonodaje).

Podobno kakor za insolvenčne postopke velja glede izterjave tudi za aktivni davčni dolg, ki je zavarovan z zastavno pravico na nepremičninah. Postopek prodaje nepremičnine in poplačila upnikov vodi izvršilno sodišče, zato davčni organ po podanih predlogih sodiščem v višini 47.267.087 € nima vpliva na hitrost postopka ali višino poplačila dolga.

Umrli davčni zavezanci z dolgom nad 80 €

V primeru smrti davčnega zavezanca se odpišejo denarne kazni, globe in stroški postopka o prekršku ter davčni dolg, v kolikor na dan smrti ne presega 80 €. Če davčni dolg presega znesek 80 €, Finančna uprava RS terjatve prijavi v zapuščinski postopek z namenom seznanitve dedičev z zapustnikovimi dolgi. Za prijavo terjatev v zapuščinski postopek je bilo v letu 2021 izdanih 1244 seznamov izvršilnih naslovov. Dediči odgovarjajo za vse zapustnikove dolge do višine vrednosti podedovanega premoženja. Če dediči davčnega dolga ne plačajo, se ob upoštevanju vsebine sklepa o dedovanju in določb Zakona o dedovanju, davčni dolg zapustnika prenese na dediče in po izdaji opomina izterja v postopku davčne izvršbe. V letu 2021 je bilo izvedenih 309 prenosov davčnega dolga na dediče.

V primerjavi z letom 2020 beležimo rast števila izdanih seznamov izvršilnih naslovov za 17% (v letu 2020 je bilo izdanih seznamov izvršilnih naslovov: 1059, v letu 2021: 1244). Obenem zaznavamo porast izvršenih prenosov na dediče za 33% (v letu 2020 je bilo izvedenih prenosov: 233, v letu 2021: 309).

ODPISI

Finančna uprava RS nemudoma, ko nastopijo pogoji iz 101. ali 105. do 107. člena Zakona o davčnem postopku - ZDavP-2, obveznosti zavezancev odpiše. V letu 2021 je bilo odpisanih za 180.634.418 € davčnih obveznosti, od tega za 30.090.365 € obresti. Največ obveznosti, in sicer za 119.650.637 € oziroma 66,2 %, je bilo odpisanih zaradi končanih insolvenčnih postopkov, saj obveznosti ni bilo mogoče izterjati v postopku stečaja oziroma prisilne poravnave.

Preglednica 96: Odpisi davčnega dolga, v €

Leto	Odpisan znesek - insolventnost	Odpisan znesek - zastaranje	Odpisan znesek - ostalo	Odpisan znesek dajatev - SKUPAJ
2017	129.466.573	20.080.108	25.218.437	174.765.118
2018	125.448.259	21.275.352	24.652.827	171.376.438
2019	137.919.176	36.195.219	14.800.879	188.915.274
2020	161.003.981	26.476.791	22.214.061	209.694.833
2021	119.650.637	39.045.370	21.938.411	180.634.418

10 ZAVAROVANJE PLAČILA DAJATEV

Zakon o davčnem postopku, predvideva zavarovanje izpolnitve in plačila davčnih obveznosti v postopku odmere, v postopku davčne izvršbe in v postopku odločanja o odlogu oziroma obročnem odplačevanju. Prav tako carinska zakonodaja in predpisi, ki urejajo področje trošarin, določajo, da mora biti v določenih carinskih in trošarinskih postopkih predloženo zavarovanje.

Davčni organ zahteva zavarovanje izpolnitve davčne obveznosti pred izdajo odločbe ali potekom roka za predložitev obračuna davka, oziroma zavarovanje plačila v primeru odloga ali obročnega plačila davčne obveznosti, če je tako določeno z zakonom o obdavčenju ali če na podlagi podatkov iz uradnih evidenc oziroma drugih podatkov, ki jih davčni organ pridobi o zavezancu za davek, utemeljeno pričakuje, da bo izpolnitev oziroma plačilo davčne obveznosti onemogočeno ali precej oteženo. Davčni organ zavaruje izpolnitev davčne obveznosti pred izdajo odločbe ali po poteku roka za predložitev obračuna davka, če obračun davka ni bil predložen, kadar pričakovana obveznost presega 50.000 €. Davčni organ zahteva zavarovanje s sklepom.

V letu 2021 so bili izdanih 203 sklepi za zavarovanje bodoče davčne obveznosti, kar je manj kakor v preteklih letih.

Preglednica 97: Izdani sklepi za zavarovanje izpolnitve davčne obveznosti v postopkih inšpekcijskega nadzora in naknadnih kontrol s področja carin, trošarin, okoljskih dajatev

	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število izdanih sklepov za zavarovanje bodoče davčne obveznosti (inšpekcija, naknadne kontrole s področja carin, trošarin, okoljskih dajatev)	366	320	279	203	72,8

Zavarovanja, izvedena z vknjižbo zastavne pravice v postopkih davčne izvršbe, so prikazana v poglavju Izterjava (Predlogi sodišču za izvršbo na dolžnikove nepremičnine na podlagi vknjižbe zastavne pravice), v preglednici 104.

Če se zavarovanje predloži v obliki bančne garancije (garant je banka), garantnega pisma (garant je zavarovalnica) ali denarnega depozita se vodi v evidenci predloženih instrumentov zavarovanj, predpisani s 60. in 71. členom Zakonom o finančni upravi - ZFU.

Preglednica 98: Stanje in spremembe zavarovanj v evidenci predloženih instrumentov zavarovanja

Vsebina postopka	2020		2021		Indeks 2021/2020	
	Število	Znesek v €	Število	Znesek v €	Število	Znesek
Zavarovanje plačila trošarinskih in carinskih obveznosti – stanje 31.12.	1.077	115.039.892	1.105	134.672.404	102,6	117,1
Novo predloženi instrumenti za zavarovanje plačila trošarinskih in carinskih obveznosti	123	38.170.210	117	21.367.940	95,1	56,0
Zavarovanje izpolnitve in plačila davčnih obveznosti – stanje 31.12.	146	2.376.409	111	5.880.131,26	76,0	247,4
Novo predloženi instrumenti za zavarovanje izpolnitve in plačila davčnih obveznosti	72	5.150.318	95	11.434.042,54	131,9	222,0

V postopkih unovčitve zavarovanja plačila Finančna uprava RS pošlje garantu poziv za unovčenje predloženega zavarovanja ali unovči predložen gotovinski polog z depozitnega podračuna. V letu 2021 je bilo zavarovanje unovčeno v znesku 4.077.514 €, kar je za 55,7 % manj kakor leto prej.

11 IZTERJAVA

Finančna uprava RS je v prvi vrsti pristojna za izterjavo davkov, prispevkov in drugih obveznih dajatev, ki jih sama odmerja, na podlagi zakonskega pooblastila pa izterjuje tudi nekatere nedavčne terjatve drugih predlagateljev.

V obdobju, ko je nad zavezancem v teku kateri izmed postopkov zaradi insolventnosti²³, se za izterjavo dolga, na katerega učinkuje ta postopek, ne sme voditi postopka davčne izvršbe, temveč se lahko terjatve poplačajo le v skladu z insolvenčno zakonodajo, po kateri je davčni organ izenačen z drugimi (civilnimi) upniki. Postopki zaradi insolventnosti lahko trajajo več let. Po stanju 31. 12. 2021 je bilo pogojno izterljivega dolga, prijavljenega v insolvenčne postopke, ki ga davčni organ ne sme terjati v izvršbi, 318 milijonov €, kar predstavlja skoraj 35,7 % davčnega dolga.

Postopek davčne izvršbe se začne z izdajo sklepa o davčni izvršbi. Z izvršbo, ki jo Finančna uprava RS sama izvede po upravni poti, se lahko poseže na dolžnikove denarne prejeme, denarna sredstva, ki jih ima dolжник pri bankah ali hranilnicah, denarne terjatve do tretjih, vrednostne papirje in premičnine.

Kljub temu, da zakonodaja ne predpisuje obveznega opominjanja, Finančna uprava RS uporabnikom mobilne aplikacije eDavki pred zapadlostjo njihovih obveznosti omogoča obveščanje o izteku roka za plačilo davka, če so na to storitev naročeni.

Po zapadlosti terjatev in pred začetkom davčne izvršbe dolžnika Finančna uprava RS dolžnike pozove k prostovoljni poravnavi zapadle obveznosti z opominom, ki poleg poziva k plačilu opozori tudi na posledice neplačila dolga in stroške, ki bi ga bremenili v primeru začetka izvršbe.

Finančna uprava RS poziva dolžnike k plačilu tudi z izdajo pozivov za plačilo in predložitvev seznama premoženja. V skladu z načelom ekonomičnosti in sorazmernosti izvršilnih sredstev, postopkov davčne izvršbe ni mogoče oziroma smiselno začeti v primeru dolžnikov z nizkimi dolgovanimi obveznostmi, ki ne dosegajo niti stroškov vodenja postopka ali za nove obveznosti dolžnikov, ki po podatkih uradnih evidenc in/ali ob upoštevanju ugotovitev v predhodnih že izvedenih postopkih v Sloveniji nimajo rubljivega premoženja in/ali bivališča oziroma so na uradno registriranem naslovu neznani ali na prestajanju zaporne kazni. Navedenim dolžnikom se izda poziv, ki predstavlja uradno dejanje davčnega organa z namenom davčne izvršbe.

Tudi v letu 2021 je bilo na področju davčne izvršbe zaznati vpliv epidemije COVID-19. V skladu z Zakonom o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 - ZIUPOPDVE je v času od 31. 12. 2020 do 18. 4. 2021 veljala omejitev uvedbe novih postopkov davčne izvršbe oziroma izdaja sklepov o davčni izvršbi. Izjemoma se je v navedenem času lahko davčna izvršba začela le v nujnih zadevah, ko je davčni organ na podlagi podatkov, s katerimi je razpolagal, utemeljeno pričakoval, da bo plačilo obveznih dajatev ali drugih denarnih nedavčnih obveznosti, ki jih izterjuje, po prenehanju ukrepa onemogočeno ali precej oteženo. Naveden ukrep ni vplival na postopke davčne izvršbe, ki so bili začeti že pred uveljavitvijo ZIUPOPDVE, kar je pomenilo, da so se že začeti postopki davčne izvršbe lahko nadaljevali.

Prav tako so bili v obdobju od 31. 12. 2020 do 18. 4. 2021 v skladu ZIUPOPDVE odloženi tudi vsi postopki izvršbe na nepremičnine, delež družbenika v družbi ter iz premoženjskih pravic zoper dolžnike – fizične osebe, ki so jih sodišča začela na predlog davčnega organa pred uveljavitvijo zakona in še niso bili zaključeni.

Ne glede na navedene omejitve je bilo v letu 2021 na podlagi izvedenih ukrepov izterjanega 452.703.923 € dolga (od tega 414.346.594 € iz naslova obveznih dajatev in 38.357.329 € iz naslova nedavčnih obveznosti). Največji delež

²³ Npr. prisilna poravnava, poenostavljena prisilna poravnava, stečaj, osebni stečaj, stečaj zapuščine

predstavljajo plačila po opominih in pozivih, in sicer 71,5 % vseh plačil. Plačila prejeta na podlagi sklepov o davčni izvršbi imajo 28,5 % delež.

V primerjavi s preteklim letom je bilo v letu 2021 izterjano za 108.944.862 € več dolga. Navedeno je moč pripisati tudi povečanju aktivnosti na področju opominjanja in pozivanja dolžnikov k prostovoljnemu plačevanju neporavnanih obveznosti. V letu 2021 je bila namreč dopolnjena strategija opominjanja, ki po novem zagotavlja, da se zavezancem, zoper katere se že začeti postopki davčne izvršbe, izda opomin tudi za novo zapadle obveznosti. Prav tako so se v letu 2021 začeli izdajati opomini tudi zoper zavezance v postopkih zaradi insolventnosti, in sicer za zapadle neplačane obveznosti, nastale po začetku postopka zaradi insolventnosti. Opominjanje je potekalo ves čas drugega vala epidemije COVID-19, ko so veljali interventni ukrepi t.j. v obdobju od 31. 12. 2020 do 18. 4. 2021.

V letu 2021 je zaradi precejšnjega obsega odobrenih plačilnih ugodnosti po interventni zakonodaji potekalo tudi obveščanje zavezancev pred razvezavo obročnega načrta odplačila dolga iz naslova davkov. V juliju 2021 je bila vzpostavljena nova obdelava za izdajo obvestil o zapadlem neplačanem odlogu oziroma obroku po posameznem obročnem načrtu odplačila davkov, s katerimi se zavezance poziva k prostovoljnemu plačilu zamujenih obveznosti oziroma uskladitvi knjigovodskega stanja v primeru uporabe napačne reference za plačilo ali iz drugih razlogov. Zavezancem je bilo tako v 6 mesecih poslano še 9.320 obvestil o neplačanem zapadlem odlogu oziroma obroku za davčne obveznosti.

Na učinke izterjave so vplivali tudi interventni ukrepi za omilitev posledic drugega vala epidemije nalezljive bolezni COVID-19, ki so poslovnim subjektom omogočili uveljavljanje pravic do odloga oziroma obročnega plačila davkov. Skupno je bilo v letu 2021 po interventni zakonodaji odobrenih za 138.477.452 € odlogov in obročnih plačil, ki bi bila v primeru, da do epidemije ne bi prišlo, prostovoljno poravnana ali predmet postopkov izvršbe v letu 2021.

Dodatno je na učinke izterjave vplival zmanjšan davčni dolg in povečan delež prostovoljno plačanih dajatev, kar pomeni še pred začetkom davčne izvršbe, ki je v 2021 znašal 97,2 %.

Preglednica 99: Ukrepi in aktivnosti izvršbe davčnih in nedavčnih obveznosti

Ukrepi izterjave	2020		2021		Indeks 2021/2020	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Opomini pred začetkom davčne izvršbe						
Poslani opomini	578.190	330.175.368	858.068	603.935.848	148,4	182,9
Plačila na podlagi opominov	377.154	197.508.774	543.457	320.813.391	144,1	162,4
Pozivi za plačilo in predložitev seznama premoženja						
Izdani pozivi za plačilo in predložitev seznama premoženja	21.325	36.848.847	29.469	44.301.044	138,2	120,2
Plačila na podlagi pozivov	54.114	1.856.632	98.496	2.887.117	182,0	155,5
Sklep o davčni izvršbi						
Izdani sklepi	248.587	552.779.335	242.310	545.155.488	97,5	98,6
Plačila na podlagi sklepov	296.464	144.393.655	283.243	129.003.415	95,5	89,3
Terjani dolg po opominih in sklepih SKUPAJ	848.102	919.803.550	1.129.847	1.193.392.380	133,2	129,7
Realizacija po opominih in sklepih SKUPAJ	727.732	343.759.061	925.196	452.703.923	127,1	131,7

Pri zavezancih, ki imajo v knjigovodski evidenci izkazane neporavnane obveznosti, hkrati pa so upravičeni do vračila davka, Finančna uprava RS izvaja pobot obveznosti. V letu 2021 je bilo izvedenih za 212.397.593 € pobotov. V primeru zavarovanja davčnega dolga Finančna uprava RS izvede unovčitev predloženih instrumentov zavarovanja. V letu 2021 je bilo unovčenih zavarovanj za dolg v višini 4.077.514 €.

Preglednica 100: Izvedeni poboti in unovčitve zavarovanj ter plačila po izdanih pozivih, v €

Ukrepi izterjave	2020	2021	Indeks 2021/2020
Poboti	175.608.647	212.397.593	120,9
Unovčitve zavarovanj	9.203.451	4.077.514	44,3
Skupaj	184.812.098	216.475.107	117,1

Izterjava davčnih in drugih obveznih dajatev

Opominjanje in upravna izvršba

V letu 2021 je Finančna uprava RS z izdanimi opomini, pozivi in sklepi o davčni izvršbi terjala za 1.049.980.005 € dolga iz naslova davčnih dajatev. Na podlagi izvedenih ukrepov je bilo izterjanih 414.346.594 €. Večji delež plačil predstavljajo sredstva, izterjana na podlagi opominov in pozivov, in sicer 72,9 % vseh plačil, preostanek plačil s 27,1 % deležem pa odpade na izvršene sklepe o davčni izvršbi.

V zvezi z izdanimi opomini v letu 2021 za področje davkov je Finančna uprava RS 18.232-krat posredovala ustne informacije zavezancem, ki so se telefonsko odzvali na opomin preko klicnega centra za opomine in pripravila 4.478 pisnih odgovorov zavezancem. Ažuren servis v procesu opominjanja je zlasti pomemben z vidika preprečitve neupravičeno začete davčne izvršbe in uskladitve knjigovodskega stanja zavezancev.

Po opominih je bilo v povprečju poplačanega 55,5 % dolga, po sklepih o izvršbi pa 23,7 % terjanega dolga.

Preglednica 101: Ukrepi izterjave davčnih dajatev

Ukrepi izterjave	2020		2021		Indeks 2021/2020	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Opomini pred začetkom davčne izvršbe						
Poslani opomini	422.080	288.002.450	688.728	540.295.929	163,2	187,6
Plačila na podlagi opominov	307.188	189.739.151	450.609	299.607.703	146,7	157,9
Pozivi za plačilo in predložitev seznama premoženja						
Izdani pozivi za plačilo in predložitev seznama premoženja	6.362	31.631.018	9.719	35.697.014	152,8	112,9
Plačila na podlagi pozivov	50.881	1.490.263	94.179	2.394.204	185,1	160,7
Sklep o davčni izvršbi						
Izdani sklepi	125.303	504.731.572	117.244	473.987.062	93,6	93,9
Plačila na podlagi sklepov	195.564	129.440.515	173.679	112.344.687	88,8	86,8
Terjani dolg po opominih in sklepih SKUPAJ	553.745	824.365.040	815.691	1.049.980.005	147,3	127,4
Realizacija po opominih in sklepih SKUPAJ	553.633	320.669.929	718.467	414.346.594	129,8	129,2

V letu 2021 je bilo izdanih 117.244 sklepov o davčni izvršbi, s katerimi je bil terjani dolg v znesku 473.987.062 €. Na podlagi izdanih sklepov je bilo izterjano 112.344.687 €.

Največ sklepov o izvršbi je bilo izdano na denarna sredstva pri bankah in hranilnicah, in sicer 63.689 (54,3 % vseh). Sledijo sklepi o izvršbi na denarne prejemke, ki jih je bilo izdanih 45.014 (38,4 %). Izvršba na dolžnikove premičnine je bila začeta v 7.677 primerih (6,5 %). Manj sklepov pa je bilo izdanih na denarno terjatev dolžnika (853 oz. 0,8 % vseh) oziroma na vrednostne papirje (11).

Najučinkovitejše sredstvo izvršbe z vidika plačil je bila izvršba na denarna sredstva dolžnika pri bankah ali hranilnicah s 67,3 % deležem plačil, sledi izvršba na premično premoženje z 19,3 %, 9,8 % predstavlja izvršba na dolžnikove denarne prejemke, 3,5 % izvršba na dolžnikove denarne terjatve in 0,1 % izvršba na vrednostne papirje.

Preglednica 102: Sklepi o izvršbi glede na predmet izvršbe

Način izvršbe glede na predmet	2020			2021			Indeks 2021/2020		
	Število	Znesek terjanega dolga po izdanih sklepih v evrih	Plačila po izdanih sklepih v evrih	Število	Znesek terjanega dolga po izdanih sklepih v evrih	Plačila po izdanih sklepih v evrih	Število	Terjan dolg	Plačila
Izvršba na denarna sredstva pri bankah oz. hranilnicah	69.028	188.408.864	85.949.195	63.689	181.305.189	75.644.932	92,3	96,2	88,0
Izvršba na denarne prejemke	46.166	77.913.214	11.793.398	45.014	83.098.827	11.012.602	97,5	106,7	93,4
Izvršba na premoženje	9.143	216.560.466	26.001.521	7.677	194.284.732	21.670.082	84,0	89,7	83,3
Izvršba na denarne terjatve	955	21.307.591	5.624.198	853	15.263.864	3.974.726	89,3	71,6	70,7
Izvršba na vrednostne papirje	11	541.437	72.203	11	34.450	42.345	100,0	6,4	58,6
Skupaj	197.667	687.317.397	186.865.483	117.244	473.987.062	112.344.687	59,3	69,0	60,1

Glavnino davčnega dolga, ki je bil v letu 2021 terjan s sklepi o izvršbi, predstavljajo obveznosti iz naslova prispevkov za socialno varnost (32,2 %) in davkov na dohodek in dobiček (31,1 %). Sledijo domači davki na blago in storitve (27,1 %), davki na premoženje (1,9 %) ter obveznosti iz naslova ostalih davkov (7,7 %).

Preglednica 103: Učinkovitost izvršbe po vrstah dajatev v letu 2021, v €

Vrsta obveznosti	Znesek terjanega dolga po izdanih sklepih	% v znesku dolga po izdanih sklepih	Plačila po izdanih sklepih	% plačil po sklepih
Prispevki za socialno varnost	152.477.335	32,2	44.514.152	39,6
Domači davki na blago in storitve	128.299.934	27,1	27.654.118	24,6
Davki na dohodek in dobiček	147.612.632	31,1	30.212.415	26,9
Davki na premoženje	8.875.813	1,9	4.145.710	3,7
Ostali davki	36.721.349	7,7	5.818.293	5,2
Skupaj	473.987.062		112.344.687	

Največji delež izterjanih sredstev po sklepih o izvršbi predstavljajo plačila iz naslova prispevkov za socialno varnost (39,6 %), sledijo domači davki na blago in storitve (24,6 %), davki na dohodek in dobiček (26,9 %), davki na premoženje (3,7 %) in plačila iz naslova ostalih davkov (5,2 %).

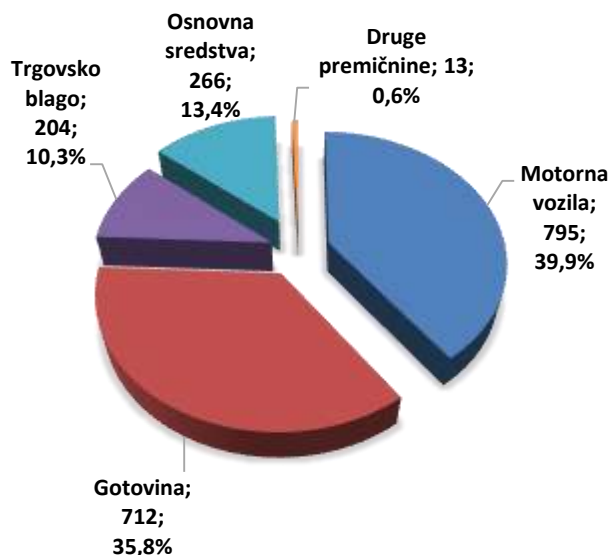
Izvršba na dolžnikove premoženja

V letu 2021 je bilo v postopkih davčne izvršbe zarubljenih 1.990 premoženj, ocenjenih na 8.276.325 €. Največ je bilo rubežev motornih vozil, in sicer 795 oziroma 39,9 % vseh ter rubežev gotovine 712 (35,8 %). 266 (13,4 %) je bilo

rubežev osnovnih sredstev, 204 (10,3 %) rubežev trgovskega blaga in 13 (0,6 %) rubežev drugih premičnin. Vrednostni papirji v letu 2021 niso bili zarubljeni.

Pri izvedbi rubežev gotovine se davčni organ poslužuje tudi podatkov o izdanih računih iz davčnih blagajn.

Slika 14: Število zarubljenih premičnin po vrstah zarubljenih predmetov v letu 2021

Po začetku postopka davčne izvršbe na premičnine je v izogib prisilne prodaje zarubljenih premičnin 16.071 dolžnikov poravnalo svoj dolg v znesku 21.554.575 €. Zarubljene predmete, ocenjene na 2.195.761 €, je Finančna uprava RS prodajala na javnih dražbah, z zbiranjem ponudb, z neposrednimi pogodbami, s komisijskimi pogodbami ali tako, da je bilo dolžnikom dano pooblastilo, da zarubljene premičnine prodajo sami. S prodajami zarubljenih premičnin je bil poravnani dolg v višini 365.928 €.

V največ primerih (254) je dolžnik po pooblastilu sam prodajal zarubljene premičnine. To premoženje je bilo ocenjeno na 1.195.013 €. V 99 primerih je bila prodaja uspešna in iz tega naslova dosežena kupnina v višini 252.528 €. Za prodajo zarubljenega premoženja je bilo oklicanih 52 javnih dražb. Premičnine, ki so bile predmet prodaje na javni dražbi, so bile ocenjene na 831.192 €. Uspešnih je bilo 17 javnih dražb, katerih izkupiček je bil 51.950 €.

V letu 2021 je bilo izvedenih tudi 40 prodaj z zbiranjem ponudb za zarubljene predmete, ocenjene na 151.086 €. Uspešnih je bilo 23 prodaj, katerih izkupiček je znašal 51.470 €.

Zarubljene premičnine se lahko prodajo tudi z neposredno pogodbo. Ta je dovoljena v primerih prodaje živali, hitro pokvarljivega blaga, premičnin, katerih hramba je povezana z velikimi stroški ter premičnin, za katere ni večjega povpraševanja. V letu 2021 je bilo sklenjenih 8 neposrednih pogodb o prodaji za premičnine, ocenjene na 18.470 €. Uspešnih je bilo 5 prodaj z izkupičkom 9.980 €.

Predlogi sodišču za izvršbo na dolžnikove nepremičnine na podlagi vknjižbe zastavne pravice

Če dolga ni mogoče izterjati z ukrepi davčne izvršbe po upravni poti (iz dolžnikovih denarnih prejemkov, denarnih sredstev, vrednostnih papirjev ali premičnin) se z izvršbo lahko poseže na nepremičnine ali na poslovni delež dolžnika v družbi. Ta postopek na predlog Finančne uprave RS oziroma Državnega odvetništva RS vodi sodišče. Finančna uprava RS je preko državnega odvetništva predlagala sodiščem vknjižbo zastavne pravice na dolžnikove nepremičnine, prav tako je podala tudi več predlogov za izvršbo na dolžnikove nepremičnine.

V 285 primerih je bil vložen predlog za izvršbo na dolžnikovo nepremičnino premoženje za dolg v znesku 8.439.298 €. S prodajo nepremičnin v okviru postopka sodne izvršbe je bilo poplačanega za 2.690.055 € dolga. Ob koncu leta 2021 je bil v izvršbi pri sodiščih dolg v višini 47.267.087 €.

Preglednica 104: Izvedene vknjižbe zastavne pravice, predlogi sodišču za izvršbo na dolžnikove nepremičnine in prejeta plačila od sodišč za prodaje nepremičnin dolžnikov

Vsebina postopka	2020		2021		Indeks 2021/2020	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Vknjižbe zastavne pravice na nepremičnine	1.952	33.894.535	1.690	33.642.286	86,6	99,3
Predlogi sodišču za izvršbo na nepremičnine	385	15.455.084	285	8.439.298	74,0	54,6
Plačila na podlagi prodaje nepremičnine	914	3.004.933	802	2.690.055	87,7	89,5

Predlaganje izbrisov poslovnih subjektov

Finančna uprava RS se poslužuje tudi zakonskih možnosti za izbris neaktivnih poslovnih subjektov, v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah za samostojne podjetnike posameznike in Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju za subjekte vpisa v sodni register.

V letu 2021 je bilo podanih 405 obvestil o obstoju razlogov za izbris. Od tega 61 za samostojne podjetnike in 344 za pravne osebe. Prav tako je Finančna uprava RS podala zoper pravne osebe 31 predlogov za prisilno likvidacijo v skladu z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju.

Preglednica 105: Predlogi za izbris in prisilno likvidacijo

Vsebina postopka	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število podanih obvestil o obstoju razlogov za izbris	503	405	80,5
Število podanih predlogov za prisilno likvidacijo	92	31	33,7

Predlogi za začetek stečajnih postopkov

V letu 2021 je Finančna uprava RS predlagala začetek stečajnih postopkov zoper 501 dolžnika, ki so skupaj dolgovali 63.951.792 €.

Preglednica 106: Predlogi davčnega organa za uvedbo stečajnega postopka

Vsebina postopka	2020		2021		Indeks 2021/2020	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Predlogi za začetek stečajnega postopka	491	60.890.723	501	63.951.792	102,0	105,0

Medsebojna upravna pravna pomoč med državami članicami EU na področju davščin in mednarodna izterjava prispevkov

Ob upoštevanju pravil o medsebojni upravni pomoči med državami članicami EU je Finančna uprava RS v letu 2021 v tujino posredovala 574 zaprosil **za izterjavo davčnih obveznosti** v skupnem znesku 19.075.373 € in iz tega naslova prejela 1.105.345 € plačil. Zmanjšanje števila poslanih zaprosil v druge države članice EU je predvsem posledica sprejete politike izvajanja davčne izvršbe zaradi epidemije nalezljive bolezni COVID-19.

Zaradi epidemije nalezljive bolezni COVID-19 so tudi v letu 2021 številne evropske države sprejele ukrepe, ki so vplivali na postopke izterjave (neizvajanje oz. zadržanje postopkov davčne izvršbe, odobritev plačilnih ugodnosti, ipd.). Posledice teh ukrepov so vidne v učinku mednarodne izterjave oziroma v nižjem znesku plačil, ki so bila v letu 2021 prejeta na podlagi posredovanih zaprosil v tujino.

Za zavarovanje plačila davčnih obveznosti so bila posredovana 4 zaprosila v skupni višini 533.917 €, iz tega naslova še ni bilo prejetih plačil.

Preglednica 107: Posredovana zaprosila za izterjavo davčnih obveznosti na podlagi medsebojne upravne pomoči med članicami EU

Vsebina postopka ²⁴	2020		2021		Indeks 2021/2020	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Posredovana zaprosila za izterjavo davčnih obveznosti v EU	809	61.015.995	574	19.075.373	71,0	31,3
Prejeta plačila		1.374.425		1.105.345		80,4
Prejeta zaprosila za izterjavo davčnih obveznosti v EU	210	18.680.381	251	23.300.088	119,5	124,7
Prejeta plačila		667.169		694.142		104,0

V letu 2021 je Finančna uprava RS prejela 251 zaprosil za izterjavo neporavnanih davčnih obveznosti, ki so nastale v drugih državah članicah EU, v višini 23.300.088 €. Z namenom izterjave je bilo izdano 139 opominov za dolg v višini 12.111.327 € ter 47 sklepov o izvršbi za dolg v višini 4.104.945 €. Na podlagi izvedenih ukrepov je bilo izterjanega 692.834 € dolga. Za zavarovanje plačila davčnih obveznosti je bilo prejeto eno zaprosilo v višini 377.893 €.

Podatki o učinkovitosti v letu 2020 in 2021 iz razlogov, navedenih predhodno, niso relevantni (epidemija nalezljive bolezni COVID-19, zaradi katere so Slovenija in večina evropskih držav sprejele ukrepe, ki so vplivali tudi na postopke izterjave, npr. neizvajanje postopkov mednarodne izterjave, neizvajanje oz. zadržanje postopkov davčne izvršbe, ipd.).

Po ureditvi mednarodne izterjave je potrebno pred posredovanjem zahtevkov za izterjavo v drugo državo članico EU, izvesti postopke izterjave v državi prosilke. Zahtevki za izterjavo se tako v zaprošeno državo posredujejo relativno pozno, kar zmanjšuje učinkovitost izterjave v tej državi. Dodatni razlog manjše učinkovitosti mednarodne izterjave je tudi ta, da se zaprosila za izterjavo zaradi dolgotrajnih postopkov pogosto izvršujejo več let, s čimer so učinki izterjave razporejeni na večletno obdobje. Učinkovitost izterjave je odvisna tudi in predvsem od premoženjskega stanja dolžnika (ki pogosto nima premoženja, na katerega bi bilo mogoče poseči z izterjavo), nenazadnje pa k nizki učinkovitosti pripomorejo tudi različni pravni predpisi in organizacija izterjave v državah članicah ter različno razpoložljivi resursi v njih.

Finančna uprava RS je na podlagi Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti in Izvedbene Uredbe (ES) št. 987/2009 nosilcem socialne varnosti v Sloveniji v letu 2021 posredovala 582 predlogov **za izterjavo prispevkov za socialno varnost** v skupni višini 4.055.664 € ter prejela 156.624 € plačil.

²⁴ Med podatki so zajeta tudi zaprosila, ki se izterjujejo na podlagi sporazuma Slovenija – Norveška iz naslova davka od dohodka

Preglednica 108: Predlogi za izterjavo prispevkov, ki jih je FURS posredovala nosilcem socialne varnosti

Nosilec socialne varnosti	Število predlogov / prejeta plačila	2020		2021		Indeks 2021/2021	
		Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
ZPIZ	Posredovani predlogi	433	3.702.906	295	2.566.646	68,13	69,31
	Prejeta plačila	/	29.680	/	87.550	/	/
ZZZS	Posredovani predlogi	356	1.786.804	287	1.489.018	80,62	83,33
	Prejeta plačila	/	53.783	/	69.074	/	128,43
MDDSZ	Posredovani predlogi	0	0	0	0	/	/
	Prejeta plačila	0	0	0	0	/	/
Skupaj	Skupaj poslanih predlogov	789	5.489.710	582	4.055.664	73,76	73,88
	Skupaj prejetih plačil	/	83.463	/	156.624	/	187,66

Na podlagi predlogov davčnega organa (ki so bili posredovani v letu 2021 in preteklih letih) so nosilci socialne varnosti v Sloveniji v letu 2021 v druge države članice EU posredovali 393 predlogov za izterjavo prispevkov v skupni višini 3.055.358 €.

Preglednica 109: Zaposila za izterjavo prispevkov, ki so jih nosilci socialne varnosti posredovali v druge DČ

Nosilec socialne varnosti	2020		2021		Indeks 2021/2020	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
ZPIZ	930	8.089.508	360	2.913.818	38,7	36,0
ZZZS	248	1.194.661	33	141.540	13,3	11,8
MDDSZ	0	0	0	0	/	/
Skupaj poslanih predlogov	1.178	9.284.169	393	3.055.358	33,4	32,9

S strani nosilcev socialne varnosti v Sloveniji je Finančna uprava RS prejela 103 zahteve za izterjavo prispevkov za druge države članice EU v skupni višini 280.190 €. Na podlagi izvedenih ukrepov je bilo izterjanega za 64.950 € dolga.

Preglednica 110: Prejeta zaprosila za izterjavo prispevkov, ki so jih nosilci socialne varnosti posredovali FURS

Nosilec socialne varnosti	Število predlogov / prejeta plačila	2020		2021		Indeks 2021/2020	
		Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
ZPIZ	Prejeta zaprosila	4	7509	3	3.438	0	0
	Prejeta plačila	1	642	/	0	/	0
ZZZS	Prejeta zaprosila	12	103.128	95	269.772	791,67	261,59
	Prejeta plačila	/	24.470	/	63.550	/	259,71
MDDSZ	Prejeta zaprosila	0	0	5	6.980	0,00	0,00
	Prejeta plačila	/	0	/	1.400	/	0,00
Skupaj	Skupaj prejetih zaprosil	16	110.637	103	280.190	643,75	253,25
	Skupaj prejetih plačil	/	25.112	/	64.950	/	258,64

Izterjava nedavčnih obveznosti za druge predlagatelje

Finančna uprava RS je pristojna tudi za izvajanje nalog izterjave nedavčnih obveznosti za druge predlagatelje (denarne kazni, terjatve iz naslova upravnih taks, terjatve iz naslova prekrškov, različne upravne obveznosti, ki se izterjujejo po pravilih Zakona o splošnem upravnem postopku, ipd).

V letu 2021 so predlagatelji vložili 171.344 novih predlogov za izterjavo nedavčnih obveznosti za skupaj 94.879.371 €. Število vloženih predlogov se je v primerjavi z letom 2020 povečalo za 4.558 oziroma za 2,7 %, znesek terjatev po vloženih predlogih pa za 48.040.681 € oziroma za 102,6 %. Rešenih je bilo 163.736 zadev v višini 59.862.730 €.

Največji predlagatelj izvršb je bila Policija s 52.815 predlogi, sledijo medobčinski inšpektorati s 34.855 predlogi in sodišča z 27.131 vloženimi predlogi za izvršbo.

V letu 2021 so v pristojnost Finančne uprave RS prešle v izterjavo navedene terjatve:

- obrestovana pristojbina za veterinarski pregled;
- obrestovana pristojbina za zdravstveno varstvo rastlin;
- obrestovana pristojbina za živila neživalskega izvora;
- vračilo mesečnega temeljnega dohodka na podlagi Zakona o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP);
- vračilo mesečnega temeljnega dohodka na podlagi Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (ZZUOOP);
- vračilo mesečnega temeljnega dohodka za verske uslužbenke na podlagi 114. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUPOPĐVE);
- vračilo subvencije minimalne plače na podlagi 29. člena Zakona o dodatnih ukrepih za omilitev posledic COVID-19 (ZDUOP);
- vračilo pomoči za financiranje regresa za leto 2021 na podlagi 30. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije COVID-19 (ZIUPGT);
- vračilo oproščenih prispevkov na podlagi 28. člena Zakona o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP);
- vračilo oproščenih prispevkov na podlagi 38. člena Zakona o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP);
- vračilo povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo na podlagi interventne zakonodaje (na podlagi 21. člena in nad. ZIUZEOP, 39. člena in nad. ZDUOP ter 68. člena in nad. ZZUOOP);
- vračilo povračila delno izgubljenega dohodka na podlagi Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (ZZUOOP);

- vračilo pomoči v obliki povračila dela nekritih fiksnih stroškov na podlagi 112. člena Zakona o interventnih ukrepih za omilitve posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPDVE);
- vračilo izplačanega kriznega dodatka na podlagi Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPDVE);
- vračilo delnega subvencioniranja skrajšanja polnega delovnega časa na podlagi interventne zakonodaje (na podlagi 11. člena in nad. ZIUOOPE in ZZUOOP);
- vračilo pomoči za izvedbo hitrih testov za fizične in pravne osebe na podlagi 109. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPDVE);
- vračilo pomoči za nakup hitrih testov in PCR testov za športne zveze na podlagi 125. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPDVE).

Hkrati so bili v sistem sodelovanja v postopkih davčne izvršbe za izterjavo nedavčnih obveznosti po že obstoječih pravnih podlagah vključeni 3 novi predlagatelji, in sicer Občina Trnovska vas, Javna agencija za železniški promet RS in Občina Braslovče.

Preglednica 111: Predlagatelji izvršbe, število zadev in znesek, prejet v izvršbo, v €

Predlagatelj	2020		2021		Indeks 2021/2020	
	Število zadev	Znesek	Število zadev	Znesek	Število	Znesek
Agencije in zavodi Republike Slovenije	1.878	1.922.696	2.786	869.927	148,3	45,2
Centri za socialno delo	358	482.359	408	539.890	114,0	111,9
Direkcije	17.183	532.295	17.941	561.327	104,4	105,5
Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, d.d.	1.550	866.435	1.359	991.950	87,7	114,5
Državno odvetništvo (2016 - Državno pravobranilstvo)	16	6.912	12	3.094	75,0	44,8
FURS, vračilo pomoči	0	0	6.537	21.051.051	/	/
Inšpektorati RS	5.728	4.447.228	6.307	27.242.453	110,1	612,6
Javni skladi Republike Slovenije	972	1.223.692	765	754.646	78,7	61,7
Ministrstva, uprave, uradi RS	755	696.675	864	774.163	114,4	111,1
Občine in medobčinski inšpektorati	37.317	3.519.919	34.855	4.309.273	93,4	122,4
Obrtna zbornica Slovenije	51	16.939	139	105.457	272,5	622,6
Ostali	34	13.921	62	14.163	182,4	101,7
Policija	55.242	16.084.360	52.815	16.534.180	95,6	102,8
Sodišča	25.871	13.314.678	27.131	17.024.060	104,9	127,9
Upravne enote	2.889	1.056.258	3.514	1.247.803	121,6	118,1
Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje	221	35.452	167	94.344	75,6	266,1
Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije	700	439.005	814	584.847	116,3	133,2
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije	16.021	2.179.867	14.868	2.176.743	92,8	99,9
Skupaj	166.786	46.838.690	171.344	94.879.371	102,7	202,6

S ciljem izterjave nedavčnih obveznosti je bilo v letu 2021 dolžnikom poslanih 169.340 opominov za dolg v skupnem znesku 63.639.919 € ter 19.750 pozivov za dolg v višini 8.604.030 €. Poleg tega je bilo izdano 125.066 sklepov o izvršbi, s katerimi je bila začeta izvršba za dolg v višini 71.168.426 €. V primerjavi s preteklim letom je bilo terjanega za 47.973.865 € več dolga, kar je posledica povečanja prejetih terjatev v izterjavo. Z izvedenimi ukrepi je bilo izterjanih 38.357.329 €, kar je za 15.268.197 € več kakor v letu 2020.

Po sklepih je bilo v povprečju poplačanega 23,4 % dolga. Največji delež izterjanih sredstev predstavljajo plačila na podlagi pisnih opominov in pozivov, in sicer imajo skupaj 56,6 % delež. Plačila po sklepih imajo 43,4 % delež vseh plačil.

Preglednica 112: Ukrepi izterjave nedavčnih obveznosti za druge predlagatelje

Ukrepi	2020		2021		Indeks 2021/2020	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Opomini pred začetkom davčne izvršbe						
Poslani opomini	156.110	42.172.918	169.340	63.639.919	108,5	150,9
Plačila na podlagi opominov	69.966	7.769.623	92.848	21.205.688	132,7	272,9
Pozivi za plačilo in predložitev seznama premoženja						
Izdani pozivi za plačilo in predložitev seznama premoženja	14.963	5.217.829	19.750	8.604.030	132,0	164,9
Plačila na podlagi pozivov	3.233	366.369	4.317	492.913	133,5	134,5
Sklepi o davčni izvršbi						
Izdani sklepi	123.284	48.047.763	125.066	71.168.426	101,4	148,1
Plačila na podlagi sklepov	100.900	14.953.140	109.564	16.658.728	108,6	111,4
Terjani dolg po opominih in sklepih SKUPAJ	294.357	95.438.510	314.156	143.412.375	106,7	150,3
Realizacija po opominih in sklepih SKUPAJ	174.099	23.089.132	206.729	38.357.329	118,7	166,1

Med izdanimi sklepi o izvršbi tudi v primeru izterjave nedavčnih obveznosti prevladujejo sklepi o izvršbi na denarna sredstva pri bankah in hranilnicah. Navedenih sklepov je bilo v letu 2021 izdanih 109.438 (87,5 % vseh). Sledijo sklepi o izvršbi na denarne prejemke 13.706 (11 %). Izvršba na dolžnikove premičnine je bila začeta v 1.861 primerih (1,5 %). Na denarne terjatve dolžnikov je bilo izdanih 61 sklepov.

Najučinkovitejše sredstvo izvršbe z vidika plačil je bila izvršba na denarna sredstva dolžnika pri bankah ali hranilnicah z 83,3 % deležem vseh plačil.

Nadomestni zapor

Nadomestni zapor predstavlja posebno obliko izvršitve globe in se lahko uporabi, če ene ali več neplačanih glob ni bilo mogoče prisilno izterjati in so izpolnjeni pogoji, določeni v Zakonu o prekrških - ZP-1. Ta institut se uporablja le za globe, ki so bile izrečene za prekrške, storjene po 6. 11. 2016.

V letu 2021 je bilo sodiščem poslanih 616 obvestil o izpolnjenosti pogojev za nadomestni zapor za primer neplačila glob. S strani sodišč je Finančna uprava RS prejela 278 obvestil o uvedbi postopka za odreditev nadomestnega zapora. Prejeta obvestila se nanašajo tudi na zadeve iz preteklih let.

Preglednica 113: Poslana obvestila za nadomestni zapor ter prejeta obvestila o določitvi nadomestnega zapora

Vsebina postopka	2020	2021	Indeks 2021/2020
	Število	Število	Število
Poslana obvestila sodiščem za nadomestni zapor	180	616	342,2
Prejeta obvestila o določitvi nadomestnega zapora	190	278	146,3

Ravnanje z blagom v Finančni upravi RS

Poleg premočnin oziroma blaga, ki je bilo zarubljeno v postopkih davčne izvršbe, Finančna uprava RS izvaja tudi naloge ravnanja z blagom, ki je bilo zaseženo, začasno ali dokončno odvzeto v prekrškovnih postopkih (tako prekrškovnih postopkih, ki jih izvede Finančna uprava RS, kakor tudi, ko postopek izvedejo drugi prekrškovni organi ali sodišča), carinskih ali trošarinskih postopkih, postopkih za odvzem premoženja nezakonitega izvora, z najdenim blagom, ki je predano Finančni upravi RS v nadaljnje ravnanje s strani Policije ali blagom, ki je zaseženo v kazenskih postopkih ali v zvezi z njim.

Naloge ravnanja z blagom, ki zajemajo hrambo, prodajo, brezplačen odstop namesto prodaje ali uničenje blaga, izvajajo t.i. kompetenčni centri za ravnanje z blagom. V letu 2021 je bilo prevzeto v hrambo skupaj 1.821 premočnin, izvedenih je bilo 164 postopkov prodaj, na katerih je bilo prejetih skupno 217.951 € kupnine. 222 kosov premočnin je bilo uničenih.

Najzahtevnejši ukrepi uveljavljanja davčnega dolga

Finančna uprava RS dolžnike, od katerih dolga ni bilo mogoče izterjati v postopku davčne izvršbe, obstaja pa indic razpolaganja s premoženjem zaradi izogibanja plačila davčnega dolga, obravnava v posebnih postopkih. Poleg ukrepov, ki so predvideni v davčni zakonodaji (npr. institut poročstva po 148. členu ZDavP-2), v ta okvir sodijo tudi drugi zahtevnejši ukrepi oziroma instituti, predvideni v ZFPPIPP, OZ, ZGD-1 in DZ (npr. uveljavljanje odškodninske odgovornosti posloводства v okviru stečaja nad dolžnikom ali po izbrisu, izpodbijanje dolžnikovih pravnih dejanj, spregled pravne osebnosti, določitev deleža na skupnem premoženju zakoncev, itd). Gre za institute, ki so namenjeni uveljavljanju davčnega dolga v primerih, ko z rednimi ukrepi izterjave ni mogoče pričakovati uspeha in torej predstavljajo nadgradnjo postopka izterjave.

V spodnji tabeli so prikazani bistveni instituti, ki jih Finančna uprava RS uporabi ob zaznavi zlorabe s strani davčnih dolžnikov. Prikazani podatki kažejo, da se je v letu 2021 število začelih postopkov z uporabo posebnih institutov v primerjavi z letom 2020 povečalo, predvsem na področju poročstva. Kljub navedenemu pa je znesek izterjanega dolga v teh postopkih nižji, saj je učinke po uvedenih postopkih v letu 2021 mogoče pričakovati (tudi) v prihodnjem obdobju.

Preglednica 114: Uporaba posebnih institutov zoper davčne dolžnike

	Institut	Podlaga	2020				2021			
			1	2	3	4	1	2	3	4
1	Izvršba na podlagi poročstva	148/1 čl. ZDavP-2	4	7	5	134.524	21	5	0	99.621
2	Uveljavljanje odškodninske odgovornosti članov posloводства in nadzornega sveta družbe v stečajnem postopku	42. čl. ZFPPIPP	0	0	0	0	0	2	0	35.000
3	Uveljavljanje odškodninske odgovornosti članov posloводства ali organa izbrisane pravne osebe	442. čl. v povezavi z 42. čl. ZFPPIPP	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Vložitev izpodbojne tožbe	255. čl. OZ v povezavi z 148/5 ZDavP-2 in 269. čl. ZFPPIPP	3	11	0	141.430	5	6	1	28.549
5	Sprejemanje pravne osebnosti	8. čl. ZGD-1	1	1	0	0	1	0	0	33
6	Ugotovitev in določitev deleža na skupnem premoženju zakoncev oz. solidarna odgovornost zakonca	56. in 57. čl. ZZZDR oz. 82., 83. in 84. člen DZ	1	3	2	91.717	2	1	0	51.237
Skupaj			9	22	7	367.671	29	14	1	214.440

Legenda k preglednici:

- podatki so prikazani glede na dogodek v posameznem obdobju – uspeh ali neuspeh posameznega ukrepa se običajno pokaže šele v prihodnjem obdobju;

(1) število izvedenih ukrepov v poročevalskem obdobju (npr. število izdanih sklepov o izvršbi na podlagi poročstva, število vloženih predlogov za vložitev tožbe na državno pravobranilstvo),

(2) število uspešno rešenih zadev v poročevalskem obdobju (rešeno uspešno; t.j. zadev, v katerih se je upravni ali pravdni postopek pravnomočno zaključil v korist Finančne uprave RS),

(3) število neuspešno rešenih zadev v poročevalskem obdobju (rešeno neuspešno; t.j. zadev, v katerih je bil upravni/ pravdni postopek za Finančno upravo RS kot upnika pravnomočno zaključen neuspešno; npr. sklep o izvršbi na podlagi poročstva je bil odpravljen, tožbeni zahtevek zavrnjen,

(4) znesek izterjanega dolga, v €.

12 PRAVNA SREDSTVA

Finančna uprava RS na letni ravni izda cca. 3.302.888 upravnih aktov^[1], zoper katere imajo stranke pravico vlagati pritožbe. Glede na število prejetih pritožb na letni ravni, ki znaša cca. 17.944 ^[2], je delež prejetih pritožb v rešenih upravnih zadevah cca. 0,55 %.

^[1] Vir: Poročila o delu pri odločanju v upravnih zadevah na prvi stopnji (obrazec 1A; vrstice 15, 22 in 33) in Poročila o delu organov na prvi stopnji pri uporabi izrednih pravnih sredstev v upravnem postopku (obrazec 3, vrstica 15) za l. 2020 in 2021. Podatek o izdanih upravnih aktih ne vključuje izdanih informativnih izračunov dohodnine, saj zoper le-te pritožba ni dovoljena (vloži se ugovor).

^[2] Poročila o delu v zvezi s pritožbami v upravnih zadevah na prvi stopnji (PR1) za l. 2020 in 2021.

V letu 2021 je bilo prejetih 17.944 pritožb. V primerjavi z letom 2020, ko je bilo prejetih 19.190 pritožb, se je število pritožb zmanjšalo za 6,49 %.

Največ pritožb je prejetih v zadevah odmere NUSZ, in sicer je bilo v letu 2021 iz tega naslova prejetih 8.540 pritožb, kar predstavlja 47,59 % vseh prejetih pritožb v tem obdobju. Razlog velikega števila pritožb je v tem, da s strani občin Finančna uprava RS prejme nepravilne podatke, zaradi česar je tudi odmera napačna. Finančna uprava RS je za občine pripravila sistemska priporočila za izboljšanje sistema NUSZ, ki so namenjena predvsem izboljššanemu sodelovanju med občinami in Finančno upravo RS, kar ima za posledico kvalitetnejši in hitrejši proces tako izvedbe letne odmere NUSZ kakor tudi vodenja pritožbenih postopkov.

Na drugem mestu so prejete pritožbe v zadevah odmere dohodnine, in sicer je bilo v letu 2021 iz tega naslova prejetih 3.280 pritožb, kar predstavlja 15,82% vseh pritožb v tem obdobju. Na tretjem mestu pa so pritožbe v zadevah davčne izvršbe, in sicer je bilo prejetih 1.582 pritožb, kar predstavlja 8,82 % vseh pritožb v tem obdobju.

Preglednica 115: Obravnavanje pritožb na prvi stopnji

		2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
1	Število nerešenih ali neodstopljenih pritožb, prenesenih iz preteklega obdobja	4.150	4.084 ²⁵	4.052 ²⁶	3.591 ²⁷	2.789 ²⁸	77,7
2	Število prejetih pritožb	20.161	19.224	20.886	19.190	17.944	93,5
	Skupno število pritožb (1+2)	24.311	23.308	24.938	22.781	20.733	91,0
3	Zavržene pritožbe in ustavljeni postopki	2.428	2.524	2.955	3.070	2.695	87,8
4	Odstopljene pritožbe organu druge stopnje	5.859	4.678	5.027	5.479	4.841	88,4
5	Upravni akti nadomeščeni, odpravljeni	12.342	11.976	13.320	11.318	10.972	96,9
6	Število nerešenih ali neodstopljenih pritožb ob koncu poročevalnega obdobja	3.682	4.130	3.636	2.914	2.225	76,4

V letu 2021 je Finančna uprava RS od skupno 20.733 pritožb obravnavala²⁹ 18.508 pritožb (89,27 %), od tega je bilo v lastni pristojnosti drugače rešenih in z novo odločbo nadomeščenih 10.972 izpodbijanih odločb, kar sicer predstavlja velik delež glede na vse obravnavane pritožbe (59,27 %, v enakem obdobju preteklega leta 62,5 %), vendar jih je od tega kar 6.958 iz naslova NUSZ (63,42 % vseh nadomeščenih upravnih aktov, v enakem obdobju preteklega leta pa 63,20 %).

Ob koncu leta 2021 je ostalo nerešenih ali neodstopljenih 2.225 pritožb, to je za 689 oziroma za 23,64 % manj kakor ob koncu leta 2020.

²⁵ Prenos nerešenih oz. neodstopljenih pritožb se ne ujema z nerešenimi ali neodstopljenimi pritožbami konec leta 2017 iz poročila za leto 2017, kar je posledica prehoda na nov informatizirani poročilni sistem, ki kot rešitev pritožbe upošteva vročitev upravnega akta, ne pa izdajo, kot je bilo pri poročanjih upoštevano do konca leta 2017. Tako lahko v novem poročilnem sistemu pride do situacije, ko se spremenijo podatki iz prejšnjega poročevalnega obdobja.

²⁶ Kot pojasnjeno zgoraj, se prenos nerešenih oz. neodstopljenih pritožb ne ujema z nerešenimi ali neodstopljenimi pritožbami konec leta 2018 iz poročila za leto 2018.

²⁷ Kot pojasnjeno zgoraj, se prenos nerešenih oz. neodstopljenih pritožb ne ujema z nerešenimi ali neodstopljenimi pritožbami konec leta 2019 iz poročila za leto 2019.

²⁸ Kot pojasnjeno zgoraj, se prenos nerešenih oz. neodstopljenih pritožb ne ujema z nerešenimi ali neodstopljenimi pritožbami konec leta 2020 iz poročila za leto 2020.

²⁹ Gre za pritožbe, ki so bile bodisi rešene v lastni pristojnosti bodisi odstopljene organu druge stopnje.

Preglednica 116: Prejete zadeve od organa druge stopnje glede na vrsto odločitve

		2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
1	Število vseh prejetih zadev od organa druge stopnje oz. sodišč (2+3+4)	5.842	5.694	5.595	5.468	4.816	88,1
2	Pritožbe zavrnjene, zavržene, postopek ustavljen	4.368	4.494	4.520	4.197	3.736	89,0
3	Upravni akt spremenjen, odpravljen	112	124	200	239	192	80,3
4	Zadeve, vrnjene v ponovni postopek	1.362	1.076	875	1.032	888	86,1

S strani organov druge stopnje in sodišč je Finančna uprava RS v letu 2021 prejela 4.816 zadev (v enakem obdobju preteklega leta 5.488). Od tega znaša delež ugodno rešenih pritožb za Finančno upravo RS 77,57 %³⁰ (v enakem obdobju preteklega leta 76,48 %), v preostalem delu so bili upravni akti spremenjeni oz. odpravljeni (3,99 %, v enakem obdobju preteklega leta 4,35 %) ali so bile zadeve vrnjene v ponovni postopek (18,44 %, v enakem obdobju preteklega leta 19,79 %). Povečanje števila ugodno rešenih pritožb za Finančno upravo RS je posledica manjšega števila zadev, vrnjenih v ponovni postopek v letu 2020 na področju odmere akontacije dohodnine od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja in prispevkov za socialno varnost na podlagi vloženih napovedi (v povezavi s sodbo Vrhovnega sodišča RS, št. X Ips 367/2015, z dne 30. 8. 2017, ki ji sledijo tudi odločitve Upravnega sodišča RS in organa druge stopnje, ki spreminjajo dosednji način postopanja na način, da je osnova za odmero prispevkov za socialno varnost prejeti dohodek, zmanjšan za normirane stroške v višini 10% dohodka in priznane dejanske stroške prevoza in nočitve v zvezi z opravljanjem dela ali storitev).

Preglednica 117: Izredna pravna sredstva

		2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
1	Število nerešenih in prenesenih izrednih pravnih sredstev iz preteklega poročevalnega obdobja	5.756	5.605	6.532	6.718	7.030	104,6
2	Število izrednih pravnih sredstev, začeti v poročevalnem obdobju	9.852	8.345	9.102	8.250	8.434	102,2
3	Število vseh izrednih pravnih sredstev v poročevalnem obdobju (1 + 2)	15.608	13.950	15.634	14.968	15.464	103,3
4	Število odpravljenih, razveljavljenih in spremenjenih upravnih aktov	7.709	6.733	8.284	6.602	7.570	114,7
5	Število upravnih aktov, ki ostanejo v veljavi	2.249	543	529	302	396	131,8
6	Število rešenih izrednih pravnih sredstev v poročevalnem obdobju (4 + 5)	9.958	7.276	8.813	6.904	7.778	112,7

Finančna uprava RS je v letu 2021 začela 8.434 postopkov izrednih pravnih sredstev (za 2,23 % več kakor v letu 2020). Od tega se 7.333 vseh začeti postopkov nanaša na obnove postopkov odmere dohodnine.

Rešenih je bilo 7.778 zadev, kar je za 12,66 % več kakor v letu 2020. Od tega je bilo odpravljenih, razveljavljenih ali spremenjenih 7.570 upravnih aktov (za 14,66 % več kakor v letu 2020). Pri tem se večina zadev nanaša na odpravo odločb v obnovah postopkov letne odmere dohodnine pri delojemalcih, ki so posledica ugotovljenih nepravilnosti pri izplačevanju dohodkov iz delovnega razmerja v inšpekcijskih postopkih pri delodajalcih ter prejetih podatkov o doseženih dohodkih rezidentov RS v tujini iz mednarodne izmenjave podatkov AEOI DAC1 (Direktive Sveta 2011/16/EU).

³⁰ Gre za delež pritožb, ki so bile s strani organa druge stopnje zavrnjene, zavržene ali je bil postopek ustavljen, in sicer glede na skupno število vseh prejetih zadev iz druge stopnje.

Pri številu rešenih oz. nerešenih izrednih pravnih sredstev je treba upoštevati tudi dejstvo, da je v teh primerih ugotovitveni postopek vsebinsko zahteven in dolgotrajen ter da se obnove letne odmere dohodnine izvajajo v večjih paketih, t. i. tranšah.

13 MEDNARODNA IZMENJAVA INFORMACIJ IN MEDNARODNO SODELOVANJE S Poudarkom NA PREDSEDOVANJU SVETU EU

Vedno večja globalizacija, mobilnost davčnih zavezancev, povečevanje čezmejnih transakcij in internacionalizacija finančnih instrumentov vplivajo na delovanje nacionalnih sistemov obdavčevanja ter spodbujajo davčne goljufije in davčne utaje. Te postajajo resen problem za države po vsem svetu, zato posamezna država brez informacij iz drugih držav ne more uveljavljati svojega notranjega sistema obdavčevanja. Države imajo skupen interes pri ohranjanju celovitosti svojih davčnih sistemov, v boju proti davčnim utajam in goljufijam pa je zelo pomembno sodelovanje med pristojnimi organi drugih držav. Podobne goljufije in utaje se dogajajo tudi na carinskem področju, še posebej pri zniževanju carinske vrednosti uvoznega blaga ali na področju izogibanja plačevanju protidampinških dajatev. Uspešen boj proti goljufijam na podlagi carinskega mednarodnega sodelovanja pomeni večjo blaginjo prebivalcev EU, zaščito gospodarstva in delovnih mest.

V letu 2021 je bil poudarek na uporabi prejetih podatkov iz tujine, med drugim v postopkih kontrole pravilne in pravočasne napovedi tujih dohodkov, v finančnih nadzorih, finančnih preiskavah in izvedbi medsebojne upravne pomoči med državami članicami EU pri izterjavi davčnih obveznosti.

Aktivnosti Finančne uprave RS so bile v letu 2021 usmerjene tudi v izmenjavo podatkov preko novih orodij za izmenjavo in analizo podatkov, ki jih je EU razvila na podlagi sprememb Uredbe Sveta (EU) 904/2010, in sicer Transaction Network Analysing (TNA), izmenjavo podatkov o registraciji vozil (Eucaris VAT) in izmenjavo carinskih informacij za postopek 42 (Surveillance). Aktivnosti so bile usmerjene tudi na področje uvajanja novih oblik Eurofisc sodelovanja držav članic, koordinirane skupne aktivnosti ter sodelovanje z Europol in OLAF, vse z namenom hitre in učinkovite izmenjave informacij. Na področju neposrednih davkov pa so bile aktivnosti usmerjene v pričetek izmenjave čezmejnih aranžmajev na podlagi Direktive Sveta (EU) 2018/822 oziroma DAC6 ter posodobitev internih informacijskih sistemov za mednarodno izmenjavo na zaprosilo.

Pandemija COVID-19 je v letu 2021 zaznamovala tudi področje mednarodne izmenjave informacij in mednarodnega sodelovanja, saj je prihajalo do prekoračitve rokov, ki jih zakonodaja določa za izmenjavo informacij. Na podlagi sprejetih nacionalnih ukrepov so bile, davčne administracije omejene pri komuniciranju z zavezanci, obenem pa so bile tudi kadrovske okrnjene. Mednarodno sodelovanje se je poleg komunikacije preko varne CCN izmenjave in kriptiranih mail sporočil izvajalo tudi preko videokonferenc.

Mednarodna izmenjava informacij s carinskega področja in trošarinskega področja

Izmenjava informacij s carinskega področja poteka znotraj držav članic EU na podlagi Uredbe Sveta št. 515/97, z dne 13. 3. 1997, o medsebojni pomoči med upravnimi organi držav članic in o sodelovanju med njimi in Komisijo zaradi zagotavljanja pravilnega izvajanja carinske in kmetijske zakonodaje, Konvencije o medsebojni pomoči in sodelovanju med carinskimi upravami, sestavljene na podlagi člena K. 3 Pogodbe o EU (konvencija Neapelj II) ter Uredbe Sveta (EU) št. 389/2012 z dne 2. maja 2012, o upravnem sodelovanju na področju trošarin. Upravno sodelovanje na carinskem področju s tretjimi državami temelji na dvostranskih sporazumih in protokolih, sklenjenih med EU in tretjo državo ali Slovenijo in tretjo državo.

Preglednica 118: Izmenjava carinskih informacij 2019 - 2021

	Število prejetih zaprosil			Število poslanih zaprosil			Skupaj		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Uredba Sveta št. 515/97	18	10	6	11	14	6	29	24	12
Konvencija Neapelj II	37	41	15	2	3	1	39	44	16
Uredba Sveta št. 389/2012	3	-	1	-	-	-	3	-	1
Tretje države	55	44	62	29	33	12	84	77	74
Skupaj	113	95	84	42	50	19	155	145	103

V letu 2021 je bilo skupno izmenjanih 103 carinskih zaprosil, kar je 29 % manj kakor v letu 2020, pri čemer je število prejetih zaprosil upadlo za 12 %, število poslanih zaprosil pa za 62 % glede na predhodno leto. Večina carinskih zaprosil je bila poslana na Kitajsko in Hrvaško.

Carinski sistem EU za obvladovanje tveganj

Izmenjava informacij o ugotovljenih ali možnih tveganjih pri carinskih postopkih znotraj držav članic EU poteka na podlagi Uredbe (EU) št. 952/2013 preko carinskega sistema EU za obvladovanje tveganj (CRMS). Države članice EU lahko Finančna uprava RS zaprosi za dodatne podatke v pomoč pri odločitvi o carinski kontroli. Države članice EU so dolžne na zaprosilo odgovoriti, če imajo na voljo želene podatke. Preko sistema se izmenjujejo tudi odgovori držav članic EU o izvedenih ukrepih na podlagi posameznih prejetih sporočil. Vse informacije se izmenjujejo elektronsko. Hitra izmenjava informacij omogoča enotnejšo in selektivnejšo obravnavo blaga znotraj EU, ki je predmet posameznih kontrol, in s tem hitrejši pretok zakonitega blaga v EU.

Preglednica 119: Število in vrsta obdelanih sporočil, izmenjanih preko sistema CRMS

Področje informacije	Število prejetih sporočil				Število odposlanih odgovorov			
	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Nacionalno	955	1128	960	85,1	829	949	821	86,5
Kopenski promet	243	248	240	96,8	227	230	207	90,0
Pomorski promet	293	171	176	102,9	276	158	163	103,2
Zračni promet	268	336	321	95,5	255	305	309	101,3
Skupaj	1.759	1.883	1.697	90,1	1.587	1.642	1.500	91,4

Skupaj je bilo preko sistema CRMS v letu 2021 prejetih 1.697 sporočil, na podlagi katerih je bilo pri 1.500 primerih posredovan odgovor o izvedenih ukrepih. Največ sporočil se je nanašalo na kršitve zakonodaje s področja zdravja in varnosti s 767 izmenjanimi sporočili večinoma vezanih na COVID-19, sledijo kršitve kratenja pravic intelektualne lastnine z 221 izmenjanimi sporočili, finančno področje brez trošarin z 206 izmenjanimi sporočili ter trošarinsko blago z 195 izmenjanimi sporočili. Navedena 4 področja predstavljajo 82 % delež vseh izmenjanih sporočil znotraj EU. Večinoma se informacije izmenjujejo preko nacionalnih centrov zadolženih za obvladovanje tveganja (960) v manjšem delu pa se le te izmenjujejo tudi znotraj skupine za zračni promet (321), kopenski promet (243) in pomorski promet (176).

V okviru novih kriznih razmer vezanih na COVID-19 se je v letu 2021 nadaljeval skupen pristop obvladovanja tveganj v boju proti nezakonitemu prometu ponarejene ali neustrezne zaščitne in medicinske opreme ter zdravil, povezanih s krizo COVID-19 na nivoju EU preko enotnega sistema kriznega upravljanja znotraj CRMS, vzpostavljenem 4. februarja 2020. Po enotnem sistemu kriznega upravljanja EU je bilo izmenjanih 179 različnih dokumentov pomembnih za učinkovito izvajanje enotnih ukrepov v DČ v zvezi z izbruhom COVID-19.

Preglednica 120: Število izmenjanih sporočil s posameznega področja tveganja po vrsti transporta v letu 2021

Področje tveganja	Zdravje in varnost	CITES	Kontrola gotovine	Droga in prekursorji	IPR	Varstvo	Finančno brez trošarin	Trošarine	Drugo
Zrak	471	4	2	28	108	25	147	141	34
Železnica	117	0	0	10	8	41	27	29	8
Cesta	57	0	0	20	28	4	20	13	34
Pošta	122	1	32	46	77	7	12	12	12
Morje									
Skupaj	471	4	2	28	108	25	147	141	34

Mednarodni nadzori na področju trošarin

Finančna uprava RS je nacionalni nosilec izvajanja operativnih aktivnosti v boju proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu na področju trošarin, ki se opredelijo v vsakoletnem operativnem planu EMPACT (European multidisciplinary platform against criminal threats). Aktivnosti se nanašajo na izmenjavo podatkov in informacij ter na izvedbo mednarodno usklajenih operativnih aktivnosti. Vse aktivnosti se izvajajo ob podpori in v sodelovanju z EUROPOL – om.

V letu 2021 je Finančna uprava RS sodelovala v operativnih aktivnostih EMPACT v zvezi z dizajnerskimi gorivi, tobakom za vodne pipe, nezakonito proizvodnjo tobaka in tihotapstvom tobaka in tobaknih izdelkov.

Mednarodna izmenjava informacij z davčnega področja

Izmenjava informacij na področju DDV

Izmenjava informacij na področju DDV se izvaja na podlagi Uredbe Sveta 904/2010 o upravnem sodelovanju in boju proti goljufijam na področju DDV ter Izvedbene uredbe Komisije 79/2012 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje nekaterih določb Uredbe Sveta (EU) št. 904/2010.

Preglednica 121: Izmenjava informacij na področju DDV v letih 2019-2021

	Število prejetih informacij			Število poslanih informacij			Skupaj		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Izmenjava na zahtevo	420	322	298	617	448	605	1.037	770	903
Spontane informacije	64	55	51	47	17	46	111	72	97
Skupaj	484	377	349	664	465	651	1.148	842	1.000

V letu 2021 je bilo skupno izmenjanih 903 informacij na zahtevo (SCAC zahtevkov), kar je za 17 % več kakor v letu 2020. Povečalo se je tudi skupno število spontano izmenjanih informacij v letu 2021 in sicer je bilo izmenjanih 97 informacij, kar je za 35 % več kakor v letu 2020.

Udeležba v sočasnih nadzorih (MLC)

Na podlagi posebnega dogovora z organi ene ali več držav prosilk lahko Finančna uprava RS sodeluje v sočasnem davčnem nadzoru zavezancev za davek, ki hkrati poteka v več državah članicah EU. Na ta način organi držav članic EU povečajo učinkovitost nadzora. V letu 2021 je Finančna uprava RS sodelovala v dveh mednarodnih sočasnih nadzorih - sočasni nadzor iz leta 2018 je bil zaključen v začetku leta 2021 (nadzor na področju transfernih cen), decembra 2020 je bil prejet predlog za MLC s strani hrvaške davčne uprave, ki je še v teku (nadzor na področju prodaje rabljenih vozil).

Eurofisc

V letu 2021 je v okviru Eurofisc mreže za hitro izmenjavo ciljnih informacij na področju DDV, Finančna uprava RS na delovnih področjih utaj neplačujočih gospodarskih subjektov znotraj EU, prevoznih sredstev in carinskega postopka 42 prejela od sodelujočih držav EU v preveritev 228 tveganih transakcij v skupni vrednosti 14.537.480 € in poslala v preveritev 402 tveganih transakcij v skupni vrednosti 53.352.682 €. Na delovnem področja WF1 je bila klasična izmenjava rizičnih transakcij poslanih preko CIRCABC v celoti nadomeščena z uporabo aplikacije TNA (Transaction Network Analysis). Obravnava podatkov iz te aplikacije je bila v 2021 vključena v nacionalno strategijo, preko katere je bilo obdelanih 150 zavezancev in podanih 148 povratnih informacij. Aplikacija TNA se je izkazala kot učinkovito analitsko orodje, saj je bilo na podlagi 36 uvedenih postopkov obračunano 15% vsega DDV iz inšpekcijskih nadzorov in preiskav v letu 2021, podano je bilo 25 predlogov za odvzem ID številke za DDV in 26 naznanitev kaznivih dejanj ter uvedeno 17 prekrškovnih postopkov.

Na podlagi sprememb uredbe (EU) 904/2010 se je Slovenija s 2. 6. 2020, preko Nacionalne kontaktne točke na Ministrstvu za infrastrukturo, vključila v izmenjavo podatkov v aplikaciji EUCARIS-VAT in v letu 2021 pričela tudi s črpanjem podatkov iz te EU aplikacije ter pridobila dodatne informacije za 385 vozil.

V letu 2020 so, preko aplikacije Surveillance, države članice pričele z mesečno izmenjavo podatkov iz carinskih postopkov 42. Izmenjani podatki so pomembni za preverjanje pravilne oddaje DDV obračunov slovenskih zavezancev, zato se je v 2021 pristopilo k vzpostavitvi sistemske primerjave podatkov, ki bo zaključena v 2022. Odpravljene so bile začetne težave s strukturo podatkov. Iz izpisanih podatkov izhaja, da je bilo v 2021 izven Slovenije vloženih 56.638 carinskih deklaracij v skupni vrednosti 144.386.326 €, kjer je bil SI zavezanec deklariran kot končni prejemnik.

Finančna uprava RS se je v 2021 tudi aktivno vključila v obravnavo Eurofisc informacij preko novih oblik izmenjave v skladu z 33. in 36. členom navedene uredbe (Follow up Action, Eurofisc Joint Action) ter v projekt izmenjave podatkov z EUROPOL-om in z OLAF-om v povezavi s podvrednotenjem.

Izmenjava informacij na področju neposrednih davkov

S pristojnimi organi drugih držav si je Finančna uprava RS izmenjevala informacije v zvezi z neposrednimi davki na podlagi:

- Direktive Sveta 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja in razveljavitvi Direktive 77/799/EGS ter Izvedbene Uredbe Komisije 1156/2012,
- konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka in premoženja,
- Memoranduma o soglasju med Finančno upravo RS in Generalnim direktoratom davčne in carinske uprave Nizozemske o izmenjavi informacij v zvezi z neposrednih obdavčevanjem,
- Konvencije o medsebojni upravni pomoči pri davčnih zadevah s protokolom,
- Sporazuma o izboljšanju spoštovanja davčnih predpisov na mednarodni ravni in izvajanju FATCA, podpisanega med Republiko Slovenijo in ZDA.

Preglednica 122: Izmenjava informacij s področja neposrednega obdavčenja v letih 2019-2021

	EU			Tretje države			Skupaj		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Poslana zaprosila	208	289	144	18	18	15	226	307	209
Prejeta zaprosila	58	46	41	6	8	14	65	54	55
Skupaj	266	335	209	24	26	29	291	361	264
Poslane spontane informacije	51	16	7	6	24	3	57	40	10
Prejete spontane informacije	77	27	15	2	3	5	78	30	20
Skupaj	128	43	10	8	27	7	135	70	30
Poslana zaprosila za vročitev	14	4	0	0	0	2	14	4	2
Prejeta zaprosila za vročitev	2	3	1	0	0	0	2	3	1
Skupaj	16	7	1	0	0	2	16	5	3

V letu 2021 je bilo na področju neposrednih davkov skupno izmenjanih 264 zaprosil, kar je 37% manj kakor v letu 2020. V letu 2021 je bilo skupno izmenjanih 30 spontanih informacij. V tujino so bila poslani 2 zaprosili za vročitev, s strani tujine pa je bilo prejeto 1 zaprosilo za vročitev.

Avtomatična izmenjava informacij

Na področju razvoja avtomatične izmenjave podatkov se vse bolj širijo kategorije podatkov, ki so predmet avtomatične izmenjave, povečuje se obseg izmenjanih podatkov ter število držav, ki so se zavezale k izmenjavi. Največji obseg tovrstne izmenjave podatkov predstavlja izmenjava informacij o finančnih računih na podlagi OECD Skupnega standarda poročanja (CRS) in Direktive 2014/107/EU (DAC2). Na globalnem nivoju je bilo v začetku izmenjave v letu 2017 vključenih 49 jurisdikcij, v letu 2021 pa že 107 jurisdikcij.

Preglednica 123: Avtomatična izmenjava informacij s področja neposrednega obdavčenja

Vrsta izmenjave	EU			Tretje države			Skupaj		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Poslane informacije OECD (ostali tuji dohodki)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prejete informacije OECD (ostali tuji dohodki)	4.871	3.843	5.348	2.386	0	93	7.257	3.843	5.441
Skupaj	4.871	3.843	5.348	2.386	0	93	7.257	3.843	5.441
Poslane informacije – AEOI DAC1	66.775	70.094	72.384	-	-	-	66.775	70.094	72.384
Prejete informacije – AEOI DAC 1	74.653	71.961	68.086	-	-	-	74.653	71.961	68.086
Skupaj	141.428	142.055	140.470		-		141.428	142.055	
Poslane informacije – AEOI CRS/DAC2	62.837	69.885	54.515	10.139	13.951	15.971	72.976	83.836	70.486
Prejete informacije – AEOI CRS/DAC2	182.955	183.510	218.271	6.075	16.326	29.503	189.030	199.836	247.774
Skupaj	245.792	253.395	272.786	16.214	30.277	45.474	262.006	283.672	318.260
Poslane informacije – AEOI DAC4	63	41	94	13	9	17	76	50	111 ³¹
Prejete informacije – AEOI DAC4	468	447	381	156	132	159	624	579	540
Skupaj	531	488	475	169	141	176	700	629	651
Poslane informacije – FATCA (v ZDA)	-	-		1.097	1.164		1.097	1.164	1.079
Prejete informacije - FATCA (s strani ZDA)	-	-		1.720	2.063		1.720	2.063	/ ³²
Skupaj	-	-	-	2.817	3.227		2.817	3.227	1.079

Na podlagi podatkov prejetih preko avtomatične izmenjave informacij s področja neposrednega obdavčenja je bilo v letu 2021 v postopkih kontrole odmerjenega 3.195.365 € davka.

³¹ Večje število poslanih CbC poročil v letu 2021 v primerjavi z letom 2020 se nanaša na dejstvo, da so bili podatki v DČ EU poslani predčasno, in sicer že v koledarskem letu 2021, čeprav je rok za izmenjavo v letu 2022.

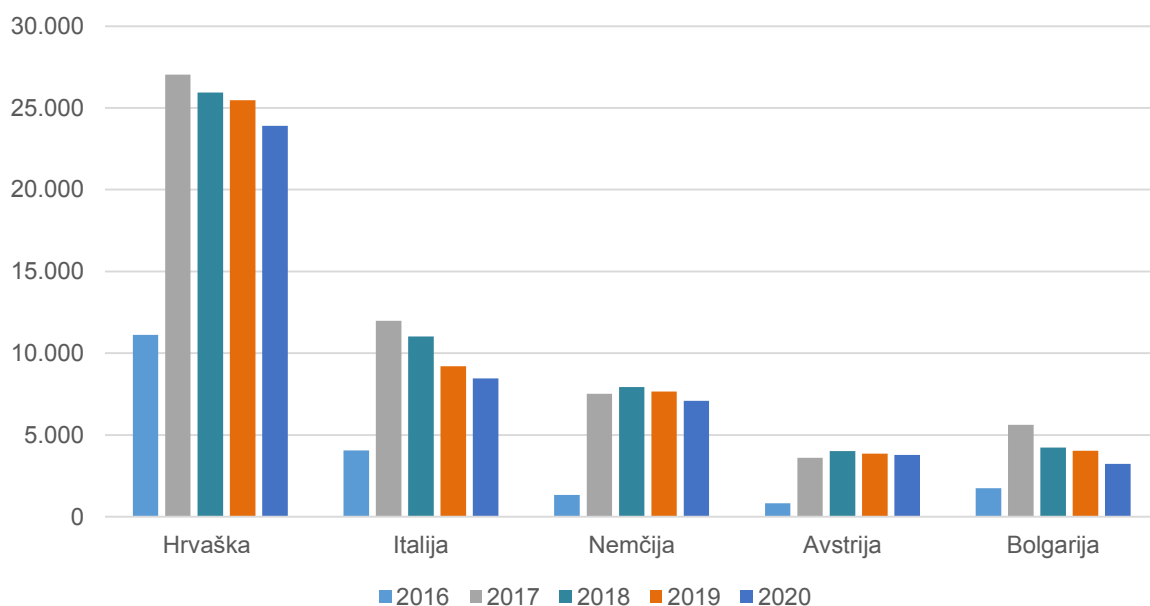
³² FATCA podatkov s strani ameriških pristojnih organov v letu 2021 še ni bilo prejetih v celoti, zaradi tehničnih razlogov na strani IRS. Predvidoma bodo prejeti v letu 2022.

AEOI DAC2

Finančna uprava RS je v letu 2021 v okviru avtomatične izmenjave informacij o finančnih računih v tujino poročala 70.486 podatkov o finančnih računih (poročil o računih) nerezidentov, ki imajo račune odprte pri finančnih institucijah v Sloveniji, pri čemer se 2,5 % poročenih podatkov v letu 2021 nanaša na pretekla poročevalska oz. davčna leta (2016-2019). Število poročenih podatkov se je v primerjavi z lanskim letom znižalo za 16 %.

V letu 2021 je bilo za poročevalsko oz. davčno leto 2020 največ podatkov o finančnih računih (poročil o računih) poročenih na Hrvaško, Italijo, Nemčijo, Avstrijo in Bolgarijo.

Slika 15: Poročane informacije o finančnih računih od začetka izmenjave do konca leta 2021 za poročevalska oziroma davčna leta 2016-2020

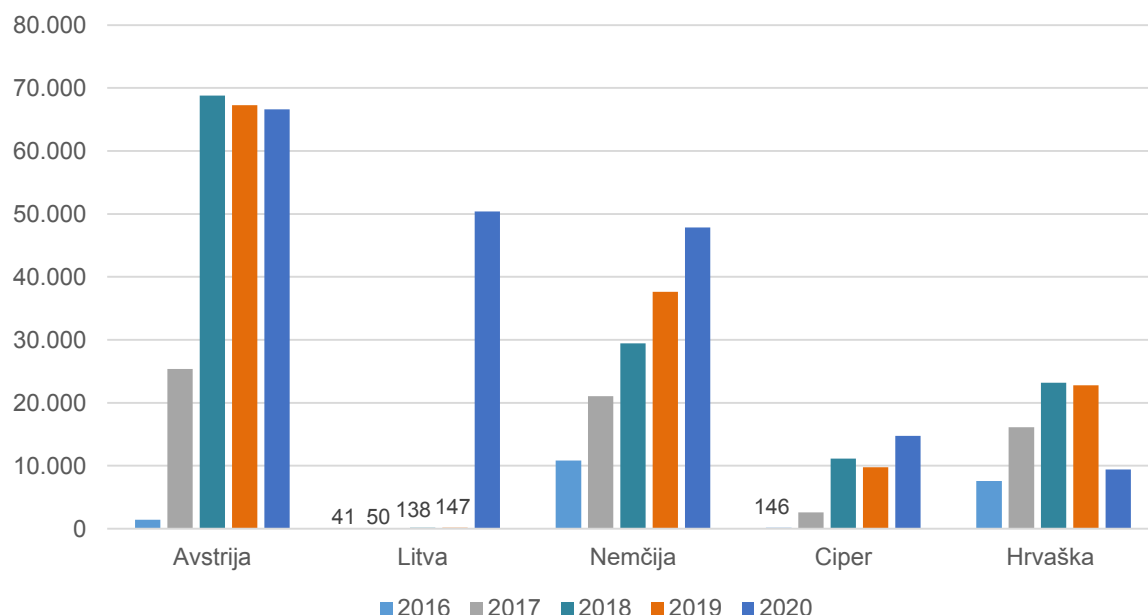

Na zgornji sliki je prikazano število poročenih podatkov o finančnih računih v omenjenih 5 državah, v katere je Finančna uprava RS v letu 2021 poročala največ podatkov o finančnih računih (poročil o računih) za poročevalsko oz. davčno leto 2020. Za omenjene države je prikazano število poročenih podatkov od začetka izmenjave t.j. od leta 2017 do konca leta 2021 za posamezna poročevalska oz. davčna leta od 2016 do 2020.

Iz tujine je Finančna uprava RS v letu 2021 prejela 247.774 podatkov o finančnih računih (poročil o računih) slovenskih rezidentov. V letu 2021 se je v primerjavi z letom 2020 število prejetih podatkov povečalo za 24 %, pri čemer velja upoštevati, da se 3,6 % prejetih podatkov nanaša na pretekla poročevalska oz. davčna leta.

V letu 2021 je bilo za poročevalsko oz. davčno leto 2020 največ podatkov o finančnih računih (poročil o računih) prejetih iz Avstrije, Litve, Nemčije, Cipra in Hrvaške.

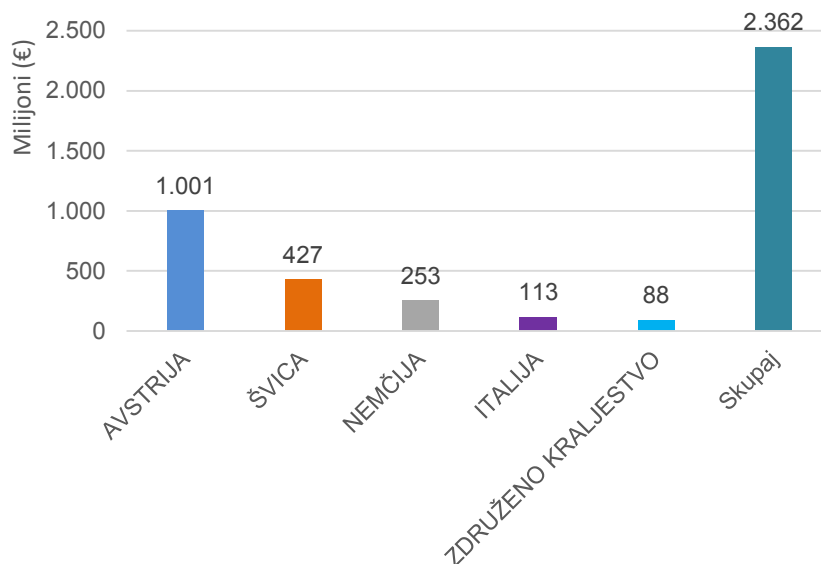
Slika 16: Prejete informacije o finančnih računih od začetka izmenjave do konca leta 2021 za poročevalska oziroma davčna leta 2016-2020

Na zgornji sliki je prikazano število prejetih podatkov o finančnih računih iz omenjenih 5 držav, iz katerih je bilo v letu 2021 prejetih največ podatkov o finančnih računih za poročevalsko oz. davčno leto 2020. Za omenjene države je prikazano število prejetih podatkov od začetka izmenjave t.j. od leta 2017 do konca leta 2021 za posamezna poročevalska oz. davčna leta od 2016 do 2020. Veliko število podatkov o finančnih računih za poročevalsko oz. davčno leto 2020 nam je poročala Litva, ki je za pretekla poročevalska oz. davčna leta poročala bolj malo podatkov.

Finančna uprava RS je od vseh prejetih podatkov za poročevalsko oz. davčno leto 2020 uspela skupno identificirati več kakor 147.000 različnih imetnikov računov, ki imajo odprt vsaj en račun v vsaj eni izmed držav iz katerih Finančna uprava RS prejema podatke, od tega 98,5 % fizičnih ter 1,5 % pravnih oseb. Fizične osebe, za katere so države poročale, da imajo finančne račune odprte v tujini, so imele po stanju na dan 31. 12. 2020 na računih skoraj 2,4 milijarde € denarnih sredstev. Za leto prej je podatek nekoliko drugačen: fizične osebe so imele po stanju na dan 31. 12. 2019 na računih 1,9 milijarde € denarnih sredstev. O največji skupni vrednosti računov je poročala Avstrija, kjer je naloženega 42,4 % vsega denarja, sledi Švica (18,1 %), Nemčija (10,7 %), Italija (4,8 %) in Združeno Kraljestvo (3,7 %).

Slika 17: Vrednost poročenih računov (stanje 31.12.2020) za fizične osebe po državah z najvišjimi zneski poročenih podatkov za poročevalsko leto 2020

Države pošiljateljice podatkov so v zvezi s posameznimi računi poročale tudi podatke o plačilih oziroma dohodkih, ki so bili pripisani na račun med koledarskim letom (dividende, obresti, bruto iztržke od prodaje ali odkupa finančnih sredstev, ter druge dohodke, ki so bili vplačani na račune). Za poročevalsko oz. davčno leto 2020 je bilo tako v zvezi z računi fizičnih oseb poročenih 9,9 mio € dividend, 3,9 mio € obresti, 2.196,3 mio € bruto iztržkov ter 36,7 mio € drugih dohodkov, vplačanih na račun.

Preglednica 124: Države z največjimi zneski poročenih zneskov po posamezni vrsti dohodka

Vrsta dohodka	Vrednost v €	Države z največjimi zneski poročenih podatkov	% poročane vrednosti
Skupni bruto znesek dividend	9,9 mio	AVSTRIJA	61,1
		ŠVICA	15,3
		NEMČIJA	6,6
Skupni bruto znesek obresti	3,9 mio	AVSTRIJA	37,6
		ŠVICA	27,0
		ITALIJA	6,3
Skupni bruto iztržek od prodaje / odkupa finančnih sredstev	2.196,3 mio	VELIKA BRITANIJA	67,4
		MADŽARSKA	13,9
		AVSTRIJA	5,1
Skupni bruto znesek drugih dohodkov, vplačanih na račun	36,7 mio	CIPER	39,1
		ITALIJA	26,3
		AVSTRIJA	10,8

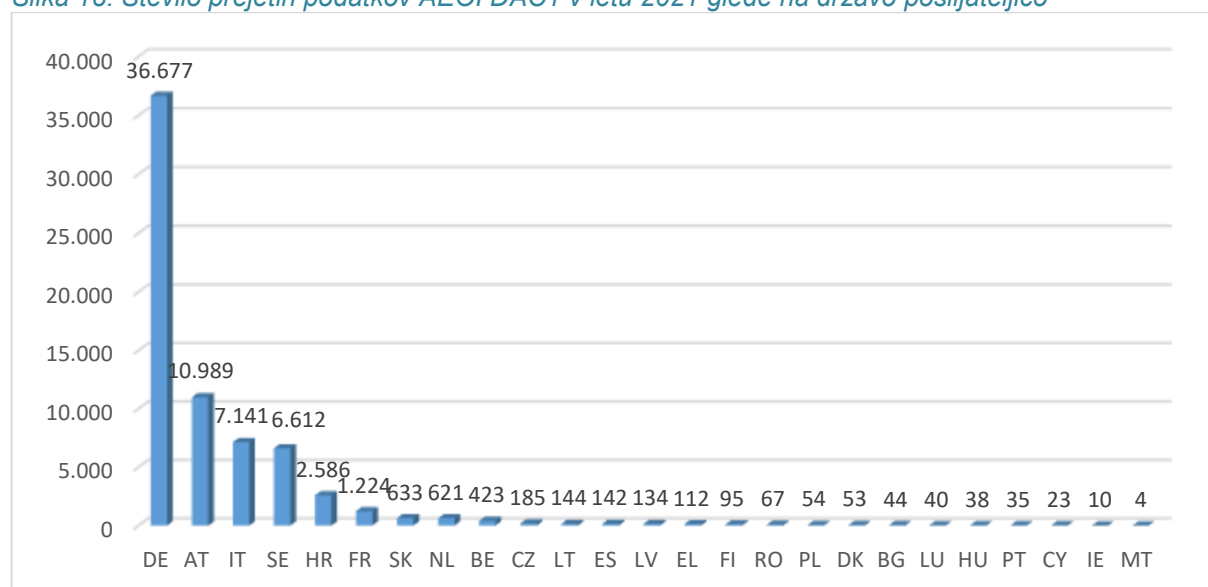
Preko mednarodne izmenjave je bilo za poročevalsko oz. davčno leto 2020 poročenih preko 226.000 finančnih računov, od tega so zavezanci 25 % računov že prijavili davčnemu organu. Pri tem velja izpostaviti, da je nabor računov, ki jih Finančna uprava RS pridobila preko mednarodne izmenjave, zelo širok, obveznost prijave računov pa velja le za plačilne račune.

AEOI DAC1

Z izmenjavo podatkov o dohodkih nerezidentov iz naslova zaposlitve, plačil direktorjem, produktov življenjskega zavarovanja, pokojnin ter informacij o lastništvu nepremičnin in iz njih izhajajočih dohodkov (AEOI DAC1 izmenjava) je Finančna uprava RS uspešno izvedla prejem in poročanje podatkov drugim državam članicam EU. V skladu z določbami Direktive 2011/16/EU je v letu 2021 v načrtovanem roku državam članicam poslala 72.384 podatkov o dohodkih zavezancev, prejela pa je 68.086 podatkov za zavezance, rezidente Slovenije, kar je za 5% manj kakor leto prej.

V letu 2021 je Finančna uprava RS tako kakor v letu 2020 prejela največ podatkov AEOI DAC1 iz Nemčije, sledita ji Avstrija in Italija. Skupno število prejetih podatkov iz Nemčije, Avstrije in Italije znaša 54.807, kar predstavlja 80% vseh prejetih AEOI DAC1 podatkov.

Slika 18: Število prejetih podatkov AEOI DAC1 v letu 2021 glede na državo pošiljateljico

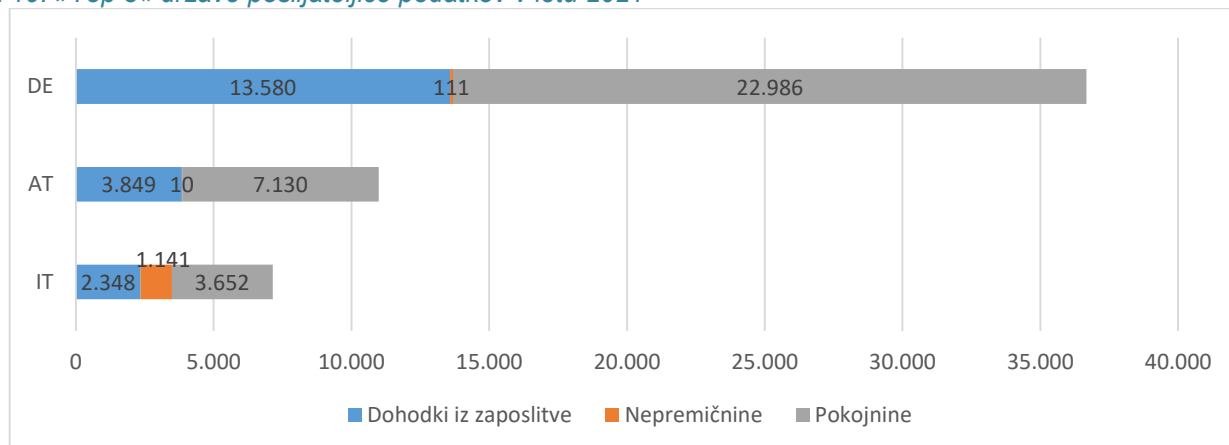
Finančna uprava RS je v letu 2021 prejela največ AEOI DAC1 podatkov za kategorijo dohodka Pokojnine in Dohodki iz zaposlitve. Skupno število prejetih podatkov za omenjeni kategoriji znaša 66.149 kar predstavlja 97% vseh prejetih podatkov.

Preglednica 125: Število prejetih podatkov AEOI DAC1 glede na kategorijo dohodka

Kategorija dohodka	Število podatkov
Pokojnine	42.318
Dohodki iz zaposlitve	23.831
Nepremičnine	1.880
Izplačila direktorjem	46
Produkti življenjskih zavarovanj	11
Skupaj	68.086

Spodnja slika prikazuje »top 3« države iz katerih je bilo v letu 2021 prejetih največ AEOI DAC1 podatkov po številu prejetih podatkov glede na kategorije dohodkov. Razvidno je, da je bilo iz Nemčije in Avstrije prejetih več podatkov o pokojninah kot podatkov o dohodkih iz zaposlitve. Italija pa je poslala nekoliko več podatkov o pokojninah kot o dohodkih iz zaposlitve, poslala pa je največ podatkov o nepremičninah glede na vse EU države.

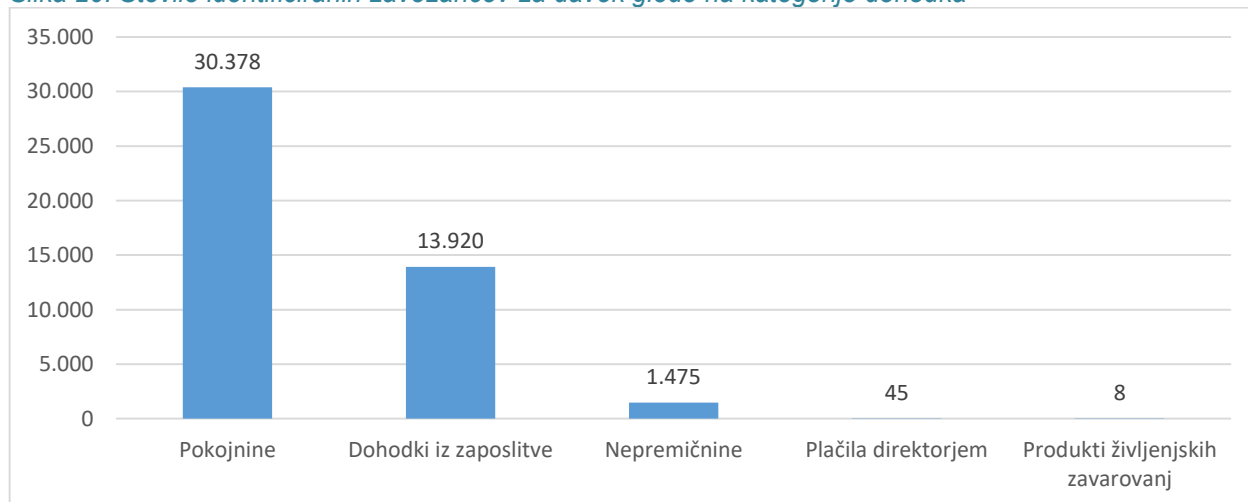
Slika 19: »Top 3« države pošiljateljice podatkov v letu 2021

Od skupno prejetih 68.086 AEOI DAC1 podatkov (op. za enega zavezanca za davek se lahko prejme več podatkov znotraj ene kategorije dohodka, prav tako se lahko za enega zavezanca za davek prejme podatke za različne kategorije dohodkov) je bilo identificiranih 45.826 zavezancev za davek, od tega 45.711 fizičnih oseb ter 115 pravnih oseb.

Iz analize zavezancev za davek glede na kategorijo dohodka pa je razvidno, da je bilo največ prejetih podatkov za zavezanca za davek, ki v tujini prejemajo pokojnine. Skupno število identificiranih zavezancev za davek, ki v tujini prejemajo pokojnine, znaša 30.378. Skupno število identificiranih zavezancev za davek, ki prejemajo dohodke iz zaposlitve pa znaša 13.920.

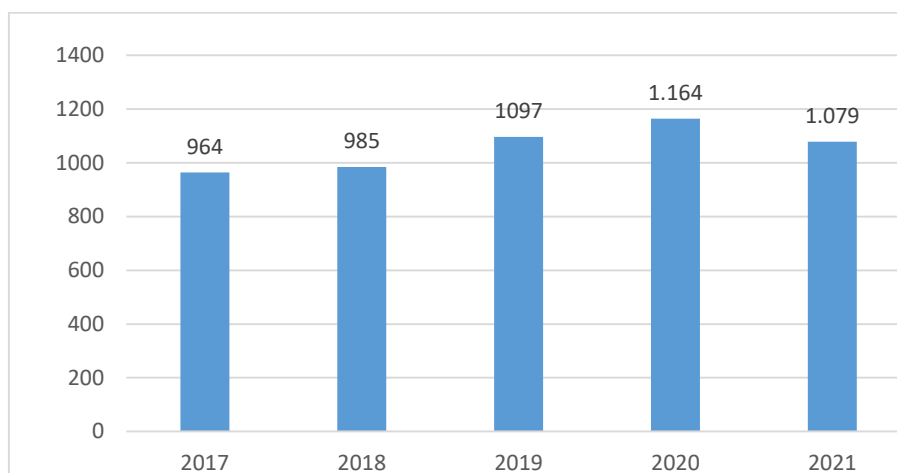
Slika 20: Število identificiranih zavezancev za davek glede na kategorijo dohodka

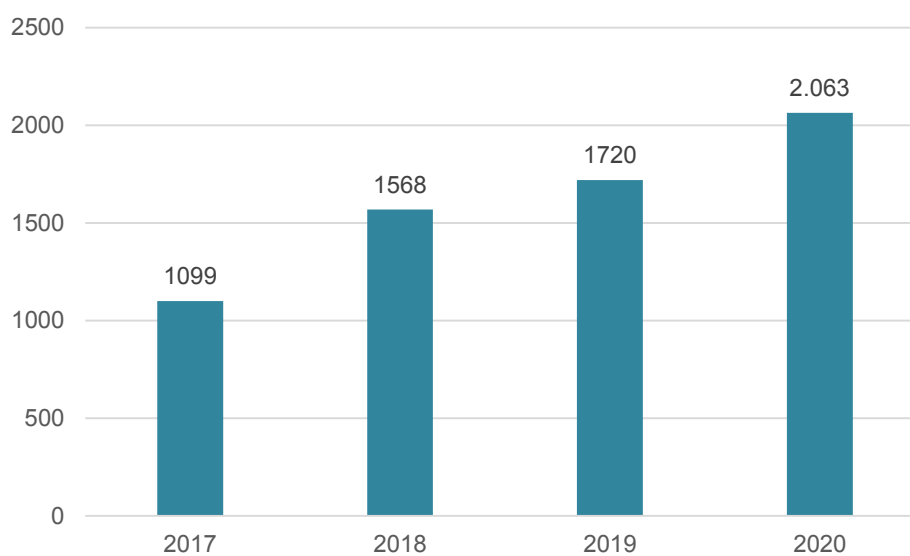
FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act)

V letu 2021 so bile že sedmič zapored avtomatično izmenjane tudi informacije med Finančno upravo RS in Uradom za notranje prihodke ZDA na podlagi Sporazuma o izboljšanju spoštovanja davčnih predpisov na mednarodni ravni in izvajanju FATCA. Po tem Sporazumu so poročevalske finančne institucije Slovenije dolžne poročati informacije o finančnih računih državljanov ali rezidentov ZDA Finančni upravi RS, ki te informacije posreduje naprej ameriški davčni upravi. Prav tako po Sporazumu tudi Slovenija od ameriške davčne uprave prejme podatke v zvezi s finančnimi računi slovenskih davčnih zavezancev v ZDA. Finančna uprava RS je tako v letu 2021 v ZDA poslala 1.079 podatkov, kar je primerljivo s preteklimi leti. Iz ZDA pa zaradi tehničnih razlogov na strani ameriških pristojnih organov, Slovenija podatkov v letu 2021 še ni prejela. Podatki bodo predvidoma prejeti v letu 2022.

Slika 21: FATCA – poslani podatki v letih 2017 - 2021

Slika 22: FATCA – prejeti podatki v letih 2017 – 2020³³

³³ FATCA podatkov s strani ameriških pristojnih organov v letu 2021 še ni bilo prejetih v celoti, zaradi tehničnih razlogov na strani IRS. Predvidoma bodo prejeti v letu 2022

AEOI DAC4

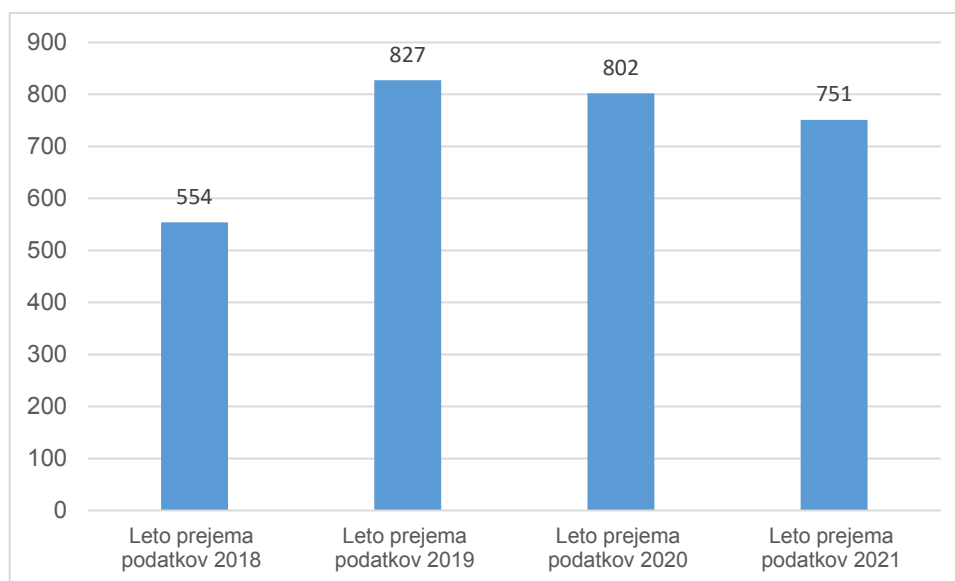
V letu 2021 so bili med Finančno upravo RS in pristojnim organi tujih jurisdikcij četrtič avtomatično izmenjani podatki iz poročil po državah (CbC poročil). Gre za podatke velikih mednarodnih skupin podjetij (z več kakor 750 mio € skupnih konsolidiranih prihodkov v letu pred poročanjem), ki vsebujejo informacije, ki se nanašajo na svetovno razporeditev prihodkov in davkov skupine, skupaj s kazalniki lokacije gospodarske dejavnosti v skupini. Podatki so bili z državami članicami EU izmenjani na podlagi Direktive 2016/881/EU ter z drugimi jurisdikcijami na podlagi Večstranskega sporazuma med pristojnimi organi o izmenjavi poročil po državah. Skupno je bilo izmenjanih 31.399 podatkov (28.736 prejetih ter 2.663 poslanih), ki so vsebovani v 651 CbC poročilih (540 prejetih ter 111 poslanih), pri čemer se eno CbC poročilo nanaša na eno mednarodno skupino podjetij, kar je primerljivo z letom poprej, ko je bilo izmenjanih 31.742 podatkov.

V letu 2021 je bilo največ CbC poročil prejetih iz držav članic EU Nemčije, Romunije in Avstrije. Iz NE-EU držav je bilo največ veljavnih CbC poročil prejetih iz Švice, Japonske in Velike Britanije.

Glede na prejete CbC podatke so po podatkih kazalca »dobiček« za davčno leto 2019 (v letu prejema 2021) med tujimi mednarodnimi skupinami največ dobička v Sloveniji dosegle mednarodne skupine podjetij s krovnimi matičnimi družbami v Švici, Nizozemski in Franciji.

V letu 2018 so se veljavni prejeti CbC podatki nanašali na 554; v letu 2019 na 827, v letu 2020 na 802, v letu 2021 pa na 751 identificiranih zavezancev za davek - pravnih oseb.

Slika 23: Število identificiranih zavezancev za davek - pravnih oseb, na katere se nanašajo CbC podatki, prejeti v posameznih koledarskih letih, ne glede na poslovno leto³⁴

³⁴ Gre za drugačen način štetja, kot v preteklem poročilu, zato se podatki za nazaj (2018-2020) razlikujejo. Sedaj so upoštevani vsi prejeti podatki, ne glede na katero poslovno obdobje se nanašajo. Tak način je posredovan tudi na EK, ko pošiljamo povratno informacijo glede odstotka razčiščenih podatkov, prejetih iz DČ EU. Torej, upoštevajo se vsi prejeti podatki v koledarskem letu, ne glede na davčno leto.

Avtomatična izmenjava o čezmejnih aranžmajih

V letu 2021 so bili med Finančno upravo RS in pristojnim organi tujih jurisdikcij prvič avtomatično izmenjani podatki o čezmejnih aranžmajih, o katerih se poroča na podlagi Direktive Sveta (EU) 2018/822 oziroma DAC6. Tako je bilo v 2021 prejetih 174 aranžmajev, od tega je bilo 86 oziroma 49,4 % prejetih iz Nemčije, 19 oziroma 10,9 % iz Poljske, 13 oziroma 7,5 % iz Nizozemske ter 56 oziroma 32,2 % iz drugih držav članic EU. V centralno zbirko je bilo v 2021 poslanih 32 aranžmajev, od tega je bilo 28 oziroma 87,5 % posebej prilagojenih aranžmajev in 4 oziroma 12,5 % tržnih aranžmajev.

V skupno 206 razkritih je bilo poročanih o 442 prepoznavnih značilnostih. Najpogostejše poročane prepoznavne značilnosti so bile iz skupine B, kar 165 oziroma 37,3 %, in skupine A, 152 oziroma 34,4 %, ki predstavljajo splošne in posebne prepoznavne značilnosti, povezane s preskusom glavne koristi. Sledijo aranžmaji s prepoznavnimi značilnostmi skupine E, 65 oziroma 14,7 %, ki predstavljajo posebne prepoznavne značilnosti, povezane s transfernimi cenami. Manj je bilo poročanih aranžmajev, ki vsebujejo prepoznavne značilnosti skupine C, 56 oziroma 12,7 %, ki predstavljajo posebne prepoznavne značilnosti, povezane s čezmejnimi transakcijami. Najmanj poročanih aranžmajev, ki zadevajo Slovenijo v letu 2021, je imelo označene prepoznavne značilnosti skupine D, 4 oziroma 0,9 %, ki predstavljajo specifične prepoznavne značilnosti glede avtomatične izmenjave podatkov in dejanskim lastništvom.

Mednarodne carinske operacije

Finančna uprava RS je v letu 2021 sodelovala v 12 mednarodnih operacijah, ki so jih organizirale Svetovna carinska organizacija (WCO), Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), Delovna skupina za carinsko sodelovanje pri Svetu Evropske unije, Europol, Interpol ter posamezne države (članice in tudi nečlanice EU). Operacije so bile po vsebini, dolžini trajanja ter številu sodelujočih različne. Usmerjene so bile na področje zaščite človekovega zdravja (prepovedane droge, nedovoljene snovi v športu, ponarejena zdravila in prehranska dopolnila, farmacevtski in kozmetični pripomočki, idr.), zaščite javnega reda in varnosti (orožje, omejevalni ukrepi itd.), zaščite okolja (odpadki, pesticidi, ozonu škodljive snovi, nedovoljena trgovina z zaščitnimi živalskimi in rastlinskimi vrstami), zaščite gospodarstva (varstvo pravic intelektualne lastnine - ponarejeno oz. zdravju škodljivo blago), preprečevanju tihotapljenja z vidika izkrivljanja konkurence in zagotavljanju stabilnosti virov financiranja nacionalnih javnofinančnih blagajn in proračuna Evropske unije (tihotapljenje trošarinskih izdelkov) ter identifikaciji žrtev trgovine z ljudmi, primeri prisilnega dela in drugih oblik izkoriščanja. Finančna uprava RS je sodelovala tudi v treh operacijah, usmerjenih k aktualni temi, povezani s pandemijo COVID-19, in sicer odkrivanju nezakonitih zdravil, farmacevtskih izdelkov in medicinskih pripomočkov, namenjenih preprečevanju širjenja in zdravljenja epidemije COVID-19. Operacije so potekale v različnih oblikah transporta (cestni, letalski, pomorski, poštni promet).

Mednarodna dejavnost

Mednarodna dejavnost Finančne uprave RS obsega sodelovanje in izmenjavo podatkov z organi EU, pristojnimi organi držav članic EU in pristojnimi organi drugih držav ter sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in strokovnimi združenji z delovnega področja Finančne uprave RS. Finančna uprava RS je članica mednarodnih organizacij OECD, IOTA, WCO in kot članica EU sodeluje v delovnih skupinah Sveta EU (skupina za carinsko unijo in skupina za carinsko sodelovanje, davčne skupine) ter v EU programih in delovnih skupinah Evropske komisije.

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development)

Članica organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj je Slovenija od leta 2010. Skupaj z Ministrstvom za finance sodeluje v delovnih skupinah za vzpostavitev pravnih podlag in izmenjavo podatkov z namenom preglednega in učinkovitega pobiranja davkov ter pri izgradnji sistemov za preprečevanje utaj in davčnih zlorab.

Voditelji 52 davčnih uprav so se 16. – 17. decembra 2021 srečali na 14. plenarnem zasedanju Foruma OECD o davčni upravi (FTA), ki je potekal v virtualni obliki. Finančna uprava RS je aktivno sodelovala na pred-plenarnem srečanju, kjer je beseda tekla o izzivih pri kadrovskem upravljanju. Na plenarnem zasedanju pa so bila predstavljena

področja: implementacija dvostebne rešitve za reševanje davčnih izzivov, digitalna preobrazba davčnih uprav v podporo bolj brezhibnemu modelu obdavčitve ter krepitev zmogljivosti davčnih uprav za podporo davčnim upravam držav v razvoju.

IOTA (Intra-European Organisation of Tax Administrations)

Slovenija je že od leta 1997 članica mednarodne organizacije davčnih uprav, katere cilj je zagotavljanje pomoči pri razvoju in delovanju davčnih organov, in sicer izboljšanju izvajanja davčnih predpisov in povečanju pobiranja obveznih dajatev z izmenjavo medsebojnih izkušenj in metod. Slovenija je uspešno kandidirala in postala članica Izvršnega odbora za obdobje 2021/2022. V okviru dela navedene organizacije so v letu 2021 posebej izpostavljena naslednja področja: elektronsko poslovanje (napredek in kvaliteta e-storitev za davčne zavezanke), razvoj in izvajanje novih tehnoloških rešitev, izpolnjevanje davčnih obveznosti, nove komunikacijske rešitve, avtomatska izmenjava podatkov ter izzivi pri upravljanju kadrov. V letu 2021 je 63 predstavnikov Finančne uprave RS sodelovalo na 33 aktivnostih preko spleta (delavnice, seminarji, forumi, tehnične poizvedbe in druge aktivnosti).

WCO (World Customs Organisation)

Slovenija je članica Svetovne carinske organizacije od leta 1991. Organizacija postavlja mednarodne standarde na področju klasifikacije blaga, porekla, carinskih postopkov, izmenjave informacij in carinskih poenostavitvev v mednarodnem prometu, spletne trgovine, enotnega okna in drugih tem, ki so odgovor na izzive globalizacije. Najpomembnejši sestanki so bili sestanek Sveta, tehničnega komiteja ter komiteja za pregon. Kljub pandemiji COVID-19 v letu 2021 število sestankov ni bilo okrnjeno, a so bili vsi izvedeni na daljavo.

IMF (International Monetary Fund)

Finančna uprava RS je v letu 2021 pristopila k projektu izboljšanja upravljanja davka od dohodka pravnih oseb, v katerem sodeluje s predstavniki Mednarodnega denarnega sklada (IMF). Prva misija je zaradi situacije s COVID-19 potekala virtualno v oktobru in novembru. Cilj projekta je zagotoviti večjo učinkovitost na področju pobiranja davkov, s poudarkom na davku od dohodkov pravnih oseb, ki ga v Sloveniji plačuje več kakor 105.000 zavezancev in predstavlja približno 6% (skoraj milijardo €) vseh zbranih prihodkov in je zato pomemben element nacionalnih prihodkov in dejavnik vzdržnosti javnih financ. Projekt se bo zaključil januarja 2023 in je v celoti financiran s strani Evropske komisije.

Svet EU – predsedovanje

Svet Evropske unije je zakonodajna institucija Unije, v kateri so zastopane vlade držav članic EU. Je najpomembnejša ustanova v procesu sprejemanja odločitev Evropske unije. V pripravi zakonodajnih predlogov, stališč, usmeritev in operativnega sodelovanja delujejo razne delovne skupine Sveta EU.

Finančna uprava RS je v drugi polovici leta 2021 predsedovala carinski delovni skupini Sveta EU za kazenski pregon (Law Enforcement Working Party). Nadaljevala je delo tria, Nemčije in Portugalske na področju krepitev sodelovanja organov pregona ter usmerjala delo carine pri zagotavljanju notranje varnosti. Dodatno je slovensko predsedstvo na dnevni red postavilo spletno trgovino in trgovino z odpadki. Obe področji sta bili deležni velike pozornosti in razprave ter pokazali na pomembno vlogo carinskih služb pri izvajanju carinske in okoljske zakonodaje, posebej pri odkrivanju in pregonu kršitev. Pripravljen in potrjen je bil dvoletni carinski akcijski načrt, ki opredeljuje konkretne naloge, ki jih bodo države v okviru projektnih skupin izvedle v naslednjih dveh letih. Finančna uprava RS bo v izbranih aktivnostih aktivno sodelovala.

Seminar na visoki ravni o e-trgovini – pot naprej

V septembru 2021 je v okviru slovenskega predsedovanja Svetu Evropske unije, Finančna uprava RS skupaj z Evropsko komisijo, organizirala seminar na temo e-trgovine. Namen seminarja je bila obravnava učinkov nedavnih sprememb in razvoj politik na področju e-trgovine ter pregled vseh ostalih izzivov, s katerimi se carinski organi soočajo v zvezi z naraščajočim obsegom uvoza blaga nizke vrednosti.

Seminarja so se udeležili generalni direktorji carinskih uprav EU, predstavniki različnih direktorátov Komisije, predstavniki Skupine modrecev o izzivih EU carinske unije (Wise Persons Group) ter predstavniki privatnega sektorja (Pošta Slovenije, DHL in Amazon).

Najpomembnejše ugotovitve in zaključki seminarja:

- potreba po intenzivnem sodelovanju med Evropsko komisijo, carinskimi organi držav članic in vsemi drugimi organi, ki so vključeni v e-trgovalno verigo;
- sprejem ustreznih ukrepov za izboljšanje kakovosti podatkov v verigi e-trgovine;
- prizadevanja za usklajeno in učinkovito izvajanje carinske in DDV zakonodaje na ravni EU z namenom da se zagotovi enaka raven zaščite v zvezi z davčnimi in nedavčnimi tveganji;
- potreba po izboljšanju delovnih metod in postopkov v okviru obstoječe zakonodaje na ravni EU ter v okviru prihajajočih sprememb CZU.

Program Carina

Leto 2021 je zaznamoval prehod iz programa Carina 2020 na nov program Carina, ki je bil ustanovljen z Uredbo (EU) 2021/444 za obdobje 2021 - 2027. Program Carina podpira razvoj in delovanje centralnih informacijskih sistemov EU na področju carine, spodbuja dejavnosti sodelovanja med carinskimi uradniki, vključno z izmenjavo dobrih praks in znanja na področju carinske politike in prava ter njihovega praktičnega izvajanja. Zaradi zamud pri sprejemanju večletnega finančnega okvira se je program začel izvajati šele 1. decembra 2021, do konca novembra pa so aktivnosti potekale v okviru starega programa.

Delovni načrt za leto 2021 je obsegal naslednja prednostna področja: podpora delovanju in posodobitvi carinske unije, zaščita finančnih in gospodarskih interesov Unije in držav članic, zaščita državljanov in okolja za povečanje varnosti in varstva ter krepitev konkurenčnosti podjetij Unije in izboljšanje upravne zmogljivosti carinskih organov. Izvajanje programa je v celoti zaznamovala pandemija COVID-19, tako da so se aktivnosti, razen nekaterih operativnih, kjer Finančna uprava RS ni sodelovala, v celoti odvijale po spletu. Finančna uprava RS je sodelovala pri 112 spletnih dogodkih, ki se jih je udeležilo 214 udeležencev (sestanki projektnih skupin, seminarji, delavnice, tečaji IT). Težišče aktivnosti je bilo na e-carini in razvoju novih sistemov IT, varnosti in varstvu, merjenju učinkovitosti carinske unije, carinskih dovoljenj ter carinskih tarif (ET BTI II). Organizirano je bilo tudi več sestankov za nacionalne koordinatorje za pripravo na izvajanje novega programa. V času slovenskega predsedovanja Svetu EU je bil v okviru programa organiziran Seminar na visoki ravni - pot naprej, ki je potekal po spletu 13. oktobra 2021.

Fiscalis 2020

Program Fiscalis 2020, ki je deloval od januarja 2014 do konca novembra 2021, je pomembno prispeval k lažšanju in krepitevi sodelovanja med davčnimi organi v Uniji, zaščiti finančnih in gospodarskih interesov držav članic ter davkoplačevalcev. Program je ponujal okvir Unije za razvoj dejavnosti sodelovanja, ki je stroškovno učinkovitejši, kot če bi vsaka država članica vzpostavila lastne dvostranske ali večstranske okvire sodelovanja. Aktivnosti programa so bile usmerjene boju proti davčnim goljufijam in utaji davkov, izvajanju zakonodaje EU s področja obdavčitve, izmenjavi informacij na davčnem področju preko evropskih informacijskih sistemov ter izvajanju zakonodaje z izboljšanjem upravnih zmogljivosti davčnih uprav. Program je bistveno prispeval k podpori davčne politike in izvajanju prava Unije v zvezi z obdavčitvijo, preprečitvi in zmanjševanju nepotrebnega upravnega bremena za državljane in podjetja v čezmejnih transakcijah, podpori pravičnejših in učinkovitejših davčnih sistemov ter usposabljanju osebja davčnih organov. Glavna dodana vrednost programa je bila krepitev zmožnosti držav članic na področju boja proti davčnim goljufijam in elektronsko poslovanje na področju DDV.

Aktivnosti programa Fiscalis 2020 so se kljub situaciji povezani s COVID-19 odvijale nemoteno in v skladu s sprejetim letnim delovnim načrtom. Skupno je bilo v letu 2021 tako izvedenih 70 aktivnosti v virtualni obliki (sestanki projektnih skupin, seminarji, delavnice, tečaji IT, forumu), na katerih je sodelovalo 105 slovenskih udeležencev.

S 1. 12. 2021 se je pričel izvajati novi program Fiscalis za obdobje 2021 – 2027 in je namenjen predvsem celoviti podpori davčnim organom glede na nastajajoče potrebe obdavčenja in zagotavljanju mehanizmov, sredstev ter razvoju in delovanju evropskega IT sistema. Glede na to, da je potrebno na ravni Unije sprejemati učinkovite ukrepe

za preprostejše in sodobnejše davčno okolje, v katerem bi podjetja, ki upoštevajo predpise, lažje izkoristila prednosti enotnega trga ter tako ohranila gospodarsko rast Unije, ostaja aktivno sodelovanje v okviru novega programa Fiscalis 2021-2027 še kako pomembno.

Izvajanje postopkov skupnega dogovarjanja

Postopek skupnega dogovarjanja je pomemben institut za reševanje sporov v zvezi z razlago in uporabo bilateralnih in multilateralnih mednarodnih pogodb, zlasti sporov, ki vodijo k dvojnemu obdavčevanju. Za učinkovito reševanja postopkov je zadolžena posebna delovna skupina za vodenje postopkov skupnega dogovarjanja po mednarodnih pogodbah na področju transfernih cen in osebe pooblašene za vodenje in odločanje v teh postopkih. V letu 2021 je Finančna uprava RS prejela tri nove zahtevke za začetek postopkov skupnega dogovarjanja. Ker gre za obsežne in vsebinsko zahtevne postopke, ki se lahko rešijo le ob dobrem sodelovanju in prizadevanju obeh pristojnih organov, doseganje dogovorov zahteva določen čas. Finančna uprava RS je v letu 2021 dosegla dva dogovora, na podlagi katerih je bila dvojna obdavčitev v celoti odpravljena.

Preglednica 126: Število nerešenih, začelih in zaključenih postopkov skupnega dogovarjanja

	Število
Nerešeni postopki na dan 1. 1. 2021	15
Začeti postopki v letu 2021	3
Zaključeni postopki v letu 2021	3
Nerešeni postopki na dan 31. 12. 2021	15

Mednarodni sestanki vodstev uprav v 2021

TADEUS (Tax Administration EU Summit)

Je združenje davčnih administracij držav EU in nadomešča prej znano obliko pod imenom G28. Namen zasedanj TADEUS je spodbujati tesnejše sodelovanje med davčnimi upravami v Evropski uniji in vzpostaviti strateški dialog med voditelji davčnih uprav ter okrepiti sodelovanje, da bi dosegli dobre rezultate pri pobiranju davka in pravočasno preprečili morebitne davčne utaje. Finančna uprava je v sodelovanju z Evropsko komisijo organizirala plenarno zasedanje v mesecu novembru 2021. Letošnje plenarno zasedanje je bila priložnost za razpravo o aktivnostih in projektih, ki so trenutno pomembni za vse davčne uprave, in za proučitev možnosti glede nadaljnjega sodelovanja. Nov okvir strateškega dialoga predstavlja okolje v katerem se usklajuje enotna stališča Evropske komisije in držav članic do zadev, ki se obravnavajo v različnih mednarodnih entitetah. Sodelovanje med davčnimi upravami koristi tako vodenju kot tudi usmerjanju na strateški ravni. Finančna uprava je predstavila izkušnje na področju digitalnih storitev za davkoplačevalce in izkušnje iz podeljevanja posebnega statusa velikim zavezancem. Naslednje plenarno zasedanje bo potekalo prihodnje leto, pod okriljem francoskega predsedovanja.

V6

Je združenje Poljske, Češke, Slovaške, Madžarske, Avstrije in Slovenije na davčnem področju, kjer visoki predstavniki krepijo regionalno operativno sodelovanje in usklajujejo poglede in stališča ob pomembnih davčnih zadevah. V letu 2021 sta potekala dva sestanka preko spleta in sicer na temo e-storitev ter na temo izkušenj pri nadzoru transfernih cen.

Tehnična pomoč

Tehnična pomoč je ena od oblik mednarodnega razvojnega sodelovanja, kjer je Finančna uprava RS dejavna predvsem na področju držav Zahodnega Balkana. Po pogodbi o sodelovanju pri izvedbi projektov v letih 2021 – 2022 s Centrom za evropsko prihodnost (CEP) je Finančna uprava RS v mesecu maju 2021 napotila na dvomesečno svetovanje v Severno Makedonijo strokovnjaka s področja finančnih preiskav za pomoč makedonskim inštitucijam pri poglavju 24. Cilj napotitve je bila nadaljnja krepitev zmogljivosti Severne Makedonije za uspešen boj proti težkim oblikam organiziranega kriminala in korupcije ter za učinkovito izvajanje EU pravnega reda z zadevnega področja. V svetovanje, ki je potekalo maja in junija 2021 je bilo vključeno makedonsko ministrstvo za notranje zadeve, carina,

finančna policija in državno tožilstvo. V času trajanja napotitve je predstavnica Finančne uprave RS sodelovala tudi pri izvedbi dvodnevne delavnice o standardnih postopkih finančnih preiskav na konkretnih primerih.

V oktobru 2021 je Finančna uprava RS izvedla dvodnevni študijski obiski za predstavnike davčne uprave Republike Srbije na temo dobrih praks pri poslovanju z zavezanci s poudarkom na sodobnih informacijskih rešitvah.

Instrument za finančno podporo za opremo za carinske kontrole (CCEI)

V okviru Sklada za integrirano upravljanje meja EU je bil leta 2021 vzpostavljen Instrument za finančno podporo za opremo za carinske kontrole – CCEI (Uredba (EU) 2021/1077). Cilj Instrumenta je prispevati k ustreznim in enakovrednim rezultatom carinskih kontrol na mejah EU ter tako pomagati carinskim organom pri enotnem delovanju za zaščito interesov Unije. Vključuje nakup, vzdrževanje in posodobitev opreme za carinske kontrole, ki omogoča predvsem neinvazivne preglede, ki je varna in okolju prijazna ter sledi najnovejšim tehnološkim trendom. Instrument je bil vzpostavljen za obdobje 2021- 2027, skupni sedemletni proračun pa znaša 1006,4 mio €.

V skladu z delovnim načrtom, ki pokriva obdobje 2021 - 2022 je Evropska komisija za izvajanje Instrumenta namenila 271,5 mio €. V sredini oktobra je bil objavljen razpis za dodelitev sredstev, rok za oddajo prijave pa v sredini januarja 2022. Z namenom kandidature za evropska sredstva je bila na Finančni upravi RS ustanovljena delovna skupina za izvedbo postopkov prijave na razpis in izvedbo javnega naročila. Na osnovi analize potreb je bil sprejet dogovor, da bo Finančna uprava RS kandidirala za sredstva za opremo na mejnih prehodih Letališče Brnik in Izpostava Ljubljana, za mobilne enote ter za carinski laboratorij.

14 INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA

E-poslovanje

Eden izmed ključnih strateških ciljev Finančne uprave RS je uvajanje e-poslovanja in zagotavljanje kvalitetnih storitev za zavezance. E-poslovanje za zavezance pomeni uporabo prijaznih, enostavnih in dostopnih storitev, ne glede na to, ali gre za storitev ob obisku katerega od finančnih uradov ali za uporabo e-storitev prek spleta. Finančna uprava RS je zavezana in usmerjena k zagotavljanju takšnih storitev.

Spletne storitve in mobilne rešitve

Spletne storitve so zavezancem dosegljive prek spletnega portala Finančne uprave RS. Najbolj uveljavljena sistema, s katerimi zavezanci poslujejo s Finančno upravo RS v elektronski obliki sta sistema eDavki (portal in mobilna aplikacija) in eCarina.

Na eDavkih se stalno zasleduje boljše uporabniške izkušnje in izvedbo postopkov v smeri poenostavitve e-poslovanja za uporabnike. V tem duhu je Finančna uprava RS eDavke nadgradila z možnostjo uporabe dvofaktorske avtentikacije, s katero je uporabnikom zagotovljen višji nivo varnosti. Dopolnjeno je bilo obveščanje uporabnikov ob dodelitvi in preklicu zunanjih pravic (pooblaščenca za vlaganje) ter izvedena dopolnitev prikaza seznama dokumentov s koristnimi podatki (naziv zavezancev) za uporabnike. Dopolnjene so tudi funkcionalnosti uporabniškega računa z dostopom do vseh profilov. S tem je bila poenotena uporabniška izkušnja med uporabniki, ki se prijavijo preko uporabniškega računa in tistimi z digitalnimi potrdili.

Za enoten dostop uporabnikov – zavezancev do elektronskih storitev Finančne uprave RS s področja davčnega in carinskega sistema je bila vzpostavljena t. i. enotna vstopna točka (EVT). Ta uporabnikom carinskega podsistema omogočala enotno prijavo in urejanje pooblastil za nekatere procese/aplikacije z uporabo mehanizmov eDavkov.

Poleg izvedenih poenostavitve e-poslovanja za uporabnike so bili v letu 2021 na eDavkih implementirani novi obrazci s področja iger na srečo (IGR-IS), dejavnosti (DD-IPDO). Dopolnjeni so bili REK obrazci (nove vrste dohodkov), obrazci s področja davka na motorna vozila (DMV-O, DMV-V, DMV-N), elektronske napovedi (DOH-DIV, DOH-OBR, DOH-DHO, DOH- ZAP1 in DOH- ZAP1A) in kontrolni podatki z novim virom (VIRIZV).

Sočasno s spremembami na eDavkih so bile implementirane tudi vse potrebne spremembe zalednih sistemov, kjer se vloge in zahteve uporabnikov ustrezno obdelujejo.

Velik del razvoja je bil usmerjen v realizacijo zahtev iz naslova interventne COVID zakonodaje (PKP). Izvedene so bile nekatere dopolnitve zahtev in dodatne funkcionalnosti:

- dopolnitev portala za unovčevanje bonov s funkcionalnostjo Bon21,
- dopolnitev iskalnika za pregledovanje oddanih rezervacij in unovčitev,
- dopolnitev vpogleda v unovčene bone s prikazom podatkov o Bon21,
- spletni servis namenjen za integrirano uporabo procesa unovčevanja bonov v že izdelane aplikacije ponudnikov,
- elektronski obrazci potrebni za uveljavljanje COVID pomoči,
- elektronski obrazci za vračilo že izplačanih COVID pomoči za zavezance. Poleg tega je bil za zavezanec omogočen tudi nov vpogled v prejete COVID pomoči (eKartica-COVID19).

V jeseni 2021 je bila objavljena nova verzija mobilne aplikacije eDavki. Nadgrajena je bila s prijavo uporabnikov z biometričnimi podatki in s pripravo podatkov za plačilo ob prejemu potisnem sporočilu (notifikacija). Poleg tega je bilo uporabnikom v mobilni aplikaciji omogočeno enakovredno zastopanje svojih pooblaščenca, kot je to v portalu eDavki.

Spletišče Finančne uprave RS

V letu 2021 se je pričela temeljita prenova spletišča Finančne uprave RS, ki zadeva ranljive skupine. Gre za prilagoditev spletišča in njegovih vsebin s ciljem, da bi bile prijazne do uporabnikov, ki se uvrščajo v ranljive skupine (slepi, slabovidni, ...). Povečan obseg dela, urejanje vsebin, novic, objava dokumentov, ipd. je bil tudi v letu 2021 povezan z epidemijo, ter posledično protikoronskimi ukrepi. Proti koncu leta je bila izvedena prenova funkcionalnosti objave pomembnih in nujnih datumov. Nadgrajena je bila tudi menijska ponudba, kjer so bili vsi pomembni datumi povezani s pripadajočimi opisi davkov in dajatev. Koncem leta se je zaključil tudi večletni medresorski projekt P11: Prenova in optimizacija spletnih mest državne uprave, v katerem je Finančna uprava RS aktivno sodelovala.

E-Trgovanje in izmenjave podatkov

V letu 2021 je bil dokončno vzpostavljen sistem za podporo pobiranju DDV pri e-trgovanju. Sistem se uporablja za pobiranje DDV pri spletni prodaji blaga in e-storitev končnim kupcem (B2C transakcije) po celotni Evropski uniji in za pobiranje DDV pri uvozu blaga v vrednosti do 150 EUR iz tretjih držav. Sistem je zasnovan. Zasnovan je tako, da se zavezanec registrira in odda obračun za vse države članice potrošnje samo na enem mestu (država članica identifikacije). Država članica identifikacije nato posreduje registracijske, obračunske, plačilne podatke in pobran davek v posamezne države članice potrošnje. Zavezancu se tako ni potrebno registrirati, oddajati obračunov in plačevati DDV v vsaki državi članici, v katero prodaja izdelke oz. e-storitve oz. v kateri se vrši uvoz blaga iz tretjih držav. Na ta način je dosežena velika administrativna razbremenitev zavezancev v Evropski uniji. Za vzpostavitev funkcionalnosti e-trgovanja je Finančna uprava RS nadgradila obstoječe sisteme. Zavezanci, ki se za e-trgovanje identificirajo v Sloveniji se registrirajo in oddajajo obračune preko sistema eDavki. Kot centralni sistem za obdelavo vseh podatkov je uporabljen sistem EDIS (SAP). V njem se procesirajo registracijski, obračunski in plačilni podatki, ko je Slovenija v vlogi države članice identifikacije, kot tudi, ko je Slovenija v vlogi države članice potrošnje. Za procesiranje e-trgovanja je dopolnjeno tudi centralno knjigovodstvo EDIS (SAP) in carinski informacijski sistem SIAIS ter poročanje v evropsko aplikacijo Nadzorstvo. Za izmenjavo FISCALIS sporočil je bil nadgrajen sistem VIES. Na ta način je Finančna uprava RS je učinkovito in brez visokih stroškov in vpeljevanja novih sistemov učinkovito podprla pobiranje DDV pri e-trgovanju in izmenjavo podatkov z drugimi državami članicami z nadgradnjo obstoječih informacijskih sistemov: eDavki za registracijo in oddaj obračunov, eDIS za centralno obdelavo podatkov in VIES za mednarodno izmenjavo podatkov.

Na področju izmenjav podatkov je pomemben tudi sistem G2G (izmenjava podatkov po uradni dolžnosti med Finančno upravo RS in organi javne uprave), Ta s svojimi storitvami zmanjšuje administrativne ovire za uporabnike storitev javne uprave. V letu 2021 so med drugim izvedene izmenjave podatkov:

- FURS - MNZ - UE - Izmenjava podatkov iz knjigovodske evidence,
- FURS - MNZ - UE - Izmenjava podatkov iz evidence o prekrških,
- FURS - MNZ - UE - Izmenjava podatkov iz evidence o davkih.
- Posredovanje podatkov KAD-u (REK in OPSV).
- Posredovanje podatkov Stanovanjskemu skladu RS.
- Posredovanje podatkov iz evidence motornih vozil na MZL.
- Posredovanje davčno potrjenih računov.

Drug pomemben sistem za izmenjavo podatkov je VIES, ki je namenjen izmenjavi DDV podatkov med državami članicami Evropske unije. Pomembnejše naloge izvedene v sistemu VIES:

- Nadgradnja in implementacija novih DAC6 izmenjave iteracije #2 in #3,
- Implementacija sprememb v AEOI aplikacijah za DAC1, DAC2/CRS,
- Nadgradnja NPD aplikacije zaradi novih eFCA obrazcev,
- Izvedba zahteve za izmenjavo s Policijo.

Enotni dokumentni sistem (EDS) in integracije

V letu 2021 je bila usmeritev v nadaljnje zagotavljanje brezpapirnega internega poslovanja. Nekateri poslovni procesi e-poslovanja so bili v fazi konsolidiranja funkcionalnosti, predvsem pri odpremi izhodne pošte zunanjemu pogodbenemu tiskarju (preverjanje pooblaščenec, dodatni izpisani podatki za potrebe organa druge stopnje, sodišč, zakasnjena odprema in možnost vrnitve poslanega dokumenta v ponovno obdelavo) ter objavi na eOglasno desko portala Ministrstva za javno upravo (MJU), kjer so bile vgrajene kontrole pred nepravilno odpremo odločb ali sklepov.

Zagotovljena je bila avtomatizirana kontrola preverjanja in izračunavanja pooblaščenec zavezancev, pri odpremi različnih vrst pošilk. Vzpostavitev centralno nadzornega sistema monitoringa podatkov zalednih sistemov do EDS (CNS Monitoring) je prav tako pripomogla k odpravi neustrezno obravnavanih procesov iz preteklih let.

Podatkovna analitika

Pomemben del razvojnih nalog v Finančni upravi RS je povezan s podatkovnim skladiščenjem, podatkovno analitiko in centraliziranim načinom poročanja. V te namene se v podatkovnem skladišču Finančne uprave RS (SAP BW) zbira in centralizira vsako leto več podatkov iz zalednih IT sistemov. Te velikanske količine podatkov so pomembne tudi za razvoj ekspertnih sistemov kot npr. upravljanje prevar (SAP Fraud management) in prediktivna analitika (Predictive). SAP Fraud Management je že pokazal zelo dobre rezultate pri zagotavljanju učinkovitejšega izbora davčnih zavezancev za inšpekcijski pregled). Pomembne naloge ki so se v letu 2021 izvajale na področju podatkovne analitike:

- SAP BW: redno nalaganje podatkov in novih podatkovnih virov v centralno podatkovno bazo BW:
 - COVID podatki
 - REK in OPSV obrazci
 - Podatki klicnih centrov
- Okolje Lumira: vzdrževanje in dopolnjevanje funkcionalnosti na ploščicah kazalcev poslovanja (časovne vrste, zgodbe, mesečni kazalci poslovanja).
- SAP Fraud Management (upravljanje rizičnih zavezancev): razvoj strategij (DDV, DDPO, prispevki, dohodnina).
- Prediktivna analitika (SAP Data Intelligence): produkcija na področju VAT-R, priprava podatkov, izdelava modelov za ugotavljanje rizičnosti obračunov DDV, priprava tehnološke rešitve za vključitev rezultatov v poslovni proces sprejemanja obračunov DDV.

Zaledni informacijski sistemi

Računovodstvo in izvršbe

V informacijskih sistemih, ki podpirajo računovodstvo in izvršbo, so bile v letu 2021 izvedene spremembe, ki vplivajo na večjo ažurnost podatkov o knjigovodskem stanju zavezanca in stanja javnofinančnih blagajn, razširjene možnosti plačevanja, pripravljena dodatna obvestila za zavezance, dopolnjene izmenjave podatkov z zunanjimi inštitucijam in izvedeni dodatni koraki pri združevanju knjigovodstev. Pomembe novosti v programskih rešitvah so:

- omogočeno izvajanje spletnih plačil preko sistema e-plaćila UJP tudi iz mobilne aplikacije na način, da se v mobilni aplikaciji omogoči: branje QR kode, ki vključuje podatke za plačilo.
- prenos trošarin in okoljskih dajatev v centralni EDIS (SAP) knjigovodski sistem.
- pripravljeno obvestilo zavezancem z zapadlimi obroki, pred razveljavitvijo obročnega načrta.
- vključevanje občin v EZR (enotni zakladniški račun).
- dopolnjeno evidentiranja plačil iz naslova osebnega dopolnilnega dela (vrednotnice).
- dopolnjena poslovna pravila za opominjanje.
- vzpostavljene dodatne kontrole pri stornaciji plačilnih nalogov za vračilo.

Davčni odmerni sistemi

V informacijskih sistemih, ki pokrivajo področja davčnih odmer, je bilo poleg implementacije zakonskih sprememb, ki je stalna naloga in že načrtovanih razvojnih nalog, v letu 2021 realiziranih več izboljšav, nadgradenj in novih rešitev, ki pomembno vplivajo na uporabnike in zavezance. Nadaljevalo se je s pripravo in uvajanjem novih skupnih gradnikov:

- uvedbo enotnega beleženja revizijskih sledi pri vseh novih funkcionalnostih,
- vključevanjem skupnih gradnikov za določanje stalnih/začasnih naslovov ter naslovov za vročanje,
- nadaljevanjem vključevanja skupnih gradnikov, ki določajo pooblaščenca za vročanje,
- nadaljevanjem vključevanja skupnih gradnikov, ki zagotavljajo eVročanje izhodnih dokumentov (upoštevanje pristopnic),
- nadaljevanjem vključevanja knjiženja terjatev preko spletnega servisa.

Glavnino leta so se vzporedno z eDavki pripravljale in dopolnjevale IT rešitve zalednih sistemov zaradi interventnih ukrepov za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitve njenih posledic za državljane in gospodarstvo:

- izplačilo mesečnega temeljnega dohodka (MTD),
- vračilo mesečnega temeljnega dohodka (MTD),
- turistični boni,
- izplačilo povračila za izgubljen dohodek (karantena),
- izplačilo nekritih fiksni stroškov (NFS),
- vračila nekritih fiksni stroškov (NFS),
- izplačilo hitrih testov za gospodarske družbe in športnike,
- bon21,
- izplačila subvencij minimalne plače,
- vračila subvencij minimalne plače,
- izplačila in vračila kriznega dodatka,
- izdaja odločb po 89. in 18. členu za ukrepe, ki jih je izplačeval ZRSZ
- izplačila regresa,

Klub temu, da je bila glavnina dela posvečena interventnim ukrepom, se je uspešno nadaljevalo in zaključilo tudi druge pomembnejše naloge:

- na področju prispevkov in davčnega odtegljaja:
 - je Finančna uprava RS začela z vsebinsko in tehnološko prenovo in poenostavitvijo REK obrazcev,
 - zaključila in v produkcijsko uporabo predala IT podporo za KIDO obrazce za oprostitev.
- na področju kapitala:
 - je Finančna uprava RS zaključila s tehnološko prenovo odmere KDNEP (dohodnina od kapitalskih dobičkov nepremičnin),
 - pričela s tehnološko in vsebinsko prenovo odmere KDVP (dohodnina od kapitalskih dobičkov vrednostnih papirjev).
- na področju dohodkov iz poslovanja (DDPO in DohDej) je pri oddaji obračunov ukinjena aplikacija Silvester in vse kontrole integrirane v eDavke.
- na področju iger na srečo:
 - Finančna uprava je nadaljevala s tehnološko prenovo poročanja koncesionarjev,
- na področju kmetijstva je bilo pripravljenih več vlog, na katerih morajo poročati zavezanci.

Carinski informacijski sistem

Brezpapirno okolje se uporablja pri vseh interakcijah med gospodarskimi subjekti in carinskimi organi, s čimer se zmanjšujejo upravni stroški in odvečna birokracija. Avtomatizirani postopki v carinskem informacijskem sistemu omogočajo tudi sodelovanje različnih elektronskih sistemov, kar vodi v boljšo zaščito finančnih in gospodarskih interesov ter boljšo zaščito pred goljufijami in varnostnimi tveganji.

Uporaba ustrezne informacijske in komunikacijske tehnologije je tako ključna za olajševanje trgovine in hkrati zagotavlja učinkovitosti carinskih kontrol. Z realizacijo večletnega programa za e-carino bo na podlagi e-poslovanja omogočena večja učinkovitost carinske unije kot celote. Aktivnosti večletnega programa za e-carino potekajo preko nacionalnih in evropskih projektov. Države članice morajo v skladu s Carinskim zakonikom Unije nadgraditi večino obstoječih elektronskih sistemov, povezati nekatere od njih na vseevropski ravni in uvesti več novih sistemov, da dosežejo popolno avtomatizacijo carinskih postopkov in formalnosti.

Znotraj carinskega informacijskega sistema je omogočeno tudi trošarinsko poslovanje. Delo na področju okoljskih dajatev zasleduje cilje za večjo učinkovitost, hitrost izvajanja postopkov, znižanje stroškov in boljši nadzor z intenzivnim uvajanjem elektronskega poslovanja:

- 15. 3.2 021 je bil modul NES (National Entry System), ki predstavlja nacionalno komponento EU ICS2 (Import Control System 2) sistema za obvladovanje tveganja v povezavi z vnosom blaga v EU. Uporaba sistema je obvezna za evropske poštne operaterje, hitre pošte in poštne operaterje iz tretjih držav v zračnem prometu, ki morajo pri dobavi blaga na ozemlje EU upoštevati varnostne zahteve EU. NES je bil dodatno prilagojen zahtevam

- e-trgovanja in omogoča hkratno izvajanje postopka pred prispetjem ter postopek carinjenja malih pošiljk (vrednosti do 150 €).
- prenova 1. 7. 2021 je bilo zaradi uvedbe eTrgovanja vzpostavljen prenos IOSS števil iz centralnega sistema v lokalno vozlišče. Vzpostavljeno je bilo tudi preverjanje veljavnosti IOSS števil v postopku carinjenja v aplikaciji NES in SIAIS2.
 - intenzivno je tekel razvoj novega uvoznega avtomatiziranega sistema SIAIS2 in podpornih sistemov, ki sledijo zahtevam Carinskega zakona Unije ter Izvedbenega sklepa Komisije³⁵. SIAIS2 je bil uveden 1. 1. 2022.
 - vzporedno je tekel tudi razvoj novega izvoznega avtomatiziranega sistema SIAES2 ter novega tranzitnega sistema SINCTS5, katera sta predvidena, da bosta vzpostavljena leta 2023. Razvoj in testiranje bo intenzivno potekalo še v letu 2022. vzpostavitev poročanja podatkov deklaracij iz SIAIS2 in NES v SURV_RECAPP za pošiljke, ki se carinijo v okviru eTrgovanja.
 - v aplikaciji e-TRDOeTROD je bil narejen prenos knjiženja trošarin in okoljskih dajatev iz CUKOD v enotni sistem eDIS.
 - v aplikaciji e-TROD so bile narejene spremembe v skladu z novelo zakona ZTro-1A, ki uvaja pripravo podpore za obvezno elektronsko oddajo obrazcev TRO-a.
 - in uvedba nadaljevanje razvojaki za uvedbo
 - izvedene migracije aplikacij vseh carinskih, trošarinskih in davčnih aplikacij, ki delujejo znotraj SICIS portala (v okolju MJU) na višjo verzijo Java.

Podpora izvajanju nalog s področja informacijske tehnologije

Projektna pisarna skrbi za izvedbo postopkov javnega naročanja s področja IT, objavlja in upravlja dokumentacijo vezano na javna naročila, sklenjene pogodbe in področja upravljanja sprememb aplikativne programske opreme na osnovi sklenjenih pogodb.

Nadzor skladnosti izvaja formalno presojo kakovosti vsebine dokumentov izvajanja pogodb, kot so: zahtevki za naročilo sprememb, naročila, testni zapisniki, potrdila o dobavi ipd.

Na področju **Informacijske varnosti** se izvajajo naloge v obsegu:

- izdelava in posodabljanje politik informacijske varnosti ter spletne strani;
- organizacija izvedbe nadzora čiste mize in praznega zaslona;
- organizacija izvedbe nadzora revizijskih sledi pri zaposlenih in zunanjih izvajalcih;
- periodični nadzor nad ukrepi varstva in zavarovanja podatkov pri pogodbenih obdelovalcih;
- svetovanje uslužbencem Finančne uprave RS s področja informacijske varnosti;
- e-izobraževanja s področja informacijske varnosti.

Pomoč uporabnikom

Finančna uprava RS zagotavlja tehnično in vsebinsko pomoč notranjim in zunanjim uporabnikom informacijskih sistemov Finančne uprave RS. Skupna lastnost informacijskih rešitev Finančne uprave RS je množičnost uporabe in zakonska obveznost uporabe za poslovne subjekte. Na spletnih straneh Finančne uprave RS so objavljena različne oblike gradiva za uporabnike: od seznamov pogostih vprašanj s kratkimi odgovori, daljšimi tekstovnimi opisi postopkov, pa vse do grafičnih ponazoritev in multimedijskih predstavitev uporabe elektronskih storitev. Gradiva so namenjena pomoči uporabnikom pri razumevanju storitev Finančne uprave RS in popularizaciji elektronskih storitev Finančne uprave RS. Za pomoč uporabnikom so zagotovljene tudi storitve pomoči uporabnikom, preko enotne vstopne točke klicnega centra (05) 2976 800 in elektronskega naslova sd.fu@gov.si. Cilj pomoči uporabnikom je v čim krajšem času in na ustrezen način zagotoviti uporabnikom nemoteno delo.

³⁵ IZVEDBENI SKLEP KOMISIJE (EU) 2019/2151 z dne 13. decembra 2019 o oblikovanju delovnega programa v zvezi z razvojem in začetkom uporabe elektronskih sistemov, predvidenih v carinskem zakoniku Unije.

Sistem pomoči je zasnovan in organiziran na treh nivojih kar zagotavlja reševanje splošnih kakor tudi zahtevnejših tehničnih in vsebinskih vprašanj. Sistem pomoči je informacijsko podprt, kar omogoča nadzor nad reševanjem prijavljenih težav in prenos reševanja zahtevkov za pomoč med posameznimi nivoji. V letu 2021 je pomoč uporabnikom obsegala odgovore na več kakor 33.500 telefonskih klicev in 53.100 elektronskih zahtevkov.

Glavnina podpore uporabnikom je bila v letu 2021 povezana z epidemijo COVID-19 (oddajanje vlog s področja COVID-19 zakonodaje, elektronskega vročanja izhodnih korespondenc (eVročanje), registracija v mobilno aplikacijo eDavki, unovčevanje TB – turističnih bonov, BON21, itd.).

Zagotavljanje strežniške in namizne informacijske opreme

Zagotavljanje strežniške in namizne informacijske opreme se odvija v sodelovanju med Finančno upravo RS in Direktoratom za informatiko pri MJU (DI MJU). Na podlagi centralizacije informatike v državni upravi je za ta del v celoti odgovoren MJU. Ker je Finančna uprava RS razvojno naravnana in želi ponuditi zavezancem vedno nove in boljše storitve, so potrebe po zmogljivi in sodobni strežniški opremi vse večje. Sodelovanje z DI MJU je bilo v letu 2021 zadovoljivo in se je odvijalo na področjih:

- **Strežniška oprema:** v letu 2021 je bila po dolgem času dobavljena nova strežniška oprema in oprema za razširitev diskovnih zmogljivosti, ki bo namenjena posodobitvi informacijskim sistemom RDZ, QlikView, IDIS, eDavki. Ti sistemi se bodo priključevali na novo opremo predvidoma v prvi polovici leta 2022.
- **Rezervna lokacija:** za zagotavljanje višje ravni varnosti so bili izdelani načrti za selitev dela SAP sistema na rezervno lokacijo v Mariboru. Vsa dela so bila 15. januarja 2022 zaključena z uspešnih zagonom SAP sistema na rezervni lokaciji,
- **Namizna računalniška oprema:** v drugi polovici leta 2021 je DI MJU pričel z zamenjavo odslužene namizne računalniške opreme. Do konca leta je bilo nadgrajenih ali zamenjanih več kakor 1.200 delovnih postaj. Pri veliki večini je šlo za zamenjavo z novim prenosnim računalnikom, kar izboljšuje mobilnost uslužbencev, delo od doma s službeno opremo in delo na več lokacijah brez potreb po nameščanju dodatnih stacionarnih računalnikov.

Monitoring informacijskih sistemov

Skrbno načrtovan monitoring je ključen za hitro zaznavo in odpravo motnje v delovanju IS FURS. Monitoring je podprt z avtomatskim poročanjem o uspešnosti / neuspešnosti posameznih opravil in alarmiranjem ob napakah ali zastojih. Uveden je tako monitoring aplikacij kot monitoring sistemskih virov.

Aplikativni monitoring je plod lastnega razvoja. Izdelanih je več kakor 50 senzorjev za spremljanje in poročanje o zastojih v obdelavah ali izmenjavah podatkov. V letu 2021 se je poleg rednih prilagoditev ter vzdrževanj aplikativni monitoring razvijal v smeri monitoringa G2G storitev (pilotni projekt). Izdelanih je bilo 7 senzorjev ki skrbijo za samodejno obveščanje o statusu izmenjav:

- splošni senzor,
- tehnični senzor,
- eSociala,
- posredovanje podatkov pošiljk vina iz FURS na IKGLR,
- izmenjava podatkov med ZZZS in Finančno upravo RS,
- posredovanje podatkov na AKTRP – REK obrazci_f3,
- posredovanje podatkov na ZPIZ (REK in KJI podatki)..

Monitoring sistemskih virov: Vzpostavljen je monitoring za nadzor nad strojno opremo in sistemskimi viri, ki temelji na odprtokodnih rešitvah Prometheus in Grafana. V monitoring sistemskih virov so trenutno vključeni vsi DP strežniki na finančnih uradih, strežniki sistema EDS, IDIS ter CDP. V letu 2022 je načrtovano, da se v podrobnejši monitoring sistemskih virov vključijo tudi eDavki.

Monitoring obdelav

Na področju izvajanja masovnih obdelav v zalednih sistemih je Finančna uprava RS v letu 2021 uspešno zaključila nadgradnjo produkcijskih klientov na SAP platformi (vmesnik, integracijski strežnik, SAP modul – prekrškovni organ, Fplus, Fraud management, strežnik za centralno administriranje uporabnikov, strežnik vsebin itd.). S tem so pridobljene nove funkcionalnosti, izboljšala se je učinkovitost strojne opreme ter zagotovilo hitrejšo izvajanje obsežnih masovnih obdelav v zalednih sistemih.

Za potrebe informiranja zavezancev je Finančna uprava RS v letu 2021 vzpostavila klicni center z vso potrebno strojno in programsko opremo, kjer so zavezanci lahko dobili vse potrebne informacije glede koriščenja bona21.

15 ZAŠČITA IN VAROVANJE ŽIVLJENJA, ZDRAVJA IN PREMOŽENJA

Ena od strateških nalog Finančne uprave RS je tudi zagotavljanje varnosti ljudi, zdravja, gospodarstva in okolja. Finančna uprava RS k varnosti prispeva z nadzorom blaga, zavezanega prepovedim in omejitvam: orožja, eksplozivov, radioaktivnih snovi, nevarnih kemikalij, blaga z dvojno rabo, jedrskih snovi idr. Prav tako preprečuje trgovino s prepovedanimi drogami in predhodnimi sestavinami, ki predstavljajo veliko tveganje za zdravje državljanov. Gospodarstvo in družbo varuje z zaščito pravic intelektualne lastnine, z odkrivanjem kaznivih ravnanj na področju trošarin, odkrivanjem nedovoljenega trgovanja in tesnim sodelovanjem z gospodarskimi subjekti. Zaščita okolja zahteva pozornost na področju mednarodne trgovine z odpadki, škodljivimi snovmi ter trgovanja z ogroženimi rastlinskimi in živalskimi vrstami.

PREPOVEDI IN OMEJITVE TER TIHOTAPSKO BLAGO

Zaščita javnega reda in varnosti

Orožje, strelivo, eksplozivi in pirotehnični izdelki

Finančna uprava RS opravlja nadzor orožja, streliva, eksplozivov in pirotehničnih izdelkov pri uvozu, izvozu, tranzitu in prenosu znotraj EU. V letu 2021 je bilo odkritih 15 primerov tihotapljenja in zadržanih skupno 15 kosov hladnega orožja (boksarji, teleskopske palice, gumijevke ipd.).

Preglednica 127 : Podatki o številu zasegov orožja v obdobju 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Skupno število zasegov	19	25	19	15

Finančna uprava RS je v letu 2021 sodelovala v mednarodni skupni operaciji JAD SEE (Joint Action Days South East Europe), katere cilj oziroma eden izmed ciljev je bi tudi odkrivanje in preprečevanje ilegalne trgovine z orožjem in eksplozivi v cestnem prometu na Balkanski poti.

Zaščita človekovega zdravja

Republika Slovenija leži na južni veji Balkanske tihotapske poti, po kateri, glede na ugotovitve domačih in tujih organizacij, ki se ukvarjajo z odkrivanjem tihotapljenja prepovedanih drog, redno poteka promet prepovedanih drog v države zahodne Evrope. Količine, odkrite v zadnjem letu nakazujejo, da so bile odkrite tihotapljene prepovedane droge namenjene predvsem za nadaljnjo prodajo.

V mesecu juniju 2021 so uslužbenci Finančne uprave RS, v Luki Koper, med prijavljenim tovorom higienskega posipa (peska) za mačja stranišča, odkrili pošiljko prepovedane droge heroin, v skupni teži 216,30 kg. V letu 2021 so uslužbenci Finančne uprave RS odkrili tudi več primerov tihotapljenja kokaina.

Preglednica 128: Zasežene prepovedane droge in prepovedane snovi v športu v obdobju 2019–2021

	2019	2020	2021
Heroin	735,5 kg	-	216,30 kg
Kokain	-	1.974,5 g	161,00 kg
Marihuana	73,07 kg	7,19 kg	-
Amfetamin	-	-	-
Khat	-	-	-
Prepovedane snovi v športu	-	244 tablet in 140 ampul	-

Finančna uprava RS je sodelovala v treh mednarodnih skupnih operacijah, katerih cilj oziroma eden izmed ciljev je bil odkrivanje in preprečevanje ilegalne trgovine s prepovedanimi drogami, predhodnimi sestavinami in prepovedanimi snovmi v športu ter odkrivanje novih metod in poti tihotapljenja: JAD SEE 2021 (v cestnem prometu), DAIDALOS VI (v poštnem prometu), JCO GOALS (v vseh oblikah prometa).

Finančna uprava RS je sodelovala v dveh mednarodnih skupnih operacijah, katerih cilj oziroma eden izmed ciljev je bil odkrivanje in preprečevanje ilegalne trgovine s prepovedanimi drogami, predhodnimi sestavinami in prepovedanimi snovmi v športu: JAD SEE (Joint Action Days South East Europe) 2020 (v cestnem prometu na Balkanski poti) in DAIDALOS III (v poštnem prometu).

Zdravila

Naročanje zdravil preko spleta pomeni potencialno nevarnost tako glede narave oziroma neustreznosti zdravil samih, kot uporaba zdravil, ki bi sicer lahko bila ustrezna, vendar je odločitev o jemanju prepuščena posameznikom, ki se za nakup zdravil odločajo zaradi pogosto zavajajočih trditev glede učinkovitosti zdravil.

Preglednica 129: Število zadržanih pošiljk zdravil

	2018	2019	2020	2021
Število pošiljk	2.304	173	267	556
Število kosov	13.020	20.611	1.013.985	49.154

V letu 2021 so carinski organi v okviru nadzora nad uvozom zdravil odkrili 556 pošiljk zdravil, v katerih je bilo 49.154 kosov zdravil (tablet, kapsul, ampul, tub). Šlo je za poštno pošiljke in pošiljke hitre pošte, ki so večinoma namenjene fizičnim osebam in so verjetno rezultat internetne trgovine. Še vedno se uvaža največ zdravil za zdravljenje erektilnih motenj.

Poleg tega so uslužbenci mobilnih oddelkov obravnavali še 17 primerov nedovoljenega vnosa in prodaje zdravil in zdravilnih učinkovin (1.893 kosov).

Živila živalskega izvora v osebnih pošiljkah

Vnos živil živalskega izvora iz tretjih držav v EU predstavlja tveganje za prenos nevarnih živalskih bolezni, zato morajo biti ti proizvodi ob vnosu v EU veterinarsko pregledani. Za majhne količine nekaterih živil živalskega izvora za osebno porabo, ki predstavljajo minimalno tveganje za prenos bolezni, pa je vnos v EU dovoljen tudi brez veterinarskega pregleda. V letu 2021 so carinski organi v okviru nadzora nad vnosom živil živalskega izvora v potniškem in poštnem prometu odkrili 12 nezakonitih pošiljk, v skupni teži 23,1 kg, od tega največ mesnih proizvodov. Vse nezakonite pošiljke so bile odkrite v osebni prtljagi potnikov.

Preglednica 130: Zasežene osebne pošiljke živil živalskega izvora

	2018	2019	2020	2021
Število nezakonitih pošiljk	58	78	8	12
Skupna količina zaseženih živil živalskega izvora (v kg)	187,5	159,1	52	23,1

Varnost proizvodov

Carinski organi pri izvajanju nadzora nad varnostjo neživilskih proizvodov preverjajo, ali ima proizvod oziroma serija proizvodov lastnosti, ki vzbujajo utemeljen sum o obstoju resne nevarnosti za zdravje in varnost potrošnikov. Poleg tega preverjajo, ali proizvode spremljajo predpisani dokumenti in pravilno označenost proizvodov, ter upravičenost do spremljajočih dokumentov in nameščenih oznak. V letu 2021 je bilo pregledanih 3.259 pošilk, od tega je bilo začasno zadržanih 185 pošilk, ki jih je preveril pristojni inšpektorat za nadzor trga (Tržni inšpektorat RS – TIRS ali Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke – JAZMP). V 95 primerih je bila s strani pristojnega inšpektorata odrejena prepoved uvoza zaradi neustreznosti oziroma nevarnosti proizvodov.

Preglednica 131: Število prepovedanih uvozov neustreznih/nevarnih proizvodov

	2018	2019	2020	2021
Število pregledanih pošilk	1.049	1.307	1.697	3.259
Število začasno zadržanih pošilk	80	76	206	185
Število prepovedanih uvozov neustreznih/nevarnih proizvodov	42	61	134	95

Zaščita okolja

Finančna uprava RS izvaja nadzor nad čezmejnimi pošilkami odpadkov ob vstopu in izstopu s carinskega območja EU ter na samem območju Republike Slovenije. Pri izvajanju nadzora preverja predpisane spremljajoče dokumente in usklajenost odpadkov s podatki, navedenimi v teh dokumentih, ter pravilno označenost prevoznih sredstev. V letu 2021 je bilo opravljenih 1.884 pregledov glede ustreznosti pošilk odpadkov, pri tem je bilo začasno zadržanih 77 pošilk, ki jih je zaradi suma o nezakonitosti pošiljke preveril še pristojni inšpektorat za okolje. Slednji je pri 57. pošilkah potrdil sum o njihovi nelegalnosti.

Preglednica 132: Število nelegalnih pošilk odpadkov

	2018	2019	2020	2021
Število pregledanih pošilk	842	1.171	1.626	1.884
Število začasno zadržanih pošilk	27	19	35	77
Število nelegalnih pošilk odpadkov	11	15	23	57

Finančna uprava RS je v letu 2021 skupaj s Policijo in Inšpektoratom RS za okolje in prostor sodelovala v 69 skupnih akcijah nadzora, poleg tega pa je sodelovala tudi v mednarodni operaciji DEMETER VII, ki jo je organizirala Svetovna carinska organizacija,

Pri izvajanju nadzora je Finančna uprava RS odkrila 286 kršitev zakonodaje s področja čezmejnega pošiljanja odpadkov, pri čemur je skupni znesek izrečenih glob znašal 176.500,00 €.

Zaščita živalskega in rastlinskega sveta

Ribištvo

Nezakonit, neprijavljen in nereguliran (IUU) ribolov pomeni veliko grožnjo trajnemu gospodarjenju z morskimi viri saj izčrpa staleže rib, uničuje morske habitate, izkrivlja konkurenco, postavlja poštene ribiče v slabši položaj in zlasti v državah v razvoju ogroža prebivalstvo ob obali.

Finančna uprava RS ob vnosu ribiških proizvodov v EU preverja, ali je predloženo ustrezno potrdilo o ulovu. V letu 2021 je bilo skupno predloženo 402 potrdil o ulovu in 109 izjav predelovalnih obratov. Od tega je bilo pri sprostitvi v prost promet predloženih 139 potrdil o ulovu in 15 izjav predelovalnih obratov. Potrdilo se je tudi 2 ponovna izvoza (re-export) nazaj v tretjo državo na predelavo. Na preverjanje je bilo posredovano 11 potrdil o ulovu. V nobenem primeru niso bile ugotovljene kršitve, ki bi dokazovale, da gre za nezakonit ribolov.

Varstvo živalskih in rastlinskih vrst

Nezakonita trgovina s prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami je v zadnjem času tako na svetovni ravni kot tudi na ravni EU postala deležna resne obravnave, saj je bila prepoznana kot oblika organiziranega kriminala, ki poleg biotske raznovrstnosti in okolja vse bolj ogroža tudi svetovno varnost, pravno državo, človekove pravice in trajnostni razvoj. V boju proti njej imajo pomembno vlogo tudi carinski organi, ki opravljajo nadzor nad vnosom in iznosom osebkov živalskih in rastlinskih vrst, zavarovanih s Konvencijo o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (konvencija CITES) oziroma Uredbo Sveta (ES) št. 338/97. V letu 2021 sta bila pri nadzoru vnosa in iznosa blaga v in iz EU v dveh primerih skupaj zasežena 2 CITES osebkov.

Finančna uprava je sodelovala tudi v mednarodni operaciji »THUNDER 2021«, v okviru katere so uslužbenci mobilne enote odkrili še primer tihotapljenja 18 osebkov ptic, zaščitene po Uredbi o zavarovanih prostoživečih živalskih vrst.

Preglednica 133: Število zaseženih osebkov zavarovanih vrst

	2017	2018	2019	2020	2021
Število zasegov	14	9	7	5	3
Število zaseženih osebkov CITES	114	52	21	37	2
Število zaseženih osebkov drugih zavarovanih vrst	-	2.148	250	-	18

Zaščita gospodarstva

Varstvo pravic intelektualne lastnine

Finančna uprava RS opravlja nadzor nad blagom, ki prihaja iz tretjih držav. V primeru suma, da se v pošiljki nahaja blago, ki utegne kršiti pravice intelektualne lastnine (kot npr. blagovno znamko, model, patent, geografsko označbo porekla, avtorsko in njej sorodno pravico, zaščiteno rastlinsko vrsto), lahko carinski organi blago začasno zadržijo.

V letu 2021 je bilo v 515 primerih odkritih in zadržanih 583.830 kosov blaga, v ocenjeni vrednosti 7.013.590 €. V navedenem obdobju je bilo zadržanih največ oblačil in obutve, modnih dodatkov, avto delov, igrač in audio/video naprav. Ponarejeni v Slovenijo prispejo v zabojnikih z ladjami ter preko pošte iz Kitajske, Hongkonga in Turčije. Blago, ki prispe v koprsko pristanišče, je v veliki večini namenjeno prejemnikom v drugih državah članicah EU (Češka, Madžarska, Slovaška), zadržane poštno pošiljke pa so praviloma namenjene prejemnikom v Sloveniji in so rezultat internetnih nakupov. Večina zadržanega blaga se uniči pod carinski nadzorom.

Preglednica 134: Podatki o zadržanem blagu

	2018	2019	2020	2021
Ponarejeni izdelki (v kosih)	701.048	324.401	433.517	583.830
Število zadržanj	435	469	520	515
Ocenjena vrednost, v mio €	51,7	6,1	5,5	7,0

V letu 2021 je Finančna uprava RS na področju ponaredkov sodelovala v mednarodni carinskih operacija LUDUS II (ponarejene igrače), Postbox III (preprečevanje trgovine s ponaredki) ter Pangea XIV (odkrivanje ponarejenih zdravil in medicinskih pripomočkov v poštnem prometu).

Preprečevanje tihotapstva z vidika izkrivljanja konkurence

Finančna uprava RS je v letu 2021 odkrila skupno 49 primerov tihotapljenja in drugih nedovoljenih ravnanj s tobakom in tobačnimi izdelki in pri tem pa zasegla skupno 1.091.899 kosov cigaret in 17.856,05 kg tobaka, primerne za kajenje in izdelavo cigaret. V enem primeru je zasegla tudi 10.972,00 kg surovega tobaka v obliki tobačnih listov.

V zaseženih količinah tobačnih izdelkov prevladujejo cenene cigarete in ponaredki slabše kvalitete z nižjo ceno t. i. »poceni bele cigarete« (*“Cheap Whites”*). Cheap Whites” cigarete so opredeljene kot cigarete, ki so zakonito proizvedene v tretjih državah, vendar so namenjene tihotapljenju v druge ciljne države, kjer je njihov zakoniti trg običajno omejen ali pa ga sploh ni. Medtem, ko je njihov izvoz lahko zakonit in so dajatve v državah proizvajalkah običajno plačane, pa je njihov uvoz v ciljne države in prodaja v njih vedno nezakonita in poteka brez plačila dajatev. Spremembe na globalnem trgu tobačnih izdelkov se s pojavom novih tobačnih in povezanih izdelkov ter rastjo drobnoprodajnih cen odražajo tudi na sestavi nezakonitega trga tobačnih izdelkov. Sodobni trendi tudi v Republiki Sloveniji kažejo na povečano prisotnost nedovoljenih belih cigaret ter znatno povečanje nedovoljene ponudbe na segmentu surovega in drobno rezanega tobaka, ki je postal nadomestek za cigarete.

V Slovenijo in države zahodne Evrope se največ cigaret in tobaka tihotapi iz balkanskih držav ter cigarete iz držav vzhodne Evrope, predvsem v vozilih v cestnem prometu, med blagom, med prtljago in skrito v različnih konstrukcijskih delih vozil ter posebej prirejenih prostorih za skrivanje blaga. V okviru nadzorov na področju nedovoljenega oglaševanja in ponujanja tobaka in tobačnih izdelkov prek spletnih aplikacij so uslužbenci Finančne uprave RS v letu 2021 zasegli 41,5 kg tobaka za kajenje.

Preglednica 135: Zasežene cigarete in tobak

	2018	2019	2020	2021
Cigarete (kosi)	1.566.110	1.318.550	396.400	1.091.899
Tobak (kg)	447	530	512,5	17.856,05
Surov tobak - tobačni listi (kg)	/	/	28.780	10.972

Finančna uprava RS je v letu 2021 sodelovala v skupni mednarodni operaciji »PATHFINDER« v organizaciji Svetovne carinske organizacije (WCO), ki je bila usmerjena v odkrivanje in preprečevanje nezakonite proizvodnje in trgovine s tobakom, tobačnimi izdelki, elektronskimi cigaretami in drugimi predhodnimi sestavinami potrebnimi v procesu nezakonite proizvodnje tobačnih izdelkov.

V letu 2021 so uslužbenci mobilnih oddelkov odkrili 13 primerov tihotapljenja alkoholnih pijač in pri tem zasegli 9.439,44 litrov piva in 198 litrov žganih alkoholnih pijač. Alkohol in alkoholne pijače se za potrebe črnega trga v Sloveniji in drugih držav EU nezakonito vnaša predvsem iz balkanskih držav in držav vzhodne Evrope.

Na področju preprečevanja zlorab energentov in odkrivanja goljufij z mazalnimi olji je Finančna uprava RS zasegla 30.910,35 litrov plinskega olja D-2 in 150,00 litrov motornega bencina.

VARNOST V PROMETU IN DRUGE AKTIVNOSTI NA PODROČJU PROMETNE VARNOSTI

Finančna uprava RS izvaja tudi nadzore nad prevozi v cestnem prometu po Zakonu o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev, ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi, Zakonu o prevozu nevarnega blaga in Zakonu o prevozi v cestnem prometu. Izvajanje nadzorov so oteževale okoliščine in ukrepi v zvezi s preprečitvijo širjenja virusa COVID-19.

Nadzor po Zakonu o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi (ZDCOPMD)

Neposredni nadzor na cesti opravljajo uslužbenci mobilnih oddelkov. V letu 2021 je bilo na cesti izvedeno 3.513 nadzorov prevoznikov, oziroma so uslužbenci mobilnih oddelkov preverili spoštovanje delovnih časov, odmorov in obveznih počitkov voznikov avtobusov oziroma tovornjakov za 108.929 delovnih dni.

Ob ugotovljenih kršitvah, ko je to predpisano v ZDCOPMD, so uslužbenci mobilnih oddelkov izvedli tudi upravne ukrepe, kot so odreditev izrednega pregleda zapisovalne naprave (tahografa), začasni odvzem vozniškega dovoljenja in registrskih oznak vozila, zaseg voznikove kartice ter izrek prepovedi vožnje do izpolnitve dnevnega oziroma tedenskega počitka. V primerih prekoračitve dovoljenih časov vožnje oziroma nezadostnih počitkov je bil voznikom avtobusa ali tovornjaka odrejen obvezen počitek ter začasno odvzeto vozniško dovoljenje.

Zaradi ugotovljenih kršitev je bil voznikom v letu 2021 odrejen obvezen počitek v 169 primerih, zaradi zlorabe je bilo zaseženih 57 voznikovih kartic, v 243 primerih pa so uslužbenci mobilnih oddelkov začasno zasegli tudi prometno dovoljenje in registrske tablice vozil do odprave nepravilnosti.

Pri opravljanju nadzorov se je ugotavljala povečana uporaba nedovoljenih sofisticiranih elektronskih naprav, ki omogočajo nepravilno delovanje zapisovalnih naprav (manipulacije s tahografom). S pomočjo teh vgrajenih manipulacijskih naprav se med tem, ko se vozilo premika (vožnja) aktivnost vozila v zapisovalno napravo beleži kot počitek namesto vožnja, kar posledično vodi k prekoračitvi dovoljenih dnevnih časov vožnje. Ob odkritju, oziroma sumu na vgrajeno napravo za manipuliranje, se odredi izredni pregled zapisovalne opreme v pooblaščenih tahografski delavnici, najdeno napravo pa se izgradi iz vozila, vozilo se do odprave nepravilnosti izloči iz prometa ter začasno se odvzamejo registrske tablice, vozniku pa se odredi obvezeni počitek ter začasno odvzame vozniško dovoljenje.

V 3.513 izvedenih nadzorih v letu 2021 je bilo odkritih 285 primerov goljufij, kjer je šlo za zatajitev, uničenje ali prikrivanje podatkov oziroma manipulacije s tahografom, kar se šteje kot najhujše kršitve. Zaradi suma, da tahograf, oziroma zapisovalna naprava v vozilu ne deluje pravilno, oziroma suma, da je tahograf zmanipuliran, je bilo v letu 2021 odrejenih 147 izrednih pregledov zapisovalnih naprav – tahografov v pooblaščenih delavnicah za tahografe. Uslužbenci mobilnih oddelkov so odkrili in zasegli 49 sofisticiranih manipulacijskih naprav, ki so bile nelegalno vgrajene v vozilih. Skupno je bilo ugotovljenih 5.441 kršitev, za katere je bilo izrečenih 3.901 glob v skupnem znesku 5.059.700 €.

Analiza izvedenih nadzorov v obravnavanem obdobju kaže, da je bilo le 22 % kontroliranih prevozov brezhibnih. Podatki in analize odkritih primerov manipulacij tahografov kažejo, da se pojavljajo vedno nove oblike ter skrita mesta, kjer so manipulacijske naprave nameščene, odkrivanje le teh pa je zelo kompleksno in zahteva specifično znanje in poglobljen pristop. Spoštovanje pravil s področja socialne zakonodaje ima neposreden vpliv na varnost cestnega prometa, usklajene pogoje konkurence ter izboljšanje pogojev dela voznikov.

Nadzor po Zakonu o prevozu nevarnega blaga (ZPNB)

Finančna uprava RS izvaja nadzore nad prevozi nevarnega blaga pri vnosu nevarnega blaga na carinsko območje EU ali iznosu z njega, pri postopkih za odobritev carinsko dovoljene rabe ali uporabe nevarnega blaga ter v okviru finančnega nadzora na cesti.

V letu 2021 je Finančna uprava RS izvedla 1.128 nadzorov nad prevozi nevarnega blaga, pri katerih je bilo ugotovljeno skupno 388 kršitev. Pri 262 vozilih je bilo ugotovljeno, da ne ustrezajo določbam sporazuma o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga (ADR). V 81 primerih je šlo za kršitve kategorije tveganja I, v 140 primerih je šlo za kršitve kategorije tveganja II in v 41 primerih za kršitve kategorije tveganja III. Pri kršitvah kategorije tveganja I so bile izvedene imobilizacije vozil (izločitev vozil iz prometa). Za ugotovljene kršitve je bilo izrečenih 392 glob, od tega pravnim osebam 127 glob, odgovornim osebam pravne osebe 125 glob ter 140 glob voznikom, v skupnem znesku 595.200 €.

Nadzor po Zakonu o prevozi v cestnem prometu (ZPCP-2)

Finančna uprava RS opravlja nadzor nad spoštovanjem določb o dostopu na trg EU s področja prevozov v cestnem prometu po določbah ZPCP-2. Finančna uprava RS na celotnem ozemlju Slovenije preverja, ali imajo domači prevozniki, prevozniki EU in tuji prevozniki pri opravljanju prevozov v cestnem prometu dovolilnice, dovoljenja, druge dokumente in listine, predpisane v ZPCP-2, predpisih EU in mednarodnih sporazumih. Finančna uprava RS opravlja

nadzorstvo nad izvajanjem določenih pravil tega zakona tudi na sedežu in v drugih poslovnih prostorih poslovnih subjektov.

V letu 2021 je bilo na področju ZPCP-2 in ZPCP-DDV (splošna in posebna ureditev) skupno izvedeno 4.911 nadzorov.

S področja ZPCP-2 je bilo izvedeno 3.774 nadzorov na cesti in 167 nadzorov v okviru naknadnih kontrol. Ugotovljeno je bilo 1.299 kršitev. Za ugotovljene kršitve je bilo izrečeno 2.199 glob v skupnem znesku 1.278.545,00 €.

Najpogostejše kršitve v letu 2021 so bili prevozi brez izvoda licence v vozilu, neposredovanje vozniške kvalifikacije (koda 95), zloraba licence prevoznika, prevoz tujega prevoznika brez dovolilnice in nepravilna uporaba dovolilnice.

S področja ZPCP-DDV (splošna in posebna ureditev) je bilo izvedenih 1.137 nadzorov. Ugotovljeno je bilo 100 kršitev. Za ugotovljene kršitve je bilo izrečeno 106 glob v skupnem znesku 92.200,00 €.

Nadzor po zakonu o cestninjenju

Uslužbenci mobilnih oddelkov so večino nadzorov vinjet po Zakonu o cestninjenju opravili vzporedno z opravljanjem drugih prioriteten nadzorov iz svoje pristojnosti. Pri tem so odkrili skupno 2.518 kršitev.

16 SPODBUJANJE PROSTOVOLJNEGA PLAČEVANJA DAJATEV

Krepitev kulture prostovoljnega izpolnjevanja zakonskih obveznosti je prednostni dolgoročni cilj Finančne uprave RS. V ta namen se kontinuirano izvaja vrsta medsebojno povezanih ukrepov na različnih področjih njenega delovanja od preventivnih do zelo ciljno usmerjenih aktivnosti.

Finančna uprava RS je v letu 2021 nadaljevala z aktivnostmi na področju vzpostavitve modela upravljanja tveganj pri izpolnjevanju davčnih obveznosti (Compliance Risk Management, v nadaljevanju: CRM). Po opredeljenih tveganjih po najpomembnejših vrstah davkov so se izvajale tudi preventivne aktivnosti (npr. medijske objave). Cilj uvedbe modela CRM je upravljanje tveganj na temeljnih področjih izpolnjevanja obveznosti zavezancev za davek, kot je obveznost registracije, pravočasna in pravilna predložitev obračunov oz. napovedi, pravočasno plačilo davčnih obveznosti ter pravočasno in pravilno poročanje.

Informiranje in ozaveščanje zavezancev

Ustno in pisno informiranje

V okviru klicnega centra je Finančna uprava RS v letu 2021 odgovorila na 586.414 vprašanj zavezancev (559.162 telefonskih in 27.252 pisnih) s področja davkov. Na pisna vprašanja zavezancev je bilo v 70,06 % odgovorjeno v sedmih dneh, v 15,23 % v osmih do petnajstih dneh, v 9,26 % v šestnajstih od tridesetih dneh in v 5,46 % v več kakor tridesetih dneh.

Spletne strani

V letu 2021 se je pričela temeljita prenova spletišča Finančne uprave RS, ki zadeva ranljive skupine. Gre za prilagoditev spletišča in njegovih vsebin s ciljem, da bi bile prijazne do uporabnikov, ki se uvrščajo v ranljive skupine (slepi, slabovidni, ...). Povečan obseg dela, urejanje vsebin, novic, objava dokumentov, ipd. je bil tudi v letu 2021 povezan z epidemijo ter posledično protikoronskimi ukrepi. Proti koncu leta je bila izvedena prenova funkcionalnosti objave pomembnih in nujnih datumov. Nadgrajena je bila tudi menijska ponudba, kjer so bili vsi pomembni datumi povezani s pripadajočimi opisi davkov in dajatev

Koncem leta se je zaključil tudi večletni projekt Prenova in optimizacija spletnih mest državne uprave, v katerem je Finančna uprava RS aktivno sodelovala.

Klicni centri

V kontaktnem centru Finančne uprave RS je bilo v letu 2021 vzpostavljeno okolje za pripravo odgovorov na pisna vprašanja s sistemom samodejnega dodeljevanja pisnih vprašanj prisotnim uslužbencem ne glede na krajevno pristojnost. S tem je bil izboljšán odzivni čas za pripravo odgovorov na pisna vprašanja, uslužbenci pa so bili enakomerno obremenjeni. Uvedena je bila priprava odgovorov v angleškem jeziku, pri pripravi odgovor sodeluje prevajalka za angleški jezik. Potekala je prenova aplikativne podpore za klicne centre, ki bo končana v letu 2022. Deloma je bil vzpostavljen drugi nivo informiranja, kjer uslužbenci pripravljajo odgovore na zahtevnejša vprašanja in opravljajo analize razsebljenih podatkov o vsebini telefonskih klicev z namenom poenotenja vsebine odgovorov na istovrstna vprašanja, povečanja kvalitete odgovorov in ažurnih objav pogostih vprašanj na spletni strani Finančne uprave RS.

Večina uslužbencev kontaktnega centra je delo v času ukrepov za preprečevanje širjenja COVID-19 opravljala od doma. V poletnem času so v klicnem centru za bone sodelovali študenti, saj se je število klicev s tega področja zaradi uvedbe Bonov 2021 povečalo. S tem je bil zagotovljen boljši odzivni čas v poletnih mesecih za področje turističnih bonov in bonov 2021. Sprejet je bil kadrovski načrt za zagotovitev optimalnega števila uslužbencev v kontaktnem centru Finančne uprave RS.

Komuniciranje z mediji

V letu 2021 je Finančna uprava nadaljevala s proaktivnim medijskim komuniciranjem. Poleg rednega informiranja in obveščanja javnosti o davčnih in carinskih temah je bila velika pozornost namenjena področju protikoronskih ukrepov, ki se nanašajo na davčno področje. Prav tako je bilo podaljšano unovčevanje turističnih bonov, uveljavljali so se Boni21, kjer je Finančna uprava izvajala komunikacijsko podporo.

Tudi pri drugih tematikah so bili davčni zavezanci prek medijev obveščeni o vseh pravicah in obveznostih ter o novostih. Poseben poudarek pri komuniciranju z javnostjo je bil namenjen načinu podajanja informacij. Kljub kompleksnosti davčne in carinske tematike se skuša tako z mediji kot zavezanci komunicirati na poljuden, razumljiv, vendar še vedno strokoven način. S tem namenom so se tudi v letu 2021 širila in posodabljala različna komunikacijska orodja in pripomočki, predvsem v smeri digitalizacije, to je uporaba video vsebin, infografik in širitev komuniciranja prek družbenih omrežij.

Pri komuniciranju z mediji so se uporabljala različna komunikacijska orodja, kot npr. sporočila za javnost, novinarske konference, izjave za medije, odgovori na novinarska vprašanja itd. Finančna uprava je leta 2021 odgovorila na 763 novinarskih vprašanj, kar je 5,1 % več kakor leto poprej, ter objavila 114 sporočil za medije, kar je 7,3 % manj kakor leta 2020. Ob tem bi izpostavili, da je bilo v letu 2020 izredno veliko informativnih objav (193 % več kakor leta 2019) zaradi novih vsebin, ki so jih prinesli protikoronski ukrepi in turistični boni.

Mobilna aplikacija eDavki

Z namenom učinkovitega ciljnega komuniciranja z zavezanci in odprave administrativnih ovir pri digitalizaciji postopkov, je Finančna uprava RS v začetku leta 2019, zavezancem v uporabo predala mobilno aplikacijo eDavki.

Zavezanci so aplikacijo odlično sprejeli, saj si jo je že v prvih mesecih na svoje telefone naložilo več kakor 50.000 uporabnikov, do konca leta 2019 pa je bilo registriranih že okoli 70.000 uporabnikov. Število registriranih uporabnikov mobilne aplikacije se je do konca leta 2020 povečalo na skoraj 150.000. Konec leta 2021 je aplikacijo uporabljalo že skoraj 245.000, kar je 63 procentno povečanje glede na leto 2020.

Sprva je bila aplikacija namenjena fizičnim osebam. Kasneje se je pokazala težnja zavezancev, da se mobilna aplikacija prilagodi tudi za delo v imenu zastopanih zavezancev. Tako je bila dne 22. 12. 2020 v uporabo zavezancem predana nadgradnja mobilne aplikacije, ki je zakonitim zastopnikom poslovnih subjektov oziroma nosilcem dejavnosti omogočala, da prek mobilne aplikacije elektronsko poslujejo v imenu svojega poslovnega subjekta (vlagajo vloge ter pregledujejo vloge in podatke).

Mobilna aplikacija ponuja več kakor 30 funkcionalnosti poslovanja s Finančno upravo RS. Poleg obrazcev, kontaktov in splošnih informacij, med drugim ponuja tudi personalizirani koledarček, preko katerega zavezanci prejemajo

obvestila o svojih konkretnih obveznostih in pravicah (npr. obvestilo o izteku roka za plačilo davka). V koledarju so zabeleženi splošni (sivi), zavezančevi (rdeči) in zastopančevi (zelena) dogodki. Ob tem je zagotovljeno tudi filtriranje prikaza dogodkov na koledarju. Če delodajalec delavcu ne obračuna in/ali plača prispevkov za socialno varnost, je delavec o tem prek aplikacije samodejno in ažurno obveščen. Obvestilo o izteku roka za plačilo obveznosti in neplačanih prispevkov za socialno varnost zavezanci prejmejo tudi, če je aplikacija eDavki zaprta. Posledično so lahko zavezanci brez skrbi glede neobračunanih in/ali neplačanih prispevkov s strani njihovega delodajalca. Posebej poenostavljeno pa je oddajanje vloge za uveljavljanje posebne olajšave za vzdrževane družinske člane pri informativnem izračunu dohodnine (Doh_VDC), ki je predizpolnjena s podatki iz prejšnjega leta. Aplikacija podpira tudi elektronsko vročanje dokumentov, tako za zavezanca kot zastopanega.

Poleg dela v imenu drugih zavezancev, aplikacija zakonitemu zastopniku in pooblaščenцу ponuja prejemanje potisnih obvestil in obvestil za zastopanega zavezanca in filtriranje prejemanja le teh. Mobilna aplikacija ponuja tudi poenostavljeno knjigovodsko kartico zavezanca, oblikovano posebej za mobilno aplikacijo. Omogočeno je tudi deljenje dokumentov in obvestil zunaj aplikacije eDavkov, implementiran je iskalnik po vsebini eDavkov, pogostih vprašanjih in tudi po Googlu, v meniju pa so na voljo vloge za pooblaščenje.

V letu 2021 je bilo vsem fizičnim osebam, ne glede na izbrano sredstvo elektronske identifikacije ob vstopu v portal eDavki oziroma pri uporabi mobilne aplikacije eDavki, omogočen dostop do vseh profilov zavezancev, za katere imajo kot zunanji pooblaščenči urejeno pooblastilo za delo znotraj eDavkov, kar je znatno olajšalo poslovanje s Finančno upravo RS. Omogočena je bila tudi ponastavitev uporabniškega računa, v primeru, da je zavezanec pozabil geslo. Prav tako je bila povečana varnost uporabe mobilne aplikacije, saj je bila omogočena dvofaktorska avtentikacija pri prijavi v mobilno aplikacijo eDavki.

Preventivno ozaveščanje in dogodki

Zaradi epidemije se tudi v letu 2021 ni dalo izpeljati dogodkov, namenjenih ozaveščanju širše javnosti o delovanju Finančne uprave, kot so bili denimo v preteklosti Dnevi odprtih vrat. So se pa septembra 2021 delovna področja in aktivnosti predstavile obiskovalcem na mednarodnem obrtnem sejmu v Celju.

Aprila se je zaradi epidemioloških razmer 7. obletnica Finančne uprave obeležila s spletnim dogodkom, 8. oktobra pa se je v okviru dogodkov ob 30. obletnici osamosvojitve Slovenije izpeljal slavnostni dogodek v počastitev 30. obletnice slovenske carine v živo.

Družbena omrežja

Skladno s svetovnimi trendi spreminjanja medijskega prostora je Finančna uprava z mesecem januarjem 2019 začela z novo strategijo komuniciranja prek družbenih omrežij. Na ta način si želi približati čim širši javnosti ter zavezancem davčne vsebine predstaviti na drugačen način, predvsem pa pridobiti čim širši krog sledilcev, ki se jim lahko posreduje relevantne informacije. Na družbenih omrežjih se redno odgovarja tudi na vprašanja zavezancev. Do konca leta 2021 je bilo na družbenem omrežju Facebook skupno 12.187 sledilcev, na Twitterju 3.349 sledilcev, na Instagramu pa 758 sledilcev.

V letu 2021 je bila na družbenemu omrežju Instagram vzpostavljena tudi rubrika »Vprašajte nas«. Sledilec se omogoča, da postavi vprašanje z davčnega ali carinskega področja, Finančna uprava pa jim na njihova vprašanja tudi javno odgovori.

Podporne komunikacijske aktivnosti

V letu 2021 so bili z namenom boljšega pretoka informacij objavljeni elektronski naslovi vodij sektorjev oziroma oddelkov po posameznih finančnih uradih, da lahko zavezanci glede odprtih vprašanj in dilem z njimi vzpostavijo direktno komunikacijo.

Ker je bilo leto 2021 zaradi trajajočih epidemioloških razmer za gospodarstvo in zavezance eno izmed najbolj napornih, so bile prvič doslej uvedene tritedenske davčne počitnice. To je bilo od vključno 26. julija do vključno 13.

avgusta 2021. To je čas, ko Finančna uprava davčnih zavezancev, njihovih računovodij ali davčnih svetovalcev ni pozivala da ji dostavijo kakšno dokumentacijo. Večina se je lahko posvetila počitku.

Ne glede na vse, pa so bili uslužbenci Finančne uprave tudi v tem času na voljo za vse tiste, ki so želeli opraviti kakšne aktivnosti. Tako so nemoteno potekale odmere davka na promet nepremičnin, odmere davka na motorna vozila, na dediščine in darila ter podobno. Davčne počitnice prav tako niso vplivale na postopke reševanja vlog za odlog oziroma obročno plačilo davka ter vlog za obročno plačilo vračila neupravičeno prejetih sredstev po interventni zakonodaji. Ta praksa, ki se je pri zavezancih izkazala za zelo dobro sprejeto, se bo nadaljevala tudi v prihodnje.

Septembra 2021 je bila uvedena novost dodatnega informiranja in pomoči za davčne zavarance, ki so ustanovili podjetje oziroma na novo registrirali dejavnost. Obiščejo jih predstavniki Finančne uprave in jih seznani s pravicami in obveznostmi ter jim ponudijo pomoč ter kontakte v primeru, da bodo potrebovali dodatna pojasnila. Na ta način bodo davčni zavaranci čim boljše informirani in pripravljeni na izzive, s katerimi se bodo srečali na davčnem in carinskem področju. V letu 2021 so uslužbenci Finančne uprave obiskali 2.228 novoustanovljenih podjetnikov po celotni Sloveniji, med katerimi jih je večina samostojnih podjetnikov. Nov pristop do davčnih zavarancev je velika večina novih podjetnikov sprejela z odobravanjem, kar Finančni upravi nedvomno daje dodaten elan, da se bodo tovrstne aktivnosti nadaljevale še z večjo vnemo. Tem zavezancem je bila postavljena tudi posebna [spletna stran](#), deli pa se jim tudi informativne letake.

Dobrodelni projekti

V letu 2019 je Finančna uprava začela z dobrodelnim projektom »FURS smo ljudje«. Projekt je namenjen zbiranju pomoči za družine v stiski, pri čemer pomagata Zveza prijateljev mladine Moste-Polje ter Zveza prijateljev mladine Slovenije. Projekt vključuje vseh 17 uradov po Sloveniji. V letu 2021 je bila v sklopu »FURS smo ljudje« izveden podprojekt Čarobna zima, v katerem so sodelovali vsi uradi. Uslužbenci Finančne uprave so zbirali darila, ki so jih nato prevzeli predstavniki Zveze prijateljev mladine Moste – Polje ter jih predali otrokom ter družinam v stiski.

Ukrepi povezani s plačevanjem obveznosti

Uvedba novih plačilnih metod, ki olajšujejo plačevanje obveznosti zavarancev

Finančna uprava RS zavezancem omogoča različne načine poenostavitve pri plačevanju obveznih dajatev na način, da zavezanec z enim plačilnim nalogom poravnava več različnih dajatev. Poleg zmanjšanja administrativnih bremen za zavarance pri plačevanju obveznih dajatev, rešitve pri poenostavitvi plačevanja obveznih dajatev zagotavljajo, da prejemniki (blagajne javnega financiranja) prejmejo sredstva še isti dan – enako kot bi v primeru posamičnega plačila, neglede na to, da zavezanec plača z enim plačilom obveznosti do različnih blagajn javnega financiranja.

Zavaranci, ki oddajo prijavo na prejem eRačuna za plačilo obveznih dajatev, obveznosti obračunane z obračunom prispevkov za socialno varnost (OPSV) oz. obračunom davčnega odtegljaja (REK obrazec) plačajo z eRačunom prejetim v spletno banko. Na dan 31. 12. 2021 je bilo pri Finančni upravi RS evidentiranih 4.894 aktivnih prijav na prejem eRačuna za plačilo obveznih dajatev, kar je za 34 % več kakor na dan 31. 12. 2020. V letu 2021 je bilo izdanih 52.171 eRačunov za plačilo obveznih dajatev v višini 41.424.339 €. V primerjavi z letom 2020³⁶ se je število izdanih eRačunov za plačilo obveznih dajatev povečalo za 70 %.

Zavezancem, ki so registrirani uporabniki eDavkov in uporabniki spletnih bank, ki so vključene v sistem spletnih plačil Uprave Republike Slovenije za javna plačila je bilo leta 2020 omogočeno, da za izbrane obveznosti v sistemu eDavki (tako spletnem portalu kot mobilni aplikaciji) izvedejo plačilo z enim plačilnim nalogom na en račun, ki jim je v spletno banko posredovan iz eDavkov preko sistema spletnih plačil UJP. V letu 2021 je bilo na ta način izvršenih 9.424 plačil

³⁶ Zaradi interventnih ukrepov za blažitev posledic epidemije bolezni COVID-19, ki so vplivale na plačilo prispevkov za socialno varnost obračunanih z obračunom prispevkov za socialno varnost (zavaranci so bili lahko oproščeni plačila ali pa jim je plačilo odloženo) je bilo v letu 2020 izdanih manj eRačunov kot jih je sicer izdanih samozaposlenim in kmetom.

v skupnem znesku 1.891.935 €. V povprečju je v letu 2021 vsak mesec plačilo iz eDavkov izvršilo 617 zavezancev, kar je 37 % več kakor v letu 2020.

Širitev storitve opominjanja pri plačevanju davkov

Kljub temu, da zakonodaja ne predpisuje obveznega opominjanja, Finančna uprava RS zavezance opozarja na plačevanje obveznosti pred in po izteku roka za plačilo davkov.

Mobilna aplikacija eDavki omogoča obveščanje registriranim uporabnikom o izteku roka za plačilo davka tik pred zapadlostjo, če so na to storitev naročeni. V preteklem letu se je ponovno razširil krog uporabnikov te storitve.

Po zapadlosti terjatev in pred začetkom davčne izvršbe dolžnika, Finančna uprava RS dolžnike pozove k prostovoljni poravnavi zapadle obveznosti z opominom. V letu 2021 so bile razširjene storitve opominjanja za področje davkov, tako da po novem zagotavljajo, da se pošiljajo tudi zavezancem, zoper katere so že začeti postopki davčne izvršbe za novo zapadle obveznosti. Prav tako so se v letu 2021 začeli izdajati opomini tudi zoper zavezance v postopkih zaradi insolventnosti, in sicer za zapadle neplačane obveznosti, nastale po začetku postopka zaradi insolventnosti. V juliju 2021 je bila vzpostavljena tudi nova storitev za izdajo obvestil o zapadlem neplačanem odlogu oziroma obroku po posameznem obročnem načrtu odplačila davkov, s katerimi se zavezance poziva k plačilu zamujenih obveznosti oziroma uskladitvi knjigovodskega stanja v primeru uporabe napačne reference za plačilo.

Javna objava neplačnikov davka

Finančna uprava RS mesečno javno objavlja seznam davčnih zavezancev z zapadlimi neplačanimi davčnimi obveznostmi, ki na 25. dan v mesecu pred mesecem objave presegajo 5.000 € in so starejše od 90 dni. Od prve objave enotnega seznama neplačnikov davkov v avgustu 2014 do objave v januarju 2022 (po stanju na dan 25. 12. 2021) se je število dolžnikov zmanjšalo za 4.129 oseb oz. za 23,6 %, skupni davčni dolg objavljenih dolžnikov pa se je zmanjšal za 229.150.554 € oz. za 23,6 % ob tem, da je v letu 2021 glede na leto 2014 zabeležena 41,2 % rast prihodkov.

Enostaven dostop zavezanca do stanja dolga in potrdila o poravnanih obveznostih

Zavezanci lahko preko spletnega portala Finančne uprave RS v okviru spletne storitve »eKartica« ali preko mobilne aplikacije eDavki, na zavihku »Knjigovodsko stanje«, redno preverjajo stanje in zapadlost terjatev in obveznosti na svoji knjigovodski kartici. V letu 2021 je bilo preko ene ali druge spletne storitve opravljenih 5.787.544 vpogledov v eKartico.

Druga pomembna storitev v zvezi z vpogledom v evidence je razkritje podatkov fizičnim osebam o tem, ali in kako delodajalec zanje plačuje obvezne prispevke za socialno varnost iz delovnega razmerja. Zavezanci so preko portala e-Davki v letu 2021 opravili 37.097 tovrstnih vpogledov, kar je za 3,4 % več kakor v letu 2020.

V letu 2021 je Finančna uprava RS zavezancem iz knjigovodske evidence izdala 115.553 različnih dokumentov v postopkih preverjanja poravnanih obveznostih, kar je sicer 1,8 % manj kakor v letu 2020. Delež izdanih dokumentov zavezancem preko portala eDavki v letu 2021 znaša 87,7 % vseh izdanih dokumentov in je za 2,7 % večji kakor v letu 2020. V primeru vložitve vloge preko eDavkov je potrdilo izdano praviloma isti delovni dan. V letu 2021 je naraslo tudi število prek eDavkov izdanih obvestil o dolgu. V letu 2020 je bilo teh izdanih obvestil 6.047, v letu 2021 6.935. Obvestilo o dolgu zavezancu prikaže dolg na dan skupaj z zamudnimi obrestmi in plačilnimi računi za plačilo dolga.

Potrdila in razkritja iz evidenc v povezavi z izplačili javnih sredstev in pridobitvijo ugodnosti

Več zakonov, ukrepov in razpisov, ki omogočajo izplačila javnih sredstev subjektom, za njihovo pridobitev postavlja pogoj o poravnanih obveznostih do Finančne uprave RS. Upravičenec do razkritja lahko iz evidenc Finančne uprave RS pridobi podatke o izpolnjenih obveznostih v času vložitve zahteve oziroma v času postopka odobritve ugodnosti ali pravice. V primeru, če obveznosti niso izpolnjene, ni mogoče pridobiti ugodnosti, kot npr. postati izvajalec javnega naročila, podaljšati pogodbe za izvajanje javnih naročil, pridobiti subvencije iz javnih sredstev, začeti opravljati

dejavnost kot samostojni podjetnik oziroma ustanoviti novo gospodarsko družbo, opravljati čezmejne storitve, pridobiti delovne vize, pridobiti državljanstva itd. Ta preverjanja posredno vplivajo na pravočasno plačevanje obveznosti iz naslova obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti. Finančna uprava RS je v letu 2021 upravičencem posredovala 378.717 razkritij o poravnanih obveznostih, od tega je bilo 350.278 razkritij oziroma 92,4 % izvedenih preko avtomatične izmenjave podatkov med organi. Avtomatična izmenjava razkritij je nujna glede na velik obseg vlog, zato so bile v letu 2021 z namenom, da se obseg avtomatičnih izmenjav še poveča, dane pobude za podpis dogovorov o izmenjavi z več organi; nekateri so že bili realizirani; npr. z MNZ za pridobivanje razkritij za potrebe vseh upravnih enot.

Število razkritij v letu 2021 se je v primerjavi z letom 2020 zmanjšalo, saj se je zmanjšalo število poizvedb ZRSZ, zaradi prenehanja določenih ukrepov na podlagi interventne zakonodaje.

Preglednica 136: Število razkritij iz knjigovodske evidence in evidence o davkih v povezavi s pridobitvami ugodnosti/pravic

	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Razkritja iz knjigovodske evidence (ne obstoj dolga) in evidence o davkih (predloženi REK obračuni za prispevke za socialno varnost) ³⁷	284.924	445.987	387.717	84,9

Izobraževanje zavezancev

Zaradi epidemije COVID-19 je bilo v letu 2021 nekaj načrtovanih dogodkov odpovedanih, večina pa se jih je izvedla v on-line obliki. Skupno se je takšnih izobraževalnih dogodkov v letu 2021 udeležilo 1.653 udeležencev. Največ udeležencev se je udeležilo izobraževanja za poslovne uporabnike na temo TB in BON21 (kar 730), ki ga je Finančna uprava RS organizirala zaradi podajanja informacij glede interventnih ukrepov v času COVID-19.

Finančna uprava RS je v letu 2021 na področju davkov organizirala več dogodkov, od katerih izpostavljamo dva najbolj obiskana in sicer predstavitev prenove obračunov davčnega odtegljaja REK obrazcev (webinar), ki se ga je udeležilo 186 udeležencev ter Nova pravila pri e-trgovanju s področja DDV, katerega je poslušalo 100 udeležencev.

V letu 2021 je Finančna uprava RS v okviru kontaktne skupine za gospodarstvo s področja carine organizirala dve predavanji za udeležence gospodarstva, obe na temo porekla blaga. Februarja se je izobraževanja udeležilo 49 udeležencev različnih podjetij, oktobra pa 38 udeležencev. Izvedeni sta bili tudi dve strokovni usposabljanji s področja carinske zakonodaje za pridobitev potrdila o poklicni kvalifikaciji.

Finančna uprava RS vsako leto izvaja strokovno usposabljanje s področja carinske zakonodaje, ki je za udeležence brezplačno, pridobijo pa potrdilo o uspešno opravljenem usposabljanju s področja carinske zakonodaje. V prvi vrsti je namenjeno tistim, ki morajo v skladu z zakonodajo dokazati izpolnjevanje merila poklicne kvalifikacije, vabljeni pa so tudi predstavniki ostalih gospodarskih subjektov, ki so vključeni v aktivnosti, ki jih ureja carinska zakonodaja (npr. tisti, ki opravljajo posle zastopanja v carinskih zadevah). V letu 2021 sta bili izvedeni dve usposabljanji, in sicer marca ter oktobra, obe na daljavo. Skupno se je v lanskem letu usposabljanja udeležilo 266 slušateljev, od katerih jih je 235 pridobilo potrdilo o uspešno opravljenem usposabljanju.

V izvajanje izobraževalnih aktivnosti za davčne zavezanke se dodatno vključujejo tudi posamezni finančni uradi na svojem območju. V letu 2021 je tako Finančni urad Maribor izvedel 4 izobraževalne dogodke, Finančni urad Nova Gorica pa 8, vsi so bili izvedeni na spletni način.

³⁷ Nekateri zakoni določajo kot kriterij samo prvi pogoj v zvezi z razkritjem iz knjigovodske evidence.

V okviru izobraževanj za uslužbenke Finančne uprave RS se je le teh udeležilo tudi 15 zunanjih udeležencev (ministrstva, drugi organi).

Aktivnosti skupine za posvetovanje z gospodarstvom

Finančna uprava RS si prizadeva zagotavljati odprt dialog z gospodarstvom ter dosegati najboljše delovanje. Zaradi navedenega je bila v letu 2018 ustanovljena kontaktna skupina za gospodarstvo za področje carin.

Kontaktna skupina za gospodarstvo predstavlja prostor za medsebojno izmenjavo mnenj med gospodarskimi subjekti in Finančno upravo RS, zlasti v zvezi s pripravo navodil in pojasnil za področje carin, pripravo novih informacijskih rešitev, zakonodajnimi novostmi s področij carin in izvajanjem carinske zakonodaje.

V začetku leta 2020 se je skupina razširila še na področju trošarin in okoljskih dajatev. V kontaktno skupino za gospodarstvo je Finančna uprava RS povabila vse zainteresirane gospodarske subjekte, ki želijo sodelovati na zgoraj navedenih področjih. Interes za sodelovanje je do 31. 12. 2020 izrazilo: 141 članov za področje carine, 44 članov za področje okoljskih dajatev in 47 članov na področju trošarin. Število članov se je povečevalo skozi celotno leto 2021 za desetino, tako je interes za sodelovanje do 31. 12. 2021 izrazilo 153 članov za področje carine, 49 članov za področje okoljskih dajatev in 52 članov na področju trošarin.

V mesecu februarju in oktobru 2021 sta bila za člane kontaktne skupine organizirana posveta o poreklu blaga. Z vidika informiranja je bilo v letu 2021 poslano 43 obvestil na carinskem področju ter 2 obvestili za področje okoljskih dajatev in 5 obvestili na področju trošarin.

Projekt davčnega opismenjevanja mladih

V začetku meseca septembra je Finančna uprava RS na vse šole poslala povabilo za novo šolsko leto 2021/2022. Prijave Finančna uprava RS sprejema skozi celotno šolsko leto. Do 31. 12. 2021 je bilo tako prejetih 70 prijav, od tega 30 osnovnih šol, 37 srednjih šol in 3 fakultete. V tem šolskem letu je Finančna uprava RS prvič ponudila tudi predavanja osnovnim in srednjim šolam z italijanskim učnim jezikom v italijanščini in prijavili sta se 2 šoli. Predavanja bo izvedla naša uslužbenka iz Finančnega urada Koper. Do konca leta 2021 je večina predavanj po šolah potekala v živo, v skladu s predvidenim terminskim načrtom.

V novembru 2021 se je Finančna uprava RS vključila tudi v aktivnosti nove delovne skupine za finančno opismenjevanje na ravni države, katere pobudnica je Banka Slovenije, sodelujejo pa še Ministrstvo za finance, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Center za poklicno izobraževanje in Zavod za šolstvo RS.

Podelitev posebnega statusa

Tudi v letu 2021 so se nadaljevale aktivnosti pri zavezancih s posebnim statusom. Namen tega programa, opredeljenega v 99. členu Zakona o finančni upravi, je vzpostavitev sodelovanja z davčnimi zavezanci, s ciljem spodbujanja prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti in zmanjšanja administrativnih bremen finančnega nadzora. Od začetka izvajanja programa leta 2016 je posebni status pridobilo enajst velikih davčnih zavezancev. Program se je tudi v letu 2021 izvajal skozi obravnavanje razkritih davčnih tveganj, hitro in odzivno sodelovanje ter sprotno spremljanje zavezancev s posebnim statusom. Aktivnosti so se izvajale na področju preveritve delovanja notranjih davčnih kontrol in davčne obravnave tistih področij, ki so bila prepoznana kot tvegana. Organizirani so bili tudi letni razgovori s predstavniki zavezancev s posebnim statusom, na katerih se je preverjalo obojestransko uresničevanje zavez iz posebnega statusa.

Ukrepi za krepitev predvidljivosti odločanja Finančne uprave RS

Izdajanje zavezujočih informacij

Z izdajanjem zavezujočih informacij Finančna uprava RS omogoča zavezancem, da si vnaprej pridobijo informacije o davčni obravnavi nameravanih aktivnosti, kar predstavlja prispevek k davčni gotovosti in predvidljivosti poslovanja. Vsebina zavezujoče informacije je med drugim podlaga, na kateri temeljijo odločitve zavezancev za davek, ali bodo dejansko izvedli nameravane poslovne aktivnosti.

V letu 2021 je bilo prejetih 8 vlog za izdajo zavezujoče informacije. Tri vloge so bile prenesene iz prejšnjega leta. V petih primerih je bila izdana zavezujoča informacija (tri zavezujoče za vloge iz leta 2020 in dve za vloge iz leta 2021). Tri vloge so ostale nerešene in so bile prenesene v reševanje v letu 2022. V ostalih 3 primerih so zavezanci odstopili od vloge in jim je bilo podano splošno pojasnilo po 13. členu Zakona o davčnem postopku.

Zavezujoče tarifne informacije

Finančna uprava RS je v letu 2021 izdala 130 odločb v zvezi z zavezujočimi tarifnimi informacijami (ZTI), ki določajo uvrstitev določenega blaga v carinsko nomenklaturo in so veljavne v vseh državah članicah EU. Največje število odločb je bilo izdanih za proizvode iz plastičnih mas iz tarifne številke 3926 ter prejo iz 54. poglavja. V EU je bilo v letu 2021 izdanih skupaj 40 867 odločb, kar več kot polovica vseh odločb pa je bila izdana v Nemčiji.

V letu 2021 je Finančna uprava RS sodelovala pri pripravi 16 uredb o uvrstitvi določenega blaga v kombinirano nomenklaturo, ki so bile objavljene v Uradnem listu EU.

Zavezujoče informacije o poreklu blaga

Finančna uprava RS je v letu 2021 izdala 3 odločbe v zvezi z zavezujočimi informacijami o poreklu blaga.

Plačilne ugodnosti

Zakonito in pravočasno izpolnjevanje in plačevanje davčnih obveznosti predstavlja osnovno obveznost in odgovornost strank v davčnih postopkih. Kljub načelni obveznosti plačati le toliko davka ter na način in v rokih, določenih z zakonom ali akti na podlagi zakona, imajo davčni zavezanci, ki so v finančni stiski, pravico do obročnega plačevanja, odloga plačila ali celo do odpisa davka.

Odpis, odlog in obročno plačilo davka po Zakonu o davčnem postopku

V letu 2021 je bilo skupaj prejetih 22.862 vlog za odpis, odlog in obročno plačilo davka, kar je za 28,62% manj kakor v letu 2020.

V primerjavi z letom 2020 se je število odobrenih zahtevkov za odpis zmanjšalo za 2,2 %, število odobrenih zahtevkov za odlog plačila za 56,7 %, število odobrenih zahtevkov za obročno plačilo pa za 21,4 %.

V letu 2021 je bilo na zahtevo zavezancev iz razloga ogroženosti preživljanja odpisanih 131.339 € davčnih obveznosti, kar je za 20,2% več kakor v letu 2020. Znesek odloženih davčnih obveznosti se je v primerjavi z letom 2020 povečal za 56,7 %, znesek odobrenih obročnih plačil pa se je zmanjšal za 50,9 %.

Preglednica 137: Odpis, odlog in obročno plačilo davka po ZDavP-2

Vrsta zahtevka	2020		2021		Indeks 2021/2020	
	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenih zahtevkov (v €)	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenih zahtevkov (v €)	Število	Znesek
Odpis	363	109.304	355	131.339	97,8	120,2
Odlog plačila	353	4.765.605	153	7.468.258	43,3	156,7
Obročno plačilo	11.748	59.126.183	9.232	29.036.367	78,6	49,1

Obročno plačilo prekrškovnih terjatev po Zakonu o prekrških

V letu 2021 je bilo skupaj prejetih 13.331 vlog za obročno plačilo prekrškovnih terjatev, kar je za 69,8 % več kakor v letu 2020.

V letu 2021 je bilo izdanih 7438 sklepov za obročno plačilo glob in drugih prekrškovnih terjatev v skupnem znesku 8.516.661 €. V primerjavi z letom 2020 se je število odobrenih vlog za obročno plačilo prekrškovnih terjatev zmanjšalo za 1,4%, znesek pa se je povečal za 8,3 %.

Preglednica 138: Obročno plačilo davka prekrškovnih terjatev po ZP-1

Vrsta zahtevka	2020		2021		Indeks 2021/2020	
	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenih zahtevkov (v €)	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenih zahtevkov (v €)	Število	Znesek
Obročno plačilo	7540	7.866.614	7438*	8.516.661	98,6	108,3

*Od tega se 843 odobrenih zahtevkov za obročno plačilo glob nanaša na prekrškovne terjatve davčnega organa, ki skupaj znašajo 2.193.858 €.

Stanje vseh nedospelih obrokov in odlogov, odobrenih po ZDavP-2 in ZP-1, ki so bili odobreni pred 31.12.2021 in zapadejo v plačilo po 1. 1. 2022, na dan 31. 12. 2021 znaša skupaj 11.932.488 €.

Preglednica 139: Znesek odprtih nedospelih obrokov in odlogov po ZDavP-2 in ZP-1, v €

PRAVNA PODLAGA	Znesek odobrenih odprtih nedospelih obrokov in odlogov na dan 31.12.2020	Znesek odobrenih odprtih nedospelih obrokov in odlogov na dan 31.12.2021
ZDavP-2	32.597.920	9.120.879
ZP-1 (lastne in tuje terjatve)	2.881.445	2.881.609
Skupaj	35.479.365	11.932.488

Druge ključne poenostavitve pri poslovanju

Spremembe v poslovnih procesih, ki poenostavljajo poslovanje, so ena izmed strateških prioritiet Finančne uprave RS. Pri tem gre tako za administrativne razbremenitve oziroma poenostavitve postopanja za zavezanca in druge subjekte, kot tudi za poenostavitve, ki so namenjene zgolj organu za učinkoviteje pobiranje obveznih dajatev in

opravljanje drugih nalog. V nadaljevanju so izpostavljene najpomembnejše poenostavitve, ki niso zajete že v predhodnih poglavjih.

Širitev eVročanja

Vročanje dokumentov s storitvijo eVročanje

Vročanje dokumentov v elektronski obliki, ki poteka prek portala eDavki imenujemo storitev eVročanje. Pri navadnem elektronskem vročanju z dokumentom eVročanje-Dok, se dokument šteje za vročenega v trenutku njegove odložitve v portal eDavki. Pri osebnem elektronskem vročanju z dokumentom eVročanje-OsDok, se dokument šteje za vročenega s podpisom eVročilnice ali po poteku zakonskega roka za podpis eVročilnice (fikcija). Finančna uprava RS si prizadeva, da se delež eVročenih dokumentov povečuje in da se pri osebnem eVročanju povečuje delež dokumentov, ki se štejejo za vročene na podlagi podpisa eVročilnice.

Povečanje deleža eVročenih dokumentov je odvisen od spodnjih dejavnikov:

- od dejstva ali ima zavezanec aktivno pristopnico za eVročanje (poslovnih subjektom jo sistemsko kreiramo, fizične osebe se morajo prijaviti v storitev z obrazcem eVročanje-POS),
- od števila aktivnih poslovnih subjektov in od števila fizičnih oseb, katerim Finančna uprava RS vroča dokumente,
- od dejstva ali je izhodni dokument (proces) tehnično prilagojen na storitev eVročanje in od tega, ali uslužbenec pri ročni odpremi dokumenta iz sistema EDS upošteva dejstvo, da ima zavezanec aktivno pristopnico za eVročanje.

Preglednica 140: Delež in število elektronsko vročenih dokumentov prek portala eDavki

	2017	2018	2019	2020	2021	Indeks 2021/2020
Število izhodnih dokumentov	3.041.286	3.069.182	3.244.465	3.301.555	3.171.803	96,1
Število dokumentov vročenih s storitvijo eVročanje (osebno in navadno)	684.069	850.792	1.203.173	1.162.501	1.318.231 ³⁸	113,4
Delež v %	22,5 %	27,7 %	37,1 %	35,2 %	41,6 %	-

Preglednica 141: Delež elektronsko vročenih dokumentov prek portala eDavki

	2017	2018	2019	2020 ^[1]	2021	Indeks 2021/2020
Vsi eVročeni dokumenti (osebno in navadno)	684.069	850.792	1.203.173	1.162.501	1.307.358	112,5
Osebnost eVročeni dokumenti:	205.270	343.657	503.798	530.946	564.106	106,2
• osebno eVročeni dokumenti na podlagi podpisa eVročilnice	124.719	212.153	328.621	392.700	426.539	108,6
• osebno eVročeni dokumenti na podlagi fikcije vročitve	80.551	131.504	175.044	138.246	137.567	99,5
Navadno eVročeni dokumenti	478.799	507.135	699.375	631.555	743.252	117,7

Nadgradnja portala e-TROD

V okviru informacijske rešitve za podporo trošarinam in okoljskim dajatvam (E-TROD), ki omogoča elektronsko predložitev obračunov in zahtevkov za vračilo, je v juniju 2021 prišlo do prenosa knjiženje terjatev in obveznosti iz

³⁸ Podatka v tabeli 97 (1.318.231) in v tabeli 98 (1.307.358) se razlikujeta, ker v tabeli 98 niso upoštevani dokumenti, ki so bili po odložitvi v portal umaknjeni (zaradi vročanja v napačni profil).

^[1] Opomba: zaradi interventne zakonodaje se opominjanje ni izvajalo od 14.3.2020 do 20.6.2020, zato je število manjše kot predhodno leto.

knjigovodske evidence CUKOD na SAP eDIS CDK, ki ga uporablja Finančna uprava RS na vseh ostalih sistemih. Zaradi spremembe Zakona o trošarinah so bili v IS ETROD spremenjeni nekateri obrazci. V letu 2021 je bilo na področju trošarin povprečno 94 % vseh obračunov za trošarine predloženih po elektronski poti, na področju okoljskih dajatev pa je bilo po elektronski poti predloženih 95 % obračunov. V letu 2021 je bilo po elektronski poti predloženih 69 % zahtevkov za vračilo trošarine (v izračun niso všteti zahtevki za vračilo trošarine za kmetijsko gozdarsko mehanizacijo, ki so se v letu 2021 v večini še vedno predlagali v papirni obliki). V letu 2021 je bilo po elektronski poti predloženih 80 % zahtevkov za vračilo okoljskih dajatev.

Širitev in nadgradnja izdajanja e-dovoljenj s področja prepovedi in omejitev

Ob vnosu in uvozu/izvozu blaga je v primeru, če je blago predmet prepovedi in omejitev, potrebno Finančni upravi RS predložiti ustrezna dovoljenja ali druge dokumente, ki so evidentirani v različnih elektronskih sistemih. To omogoča hitrejšo obravnavo blaga in s tem skrajšanje časa carinskega postopka, po drugi strani pa omogoča neposredno povezanost med nadzornimi organi in uporabniki. Tako se trenutno uporabljajo elektronski sistem za obravnavo zahtev in kršitev pri varstvu pravic intelektualne lastnine (COPIS), sistem za preverjanje registracije in kvot na področju fluoriranih toplogrednih plinov (F-gas), sistem za obravnavo dovoljenj pri ozonu škodljivih snoveh (ODS) ter sistem TRACES NT, preko katerega se trenutno obravnavajo dovoljenja pri uvozu lesa in lesnih proizvodov, in potrdila za uvoz ekoloških proizvodov, živali, proizvodov živalskega izvora, nekaterih živil in krme neživalskega izvora ter rastlin in rastlinskih proizvodov.

17 IZVAJANJE UKREPOV POVEZANIH Z EPIDEMIJO SARS –COVID IN ODPRAVLJANJEM POSLEDIC LE TE

Odlog in obročno odplačilo davka, akontacije davka in davčnega odtegljaja ter prispevkov za socialno varnost

Za omilitev posledic prvega vala epidemije bolezni COVID-19 je dne 29. 3. 2020 stopil v veljavo Zakon o interventnih ukrepih na javnofinančnem področju - ZIUJP, ki je poslovnim subjektom omogočil lažje uveljavljanje pravic do odloga oziroma obročnega plačila davkov. Pogoji za odobritev plačilne ugodnosti je bil izpolnjen, če je pri zavezancu prišlo do izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov zaradi epidemije. Odlog oziroma obročno plačilo je bilo mogoče odobriti za vse davčne obveznosti, ki se nanašajo na opravljanje dejavnosti, ne glede na to, v kakšni obliki se plačujejo. ZIUJP je namreč možnost odloga plačila in obročnega plačila predvidel tudi za davčni odtegljaj in akontacije davka. Ukrepi po ZIUJP so veljali do vključno 19. 6. 2020.

Dne 28. 11. 2020 je stopil v veljavo Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije - ZIUOPDVE, s katerim je bilo poslovnim subjektom ponovno omogočeno lažje uveljavljanje pravic do odloga in obročnega plačila davkov. Pogoji za odobritev odloga oz. obročnega plačila so bili enaki kot po ZIUJP, dodatno pa je ZIUOPDVE omogočil tudi odlog in obročno plačilo prispevkov za socialno varnost. Ukrepi po ZIUOPDVE so veljali do vključno 30. 6. 2021.

V letu 2021 je bilo po ZIUOPDVE poslovnim subjektom skupno odobrenih za 138.477.452 € odlogov in obročnih plačil. Od tega večji del oziroma 117.073.227 € predstavljajo odobrena obročna plačila, 21.404.225 € pa je odlogov. V primerjavi z letom 2020 se je znesek odobrenih odlogov po interventni zakonodaji zmanjšal za 78,8 %, medtem ko se je znesek odobrenih obročnih plačil zmanjšal za 50 %.

Preglednica 142: Odlog in obročno plačilo davka po interventni zakonodaji za leti 2020 in 2021

Vrsta davka	2020		2021		Indeks 2021/2020	
	ZIUJP in ZIUOPDVE		ZIUOPDVE		ODLOG	OBROČNO
	Znesek odloženega plačila	Znesek odobrenega obročnega plačila	Znesek odloženega plačila	Znesek odobrenega obročnega plačila		
DDV	68.911.438	111.473.793	10.146.650	68.929.263	14,7	61,8
DDPO	12.009.534	17.687.965	1.686.889	7.709.852	14,0	43,6
Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	1.333.938	2.792.964	3.543.281	16.485.841	265,6	590,3
Prispevki za zdravstveno varstvo	676.456	1.465.968	1.921.184	8.582.824	284,0	585,5
Prispevki za zaposlovanje	12.191	15.167	73.144	35.881	600,0	236,6
Prispevki za starševsko varstvo	10.207	9.149	32.349	49.022	316,9	535,8
Akontacija dohodnine	5.239.100	5.580.548	1.691.576	9.127.701	32,3	163,6
Trošarina	2.432.855	93.042.588	1.108.625	2.656.480	45,6	2,9
NUSZ	5.327.488	937.563	1.013.846	2.939.472	19,0	313,5
Ostalo	3.746.336	1.012.019	186.681	556.891	5,0	55,0
Skupaj	99.699.543	234.017.724	21.404.225	117.073.227	21,5	50,0

Po ZDavP-2 in interventni zakonodaji (ZIUOPDVE) je bilo v letu 2021 skupaj odobrenih za 174.982.077 € odlogov in obročnih plačil.

Preglednica 143: Odlog in obročno plačilo davka po ZDavP-2 in ZIUOPDVE

Vrsta zahtevka	2021	
	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenih zahtevkov (v €)
Odlog plačila	13.332	28.872.483
Obročno plačilo	21.119	146.109.594
Skupaj	34.451	174.982.077

Skupaj je bilo po interventni zakonodaji v letih 2020 in 2021 odobrenih za 472.194.719 € odlogov in obročnih plačil.

Preglednica 144: Odlog in obročno plačilo davka po ZIUJP in ZIUOPDVE

VRSTA DAVKA	ZIUJP		ZIUOPDVE		ODLOG/OBROČNO SKUPAJ
	Znesek odloženega plačila	Znesek odobrenega obročnega plačila	Znesek odloženega plačila	Znesek odobrenega obročnega plačila	
DDV	64.734.072	85.065.421	14.324.016	95.337.635	259.461.144
DDPO	11.684.342	17.076.709	2.012.081	8.321.108	39.094.240
Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	0	0	4.877.219	19.278.805	24.156.024
Prispevki za zdravstveno varstvo	0	0	2.597.640	10.048.792	12.646.432
Prispevki za zaposlovanje	0	0	85.335	51.048	136.383
Prispevki za starševsko varstvo	0	0	42.556	58.171	100.727
Akontacija dohodnine	4.694.582	4.305.068	2.236.094	10.403.181	21.638.925
Trošarina	2.407.551	56.317.720	1.133.929	39.381.348	99.240.548
NUSZ	5.244.510	665.616	1.096.824	3.211.419	10.218.369
Ostalo	3.645.439	783.951	287.578	784.959	5.501.927
Skupaj	92.410.496	164.214.485	28.693.272	186.876.466	472.194.719

Stanje odprtih nedospelih obrokov in odlogov po interventni zakonodaji, ki zapadejo v plačilo po 1. 1. 2022, na dan 31. 12. 2021 znaša skupaj 135.094.072 €.

Preglednica 145: Stanje odprtih nedospelih obrokov in odlogov po interventni zakonodaji, v €

PRAVNA PODLAGA	Stanje odobrenih odprtih nedospelih obrokov in odlogov na dan 31.12.2020 po interventni zakonodaji	Stanje odobrenih odprtih nedospelih obrokov in odlogov na dan 31.12.2021 po interventni zakonodaji
7. čl. ZIUJP in 67. čl. ZIUJPDVE (interventni ukrepi)	213.456.509	124.693.125
12. in 12. a čl. ZIUPPP (interventni ukrepi)	13.182.299	10.400.948
Skupaj	226.638.808	135.094.072

Obročno vračilo neupravičeno prejetih sredstev po interventni zakonodaji

Z uveljavitvijo Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 – ZIUOPDVE, je bila zavezancem dana možnost obročnega vračila neupravičeno prejetih sredstev, izplačanih na podlagi zakonov, ki urejajo interventne ukrepe. ZIUOPDVE v 90. členu določa posebna pravila oziroma pogoje za odobritev obročnega plačila obveznosti iz tega naslova (vračila neupravičeno prejetih sredstev). V skladu z navedeno določbo lahko Finančna uprava RS dovoli obročno plačilo dolga iz tega naslova v največ šestih mesečnih obrokih v obdobju šestih mesecev zaradi izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov zaradi epidemije.

Od uveljavitve ZIUOPDVE je bilo tako odobrenih za 20.956.771 € obročnih plačil vračila neupravičeno prejetih sredstev.

Preglednica 146: Število in znesek odobrenih zahtevkov za obročno plačilo vračila neupravičeno prejetih sredstev v letu 2021

MESEC	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenih zahtevkov, v €
JANUAR	0	0
FEBRUAR	28	47.438
MAREC	32	108.786
APRIL	182	516.862
MAJ	145	853.434
JUNIJ	235	744.798
JULIJ	681	2.110.601
AVGUST	1.370	4.744.077
SEPTEMBER	1.879	6.426.663
OKTOBER	751	2.915.021
NOVEMBER	176	1.343.709
DECEMBER	113	1.145.380
Skupaj	5.592	20.956.771

Oprostitev plačila prispevkov za socialno varnost za delavce na začasnem čakanju na delo in zaradi odsotnosti iz razloga višje sile

Zakon o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (v nadaljevanju: ZIUZEOP) v drugem odstavku 28. člena določa, da je delodajalec, za delavce, ki so upravičeni do nadomestila plače v času začasnega čakanja na delo in v času, ko zaradi višje sile ne opravljajo dela, oproščen plačila prispevkov za vsa socialna zavarovanja od nadomestila plače (največ od nadomestila plače do višine povprečne plače za leto 2019 v RS) za obdobje od 13. marca do 31. maja 2020. Prispevke za vsa socialna zavarovanja, ki so bili oproščeni plačila, v celoti plačuje Republika Slovenija.

Skupni znesek oprostitve plačila prispevkov za socialno varnost po 28. členu ZIUZEOP za delavce, ki so bili v času epidemije upravičeno odsotni od dela, znaša 124.267.260 €. Zneske oprostitve plačila prispevkov po posameznih mesecih, na katere se je ta ukrep nanašal, ter število delodajalcev in delavcev, za katere velja navedena oprostitve prispevkov, prikazuje naslednja preglednica.

Preglednica 147: Oprostitev plačila prispevkov za socialno varnost za delavce, ki so upravičeno začasno odsotni od dela po 28. členu ZIUZEOP

Oprostitev plačila vseh prispevkov za socialno varnost po 28. členu ZIUZEOP ³⁹			
Obdobje oprostitve plačila prispevkov	Število delodajalcev	Število delavcev	Znesek oproščenih prispevkov, v €
marec 2020 (13.3. do 31.3.2020)	23.880	117.214	21.296.638
april 2020	28.400	178.005	60.927.414
maj 2020	25.615	151.433	42.043.207
Skupni znesek oprostitve			124.267.260

Vračila delodajalcev za nadomestila plač in oprostitve plačila prispevke za socialno varnost

V skladu z 99. členom ZIUZEOP je Finančna uprava RS na podlagi prejetih izjav delodajalcev izdala skupno 4.581 odločb, v katerih je bilo naloženo vračilo nadomestila plač Zavodu RS za zaposlovanje v skupni višini 35.221.857 € in vračilo plačila prispevkov za socialno varnost v višini 17.366.909 €. Od tega je bilo samo v letu 2021 izdanih 4.389 odločb, v katerih je bilo naloženo vračilo nadomestila plač v znesku 33.081.661 € in vračilo plačila prispevkov za socialno varnost v znesku 16.289.992 € (podatki po stanju na dan 19. 1. 2022).

Oprostitve plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zaposlene v zasebnem sektorju, ki delajo

Po prvem odstavku 33. člena ZIUZEOP so delodajalci oproščeni plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, tako delodajalca kot zavarovanca, od plač oziroma nadomestil plač delavcem, ki v času epidemije (od 13. 3. do 31. 5. 2020) delajo. Prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v celoti plačuje Republika Slovenija.

Skupni znesek oprostitve plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje po prvem odstavku 33. člena ZIUZEOP za delavce, ki so v času epidemije delali, znaša 434.059.320 €.

Preglednica 148: Oprostitev plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delavce, ki so v času epidemije⁴⁰ delali, po 33. členu ZIUZEOP

Oprostitev plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje po 33. členu ZIUZEOP ⁴¹			
Obdobje oprostitve plačila prispevkov	Število delodajalcev	Število delavcev	Znesek oproščenih prispevkov PIZ, v €
marec 2020 (13.3. do 31.3.2020)	49.759	496.281	100.609.143
april 2020	45.775	454.388	160.369.554
maj 2020	52.866	486.265	173.080.622
Skupni znesek oprostitve			434.059.320

³⁹ Vir podatkov: obračuni davčnih odtegljajev od dohodkov iz delovnega razmerja (REK-1, vrsta dohodka 1004) po stanju na dan 19. 1. 2022

⁴⁰ V času od 13.3. do 31.5.2020

⁴¹ Vir podatkov: obračuni davčnih odtegljajev od dohodkov iz delovnega razmerja (REK-1, vrsta dohodka 1002) po stanju na dan 19. 1. 2022

Izplačilo kriznega dodatka

Krizni dodatek po 33. členu ZIUZEOP

V skladu z drugim odstavkom 33. člena ZIUZEOP so delodajalci delavcem, ki delajo in ki so bili oproščeni plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje po prvem odstavku 33. člena ZIUZEOP ter katerih zadnja izplačana plača ni presegla trikratnika minimalne plače, izplačali ob plači za posamezni mesec krizni dodatek v višini 200 €. Če delavec ni delal cel mesec ali ukrep ni trajal cel mesec, je bil upravičen do sorazmernega dela navedenega dodatka. Do sorazmernega dela kriznega dodatka je upravičen tudi delavec, ki dela krajši delovni čas. Krizni dodatek je oproščen plačila vseh davkov in prispevkov.

Invalidska podjetja in zaposlitveni centri so v skladu s 33.b členom ZIUZEOP pri Javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu RS lahko uveljavljala pravico do povračila mesečnega kriznega dodatka. Zaposleni invalid je upravičen do mesečnega kriznega dodatka v nezmanjšani višini tudi če ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom.

55.471 delodajalcev (vključno z invalidskimi podjetji in zaposlitvenimi centri) je 507.935 delavcem za obdobje epidemije od 13. 3. do 31. 5. izplačalo krizni dodatek v skupnem znesku 172.054.185 €.

Preglednica 149: Krizni dodatek ki so ga delodajalci izplačali za čas epidemije⁴² po 33. členu ZIUZEOP

Krizni dodatek po 33. členu ZIUZEOP ⁴³				
	Za obdobje	Število delodajalcev	Število delavcev	Znesek izplačila, v €
Delodajalci, brez invalidskih podjetij in zaposlitvenih centrov	marec 2020	45.453	431.298	37.165.138
	april 2020	42.761	386.726	59.990.877
	maj 2020	49.954	433.218	71.938.673
Invalidska podjetja in zaposlitveni centri	marec 2020	168	8.689	665.371
	april 2020	169	7.055	1.011.991
	maj 2020	169	7.881	1.282.135
Skupaj				172.054.185

Krizni dodatek po 85. členu ZIUPOPVE in 26. členu ZDUOP

V skladu s 85. členom Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUPOPVE) in 26. členom Zakona o dodatnih ukrepih za omilitve posledic COVID-19 (ZDUOP) zasebni delodajalec vsakemu zaposlenemu, ki dela in čigar plača za november 2020 ni presegla dvakratnika minimalne plače ob plači za mesec december 2020 oziroma plači za januar 2021 izplača krizni dodatek v višini 200 €, ki je oproščen plačila vseh davkov in prispevkov. Sredstva za izplačilo kriznega dodatka se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije. Za povračilo izplačanega kriznega dodatka delodajalec preko informacijskega sistema Finančne uprave RS predloži izjavo, s katero izjavlja, da je zaposlenemu izplačal dodatek. Upravičenci so predložili izjavo preko informacijskega sistema Finančne uprave RS, na podlagi katere jim je bil povrnjen znesek izplačanega kriznega dodatka.

⁴² V času od 13.3. do 31.5.2020

⁴³ Vir podatkov: obračuni davčnih odtegljajev od dohodkov iz delovnega razmerja (REK-1, vrsta dohodka 1190) po stanju na dan 19. 1. 2022

49.473 delodajalcev je pri plači za mesec december 2020 ali januar 2021 izplačalo 380.486 delavcem krizni dodatek v skupnem znesku 57.455.644 €.

Preglednica 150: Krizni dodatek ki so ga delodajalci izplačali za mesec december 2020 oz. januar 2021 po 85. členu ZIUPOPDVE oz. 26. členu ZDUOP

Krizni dodatek po 85. členu ZIUPOPDVE oz. 26. členu ZDUOP ⁴⁴				
	Za obdobje	Število delodajalcev	Število delavcev	Znesek izplačila, v €
Delodajalci, brez invalidskih podjetij in zaposlitvenih centrov	december 2020	47.503	332.732	50.074.369
	januar 2021	3.291	40.880	6.284.764
Invalidska podjetja in zaposlitveni centri	december 2020	174	6.825	980.423
	januar 2021	27	741	116.089
Skupaj				57.455.644

Na podlagi predloženih izjav je 47.463 delodajalcev prejelo povračilo kriznega dodatka, izplačanega delavcem ob plači za mesec december 2020 ali januar 2021 v skupnem znesku 55.919.936 €. V naslednji preglednici je prikazano število delodajalcev in zneski povračila kriznega dodatka, ki so ga prejele posamezne skupine delodajalcev.

Preglednica 151: Povračila kriznega dodatka delodajalcem po 85. členu ZIUPOPDVE oz. 26. členu ZDUOP

Povračila kriznega dodatka delodajalcem po 85. členu ZIUPOPDVE oz. 26. členu ZDUOP		
	Število delodajalcev	Znesek izplačanega povračila kriznega dodatka, v €
Pravne osebe	34.697	50.840.285
Fizične osebe z dejavnostjo	12.722	5.071.434
Fizične osebe	44	8.217
Skupaj	47.463	55.919.936

Vračila pomoči, ki so jih delodajalci prejeli v obliki povračila kriznega dodatka

V primeru, da je bila pomoč v obliki povračila kriznega dodatka izplačana v previsokem znesku, da delavec do kriznega dodatka ni upravičen ali da je delodajalec o izplačilu kriznega dodatka v obračunu davčnega odtegljaja poročal napačno, mora delodajalec krizni dodatek vrniti. Finančna uprava RS je izdala skupno 30 odločb za vračilo povračila izplačila kriznega v skupnem znesku 10.919 €.

Oprostitev plačila prispevkov za socialno varnost za samozaposlene, verske uslužbence, družbenike in kmete

V skladu z 38. členom ZIUZEOP so samozaposleni, družbeniki, verski uslužbenci in kmetje, ki zaradi epidemije (v obdobju 13. 3. do 31. 5. 2020) ne morejo opravljati dejavnosti ali jo opravljajo v bistveno zmanjšanem obsegu, oproščeni plačila prispevkov za obdobje veljavnosti ukrepov po tem zakonu za vsa obvezna socialna zavarovanja v

⁴⁴ Vir podatkov: obračuni davčnih odtegljajev od dohodkov iz delovnega razmerja (REK-1, vrsta dohodka 1190) po stanju na dan 19. 1. 2022

celoti. Zavezanec, ki izpolnjuje pogoje za oprostitve plačila prispevkov, prispevke v obračunu prispevkov samo obračuna. Oproščene prispevke za socialno varnost na podlagi podatkov Finančne uprave RS v celoti zagotavlja Republika Slovenija.

Skupni znesek oprostitve plačila prispevkov za socialno varnost po 38. členu ZIUZEOP za samozaposlene, kmete, verske uslužbence in družbenike je znašal 47.799.470 €. Podrobnejši podatki pa so razvidni iz naslednje preglednice:

Preglednica 152: Oprostitve plačila prispevkov za socialno varnost za samozaposlene, verske uslužbence, družbenike in kmete v času epidemije⁴⁵ po 38. členu ZIUZEOP

Oprostitve plačila prispevkov za socialno varnost po 38. členu ZIUZEOP ⁴⁶						
	Za marec 2020 (13.3. do 31.3.2020)		Za april 2020		Za maj 2020	
	Število upravičencev	Oprostitve plačila prispevkov, v €	Število upravičencev	Oprostitve plačila prispevkov, v €	Število upravičencev	Oprostitve plačila prispevkov, v €
Samozaposleni	43.033	9.957.942	45.643	17.990.711	43.018	16.964.002
Kmetje	3.427	426.284	3.526	738.355	3.347	708.165
Verski uslužbenci	677	157.702	677	266.759	675	265.785
Družbeniki	214	69.119	236	129.969	227	124.676

Vračila oprostitve plačila prispevkov za socialno varnost samozaposlenim in kmetom

Konec maja 2021 je Finančna uprava RS pričela z izdajanjem sistemskih odločb za vračila oprostitve plačila prispevkov za socialno varnost za samozaposlene in kmete po ZIUZEOP (oprostitve plačila prispevkov za obdobje 13. 3. do 31. 5. 2020). Na podlagi predloženih izjav o neizpolnjevanju pogojev upada prihodkov je bilo izdanih 6.318 odločb za vračilo s skupnim zneskom naloženih vračil 6.444.876 €.

Odlog plačila prispevkov za socialno varnost za samozaposlene in kmete

Po 12. členu Zakona o interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov (v nadaljevanju: ZIUPPP) je do odloga plačila prispevkov pod določenimi pogoji upravičena samozaposlena oseba, ki na dan uveljavitve tega zakona opravlja katerokoli pridobitno ali drugo dovoljeno dejavnost, ne glede na pravno organizacijsko obliko izvajanja dejavnosti, če je v obvezno zavarovanje vključena na podlagi opravljanja te dejavnosti in ne izpolnjuje pogojev za obvezno vključitev v obvezno zavarovanje tudi na kakšni drugi zavarovalni podlagi ter nima drugih zaposlenih.

Po 12.a členu ZIUPPP je do odloga plačila prispevkov upravičen kmet, ki je v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključen na podlagi 17. člena ali petega odstavka 25. člena ZPIZ-2 in ne izpolnjuje pogojev za obvezno vključitev v obvezno zavarovanje tudi na kakšni drugi zavarovalni podlagi.

Upravičencem iz 12. in 12.a člena ZIUPPP se neposredno na podlagi tega zakona odloži plačilo prispevkov, ki zapadejo v plačilo meseca aprila, maja in junija 2020. Odložene prispevke iz prejšnjega odstavka mora upravičenec

⁴⁵ V času od 13.3. do 31.5.2020.

⁴⁶ Vir podatkov: obračuni prispevkov za socialno varnost (OPSV) po stanju na dan 19. 1. 2022

plačati najkasneje do 31. marca 2022. V tem obdobju lahko odložene prispevke plača v enkratnem znesku ali obročno.

Samozaposlenim je bilo odloženo plačilo prispevkov v skupnem znesku 23.371.759 €, kmetom pa v skupnem znesku 3.717.198 €. Podatki so po posameznih mesecih so prikazni v preglednici.

Preglednica 153: Odlog plačila prispevkov za socialno varnost za samozaposlene in kmete po 12. in 12.a členu ZIUPPP

Odlog plačila prispevkov za socialno varnost po 12. in 12.a členu ZIUPPP ⁴⁷						
	Obračun PSV za marec 2020, redna valuta 20.4.2020		Obračun PSV za april 2020, redna valuta 20.5.2020		Obračun PSV za maj 2020, redna valuta 20.6.2020	
	Število upravičencev	Odlog plačila prispevkov, v €	Število upravičencev	Odlog plačila prispevkov, v €	Število upravičencev	Odlog plačila prispevkov, v €
Samozaposleni	45.117	11.143.021	14.286	5.846.355	15.576	6.382.383
Kmetje	8.906	1.441.590	5.635	1.132.113	5.654	1.143.495

Izredna pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka

Mesečni temeljni dohodek po 88. členu ZZUOOP

Upravičenci do izredne pomoči v obliki mesečnega temeljnega dohodka po 88. členu Zakona o začasnih ukrepih za omilitve in odpravo posledic COVID-19 (v nadaljevanju: ZZUOOP) so samozaposleni, družbeniki ali delničarji gospodarske družbe oziroma ustanovitelji zadruga ali zavoda, ki je poslovodna oseb, in kmetje, ki zaradi epidemije COVID-19 ne morejo opravljati dejavnosti ali jo opravljajo v bistveno zmanjšanem obsegu tudi po zaključku epidemije. Izredna pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka znaša 1.100 € na mesec za oktober, november in december 2020. Izredna pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka za samozaposlene v kulturi, ki so registrirani v razvidu samozaposlenih v kulturi in imajo pravico do plačila prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz proračuna Republike Slovenije, znaša 700 € na mesec. Izredna pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka za kmete, ki so oproščeni plačila prispevkov delodajalcev za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, znaša 940 € mesečno. Izredna pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka je oproščena plačila vseh davkov in prispevkov.

V skladu z 111. členom Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (v nadaljevanju: ZIUPOPDVE) je upravičenec do mesečnega temeljnega dohodka tudi verski uslužbenec registrirane cerkve ali druge verske skupnosti, ki je na dan 1. oktobra 2020 vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagi šestega odstavka 19. člena ZPIZ-2 in ima na podlagi 27. člena Zakona o verski svobodi (Uradni list RS, št. 14/07, 46/10 – odl. US, 40/12 – ZUJF in 100/13) pravico do namenske državne finančne pomoči iz državnega proračuna za pokritje prispevkov za socialno varnost. Izredna pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka za verske uslužbence znaša 700 € na mesec.

Ukrep mesečnega temeljnega dohodka po ZZUOOP in ZIUPOPDVE se je izvajal tudi v letu 2021 (s sklepom Vlade je bil ukrep podaljšán do 30. 6. 2021).

⁴⁷ Vir podatkov: obračuni prispevkov za socialno varnost (OPSV) po stanju na dan 19. 1. 2022

Preglednica 154: Mesečni temeljni dohodek za samozaposlene, kmete, verske uslužbence, družbenike in kulturne delavce za obdobje januar, februar, marec 2021 po 88. členu ZZUOOP in 111. členu ZIUPOPĐVE

Mesečni temeljni dohodek po 88. členu ZZUOOP in 111. členu ZIUPOPĐVE						
	Za januar 2021		Za februar 2021		Za marec 2021	
	Število upravičencev	Znesek izplačila, v €	Število upravičencev	Znesek izplačila, v €	Število upravičencev	Znesek izplačila, v €
Samozaposleni	33.388	35.728.209	32.996	35.336.574	32.431	34.729.095
Kmetje	2.467	2.289.910	2.452	2.283.230	2.390	2.226.363
Družbeniki	122	128.260	121	127.160	119	123.477
Verski uslužbenci	653	457.100	656	459.200	656	458.804
Kulturni delavci	1.363	937.081	1.355	931.530	1.335	917.943
Skupaj	37.993	39.540.560	37.580	39.137.694	36.931	38.455.682

Preglednica 155: Mesečni temeljni dohodek za samozaposlene, kmete, verske uslužbence, družbenike in kulturne delavce za obdobje april, maj, junij 2021 po 88. členu ZZUOOP in 111. členu ZIUPOPĐVE

Mesečni temeljni dohodek po 88. členu ZZUOOP in 111. členu ZIUPOPĐVE						
	Za april 2021		Za maj 2021		Za junij 2021	
	Število upravičencev	Znesek izplačila, v €	Število upravičencev	Znesek izplačila, v €	Število upravičencev	Znesek izplačila, v €
Samozaposleni	29.887	32.023.750	29.318	31.422.188	28.295	30.309.904
Kmetje	1.991	1.850.644	1.929	1.796.385	1.833	1.706.036
Družbeniki	110	116.463	109	115.363	107	112.713
Verski uslužbenci	646	452.200	642	449.400	640	448.000
Kulturni delavci	1.246	854.176	1.231	844.490	1.194	818.853
Skupaj	33.880	35.297.233	33.229	34.627.826	32.069	33.395.506

Vračila mesečnega temeljnega dohodka na podlagi izjav upravičencev

V skladu z ZIUZEOP in ZZUOOP upravičeni, ki ne izpolnjujejo pogojev glede upada prihodkov (10 % oziroma 20 % glede na leto 2019), sredstva iz naslova mesečnega temeljnega dohodka vrnejo na podlagi izjave, ki jo predložijo prek sistema eDavki. Predložitev izjave je predvidena v zakonodaji (37. člen ZIUZEOP in 91. člen ZZUOOP). Finančna uprava RS na podlagi izjave izda odločbo o obveznosti vračila MTD. Finančna uprava je vračila mesečnega temeljnega dohodka prejemalec tekom leta 2020 in v letu 2021 (možna so tudi še vračila v letu 2022). Rok za predložitev izjave je v skladu z ZIUZEOP ter ZZUOOP sicer potekel že 31. 3. 2021.

Preglednica 156: Odločbe o vračilu mesečnega temeljnega dohodka na podlagi izjav do 31. 12. 2021 (vračila izplačil po ZIUZEOP in ZZUOOP)

Odločbe o vračilu mesečnega temeljnega dohodka na podlagi izjav do 31. 12. 2021 (vračila izplačil po ZIUZEOP in ZZUOOP)						
	Marec-maj 2020 (ZIUZEOP)		Oktober 2020 - junij 2021 (ZZUOOP)		Skupaj	
	Število odločb	Znesek vračila	Število odločb	Znesek vračila	Število odločb	Znesek vračila
Samozaposleni	5.992	9.136.503	1.974	9.242.787	7.966	18.379.290
Kulturniki	125	205.800	44	136.150	169	341.950
Kmetje	384	575.137	122	520.040	506	1.095.177
Družbeniki	21	34.650	8	30.800	29	65.450
Skupaj	6.522	9.952.090	2.148	9.929.777	8.670	19.881.867

Delno povračilo izgubljenega dohodka v primeru karantene ali obveznosti varstva otrok

Upravičenec do povračila izgubljenega dohodka po 93. členu Zakona o začasni ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (v nadaljevanju: ZZUOOP) je samozaposleni, družbeniki ali delničarji gospodarske družbe oziroma ustanovitelji zadruga ali zavoda, ki je poslovodna oseba, in kmetje. Do povračila izgubljenega dohodka so upravičeni, če ne morejo opravljati dejavnosti in organizirati opravljanja dejavnosti na domu zaradi odredene karantene (z odločbo o karanteni ali s potrdilom o napotitvi v karanteno) ali obveznosti varstva otroka. Višina povračila izgubljenega dohodka znaša 250 € za vsako odredeno karanteno ali za čas, ko ni zmožen opravljanja dela zaradi višje sile zaradi obveznosti varstva otroka zaradi odredene karantene ali druge zunanje objektivne okoliščine nemožnosti obiskovanja vrtca ali šole, vendar ne več kakor 250 € za 10 dni, 500 € za 20 dni in 750 € v enem mesecu.

Ukrep po 93. členu ZZUOOP je bil s sklepom vlade podaljšan tudi v leto 2021 (do 30. 6. 2021).

Preglednica 157: Delno povračilo izgubljenega dohodka v primeru karantene ali obveznosti varstva otroka po 93. členu ZZUOOP za obdobje januar, februar, marec 2021

Delno povračilo izgubljenega dohodka v primeru karantene ali obveznosti varstva otroka po 93. členu ZZUOOP						
	Za januar 2021		Za februar 2021		Za marec 2021	
	Število upravičencev	Znesek izplačila, v €	Število upravičencev	Znesek izplačila, v €	Število upravičencev	Znesek izplačila, v €
Samozaposleni	1.282	664.750	468	142.500	208	55.000
Kmetje	413	217.030	133	41.000	26	6.750
Družbeniki	3	1.750	1	500	3	750
Skupaj	1.698	883.530	602	184.000	237	62.500

Preglednica 158: Delno povračilo izgubljenega dohodka v primeru karantene ali obveznosti varstva otroka po 93. členu ZZUOOP za obdobje april, maj, junij 2021

Delno povračilo izgubljenega dohodka v primeru karantene ali obveznosti varstva otroka po 93. členu ZZUOOP						
	Za april 2021		Za maj 2020		Za junij 2020	
	Število upravičencev	Znesek izplačila, v €	Število upravičencev	Znesek izplačila, v €	Število upravičencev	Znesek izplačila, v €
Samozaposleni	915	235.750	90	24.250	28	7.750
Kmetje	237	60.250	16	4.250	1	250
Družbeniki	1	250	0	0	0	0
Skupaj	1.153	296.250	106	28.500	29	8.000

Na podlagi novele [Zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstva – ZNUPZ](#) so upravičenci lahko uveljavljali izplačilo povračila izgubljenega dohodka v primeru karantene ali obveznosti varstva otrok tudi za obdobje julij-december 2021. V skladu s tretjim odstavkom 36.c člena ZNUPZ je FURS za navedeno obdobje v februarju 2022 izvedel izplačilo v skupni višini 824.250 €.

Skupaj je bilo na podlagi ZZUOOP in ZNUPZ za leto 2021 izplačanih za 2.287.030 € povračil izgubljenega dohodka v primeru karantene ali obveznosti varstva otroka.

Delno povračilo nekritih fiksnih stroškov

V skladu s prvim odstavkom 109. člena ZIUOPDVE je upravičenec do pomoči v obliki delnega povračila nekritih fiksnih stroškov pravna ali fizična oseba, ki je bila registrirana za opravljanje gospodarske dejavnosti najkasneje do 1. septembra 2020 in ima vsaj enega zaposlenega na dan uveljavitve tega zakona ali je samozaposlen, ki je na dan uveljavitve tega zakona vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagi 15. člena ZPIZ-2 ali je družbenik ali delničar gospodarske družbe oziroma ustanovitelj zadruga ali zavoda, ki je poslovodna oseba, in je na dan uveljavitve tega zakona v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključen na podlagi 16. člena ZPIZ-2. Nekriti fiksni stroški se za namen tega ukrepa določijo kot določen odstotek (0,6 oziroma 1,2) celoletnih prihodkov od prodaje upravičenca leto 2019 na mesec v upravičenem obdobju, če gre za upravičence, ustanovljene do vključno 1. oktobra 2019 oziroma kot določen odstotek prihodkov od prodaje upravičenca od njegove registracije do 1. septembra 2020, preračunanimi na enako obračunsko obdobje, na mesec v upravičenem obdobju. Omejitev najvišje višine izplačila pa predstavlja še omejitev na 1.000 / 2.000 € na zaposlenega (odvisno od višine upada prihodkov od prodaje) ter odstotek izgube (70 iz. 90 %) glede na velikost podjetja.

Ukrep delnega povračila nekritih fiksnih stroškov ZIUOPDVE se je izvajal tudi v letu 2021 (s sklepom Vlade je bil ukrep podaljšan v prvo in drugo četrtletje 2021). Vsa izplačila delnega povračila nekritih fiksnih stroškov so bila izvedena v letu 2021.

Preglednica 159: Delno povračilo nekritih fiksnih stroškov

Delno povračilo nekritih fiksnih stroškov po 109. členu ZIUOPDVE				
	Za oktober-december 2020	Za januar-marec 2021	Za april-junij 2021	Skupaj
Število upravičencev	13.312	9.258	4.574	15.113 ⁴⁸
Znesek izplačila, v €	134.053.035,76	119.106.687,62	64.978.809,85	318.138.533,23

Mesečna subvencija minimalne plače

Po 29. členu Zakona o dodatnih ukrepih za omilitev posledic COVID-19 (ZDUOP) je delodajalec za vsakega delavca, katerega plača za polni delovni čas, brez dodatkov, določenih z zakoni in drugimi predpisi ter s kolektivnimi pogodbami, dela plače za delovno uspešnost in plačila za poslovno uspešnost, dogovorjeno s kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi, ne presega zneska, določenega v skladu z Zakonom o minimalni plači upravičen do povračila dela minimalne plače v obliki mesečne subvencije v višini 50 €. Delodajalec je do subvencije upravičen za plačilo dela od 1. januarja do 30. junija 2021. Za pridobitev subvencije delodajalec preko informacijskega sistema Finančne uprave RS predloži izjavo, s katero izjavlja, da je zaposlenemu obračunal in izplačal plačo v skladu s predpisi in kolektivnimi pogodbami. Sredstva za izplačilo subvencije se zagotavljajo v proračunu RS.

Delodajalcem je bilo za mesece od januarja 2021 do junija 2021 izplačano skupno 24.041.952 € povračil dela minimalne plače, ki so jo prejeli v obliki mesečne subvencije 50 € na delavca oziroma sorazmerno manj, če ima delavec sklenjeno pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom ali opravi delo v krajšem delovnem času od polnega.

Preglednica 160: Povračilo dela minimalne plače v obliki mesečne subvencije po 29. členu ZDUOP

Povračilo mesečne subvencije minimalne plače po 29. členu ZDUOP		
	Število delodajalcev	Znesek izplačila, v €
Pravne osebe	8.488	22.134.680
Fizične osebe z dejavnostjo	4.025	1.897.351
Fizične osebe	32	9.921
Skupaj	12.545	24.041.952

Vračilo pomoči v obliki subvencije minimalne plače

V skladu z osmim odstavkom 29. člena ZDUOP mora delodajalec, ki je uveljavil subvencijo, v primeru, da je od uveljavitve tega zakona prišlo do izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, izplačanih v letu 2021 oziroma za leto 2021, o tem seznani Finančno upravo RS. Prejeta sredstva mora vrniti po vročitvi odločbe, skupaj z zakonsko določenimi zamudnimi obrestmi. Finančna uprava RS je tako na podlagi prejetih izjav kot tudi na podlagi popravkov REK

⁴⁸ Število predstavlja enoznačno število prejemnikov pomoči, zaradi česar ni enako seštevku vrstic za posamezne kvartale

obrazcev z znižanjem že izdala 146 odločb za vračilo pomoči v obliki subvencije minimalne plače v skupnem znesku 338.140 €.

Pomoč za financiranje regresa za letni dopust za leto 2021

V skladu s 27. členom Zakona o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije COVID-19 (ZIUPGT) je upravičenec do pomoči za financiranje regresa za letni dopust za leto 2021 pravna ali fizična oseba, ki je bila vpisana v Poslovni register Slovenije do 31. maja 2021. Tovrstna pomoč velja le za določene dejavnosti, ki so zaradi epidemije oziroma ukrepov v zvezi z njo bolj prizadete (v zakonu so navedeni SKD teh dejavnosti). Upravičenec, ki dejavnosti zaradi posledic epidemije ne more opravljati ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu za izplačilo te pomoči preko informacijskega sistema Finančne uprave RS predloži izjavo, v kateri tudi izjavlja, da je njegov upad prihodkov od prodaje več kot 20 odstotkov. Sredstva za izplačilo pomoči za financiranje regresa za letni dopust se zagotavljajo v proračunu RS.

Finančni upravi RS je izjave za pomoč pri financiranju regresa za letni dopust za leto 2021 predložilo 3.283 delodajalcev za 24.266 delavcev. Pomoč je bila izplačana 3.078 delodajalcem v skupnem znesku 20.833.776 €.

Preglednica 161: Pomoč za financiranje regresa za letni dopust za leto 2021 po 27. členu ZIUPGT

Financiranje regres za letni dopust 2021 po 27. členu ZIUPGT		
	Število delodajalcev	Znesek izplačila, v €
Pravne osebe	1.687	17.136.826
Fizične osebe z dejavnostjo	1.391	3.696.950
Skupaj	3.078	20.833.776

Po 30. členu ZIUPGT je predvideno tudi vračilo pomoči za financiranje regresa za letni dopust, in sicer v primeru ko upravičenec naknadno ugotovi, da je zahteval previsok znesek pomoči ali da ni izpolnjeval pogojev za njeno pridobitev. V tem primeru obvesti Finančno upravo RS in vrne znesek prejete pomoči po prejemu odločbe. V letu 2021 še ni prišlo do vračila pomoči za financiranje regresa za letni dopust.

Turistični boni

Izvajanje Zakona o interventnih ukrepih za omilitve in odpravo posledic epidemije COVID-19 (ZIUOOPE), ki je določil kot enega izmed ukrepov uvedbo bona za izboljšanje gospodarskega položaja na področju potrošnje turizma, se je nadaljevalo tudi v letu 2021.

Za TIRS se je redno tedensko pripravljalo podatke za potrebe nadzora unovčevanja turističnih bonov.

Za potrebe informiranja upravičencev do TB in ponudnikov se je sistematično pripravljalo odgovore na vprašanja glede TB. Na podlagi prošenj ponudnikov so se izvajale stornacije dokumentov, s katerimi so se v IT sistemu izvedle unovčitve bonov, ter spremembe plačilnih računov na katere se ponudnikom izplačajo sredstva iz unovčenih bonov.

V letu 2021 je bilo unovčenih 888.959 turističnih bonov v znesku 129.650.018 €, izplačanih pa je bilo 24 transh turističnih bonov v znesku 121.387.983 €:

Preglednica 162: Turistični boni – izplačila v letu 2021

Turistični boni - izplačila		
Tranša	Datum izplačila	Znesek izplačila, v €
1. tranša	15.01.2021	132.544,44 €
2. tranša	31.01.2021	29.949,78 €
3. tranša	15.02.2021	94.540,79 €
4. tranša	28.02.2021	69.478,82 €
5. tranša	15.03.2021	60.915,30 €
6. tranša	31.03.2021	64.764,72 €
7. tranša	15.04.2021	61.445,18 €
9. tranša	15.05.2021	258.641,41 €
10. tranša	31.05.2021	1.052.911,82 €
11. tranša	15.06.2021	2.304.983,23 €
12. tranša	30.06.2021	3.754.861,62 €
13. tranša	15.07.2021	7.709.277,02 €
14. tranša	31.07.2021	7.778.607,18 €
15. tranša	13.08.2021	12.281.269,72 €
16. tranša	31.08.2021	13.881.188,39 €
17. tranša	15.09.2021	13.522.694,03 €
18. tranša	30.09.2021	9.833.876,06 €
19. tranša	15.10.2021	9.222.493,92 €
20. tranša	29.10.2021	7.109.961,36 €
21. tranša	15.11.2021	10.985.857,41 €
22. tranša	30.11.2021	8.611.574,56 €
23. tranša	15.12.2021	7.219.831,20 €
24. tranša	30.12.2021	5.275.902,44 €

BON21 (bon za izboljšanje gospodarskega položaja na področju potrošnje v gostinstvu, turizmu, športu in kulturi)

V letu 2021 se je na podlagi Zakona o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije COVID-19 (ZIUPGT) uvedel BON21 z namenom odprave posledic epidemije na področju gostinstva, turizma, športa in kulturi. Tako kot TB je BON21 evidentiran kot dobroimetje upravičenca v informacijskem sistemu Finančne uprave RS.

Informacijski sistem, ki je bil zgrajen za podporo TB, je bil dopolnjen in nadgrajen za podporo procesiranja BON21, kar je terjalo izvedbo veliko aktivnosti na strani Finančne uprave RS. Pripravljene so bile zahteve za vzpostavitev sistema BON21 (za informacijska okolja davčni register, eDavke, IDIS, G2G). Podatke o upravičencih do bona (fizične osebe, ki so imele na dan 30. 6. 2021 stalno prebivališče v Republiki Sloveniji) je Finančna uprava RS pridobila iz Centralnega registra prebivalstva, ki ga vodi Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ). Podatki so bili dopolnjeni za potrebe procesiranja BON21 in vgrajeni na eDavke za kontrolo pri unovčevanju BON21. V novi aplikaciji davčnega registra se je vgradila tudi funkcionalnost za določanje računa za izplačilo BON21.

Za TIRS se je redno pripravljalo podatke za potrebe nadzora unovčevanja BON21.

Za potrebe informiranja upravičencev do BON21 in ponudnikov se je uporabil namenski predal, ki je bil kreiran za TB. Sistematično se je pripravljalo odgovore na vprašanja glede BON21 za potrebe informiranja. Na podlagi prošenj ponudnikov so se izvajale stornacije dokumentov, s katerimi so se v IT sistemu izvedle unovčitve bonov, ter spremembe plačilnih računov na katere se ponudnikom izplačajo sredstva iz unovčenih bonov

V letu 2021 je bilo unovčenih 1.620.390 BON21 v znesku 112.758.266 € izplačanih pa je bilo 10 tranš BON21 v znesku 106.539.274 €:

Preglednica 163: BON21 – izplačila v letu 2021

BON21 - izplačila		
Tranša	Datum izplačila	Znesek izplačila, v €
1. tranša	13.08.2021	9.322.820,84 €
2. tranša	31.08.2021	14.014.473,09 €
3. tranša	15.09.2021	16.766.517,82 €
4. tranša	30.09.2021	11.545.409,39 €
5. tranša	15.10.2021	10.121.628,22 €
6. tranša	29.10.2021	8.741.483,45 €
7. tranša	15.11.2021	12.442.293,76 €
8. tranša	30.11.2021	9.932.208,74 €
9. tranša	15.12.2021	8.058.861,06 €
10. tranša	30.12.2021	5.593.577,30 €

Preverjanje pogojev do upravičenosti pomoči - pogoj glede poravnanih dajatev in predloženih obračunov

V zvezi z ohranjanjem pobranih prihodkov Finančne uprave RS, ki so glavni vir financiranja javnofinančnih blagajn v Republiki Sloveniji, je izjemnega pomena, da so bili interventni ukrepi pri dodeljevanju pomoči povezani s pogoji o izpolnjenih obveznostih do Finančne uprave RS.

Preglednica 164: Pravne podlage po interventnih ukrepih, za katere se je preverjalo pogoje za upravičenost do pomoči

Ukrep	Zakonska podlaga	Vsebina preverjanja	Organ izmenjave/ preverjanja
Odločanje o vlogah za povračilo oziroma delno povračilo nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo	prva alineja drugega odstavka 74. člena ZZUOOP	- plačane zapadle obveznosti - predloženi obračuni davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let do dne oddaje vloge.	ZRSZ (G2G) - uporaba obstoječe izmenjave iz leta 2014 za poravnane obveznosti - uporabljena vzpostavljena izmenjava iz leta 2020 za preverjanje predloženih obračunov
Nadomestilo plač delavcem zaradi odrejene karantene ali nezmožnosti opravljanja dela zaradi višje sile	drugi odstavek 66. člena ZZUOOP	izplačane plače in plačani prispevki	ZRSZ (G2G) - uporaba obstoječe izmenjave iz leta 2014 za poravnane obveznosti - uporabljena vzpostavljena izmenjava iz leta 2020 za preverjanje predloženih obračunov
Odločanje o vlogah za povračilo nadomestila plače za skrajšani polni delovni čas	druga alineja drugega odstavka 19. člena ZIUPTG	plačane zapadle obveznosti	ZRSZ (G2G) - uporaba obstoječe izmenjave iz leta 2014 za poravnane obveznosti - uporabljena vzpostavljena izmenjava iz leta 2020 za preverjanje predloženih obračunov
Finančna pomoč zaradi epidemije kmetom	druga alineja četrtega odstavka 114. člena ZZUOOP	plačane zapadle obveznosti	AKTRP uporaba G2G izmenjave od oktobra 2020 dalje
Delno povračilo stroškov organizacije srečanj in dogodkov	osma alineja prvega odstavka 34. člena ZIUPTG	plačane zapadle obveznosti	MGRT uporabljena izmenjava G2G preko eDavkov iz leta 2019
Pomoč filmski in avdiovizualni industriji (delna povračila)	sedma alineja prvega odstavka 39. člena ZIUPTG	plačane zapadle obveznosti	MK ročna izmenjava na zaprosilo MK
Izplačilo mesečnega temeljnega dohodka januar, februar, marec, april, maj in junij 2021	peti odstavek 88. člena ZZUOOP	poravnane zapadle obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti	FURS dopolnitev programske podpore uporabljene za izvajanje petega odstavka 34. člena ZIUZEOP
Izplačilo mesečnega temeljnega dohodka za verske uslužbenke oktober, november in december 2020 ter januar, februar in marec 2021	- četrty odstavek 111. člena ZIUPOPDE - Sklep vlade o podaljšanju veljavnosti ukrepov Ur.l. RS 5/2021 in 49/21	poravnane zapadle obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti	FURS dopolnitev programske podpore uporabljene za izvajanje petega odstavka 34. člena ZIUZEOP
Pomoč za izvedbo antigenskih hitrih testov na virus SARS-COV-2	čerti odstavek 106. člena ZIUPOPDE	poravnane zapadle obveznosti, dolg večji od 5.000 €	FURS dopolnitev programske podpore uporabljene za izvajanje petega odstavka 34. člena ZIUZEOP

V zvezi z ukrepi za blažitev posledic epidemije COVID-19 je bilo z interventno zakonodajo določeno, da so zavezanci upravičeni do ukrepov, če imajo poravnane obveznosti do Finančne uprave RS. Tako je Finančna uprava RS za zavezance, ki so pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljevanju: ZRSZ) oziroma pri Agenciji za kmetijske trge in razvoj podeželja Republike Slovenije (v nadaljevanju: AKTRP) vložili zahtevo za izplačilo sredstev v skladu z interventno zakonodajo, posredovala razkritja o poravnanih obveznostih. ZRSZ je bilo avtomatično na

podlagi protokola v letu 2021 iz knjigovodske evidence posredovanih 92.109 razkritij, kar je precej manjše število razkritij v primerjavi z letom 2020, ko je bilo ZRSZ posredovanih 197.004 razkritij. Število razkritij za ZRSZ se je zmanjšalo zaradi prenehanja veljavnosti določenih ukrepov na podlagi interventne zakonodaje AKTRP je bilo za namen izplačila finančnega nadomestila zaradi izpada dohodka v letu 2021 posredovanih 62.603 avtomatičnih razkritij, v letu 2020 31.515 pisnih in avtomatičnih razkritij. Število razkritij v letu 2021 za AKTRP v primerjavi z letom 2020 se je skoraj podvojilo.

Finančna uprava RS pa je pred mesečnimi izplačili MTD zaradi pomembnosti nakazil za zavezance dodatno logično preverila 8.859 davčnih zavezancev, pri katerih je sistemsko preverjanje vračalo podatek, da nimajo poravnanih obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti.

Izvajanje aktivnosti s strani uslužbencev mobilnih oddelkov ter inšpekcije

V času trajanja epidemije in veljavnosti vladnih odlokov so bili kot prioritetni in nujni določeni nadzori nad izvajanjem ukrepov (vladnih odlokov) za zmanjšanje tveganja okužbe in širjenja okužbe z virusom COVID-19, ki so se izvajali sočasno z izvajanjem nadzorov v skladu s pristojnostmi Finančne uprave RS, še posebej pa na področju izdaje in davčnega potrjevanja računov ter dela in zaposlovanja na črno. Gre za strateške usmeritve in prioritete inšpekcije, ki jih je koordiniralo Ministrstvo za javno upravo (Inšpekcijski svet) in so pomembno spremenile sicer načrtovane usmeritve in prioritete inšpekcije Finančne uprave RS za leto 2021.

Finančna uprava RS je v letu 2021 skupaj izvedla 15.068 inšpekcijskih nadzorov, od tega so bili v 11.757 inšpekcijskih nadzorih preverjeni tudi ukrepi v zvezi s COVID-19.

Zaradi zagotavljanja čim večjega števila nadzorov povezanih z obvladovanjem epidemije COVID-19 ter prisotnostjo na terenu zaradi zaščite zdravja ljudi so bili v nadzor (vključno s prisotnostjo v večernem času in med konci tedna) vključeni vsi inšpektorji Finančne uprave RS. Pri aktivnostih zaznave tveganj na terenu in kot sodelujoči v nadzorih so bili vključeni tudi uslužbenci mobilnih oddelkov.

Inšpekcijski nadzor nad izvajanje ukrepov po interventni (PKP) zakonodaji

Na podlagi pristojnosti za nadzor v zvezi z uveljavljanjem prejetih pomoči in oprostitev, ki so jih bili gospodarski subjekti deležni v okviru ukrepov za zajezitev ali odpravo posledic epidemije COVID-19, je Finančna uprava RS v letu 2021 izvajala tudi inšpekcijske nadzore nad uveljavljanjem in vračili prejetih pomoči in oprostitev na podlagi interventne zakonodaje. Nadzori so se izvajali v okviru davčnih nadzorov davka od dohodkov iz dejavnosti, davka od dohodka pravnih oseb ter nadzora davkov in prispevkov od dohodkov posameznikov. V letu 2021 je bilo opravljenih 35 inšpekcijskih nadzorov nad uveljavljanjem prejetih pomoči in oprostitev po ukrepih v PKP zakonodaji - PKP nadzori, v katerih so bile dodatno naložene obveznosti v višini 1.377.031 €.

Ukrepi na carinskem področju

V letu 2021 so se nadaljevale aktivnosti povezane z izvajanjem *Sklepa EK 2020/491 o oprostitvi uvoznih dajatev in oprostitvi plačila DDV za uvoz za blago, potrebno za spopadanje s posledicami izbruha COVID-19 v letu 2020*, ki ga je zaradi težkih epidemioloških razmer v Evropski uniji sprejela Evropska komisija dne 3. 4. 2020. Evropska komisija je prvotno veljavnost Sklepa EK 2020/491 zaradi slabih epidemioloških razmer v državah članicah večkrat podaljšala. Po zadnjem podaljšanju je sklep veljal do 31. 12. 2021. Konec leta 2021 bil objavljen Sklep Komisije (EU) 2021/2313 z dne 22. decembra 2021 o oprostitvi uvoznih dajatev in oprostitvi plačila DDV za uvoz za blago, potrebno za spopadanje s posledicami izbruha COVID-19 v letu 2022, ki je nadomestil Sklep Komisije (EU) 2020/491 in omogoča oprostitve povezane s COVID-19 za uvoze v obdobju od 1. 1. 2022 do 30. 6. 2022.

Evropska komisija je dne 3. 4. 2020 zaradi težkih epidemioloških razmer v Evropski uniji sprejela *Sklep EK 2020/491 o oprostitvi uvoznih dajatev in oprostitvi plačila DDV za uvoz za blago, potrebno za spopadanje s posledicami izbruha COVID-19 v letu 2020*. Evropska komisija je prvotno veljavnost Sklepa EK 2020/491 zaradi slabih epidemioloških razmer v državah članicah podaljšala do 30. 4. 2021.

Sklep EK 2020/491 omogoča oprostitve plačila carine in DDV za uvoz blaga za žrtve elementarnih nesreč. Navedeno pomeni, da se blago, ki ga uvozijo državne organizacije ali druge dobrotelne ali človekoljubne organizacije, ki so jih priznali pristojni organi, lahko uvozi brez plačila carine in DDV, če je namenjeno za brezplačno razdeljevanje žrtvam elementarnih nesreč, ki so prizadele ozemlje ene ali več držav članic, ali za brezplačno uporabo žrtvam takšnih nesreč, pri tem pa ostane v lasti zadevnih organizacij. Statistična vrednost zaščitne opreme oproščene plačila carine in DDV ob uvozu blaga je od začetka pandemije COVID-19 do 31.12.2021 znašala 46.986.152 €.

V pomoč pri izvrševanju Sklepa EK 2020/491 je bilo pripravljeno več obvestil namenjenih zunanjemu in notranjemu okolju z vsemi potrebnimi informacijami potrebnimi za njegovo pravilno implementacijo. Finančna uprava RS je sodelovala tudi pri pripravi dokumentov, vezanih na pravilno uvrščanje zaščitne in medicinske opreme ter pripomočkov v kombinirano nomenklaturo (KN) pri pripravi nacionalne zakonodaje za izvajanje različnih ukrepov zaradi epidemije COVID-19. Obenem so redno obveščali Evropsko komisijo, v skladu z Uredbo (EU) 2020/491 in spremembami, o uvozi zaščitne opreme, saj Evropska komisija vrši nadzor nad uvozom zaščitne opreme.

18 NOTRANJI IN ZUNANJI NADZOR NAD FINANČNO UPRAVO RS

Pravilnost in smotrnost poslovanja Finančne uprave RS se preverja z notranjimi in zunanjimi nadzornimi mehanizmi. Sistem notranjega nadzora z izvajanjem in spremljanjem popravljalnih ukrepov zagotavlja sprotno odpravo morebitnih napak in stalno izboljševanje poslovanja.

Notranji nadzor

Notranjerevizijska služba je v letu 2021 zaključila 8 notranjih revizij (vsaka izvedena v več notranjih organizacijskih enotah) oziroma preveritev notranjih kontrol in pravilnosti poslovanja na naslednjih področjih: obračun davka od dohodkov pravnih oseb, prevare, mednarodno sodelovanje, finance in nabava, nadziranje zavezancev, kibernetika, varnost, interventni ukrep ter izvajanje priporočil, ki jih je služba izdala v preteklih notranjih revizijah.

Pravilnost izvajanja postopkov v finančnih uradih je bila s strani pristojnih uprav Generalnega finančnega urada preverjena tudi v 14 notranjih strokovnih nadzorih, o katerih je bilo izdanih 12 zapisnikov.

Na podlagi izvedenih nadzorov so bila naložena priporočila za odpravo zaznanih pomanjkljivosti in izboljšanje poslovanja, katerih izvedba se spremlja do ustrezne realizacije.

Služba za notranje preiskave je v letu 2021 uvedla 16 notranjih preiskav in jih 13 tudi zaključila. V letu 2021 je zaključila tudi 6 notranjih preiskav iz prejšnjih obdobj. V obravnavanem obdobju je bilo največ notranjih preiskav uvedenih s področja nepravilne oziroma neupravičene obdelave podatkov, sledijo notranje preiskave nad postopki odmere davka na motorna vozila ter vpliva na vodje oddelkov na odločitve inšpektorjev v upravnem postopku (DIN). Poleg navedenih področij so se notranje preiskave nanašale še na področje izterjave, uvoza blaga in davčno inšpekcijskih nadzorov pri odmeri DDV.

V skupaj 19 notranjih preiskav, ki so bile zaključene v letu 2021, je Služba za notranje preiskave v 9 primerih ugotovila nepravilnosti. Največje število nepravilnosti se nanaša na neupravičeno obdelavo podatkov iz baz podatkov, s katerimi upravlja Finančna uprava RS. Nepravilnosti so se ugotovile tudi pri postopkih odmere davka na motorna vozila (DMV) in s tem povezanega davka na dodano vrednost (DDV).

V letu 2021 je bilo skupaj realiziranih 41 ukrepov, ki se neposredno ali posredno nanašajo na odpravo oziroma sankcioniranje kršitev predpisov in so bili izdani na podlagi poročil o notranjih preiskavah; od tega je bilo v letu 2021 predlaganih 27 ukrepov, ki so tudi že realizirani. Služba za notranje preiskave je v letu 2021 zaključila 6 notranjih preiskav iz prejšnjih obdobj, kjer je predlagala 14 ukrepov, ki so v letu 2021 vsi tudi realizirani.

Na podlagi ugotovitev notranjih preiskav in sprejetih ukrepov za sankcioniranje kršitev so bili v letu 2021 realizirani naslednji ukrepi: 4 naznanila suma storitve kaznivega dejanja in 7 delovnopравnih postopkov zoper kršitelje.

V letu 2021 je Finančna uprava RS rešila 201 pripombo zavezancev in prejela skupaj 344 pohval; od tega je bilo 11,4 % pripomb upravičenih, 8,5 % delno upravičenih in 65,2 % neupravičenih pripomb davčnih zavezancev, ostalih 14,9 % zajemajo takšne pripombe, pri katerih opredelitev o upravičenosti ni možna oziroma smiselna.

Zunanji nadzor

Računsko sodišče RS je v letu 2021 izdalo revizijsko poročilo Predlog zaključnega računa proračuna RS za leto 2020, v katerem je obravnavalo poslovanje Finančne uprave RS. Finančni upravi RS ni bil naložen noben popravljalni ukrep in zgolj eno priporočilo, v zvezi s katerim so že bile pričete aktivnosti za njegovo izvedbo.

Poslovanje Finančne uprave RS je bilo predmet tudi 83 inšpekcijskih in drugih nadzorov Upravne inšpekcije, Inšpektorata za javni sektor, Proračunske inšpekcije, Inšpektorata RS za infrastrukturo, Zdravstvenega inšpektorata, Inšpektorata RS za delo, Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, Uprave RS za jedrsko varnost ter Informacijskega pooblaščenca RS. V nadzorih je bila preverjena pravilnost izvajanja upravnih postopkov, upravnega poslovanja, upoštevanja ukrepov za preprečevanje širjenja virusa SARS-CoV-2, spoštovanja delovnopравne zakonodaje, varstva pri delu, varstva osebnih podatkov in pregled spletnih strani.

Evropska komisija je v letu 2021 izvedla: inšpekcijski pregled tradicionalnih lastnih sredstev, osredotočen zlasti na zanesljivost računov A in B ter povezanih poročil ter v manjši meri na nadaljnje ukrepanje na podlagi ugotovitev iz inšpekcijskega pregleda 2019; revizijo porabe oz. izdatkov, prijavljenih v okviru sporazumov o donaciji nepovratnih sredstev (program Carina 2020 in Fiscalis 2020); oceno izvajanja uradnega nadzora na področju higiene krme; pregled (desk review) protidampinških in izravnalnih dajatev na fotonapetostne module.

Zaključki nadzornih mehanizmov bodo podlaga za nadaljnje izboljšave delovanja Finančne uprave RS.

Ukrepi za integriteto Finančne uprave RS

Finančna uprava RS se zaveda pomena odgovornega in transparentnega delovanja, zagotavljanja ničelne tolerance do korupcije ter krepitve integritete zaposlenih. Nadaljnja rast organizacijske kulture, etike in integritete je umeščena tudi med ključne strateške cilje Finančne uprave RS 2021–2025. Finančna uprava RS pri svojem delu upošteva zakonska določila, smernice in priporočila ter sledi lastnim strateškim usmeritvam ter usmeritvam na nacionalni in mednarodni ravni na tem področju pri čemer deluje kot zaupanja vreden partner vsem zavezancem in uporabnikom storitev.

Finančna uprava RS je v letu 2021 z vrsto aktivnosti in ukrepi skrbela za višjo raven organizacijske kulture, etike in integritete, stalni razvoj znanj in veščin ter zadovoljstvo zaposlenih. Izvedenih je bila vrsta ukrepov za obvladovanje korupcijskih tveganj in s tem ukrepov za krepitev integritete v notranjem in zunanjem okolju. Sprejet je bil nov Načrt integritete, redno je bilo spremljano uresničevanje ukrepov iz Načrta integritete in Registra koruptivnih tveganj, posodobljene so bile notranje informacije in vsebine za zaposlene na področju integritete (prejemanje daril, zaščita prijaviteljev, nedovoljeni vplivi, nasprotje interesov), uvedene so bile obdobjne objave na temo integritete in preprečevanja korupcije na intranetni strani Finančne uprave RS z namenom informiranja in ozaveščanja zaposlenih.

Na Finančni upravi RS je bil v novembru 2021 sprejet nov, posodobljen Etični kodeks, katerega namen je vzpostaviti in vzdrževati najvišje etične in strokovne standarde, zagotoviti preglednost in odgovornost vseh zaposlenih ter graditi zaupanje v Finančno upravo RS.

Komisija za preprečevanje korupcije je izvedla usposabljanje uslužbencev Finančne uprave RS s področja etike, integritete in preprečevanja korupcije preko spleta za 220 zaposlenih na Finančni upravi RS. Zaposlenim je bil

poudarjen pomen instituta integritete in zakaj je uzakonjenje integritete potrebno, načrt integritete kot orodje za obvladovanje korupcijskih tveganj in tveganj za kršitve integritete, instituta nasprotja interesov in lobiranja, razložene spremembe omejitev in prepovedi v zvezi s sprejemanjem daril ter predstavljeno neetično oziroma nezakonito vplivanje in v povezavi s tem kršitve integritete.

Služba za notranje preiskave je v letu 2021 obravnavala 27 prejetih prijav, katerih vsebina vsaj namiguje na možnost koruptivnih ravnanj uslužbencev, od tega je zaključila 20 zadev. V 13 primerih je bilo možno ugotoviti, na katerega uslužbenca se prijava nanaša. Nepravilnosti so bile ugotovljene v 4 primerih.

Služba za notranje preiskave je generalnemu direktorju predlagala sprejem štirih ukrepov – uvedba delovnopravnega postopka.

19 PORABA PRORAČUNSKIH SREDSTEV

Finančna uprava RS je v letu 2021 porabila 167.295.125 €, in sicer 156.839.114 € za tekoče delovanje ter 10.456.011 € za izplačilo donacij upravičencem do dela dohodnine. Poraba sredstev za tekoče delovanje Finančne uprave RS v letu 2021 je bila za 3,89 % višja kakor v letu 2020.

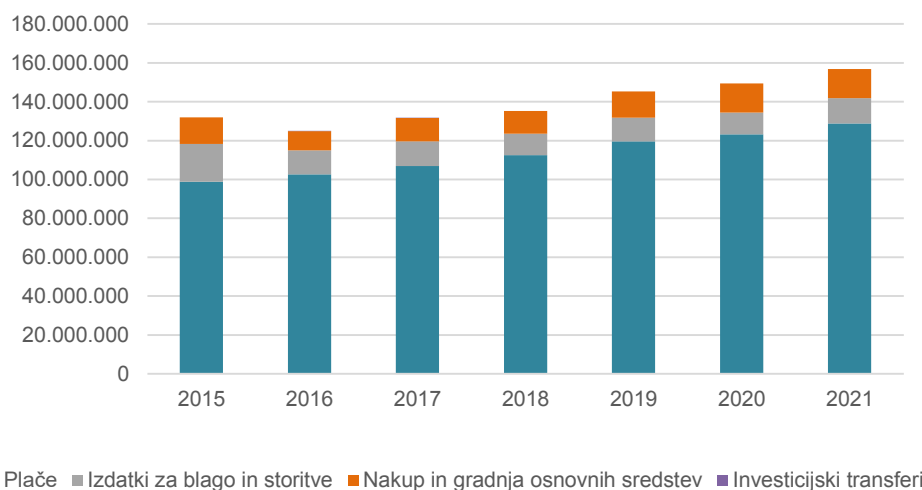
Preglednica 165: Poraba proračunskih sredstev v letu 2021 glede na leto 2020, (v €)

	Realizacija 2018	Realizacija 2019	Realizacija 2020	Realizacija 2021	Indeks 2021/2020
Integralna proračunska sredstva					
Plače	112.484.118	119.655.933	123.232.436	128.822.014	104,5
Izdatki za blago in storitve	10.978.485	11.893.793	11.182.578	12.973.281	116,0
Nakup in gradnja osnovnih sredstev	11.436.578	13.272.570	15.021.999	14.963.819	99,6
Namenska proračunska sredstva – sredstva EU					
Izdatki za blago in storitve	160.362	164.620	199.042	0	-
Nakup in gradnja osnovnih sredstev	0	0	1.335.200	0	-
Namenska proračunska sredstva					
Izdatki za blago in storitve	0	29.019	0	0	-
Nakup in gradnja osnovnih sredstev	126.815	203.537	0	80.000	-
Donacije za upravičence dežela dohodnine					
Izplačila donacij – transferi	4.793.874	4.991.008	5.440.786	10.456.011	192,2
Skupaj	139.980.232	150.210.480	156.412.041	167.295.125	107,0

Preglednica 166 : Poraba proračunskih sredstev za tekoče delovanje Finančne uprave RS, v letu 2021 (v €)

Podskupina kontov	Realizacija 2021	Delež realizacije (v %) glede na skupno realizacijo
Plače	128.822.014	82,1
Izdatki za blago in storitve	12.973.281	8,3
Nakup in gradnja osnovnih sredstev	15.043.813	9,6
Skupaj	156.839.114	100,0

Slika 24: Pregled porabe proračunskih sredstev za tekoče delovanje v obdobju 2015-2021, v €

Republika Slovenija
Ministrstvo za finance

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Finančna uprava RS
Generalni finančni urad
Šmartinska cesta 55
1000 Ljubljana

Telefon: (01) 478 3800
Telefaks: (01) 478 3900
E-naslov: gfu.fu@gov.si
www.fu.gov.si

Posebni finančni urad
Gospodinjska ulica 8
1000 Ljubljana
Direktorica: Ada Klemenak

Finančni urad Brežice
Cesta prvih borcev 39 a
8250 Brežice
Direktorica: Brigita Troha

Finančni urad Celje
Aškerčeva ulica 12
3000 Celje
Direktorica: Zvezdana Gržina

Finančni urad Dravograd
Mariborska cesta 3
2370 Dravograd
Direktor: Igor Švarc

Finančni urad Hrastnik
Log 9
1430 Hrastnik
Direktor: Uroš Roglič

Finančni urad Kočevje
Ljubljanska cesta 10
1330 Kočevje
Direktor: Nenad Haber

Finančni urad Koper
Ferrarska cesta 30
6000 Koper
Direktorica: mag. Uroš Novak

Finančni urad Kranj
Koroška cesta 21
4000 Kranj
Direktorica: Julijana Povše

Finančni urad Ljubljana
Davčna ulica 1
1000 Ljubljana
Direktor: mag. Zlatko Alibegović

Finančni urad Maribor
Titova cesta 10
2502 Maribor
Direktor: mag. Marko Horvat

Finančni urad Murska Sobota
Slomškova ulica 1
9000 Murska Sobota
Direktorica: mag. Viktorija Hudernik

Finančni urad Nova Gorica
Ulica Gradnikove brigade 2
5000 Nova Gorica
Direktor: Jure Bačar

Finančni urad Novo Mesto
Kandijska cesta 21
8000 Novo mesto
Direktor: mag. Milan Kelher

Finančni urad Postojna
Tržaška cesta 1
6230 Postojna
Vodi po pooblastilu: mag. Stanislav Mikuž

Finančni urad Ptuj
Trstenjakova ulica 2a
2250 Ptuj
Vodi po pooblastilu: mag. Janko Preac

Finančni urad Velenje
Kopališka cesta 2a
3320 Velenje
Direktorica: Darija Vidmar